

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

40110102

Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi kasbi

O'QUV DASTURLARI TO'PLAMI

Toshkent – 2022

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Kasbiy faoliyatda xorijiy til fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.01

Ajratilgan soat: 100

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Ermatova Jamila Ismailovna	Urganch davlat universiteti ingliz tili va adabiyot kafedrasida professori
Atajanova Surayyo Raimbayevna	Urganch davlat universiteti ingliz tili va adabiyot kafedrasida katta o'qituvchisi
Axmedova Ugiljon Kuronboyevna	Urganch davlat universiteti ingliz tili va adabiyot kafedrasida tayanch doktoranti
Ismoilova Dilmira Ilhamovna	Toshkent pedagogika kolleji ingliz tili fani o'qituvchisi
Taqrizchilar: Irisqulov Miravaz Tursunovich	O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti professori
Maxfirat Abdullayeva	A.Avloniy nomidagi xalq ta'limi tizimi rahbar va mutaxassis xodimlarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti xorijiy tillar kafedrasida mudiri

1. O'quv dasturining umumiy talablari

O'quv dasturi nomi:	Kasbiy faoliyatda xorijiy til
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.01
Ajratilgan soat	100
Dasturning maqsadi	O'quvchilarning muloqot uslublarini yaxshilash orqali real hayotiy imkoniyatlarini oshirish, ularda ta'lim va kasbi haqidagi bilimlarini ingliz tilida ifodalash ko'nikmalarini chuqurlashtirish, matnlar bilan ishlash, yozish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratadi. O'quvchilarga yangi leksik va grammatik hodisalardan tarkib topuvchi nutq namunalari egallashlarida yordam berish orqali ularning og'zaki va yozma nutq malakalarini o'stirish hamda ularni shu fan bo'yicha chuqurroq o'rganishga tayyorlash.
O'zlashtirish natijalari	• Ingliz tilida o'z fikrini tushuntira oladi;• Kasb faoliyati mobaynida MT yoshidagi bolalar bilan ingliz tilida suhbatlasha oladi;• so'z boyligi oshadi,• nutqi ravonlashadi.
Bilimlar	• ta'limga oid mavzularni rejalashtirish;• sodda yo'riqnomalarni tushuna olishi va ularga amal qilishi;• sodda savollar va gaplarni; she'rlar va hikoyalar, qo'shiqlarni tushuna olishi;• raqamlar, hisob-kitobni bilish va ularni hayotga qo'llash;• ma'lumot so'rash va ma'lumot bera olish;• sodda xabarlarni, masalan oddiy xatlar, elektron xatlarni tushuna olish;• kundalik hayotga oid mavzular(shaxsiy ma'lumot, oila haqida ma'lumot, bo'sh vaqtni o'tkazish);• ijtimoiy hayotga oid mavzularni;• ta'limga oid mavzularni rejalashtirish;• gapirish(salomlashish, o'zini tanishtirish, minnatdorchilik bildirish, iltimos qilish, ma'lumot olish va berish, uzr so'rash, tabriklash, taklif qilish va taklifni rad etish);• yozish (husnixat, orfografiya, chet tillarini barcha tovushlarini aniq talaffuz eta olish);

	• shaxsiy qiziqish va kasb-hunarga oid sodda dasturlarni • his tuyg'ularni ifodalash va ularga javob qaytarish;
Ko'nikmalar	• ishga yoki har kunlik hayotiga taaluqli mavzudagi so'zlar bilan o'z ma'nosida ishlatilgan nutqni tushuna olishi; • undagi umumiy ma'no va detallarga e'tibor qaratishi,; • nutq ravon va tanish shevada bo'lishi; • tilga olinadigan ish, o'qish, dam olish kabi tanish mavzulardagi adabiy tildagi ravon nutqini tushunish; • o'z sohasiga aloqador tanish mavzularda o'ziga ishonch bilan muloqotga kirisha olish; • fikr almashishi, ma'lumotni tekshirishi yoki tasdiqlashi, odatdan tashqari mavzularda so'zlasha olish; • madaniyat, kino, kitoblar haqida; sayohat qilishga o'xshash holatlarda so'z boyligining ko'p qismini ishlata olishi; • tanish mavzularda tayyorgarliksiz so'zlashishi, fikr bildira olishi; • o'yinlar tashkil qila olishi; • o'zi qiziqqan mavzudagi matnlarni bemalol tushuna olishi; • o'z kasbi, yoshi, qiziqishini qamrab olgan matnlar bilan ishlay olishi; • 25-250 so'zdan iborat kasbiga oid matnlar tuza olishi.
O'quv rejasiga muvofiq bog'liq bo'lgan boshqa o'quv dasturining nomi	• Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari; • Davlat talablari va MTT o'quv dasturi; • Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi • Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari; • Maktabgacha ta'lim pedagogikasi; • Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi;
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; NA- Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi M- Mustaqil ta'lim MX- Maxisus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriq

2. O'quv dastur mazmuni

№	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli
1	MTMdagi bolalarda ingliz tilini tutgan o'rni, maqsad va vazifalari	Maktabgacha yoshdagi bolalarni ingliz tiliga o'rgatishning maqsad va vazifalari. Bolalarni ingliz tiliga o'rgatishning o'rni va zaruriyati. Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash. Bolalarda ingliz tili bo'yicha nutq, muloqot o'qish va yozish malakalari tayanch kompetensiyalarini shakllantirish uchun tegishli sharoitlar yaratish.	2	A
2	Maktabgacha ta'lim sohasida xorijiy tilning o'qitish metodikasi	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ingliz tili bo'yicha ta'limiy tarbiyaviy faoliyatini tashkil qilish va amalga oshirish yo'llari. Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablarining nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalarining nutq va til kichik sohasida bolalarning yosh davrlariga nisbatan xorijiy tilni bilishga qo'yilgan talablar asosida bolalarni xorijiy tilni bilish, nutqida xorijiy so'zlarni qo'llashga o'rgatish metodlari. Ota-onalar bilan bolani tilga o'rgatishda hamkor ishlarini olib borish.	4	A
3	Introducing yourself (O'zingizni tanishtiring)	Mavzuga oid yangi so'z va iboralarni o'rganish va ularni og'zaki nutqda bimalol qo'llay olish. Talaba o'zini tanishtiradi va ilk muloqotga kirishadi.	2	A
4	My kindergarden (Mening bog'cham)	Mavzuga oid yangi so'z va yangi grammatik strukturani og'zaki nutqda qo'llashni o'rganadi	2	A

5	My friends (Mening do'stlarim)	Mavzuga oid yangi lug'at va grammatik qoidalarni asosiy 4 ko'nikma bo'yicha ishlatishni o'rganadi	2	A
6	We are family	Mavzu bo'yicha suhbat, oila a'zolari va ularning kasblari to'g'risida lug'atni faollashtirish. Shu mavzu bo'yicha kerak bo'lgan grammatik strukturani og'zaki nutqda qo'llashni o'rganadi. Bundan tashqari oila inson hayotining muhim bo'g'ini ekanligini tushunib olishadi	4	A
7	Uzbekistan is my Motherland. (Uzbekiston mening Vatanim.)	Mavzuga oid yangi so'zlarni o'rganish, gaplar tuzish, nutq qismlaridan to'g'ri foydalanishni o'rgatish, har xil turdagi jummalarni tuzish. "O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'i"ni chizib tasvirlash.	4	A
8	O'zbekistonning milliy ramzlari	Mavzuga oid yangi so'zlar va iboralarni o'rganish. O'zbekistonning milliy ramzlari haqida ma'lumot olish va ular haqida ingliz tilida gapira olish.	2	A
9	My city (Mening shahrim)	Mavzuga oid yangi lug'at va grammatik qoidalarni asosiy 4 ko'nikma bo'yicha ishlatishni o'rganadi. O'zi yashab turgan shahri haqida ma'lumotga ega bo'ladi va dars davomida uni yangi so'zlardan foydalanib ifoda eta oladi.	2	A
10	Loyiha "My home"	Talabalar mavzu bo'yicha ma'lumotlar yig'ishadi va posterli taqdimot tayyorlashadi. Loyiha ishida o'zi, oila a'zolari, uyi yashab turgan mahallasini kengroq yoritib berilishi kerak	2	A
11	Seasons/ months/week (Fasllar/oylar/hafta)	Ingliz tilida fasllar, oylar va haftalar almashinuvi haqida tushuncha berish (yozilishi, o'qilishi, talaffuz etilishi) va nomlanishini o'rgatish.	4	A
12	Autumn vibes. (Kuz bo'yoqlari.)	O'zbekistonda kuz fasli. Tabiatda kuz faslidagi o'zgarishlar, mavzu haqida ingliz tilidagi 15-20 ta so'zlarni to'g'ri talaffuz qilish bo'yicha bilim berish o'rgatish. Grammatik qo'shimchalardan foydalanib gaplar tuzish.	2	A

13	Autumn holidays. (Kuzgi bayramlar.)	Kuz faslidagi bayramlar nomlari va ular haqida ingliz tilida bilim berish. Mavzuga oid grammatik mashqlar bajarish. "Turnip" (Sholg'om) ertagi stenariysi ustida ishlash va uni sahnalashtirish.	2	A
14	Fruits and vegetables. (Mevalar va sabzavotlar.)	Mavsumiy mevalar va sabzavotlarning ingliz tilida talaffuz etilishi va yozilishi haqida bilim berish. Bolalarda mantiqiy fikrlarni rivojlantirish maqsadida "Bog'da biz nimani o'stiramiz?" -mavzusidagi slaydli albomdan foydalanib ularda so'z boyligini boyitish.	4	A
15	Etiquette at the table (Ovqatlanish odobi)	Talabalarda ingliz tilida ovqatlanish mavzusi bo'yicha lug'at boyligi va gap strukturasi tuzishni o'rgatibgina qolmasdan, ularda ovqatlanish etikasini ham shakllantirish maqsad qilib belgilanadi.	2	A
16	Daily plans. (Kundalik rejalar.)	Kunlik ishlarni rejalashtirishni o'rganish, jadval tuzish. Tarbiyachi va amaliyotchi mashg'uloti. Qanday mashg'ulotlar bilan shug'ullanishi rejasini tuzish, kun tartibini tuza olish.	4	A
17	Professions. (Kasblar.)	Ingliz tilida kasblar haqida ma'lumot berish. O'quvchi o'z tanlagan kasbidan kelib chiqib gaplar tuza olishi, rasmlar bilan mashqlar bajarish. Kichik guruhlarda ishlanadi, rolli o'yinlar o'tkaziladi.	2	A
18	Types of transports. (Transport turlari.)	Mavzu bo'yicha ma'lumot olish, transport turlari: yengil va yuk tashuvchi, suv osti, yer usti va havoda parvoz qiluvchi transportlarni ingliz tilida bilish.	2	A
19	Road traffic safety. (Yo'l harakati xavfsizligi.)	Yo'l belgilari, svetofor va uning chiroqlari haqida tushuncha berish (yozilishi, o'qilishi, talaffuz etilishi), svetofor va uning chiroqlari, ranglarini ingliz tilida bilish, mashqlar bajarish.	2	A
20	Loyiha ishi "Autumn in Uzbekistan" (O'zbekistonda Kuz)	Talabalar O'zbekistonda kuz mavzusida videoli taqdimot tayyorlashadi. Unda kuz faslida ob-havoning qanday bo'lishi, tabiatning go'zal manzaralari va kuz faslida yetib pishiladigan meva-sabzavotlar yoritib berilishi kerak. Sinf 3	2	A

		yoki 4 guruhga bo'linib ishlashadi.		
21	Likes and dislikes (Yoqtiradigan va yoqtirmaydiganlarim)	Talaba o'zi yoqtirgan va yoqtirmagan narsalarni ingliz tilida bemalol so'zlay oladi. Hozirgi oddiy zamonning ishlatilish o'rnini o'rganadi.	4	A
22	Types of body. (Tana turlari.)	Tana turlari, ularni ingliz tilida aytilishi:bosh sohasi va tana a'zolari. Savol javob orqali mustahkamlash	2	A
23	Winter clothes. (Qish.Qishki kiyimlar.)	Qishki kiyimlar va ularning turlari haqida ingliz tilida ma'lumotga ega bo'lish. "Kiyim do'koni ", "Kiyimlar uchun javon" bolalar o'yinlarini o'ynash. Mavzuga oid 15-20 ta yangi so'zlar berish. Mavzuga oid: "Ready to play in the snow", "Mittens" she'rlarini o'rgatish.	4	A
24	Winter (Qish)	Qish fasli, uning manzaralari ,qor parchalari haqida ingliz tilida ma'lumotga ega bo'lish, mashqlar bajarish. Slaydlar orqali rasmlarni tasvirlash.	2	A
25	Winter games. (Qishki o'yinlar.)	Qishki o'yinlar,uning turlari haqida ingliz tilida bilish.Yangi so'zlardan foydalanib gaplar tuzish,mashqlar bajarish. Qish haqida turli topishmoqlar topish,qish faslini tasvirlash.	2	A
26	Winter fairy-tales. (Qish ertaklari.)	Qisqa hikoyalar,ularni yangi so'z birikmalaridan foydalanib tuzishni o'rgatish, ma'nolarini ingliz tilida tushuntirish,mavzu haqida ma'lumot berish.	2	A
27	The New Year holiday. (Yangi Yil bayrami.)	Mavzu haqida ma'lumot berish. Yangi yil bayrami, uni qanday nishonlash va boshqa davlatlarda nishonlanishi haqida ingliz tilida ma'lumotga ega bo'lish, mashqlar bajarish.	2	A
28	Loyiha ishi Winter activities (Qishki o'yinlar)	Talabalar qishki o'yinlar mavzusida broshyura tayyorlab kelishadi va taqdimot qilishadi. Broshyura asosan qishki bolalar o'yinlarining yoritib berilishiga bag'ishlanadi.	2	A
29	Wonderful world.	Yangi mavzu bilan slayd asosida	2	A

	(G'aroyib dunyo.)	tushuntirish, har xil metodlardan foydalaniladi,yangi so'zlardan foydalanib mashqlar bajariladi, rasmlar asosida gaplar tuziladi. S/R o'yin"Dunyo bo'ylab sayohat".		
30	The animals. (Hayvonlar.)	Ushbu mavzu to'liq tushuntirilib hayvonlar va ularning turlari (yovvoyi,uy hayvonlari)ga ajratib o'rgatish, ingliz tilida so'zlardan foydalanib gaplar tuzish, qisqa hikoyalar tuzish, rasmlardan foydalanib mashqlar bajarish.	4	A
31	Insects. (Hashoratlar.)	Hashoratlar nomlari va ularning talaffuzini o'rgatish. Ularni foydali va zararli turlariga(useful insects , harmful insects) ajrata olish,yangi so'zlardan foydalanib mashqlar bajarish.	2	A
32	Keep the Earth! (Sayyorani saqla!)	Maktabgacha yoshdagi bolalarning lug'atini boyitish, mustahkamlash va faollashtirish. Mavzuga oid yangi (15-20 ta)so'zlarni (o'qilishi,talaffuz etilishi)ni o'rgatish ,	2	A
33	Spring in our country. (Yurtimizda bahor.)	Yurtimizda bahor mavzusi ,uning qanday kirib kelishi, tabiat hodisalari haqida o'rganish, gaplar tuzish. Slaydlar orqali tasvirlashni o'rganish, mashqlar bajarish.	2	A
34	Flowers and trees in Spring. (Bahorda gullar va daraxtlar)	Mavzu asosida gaplar tuza olish, bahor gullari nomlarini o'rganish (o'qilishi, talaffuz etilishi)ni o'rgatish: M:Rose, Tulip, Jasmine, Lily,Rosemary, Lotus, Lavender, Sunflower, Daisy ... gullarini ingliz tilida o'rganish,ularning ranglarda ifodalash, "My favorite flower"-yoqtirgan guli haqida qisqacha gapira olish. Mavzuga oid yangi (15-20 ta)so'zlarni (o'qilishi,talaffuz etilishi)ni o'rgatish, mavzuga oid she'r va ashula o'rgatish: "Flowers", "The pink flower", "Garden"	2	A
35	Spring games/songs. (Bahor o'yinlari/qo'shiqlari.)	Bolalarda bahoriy o'yinlar orqali sog'lomlashtirish va tabiatga chiniqtirishni , bahorga oid qo'shiqlarni o'rgatish. Yangi so'zlardan o'yinlarda foydalanish.	2	A

		Bolalarda bahoriy o'yinlar orqali sog'lomlashtirish va tabiatga chiniqtirish		
36	Mother's day. (Onajonlar bayrami.)	Ikki guruhda ishlash, bayramona qo'shiq she'rlarni o'rganish, guruh bo'lib mashqlar bajarish. Multimediya va slaydlardan foydalanib mavzuga oid qo'shiq ijro etish.	2	A
37	Navruz holiday	Talaba Navro'z bayramida bo'ladigan ishlar haqida ma'lumotga ega bo'ladi va buni ingliz tilida gapira oladi. Mavzuni turli xil sh'er va qo'shiqlar bilan mustahkamlash	2	A
38	Memory Day. (Xotira kuni.)	Xotira kuniga bag'ishlangan ingliz tilidagi qisqa she'r va qo'shiqlarni o'rganish, gapirib berish Tadbirlar tayyorlash va senariylar tuzish. Tashabbuskorlikni o'rganish, ijodkor bo'lish.	2	A
39	My favorite book. (Mening sevimli kitobim.)	Mening sevimli kitobim mavzusida berilgan so'zlardan, so'z birikmalaridan foydalanib qisqacha insho yozish.	2	A
40	Loyiha ishi Hello Summer! (Salom Yoz!)	Salom Yoz mavzusi bo'yicha ppt (animatsiyali slaydlar)li taqdimot tayyorlash. Unda yozda bolalarning vaqtini samarali o'tkazishga oid tavsiya va yo'riqnomalar, shuningdek yozgi o'yinlar haqida ma'lumot beriladi.	4	A
Ja'mi			100	

MUSTAQIL TA'LIM MAZMUNI

No	Mavzular nomi	Mustaqil ishning bajarilish shakli	Soat
1	Biografiya (mening ideal o'qituvchim)	Yozma	2
2	Mening eng yaqin do'stim	Insho	2
3	Mening kunim	Rasmi poster	4
4	Men yoqtirgan maqola	Maqola tahlil qilish	2
5	Mening sevimli faslim	Rasmi poster	4
6	Men bo'sh vaqtni qanday o'tkazaman	PPT	2
7	Men yoqtirgan retsept	Video presentatsiya	2

8	O`zbek bayramlari	Broshyura tayyorlash	4
9	Qiziqarli hikoyalar	Muhokama	2
10	Dunyoni o`zgartirgan 10 ta kashfiyot	PPT	2
11	Xatarli kasb egalari bilan suhbat	Intervyu	2
12	Milliy musiqa janrlari	Poster	2
13	Bolalar dunyosiga sayohat	Video presentatsiya	2
14	Qo`g`irchoq teatri uchun qo`g`irchoq yasash	Realia	4
15	Bolalar uchun gimnastika o`yinlarini ishlab chiqish	PPT	2
16	Bolalarning to`g`ri ovqatlanishi	Menu yaratish	2
17	Bolalarga meva va sabzavotlarni o`rgatish	Meva va sabzavot maketlarini tayyorlash	4
18	Birinchi yordamda tibbiy savodxonlik	Tibbiyot qutichasi bilan tanishtirish(realialar)	2
19	Men sevgan ertak	Bolalarga oid ertak va hikoyalar tahlili	2
20	Bolalar she`riyati	Bolalar she`riy kitoblarning tahlili	2
	Jami:		50 soat

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari og`zaki, yozma, savol-javob, test, amaliy, nazariy, mustaqil topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

4. TAVSIYA ETILAYOTGAN ADABIYOTLAR RO`YXATI

Asosiy adabiyotlar

1. Irisqulov A., Butayev Sh. Inglizcha-o'zbekchavao'zbekcha-inglizcha lug'at. Toshkent 2009
2. Sarah Cunningham & Peter Moor with J C Carr. New Cutting Edge. Pre-Intermediate. Student's book. Longman 2005
3. [Liz and John Soars](#). New Headway Pre-Intermediate Fourth Edition Oxford, 2016
4. Raymond Murphy. Essential Grammar in Use. Elementary, Cambridge University Press, 2015
5. Azar Betty Schramper. Basic English Grammar, Longman 1996

6. Michael McCarthy, Felicity O'Dell, English Vocabulary in Use Elementary, 2017
7. Jeremy Harmer. How to teach English. Pearson Education Limited, 2010
8. Jeremy Harmer. How to teach writing. Pearson ESL, 2004
9. Thornbury S. How to teach grammar. Longman Pearson. 2002
10. Thornbury S. How to teach vocabulary. Longman Pearson. 2002
11. Thornbury S. How to teach phonetics. Longman Pearson. 2002
12. Macmillan Essential Dictionary for Learners of English

Qo'shimcha adabiyotlar

1. SH Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida" gi 2021 yil 19 maydagi PQ- 5117-son
3. "Maktabgacha ta'limga qo'yiladigan Davlat talablari" O'zRXTB. MMXQTMORO`MM 2017
4. "Bolajon" tayanch dasturi. Toshkent. O'zRXTB. MMXQTMORO`MM. 2016 yil
5. F.Vahobova, Sh.B.Nabixanova, D.T Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim asoslari" pedagogika kolleji o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. Toshkent-2015
6. "Ilk qadam" Maktabgacha Ta'lim Muassasasining Davlat o'quv dasturi
7. E.G'oziyev. "Psixologiya" Darslik. "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi. Toshkent-2008 51-64-bet.
9. S.X.Jalilova, S.M.Aripova. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi. O'quv qo'llanma. Toshkent-Faylasuflar-2013, 2017. 77-88, 291-323-bet

Internet manbalari

1. <http://www.pbs.org/newshour/extra/teachers/lessonplans/media/podcasting>.
2. http://esl.about.com/od/englishlistening/a/intro_podcasts.htm
3. www.teachingenglish.org.uk
4. www.onestopenenglish.com
5. www.tesol.org
6. www.tefl.com
7. www.teachertrainingvideos.com
8. www.learnenglish.org.uk
9. www.macmillanenglish.com/readers

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.02

Ajratilgan soat: 40

Toshkent– 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Rahmatullayeva – Toshkent pedagogika kolleji O'IBDO'
Lutfiya G'affarovna
Ibragimov Bobur Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Mansurovich

Taqrizchilar: Mehmonov Rustam – Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika
Yusuf o'g'li universiteti "Informatika va TAT"
kafedrasi katta o'qituvchisi
Niyazov Abduraxmon Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Raxmatovich

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga informatika va axborot texnologiyalarini kasbga yo'naltirilgan holda o'qitish, asosan ularning amaliy jihatlari haqida bilim berish, zamonaviy kompyuterlarning dasturiy ta'minoti, shu jumladan, amaliy va xizmat ko'rsatuvchi dasturlar bilan ishlash malakasini hosil qilish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan o'z kasbiy faoliyatlarida unumli foydalana olish ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Bo'lajak kichik mutaxassislariga informatika va axborot texnologiyalarini kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatish, shu sohada mukammal to'liq bilim berilishini ta'minlashdan iboratdir. Fanni o'rganish natijasida o'quvchilar quyidagi bilim, ko'nikma, malakalarga ega bo'ladilar; - axborotni tashkil qilish va izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirishni bilishi; - kompyuterlarga xizmat qilishning asosiy qoidalari, ularga xizmat qiluvchi dasturlar va ulardan foydalana olishni bilishi; - kompyuter viruslaridan saqlanish usullari, antivirus dastur vositalarining imkoniyatlaridan foydalana olishi; - fayllarni arxivlash usullari va arxivator dasturlar bilan ishlashni bilishi; - kasbiy sohasiga oid sodda masalalarning modellarini tuza olishi; - multimedia texnologiyasi va telekommunikatsiya vositalarini bilishi va ulardan foydalana olish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
Bilimlar	-kompyuterni axborotga ishlov beruvchi vosita sifatidagi rolini, kompyuter dasturlari va ularning axborotlarga ishlov berish jaryonidagi o'rnini, shaxsiy kompyuterlar tasnifi va tarkibini, tizimli blok va uning tuzilmasini, kompyuterda ma'lumotlarni tashkil etish va saqlashni; - MTTda o'tiladigan turli mashg'ulotlar uchun didaktik o'yinlar yarata olishni; - elektron darsliklardan foydalana olishni; - internet tarmog'idan kasbiy sohaga mos ma'lumotlarni topa olishni; - maktabgacha yoshdagi bolalarning boshlang'ich kompyuter savodxonligini kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatishni; - internetdan axborotni izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirishni; - kompyuter o'yinlari, didaktik o'yinlar yordamida bolalarda kompyuterda ishlashni o'rgatishni; - kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlay olishni;

	-multimediya texnologiyasi va telekommunikasiya vositalaridan foydalanishni. bilishi ;
Ko'nikmalar	-kompyuterning dasturiy ta'minotini o'rnatish; -WINDOWS operatsion tizimining yangi versiyalarida ishlay olish; -operatsion tizim va uning qobig'i ostida ishlovchi dasturlar bilan ishlay olish; -Kompyuterning asosiy va qo'shimcha qurilmalari bilan ishlay olish; -Kompyuterda axborotlarga ishlov berish, ma'lumotlarni tashkil etish va saqlash; -ofis dasturlari paketi va uning tarkibini, zamonaviy matn proessorlarining imkoniyatlaridan foydalana olish; -Kompyuterdagi amaliy dasturlardan foydalanib, mavzuga oid didaktik o'yinlar yaratish; -Internetdan va elektron darsliklardan foydalanib, kasbga doir ma'lumotlarni yig'ish, qayta ishlashi va mashg'ulot davomida qo'llash; -Maktabgacha yoshdagi bolalarda boshlang'ich kompyuter savodxonligini amaliy ko'nikmalarini shakllantira olish; -Maktabgacha yoshdagi bolalarda o'yinli mashg'ulotlar orqali amaliy dasturlar bilan boshlang'ich ko'nikmalarini shakllantira olish; -mutaxassisligiga oid multimediya texnologiyasi va telekommunikasiya vositalarini mashg'ulotlar davomida qo'llash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	MTTda boshlang'ich kompyuter savodxonligi
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
I BOB. Kirish. Axborot texnologiyalari asoslari					
1	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalari fani haqida tushuncha .Kompyuter bilan ishlashda texnika xavfsizligi	Axborot, ma'lumot va bilim haqida tushuncha. Axborotli jarayonlar. Axborotni tasvirlash, saqlash, ishlov berish va uzatish. Axborotning sifat ko'rsatkichlari. Jamiyatda axborotli jarayonlar. Axborotlashgan jamiyat haqida tushuncha. Axborot madaniyati. Jamiyatni axborotlashtirishning huquqiy asoslari. Axborotlashgan jamiyatning moddiy va texnologik negizlari. Jamiyatning axborot resurslari. Axborot xavfsizligi, axboriy huquq va etika. Kasbiy faoliyatda axborotning roli va ahamiyati (turli kasbiy sohalar misolida). Kompyuter bilan ishlashda umumiy xavfsizlik qoidalari. Shaxsiy kompyuterda ishlashda mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalar. Mehnat faoliyatini davomiyligi va dam olish jadvaliga rioya qilish.	2	N	
II BOB. Kompyuter bilan tanishtirish					
2	Kompyuter va ularning axborotlarga ishlov berish jaryonidagi o'rni. Kompyuterning asosiy qurilmalari va tashqi qurilmalarning vazifalari	Kompyuter axborotlarga ishlov beruvchi vosita sifatida. Kompyuter dasturlari va ularning axborotlarga ishlov berish jaryonidagi o'rni. Asosiy tizimli plata (ona plata), protsessor, kuller, asosiy va doimiy xotira, ovoz va video kartalari tuzilishi, vazifasi va ishlash prinsipi. Tizimli blok vazifasi va ishlash prinsipi. Monitor, klaviatura, sichqoncha qurilmalarini tizimli blokka ulash. Ularning turlari, vazifasi va ishlash prinsipi. Shaxsiy kompyuterning qo'shimcha qurilmalari tuzilishi, vazifasi va ishlash prinsipi. Qo'shimcha qurilmalarni shaxsiy kompyuterga ulash.	2	N	
III BOB. Kompyuterning dasturiy ta'minotlari					
3	Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti va uning turlari. Operatsion tizimlar.	Shaxsiy kompyuterning dasturiy ta'minoti va uning turlari. Tizimli dasturiy ta'minot. Operatsion tizim. Zamonaviy operatsion tizimlar. WINDOWS operatsion tizimining yangi versiyalari va ularning imkoniyatlari. LINUX-operatsion tizimi, uning imkoniyatlari, qo'llanilish doirasi, xususiyatlari va	2	A	

		afzalliklari.			
IV BOB. Ofis dasturlarida ishlash					
4	Ofis dasturlari va ularning yangi imkoniyatlari. Matn muharrirlarida ishlash asoslari	Ofis dasturlari paketi va uning tarkibi. Zamonaviy matn protsessorlari va ularning imkoniyatlari. Gipersselkalar, rasmlar va murakkab jadvallar bilan ishlash. Sahifa parametrlarini sozlash. Matn bilan ishlash va chop etish. MS Word muharririda obyektlar bilan ishlash va litsenziyalash. Izoh qo'yish. Gipperhavolalarni qo'yish, tahrirlash va o'chirish. Word muharririda formula, obyekt, PDF bilan ishlash.	2	A	
5	Zamonaviy jadval protsessorlari va ularning imkoniyatlari. Taqdimot va uni yaratishning zamonaviy dasturiy ta'minoti	Zamonaviy jadval protsessorlari va ularning imkoniyatlari. Makroslar yaratish va ular bilan ishlash. Taqdimot va uni yaratishning zamonaviy dasturiy ta'minoti.	2	A	2
6	MS Power Point dasturning menyusi va uskunalar paneli. Prezentatsiya yaratish bosqichlari	MS Power Point dasturning menyusi va uskunalar paneli. Prezentatsiya yaratish bosqichlari. Power point dasturi va uning yangi imkoniyatlaridan lenta menyu qatorida ishlashni. Slaydlar ro'yxatini tashkil etish va uni tahrirlash.	2	A	
7	Slayd tuzilishini o'zgartirish va slaydlarga matn kiritish, obyektlarni joylashtirish va formatlash. Prezentatsiyaga maxsus effektlar qo'yish va namoyish etish	Slayd tuzilishini o'zgartirish va slaydlarga matn kiritish. Slaydlar ro'yxatini tashkil etish va uni tahrirlash. Microsoft Power Point murakkab animatsiyalar qo'yish. Slaydlar ketma-ketligini joyini o'zgartirish. Slaydlar bazalari bilan ishlash. Taqdimotga murakkab shakllar, diogrammalar, Smart Art tasvirlar qo'yish va ularni animatsiyasi. Prezi taqdimot yaratish.	2	A	2
V. BOB. Kompyuterda tasvirlar bilan ishlash asoslari					
8	Grafik obyektlar va ularni kompyuterda tasvirlash usullari Rastrli va vektorli grafikalar va ularning dasturiy ta'minotlari	Kompyuter grafikasi tushunchasi. Kompyuter grafikasi turlari. Grafik obyektlar va ularni kompyuterda tasvirlash usullari. Rastrli va vektorli grafikalar va ularning dasturiy ta'minotlari. Rastrli va vektorli grafikaning dasturiy ta'minotlari.	2	A	2
9	PhotoShop - rastrli grafik muharririda ishlash asoslari	Adobe Photoshop dasturining menyular qatori va uskunalar paneli bilan ishlash. Adobe Photoshop dasturida matnlar va grafik obyektlar bilan ishlash	2	A	2
10	CorelDraw - vektorli grafik muharririda ishlash	CorelDraw dasturi haqida ma'lumot. CorelDraw dasturining uskunalar paneli. Obyektlar bilan ishlash. Shakllar yasash. Ikki va	2	A	

	asoslari. Ikki va uch o'lchovli grafika	uch o'lchovli grafika haqida tushuncha. Kompyuter grafikasining texnik- dasturiy va infarmatsion asoslari hamda turkumlari			
11	Kasbiy faoliyatda grafik dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari	Kasbiy faoliyatda grafik dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari	2	A	
VI BOB. Amaliy dasturlar va ulardan turli kasbiy sohalarda foydalanish imkoniyatlari					
12	Elektron kitoblarni o'qish va tahrirlash: WinDjView dasturi interfeysi	*.PDF va *.PDD kengaytmasiga ega bo'lgan fayllarni ochish, chop etish. Katta hajmdagi ma'lumotlarni WinDjView dasturi yordamida hajmi kichraygan holatdagi elektron kitob yaratish dasturlaridan foydalanish.	2	A	
13	Skanerlangan ma'lumotlarni FineReader dasturi yordamida aniqlash va tahrirlash	ABBYY Fine Reader dasturiy ta'minotini o'rnatish. ABBYYFine Reader dastur inetrfeysi. ABBYY Fine Reader dastur oynasi. Asosiy menyu, uskunalar paneli. ABBYY Fine Reader dasturida ishlash	2	A	
VII BOB. Kasbiy faoliyatda amaliy dasturlardan foydalanish					
14	Maktabgacha yoshdagi bolalarga onatli va adabiyotini o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish	Maktabgacha yoshdagi bolalarga onatli va adabiyotini o'rgatishda Microsofr office dasturlaridan foydalanish.	2	A	2
15	Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarini shakllantirish Microsofr office dasturlarining ahamiyati	Maktabgacha yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarini shakllantirish Microsofr office dasturlarining ahamiyati.	2	A	2
16	Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsoft office dasturlarining o'rni.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsoft office dasturlarining o'rni. Maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish Microsoft office dasturlarining o'rni	2	A	2
17	Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasini o'rganishda qo'llaniladigan amaliy dasturlar	Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasini o'rganishda qo'llaniladigan amaliy dasturlar.	2	A	2
18	Maktangacha yoshdagi bolalar badiiy-ijodiy va tasviriy faoliyatga o'rgatishda Microsoft office	Maktabgacha yoshdagi bolalar badiiy-ijodiy va tasviriy faoliyatga o'rgatishda Microsoft office dasturlaridan foydalanish.	2	A	2

	dasturlaridan foydalanish.				
19	Maktabgacha yoshdagi bolalarning musiqiy bilimga ega bo'lishida qo'llaniladigan kompyuter dasturlari.	Maktabgacha yoshdagi bolalarning musiqiy bilimga ega bo'lishida qo'llaniladigan kompyuter dasturlari.	2	A	2
VIII BOB. Kompyuterlarga xizmat ko'rsatish					
20	Kompyuter viruslari va ularni turlari .Antivirus dasturlari bilan ishlash .	Kompyuter virusi, revizor dasturlar, doctor reizoplar, filtr dasturlar, resident dasturlari. Antivirus dasturlarining vazifasi. O'ziga xos xususiyatlari. Dastur yordamida ma'lumot xavfsizligini ta'minlash. Antivirus dasturiy ta'minot turlari. Detektor dasturlar, doktor dasturlar yoki "fag"lar, revizor dasturlar, vaksina yoki immunizator dasturlar. Antivirus dasturiy ta'minotini sozlash. Doimiy himoya, barcha fayllarni tekshirish, evristik analiz. Antivirus dasturini va bazasini avtomatik va qo'lda yangilash. Avtomatik skanerlash. Kasperskiy laboratoriyasida yaratilgan antivirus dasturiy ta'minoti. Foydalanuvchiga viruslardan, "shpion" dasturlaridan, rutiklardan, adwarelardan himoyalanih imkoniyatini beradi. Kaspersky Anti-Virus dasturini sozlash. Kaspersky Anti-Virus dasturining foydalanuvchi interfeysi. Kaspersky Anti-Virus dasturini himoya markazi, kompyuterni tekshirish, dastur va bazasini yangilash bo'limlarini sozlash.	2	A	
	Jami:		40	N-4 A-36	20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Sh.M.Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

3. Sh.M.Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev " Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev " Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M.Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. Sh.M.Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
9. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
- 10.Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
- 11.Sh.M.Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
- 12.Sh.M.Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
- 13.Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
- 14.Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
- 15.Bolalar bog'chasida kompyuter savodxonligi. O'quv qo'llanma R.R.Boqiyev, R.Yu. Mehmonov, D.K.Husnitdinova Toshkent - 2010.
- 16.Informatika o'qitish metodikasi F.Zokirova.. Darslik. - 2005.
- 17.Axborot texnologiyalari. O'quv qo'llanma-T.: Aripov M., Begalov B., Begimqulov U., Mamarajabov M., "Nashr" 2009-368 b.
- 18.Kompyuter grafikasi va web-dizayn. Tavsiya etilgan o'quv qo'llanma. M.E.Mamarajabov., S.Q.Tursunov., L.M.Nabiulina Toshkent-2013 "Cho'lpon".
- 19."KOMPYUTER GRAFIKASI". SH.I.Razzoqov, SH.S.Yo'ldoshev, U.M.Ibragimov "Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma" «NOSHIR»-Toshkent-2013
- 20.Informatika va axborot texnologiyalari. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik – T.: Sattorov A. "O'qituvchi", 2002 y.-256 b.
- 21.Office dasturlari seriyasidan "Microsoft EXCEL 2007/2010/2013" Boltayev B.J., A.R.Azamatov. Qiyoslamalar, yo'llanmalar, namunalar, mashqlar. AMALIY QO'LLANMA. "O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma II-nashr" "Tafakkur". Toshkent 2016. UO'K: 372.8.59(45) KBK: 45.262.86 M-18.
- 22.Office dasturlari seriyasidan "Microsoft WORD 2007/2010/2013" Boltayev B.J., A.R.Azamatov. Qiyoslamalar, yo'llanmalar, namunalar, mashqlar. AMALIY QO'LLANMA. "O'qituvchilar uchun metodik qo'llanma II-nashr" "Tafakkur". Toshkent 2016. UO'K: 002.6(072) KBK: 74.263.2T-61.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Barkamol avlod-O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. (O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" va "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi to'g'risida"gi qonunlari). – T.: "Sharq", 1998. -64 b.
 2. O'zbekiston Davlat ta'lim standarti: O'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi umumta'lim fanlari. "Ma'rifat", N 86, 2000 yil 4 noyabr
 3. Axborot texnologiyalari. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik – T.: Abduqodirov A.A., Xayitov A., Shodiev R. "O'qituvchi", 2002 y. – 148 b.
 4. ИНФОРМАТИКА. А.Б.Ахмедов, Н.И.Тайлақов. Дарслик сифатида тавсия этилган. Тошкент «ЎЗБЕКИСТОН» 2001.
 5. ИНФОРМАТИКА. Учебное пособие для учащихся профессиональных колледжей. ТАШКЕНТ - «ИЛМ ЗИЁ» - 2004.
 6. Informatika. Kasb-hunar kollejlari uchun darslik. G'.Yuldashev U.Yu, Boqiev R.R., Zokirova F.M G'. G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2002 y.- 240 b.
 7. ИНФОРМАТИКА. Учебник для лицеев и колледжей. Ш.М.Камилов. ТАШКЕНТ - «ЎҚИТУВЧИ» - 2003.
 8. АХБОРОТ ИСТЕЪМОЛИ МАДАНИЯТИ. Илмий оммабоп нашр. Умиджон Қўшаев. «Extremum-Press» Тошкент-2013.
- Ushbu fanni o'qitishda turli axborot kommunikatsiya resurslaridan, hamda boshqa o'quv, ilmiy va uslubiy ma'lumotlar manbalaridan keng foydalaniladi.

Web saytlar:

<http://www.ziyonet.uz>
<http://www.ref.uz>
<http://www.timi.uz>
<http://www.tdtu.uz>
<http://www.tadi.uz>
<http://www.qnb.uz>
<http://www.google.ru>
<http://www.yandex.ru>
<http://www.vism.ru>
<http://www.crabo.ru>
<http://www.ilyarm.ru>
<http://www.floruzor.ru>
<http://www.osblog.ru>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha
Davlat talablari va MTT o`quv dasturi fan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi:	Tarbiyachi
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.03
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Aripova S. M. Abdullayeva G.B. Fayzullayeva I.B. Kamalova M.R.	Toshkent pedagogika kolleji "Maxsus fanlar" kafedrasida o'qituvchilari
Taqrizchilar:	M.X Tadjiyeva M. Z. Fayzullayeva	Toshkent pedagogika kolleji direktori pedagogika fanlari nomzodi MTMRMQTMI "Maktabgacha ta'lim metodikasi" kafedrasida katta o'qituvchisi

1.O`quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Davlat talablari va MTT o`quv dasturi
Ajratilgan soat	40
Mavzularning soni	18
Dasturning maqsadi	Ta'lim oluvchilarga Davlat talablari va MTT o`quv dasturining maqsad, vazifalari va tamoyillarini, hujjat tuzilmasi, ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarni o`qitish va rivojlantirish uchun dasturning ustunligi haqida bilim berish
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	- O`zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari"ning tuzilmasi va asosiy qoidalari to`g`risida bilimlar shakllantiriladi; - "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturining maqsadi, vazifasi, tamoyillarini o`rganadi; - "Ilk qadam" davlat o`quv dasturi, "Ilm yo`li" variativ dasturi bo`yicha ta'lim tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirishda kompetentlik yondoshuvni qo`llashni o`rganadi; - bola shaxsiga yo`naltirilgan ta'lim jarayonida rivojlantiruvchi muhitni yaratish va rivojlanish markazlarini tashkil etish talablarini o`rganadi; - MTT ishiga oilalarni jalb qilish va oilalar bilan muvaffaqiyatli hamkorlikni rejalashtirishni o`rganadi.
Bilimlar	- Vazirlar mahkamasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti to`g`risida" gi 802-sonli qarorining asosiy qoidalari; O`zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari"ning tuzilmasi va asosiy qoidalari; - O`zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari"ga muvofiq ta'lim-tarbiya jarayonini amalga oshirish; - Davlat o`quv dasturi hamda "Ilm yo`li" variativ dasturining maqsadi, vazifasi, tamoyillarini; - bolalarni o`qitish va rivojlantirishda kompetentli yondashuv; - o`quv –tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish va baholash; - MTTda rivojlanish markazlari faoliyatini tashkil etish; - oilalar bilan hamkorlik va ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb qilish.
Ko`nikmalar	Vazirlar mahkamasining "Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti to`g`risida" gi 802-sonli qarorining asosiy qoidalari amalga oshirish; - Ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etishda qo`llaniladigan ish shakllari, usullar va vositalarning bolalarning yosh, ruhiy va fiziologik xususiyatlari, qiziqishlari, qobiliyatlari va ehtiyojlarini xisobga olish; - davlat o`quv dasturi va, bolalarni o`qitish va rivojlantirish uchun uning afzallik tomonlarini aniqlash; -davlat o`quv dasturi, "Ilm yo`li" variativ dasturi bo`yicha ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirishda kompetentlik yondoshuvni qo`llash; -bolaga shaxsiga yo`naltirilgan ta'lim jarayonida o`rgatuvchi muhitni yaratish va rivojlanish markazlarni tashkil etish; - MTT ishiga oilalarni jalb qilish va oilalar bilan muvaffaqiyatli hamkorlikni rejalashtirish.

O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fanning nomi	Maktabgacha ta`lim pedagogikasi “MTTda ta`lim-tarbiyaviy jarayonni va rivojlanish markazlaridagi faoliyatlarni tashkil etish” o`quv amaliyoti
O`qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta`lim; A-amaliy ta`lim; NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg`ulotlar
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Yozma, og`zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O`qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta`lim
I. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari					
1	Maktabgacha ta`lim va tarbiyaning davlat standarti	“Maktabgacha ta`lim va tarbiyaning davlat standartining madsad va vazifalari, mazmun mohiyati, asosiy prinsiplari.	2	N	
2	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablarini o`rganish	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablarining umumiy qoidalari, maqsad va asosiy vazifalari, prinsiplari, tarkibi. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablarida belgilangan beshta rivojlanish sohasi va ularning kichik sohalari	2	N	
3	Jismoniy rivojlanish va sog`lom turmush tarzini shakllanish sohasi	“Jismoniy rivojlanish va sog`lom turmush tarzini shakllanishi” sohasining mazmuni. Jismoniy rivojlanish va sog`lom turmush tarzini shakllanishi sohasining kichik sohalari talablarini o`rganish.	2	NA	1
4	Ijtimoiy-hissiy rivojlanishi sohasi	“Ijtimoiy-hissiy rivojlanish” sohasining mazmuni. Ijtimoiy hissiy rivojlanish sohasining kichik sohalari talablarini o`rganish	2	NA	1
5	Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari sohasi	“Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari” sohasining mazmuni . Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari sohasinig kichik sohalari talablarini o`rganish.	2	NA	1
6	Bilish jarayonining rivojlanishi sohasi	“Bilish jarayonining rivojlanishi” sohasining mazmuni. Bilish jarayonlarining rivojlanishi	2	NA	1

		sohasining kichik sohalari talablarini o`rganish.			
7	Ijodiy rivojlanish sohasi	“Ijodiy rivojlanish” sohasining mazmuni. Ijodiy rivojlanish sohasining kichik sohalari talablarini o`rganish	2	NA	2
II. “Ilk qadam “ Davlat o`quv dasturi.					
8	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturini ta'lim-tarbiya jarayoniga tatbiq etish	“Ilk qadam” Davlat o`quv dasturining mazmun va mohiyati. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ta'lim jarayonini tashkil qilish tamoyillari. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetensiyaviy yondashuv	2	N	1
9	“Ilk qadam” davlat o`quv dasturi asosida o`quv-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish	O`quv-tarbiyaviy jarayonda rejalashtirish turlari: yillik va haftalik mavzuviy reja. Tarbiyachining shaxsiy ish rejasi	2	N	1
III. MTT rivojlanish markazlarini tashkil etish					
10	“Ilk qadam” Davlat o`quv dasturi asosida guruhlarda rivojlanish markazlarini tashkil etish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rivojlanish markazlariga qo`yiladigan talablar. Bolalarning rivojlanish markazlaridagi mustaqil faoliyatini tashkil etishning mazmun-mohiyati.	2	N	1
11	“Qurish-konstruksiyalash va matematika” markazini tashkil etish	Qurish-konstruksiyalash va matematika markazining mazmuni va ahamiyati. Turli yosh guruhlarida “Qurish-konstruksiyalash va matematika” markazida bolalar faoliyatini tashkil etish..	2	A	1
12	Syujetli-rolli o`yinlar va sahnalashtirish markazini tashkil etish	Syujetli-rolli o`yinlar va sahnalashtirish va musiqa va ritmika markazining mazmuni va ahamiyati. Turli yosh guruhlarida, syujetli -rolli o`yinlar va sahnalashtirish markazida bolalar faoliyatini tashkil etish.	2	A	1
13	Til va nutq markazini tashkil etish	“Til va nutq” markazida ta'limiy faoliyatning mazmuni. “Til va nutq” markazini metodik ta'minlash	2	A	1
14	“Fan va tabiat” markazini tashkil etish	“Fan va tabiat” rivojlanish markazida bolalarni jonli va jonsiz tabiat bilan tanishtirishda qo`llaniladigan amaliy uslub va uning turlari. “Fan va tabiat” rivojlanish markazida narsa va hodisalarning o`ziga xos xususiyatlari va kichik tajribalar o`tkazish usullari.	2	A	1
15	San'at markazini tashkil etish	San'at markazining mazmuni va ahamiyati. Turli yosh guruhlarida, san'at markazida	2	A	1

		bolalar faoliyatini tashkil etish			
IV. Kuzatish va baholash					
16	"Bolaning rivojlanish xaritasi" daftarini yuritilish tartibi	Bolaning rivojlanish xaritasining tuzilishi va yuritish tartibi. Bolalarni tizimli ravishda kuzatish, natijalarni tahlil qilish va olingan hulosalar asosida bolalarning ta'lim faoliyatini ularning ehtiyojlari, qiziqishlariga muvofiq ravishda samarali rejalashtirish	2	NA	2
V. Oilalar bilan hamkorlik va ota-onalarni ta'lim jarayoniga jalb qilish					
17	Ota-onalar va pedagoglar o'rtasida samarali hamkorlik	MTT va oilaning ta'lim-tarbiya funksiyalari Oilalar va mahalliy jamoatchilik bilan hamkorlik ishlari. Ota-onalar va bolalarning birgalikdagi faoliyatini tashkil etish.	2 4	N A	2
VI. "Ilmyo'li" variativ dasturi					
18	"Ilm yo'li" variativ dasturi	"Ilm yo'li" variativ dasturining maqsad, vazifa va tamoyillari. "Ilm yo'li" variativ dasturi asosida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish.	2	N	2
Jami			40	N-20 A-20	20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og'zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak". Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi". Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi". Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. Sh. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
9. Sh. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy Baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

10. Sh. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
11. Sh. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak". Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
12. Sh. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi". Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
13. Sh. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
14. Sh. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi". Toshkent – "O'zbekiston"-2019
15. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil 22 dekabr 802 – sonli qarori
16. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
17. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
18. "Ilm yo'li" variativ dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2019 yil.

Internet manbalari.

<http://www.ziynet.uz>.

<http://referat.arxiv.uz>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi:	Tarbiyachi
O'quv rejadagi tartib raqami:	1.04
Ajratilgan soat:	40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:

Mannapova Ulmasay - Angren pedagogika kolleji yetakchi o'qituvchisi
Sotiboldiyevna

Arslanova Gulsara - Angren pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Qurbanovna

Taqrizchi:

Ovasapova - Angren shahar Maktabgacha ta'lim bo'limi mudirasi
Natalya
Vyacheslavovna

1.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi haqida tushunchalarni, hayot faoliyati xavfsizligi fanning maqsad va vazifalarini, hayot faoliyatiga ta'sir etuvchi xavflar va ularni oldini olish yo'llarini bilish; hayot faoliyati xavfsizligining o'ziga xos qonuniyatlarini, texnik me'yorlarini bilishi va qo'llay olishi.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- MTTda bola hayotiga ta'sir etuvchi xavflar va ularning turlarini, xavfsizligini ta'minlash zaruratini o'rganadi; - MTTda hayot faoliyati xavfsizligiga oid muammolar va vazifalarning yechimlarini bilib oladi; - Yong'in va uning zararlovchi omillarini, yong'inda bolalar hayotini muhofaza qilishni, yong'in havfzizligi bilan tanishtirishda didaktik materiallardan foydalanishni, yong'indan shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berishni bilib oladi; - Terrorchilik harakatlari sodir bo'lganda harakatlanish tartibi. - Tarbiyachining bola uyda majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish qoidalariga o'rganadi; - MTTda bolalarga zilzila va ularda harakatlanish tartibi haqida ma'lumot berishni, zilzila oqibatlaridan muhofazalanish usullarini, tarbiyachining bolaga zilzilada birinchi tibbiy yordam berish tartibini biladi; - Gidrometeorologik xavfli hodisalar bilan bog'liq favqulodda vaziyatlar hamda ularda xavfsizlik qoidalariga rioya etishni; - MTTda bolalarni yo'l harakati belgilari bilan tanishtirishni; - Sayohat va turizm vaqtida bolalar hayotini muhofaza qilishni; - Tarbiyachining elektr jihozlaridan to'g'ri foydalanish qoidalarini, elektr shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish tartibini bilish; - MTTda favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda birinchi tibbiy yordam va o'z-o'ziga yordam ko'rsatishni; - Ekologik muhit buzilishining inson hayotiy faoliyatiga zararli tasiri va uning natijasida yuzaga kelayotgan muammoli vaziyatlarni bilib oladi.
Bilimlar	- hayot faoliyati xavfsizligi borasidagi o'zlarining vazifalari, huquq va majburiyatlari; - favqulodda vaziyatlarning oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish borasidagi huquqiy-meyoriy hujjatlar mohiyati; - turli tUSDagi xavf-xatarlarni keltirib chiqaruvchi manbaalar turlari; - favqulodda vaziyatlarning turlari, sabablari, belgilari va zararli oqibatlari; - favqulodda vaziyatlarda tezkor yordam beruvchi xizmatlar vazifasi va majburiyatlari hamda ularni chaqirish tartibi; - himoya inshootlari va vositalaridan foydalanish;

	- terrorchilik harakati sodir etilganda o'zini tutish; - majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish; - elektr tokining zararli tasiridan himoyalanish; - yong'inning zararli tasiridan himoyalanish; - favqulodda vaziyatlarda o'zini tutish; - inson hayoti, sog'ligi va mol-mulkini sug'urtalash; - inson hayotiy faoliyatiga zarar keltiruvchi boshqa xavf-xatarlarni bilishi kerak.
Ko'nikmalar	- favqulodda vaziyatlarda tezkor yordam beruvchi xizmatlarni tezkor chaqirish; - favqulodda vaziyatlarda tezkor harakat qilish, o'z-o'ziga va o'zaro birinchi tibbiy, ruhiy hamda boshqa yordamni berish; - kriminogen vaziyatlarda shaxsiy xavfsizlikni taminlash; - himoya inshootlari hamda himoya vositalaridan foydalanish; - terrorchilik harakati sodir etilganda harakatlanish; - majburiy yolg'izlik holatida harakat qilish; - gidrometerologik xavfli hodisalar sodir bo'lganda harakat qilish; - elektr tokidan zararlanganda harakat qilish; - yong'inida harakat qilish; - favqulodda vaziyatlarda moddiy va ma'naviy boyliklarni asrash; - inson hayotiy faoliyatiga zarar keltiruvchi boshqa xavf-xatarlar yuzaga kelganda harakat qilish; - olgan nazariy bilim va amaliy tajribani hayotda qo'llay bilishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
	I-bo'lim.	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi			
1	Kirish. Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi haqida tushuncha	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi fani haqida tushunchalar. O'zbekiston Respublikasining favqulodda vaziyatlarga oid qonunlari va meyoriy-huquqiy hujjatlarining mohiyati. O'zbekistonda favqulodda vaziyatlarni bartaraf etish, oqibatlarini kamaytirish va bunday vaziyatlarda harakat qilishning huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Favqulodda vaziyat tushunchasi. Favqulodda vaziyatlarda yordam berishning asosiy tamoyil va qoidalari.	2	N	
2	Kasbiy faoliyatda hayot faoliyati xavfsizligi o'quv fanining maqsad va vazifalari.	Hayot faoliyati xavfsizligi fanining maqsad va vazifalari, hayot faoliyatiga ta'sir etuvchi xavflar va ularni oldini olish yo'llari; hayot faoliyati xavfsizligining o'ziga xos qonuniyatlarini, texnik me'yorlari. Xalqaro nufuzli tashkilotlar va mamlakatlar faoliyatida turli tUSDagi favqulodda vaziyatlarning oldini olish, ularning inson hayoti, atrof-muhit, qishloq xo'jaligi, sanoat, fan va madaniyat, tadbirkorlik va biznesga zararli oqibatlarini kamaytirish borasidagi muammolarning asosiy masalaga aylanganligi.	2	N	1
	II-bo'lim.	MTTda bola hayotiga ta'sir etuvchi xavflar va ularning turlari			
3	MTTda bola hayotiga ta'sir etuvchi xavflar va ularning turlari	MTTning proyeksi bilan tanishish. Sog'lomlashtirish yo'nalishi qoidasi materiallar va vositalar mazmuni. Binoning ichki va tashqi tuzilishi. MTTning barcha xonalarini (guruh xonasi, yuvinish xonasi, yotoqxona, musiqa zali, sport zali, oshxona, yo'laklar) xavfsizligini ta'minlash. O'quv xonalarini sun'iy yorug'lik bilan ta'minlash turlari, o'quv va mehnat	2	N	1

		faoliyatini olib borish xonalarida shovqin ko'rsatkichlari.			
4	MTTda hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash zarurati	MTTda hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash zaruratini o'rganish. MTTda bola hayotiga ta'sir etuvchi xavflar va ularning turlari, mehnat faoliyati xavfsizligi. Bolaning yoshiga mos jihozlar tanlash, o'yinchoqlardan foydalanish. MTTda hayot faoliyati xavfsizligini ta'minlash zarurati.	2	N	1
	III-bo'lim.	I. MTTda hayot faoliyati xavfsizligi			
5	MTTda hayot faoliyati xavfsizligiga oid muammolar va vazifalarning yechimlari	MTTda hayot faoliyati xavfsizligiga oid muammolar va vazifalarning yechimlari. Baxtsiz hodisalarni oldini olish, favqulodda vaziyatlarda shikastlanishlar va kasb kasalliklari, HFXni ta'minlashga oid xalqaro tajriba izlanishlar tahlili.	2	N	1
	IV-bo'lim.	Yong'in va uning zararlovchi omillari			
6	Yong'in va uning zararlovchi omillari. Yong'inda bolalar hayotini muhofaza qilish	Yong'in va uning zararlovchi omillari. MTTda yong'inda bolalar hayotini muhofaza qilish. Yong'inning kelib chiqish sabablari, yong'inning xavfli omillari, yong'inning o'chirish metodlari va vositalari, OVP -10 rusumdagi kimyoviy ko'pikli yong'in o'chirish qurilmasi, yong'in doskasi va jihozlarining joylashishi. Yong'inga qarshi tayyorgarlik. Kundalik hayotda maishiy uy jihozlaridan to'g'ri foydalanish.	2	N	1
7	Yong'indan shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish.	Yong'indan shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish. Kuyish va uning turlari, darajalari. Kuyishda birinchi yordam berish. Kuyishda bo'ladigan shok holati. Kuyishda birinchi yordam berish va transportirovka qilish.	2	A	1
	V-bo'lim.	Terrorchilik harakatlarida harakatlanish tartibi			
8	Terrorchilik harakatlari sodir bo'lganda harakatlanish tartibi. Axborot xavfsizligi.	Terrorchilik harakatlari sodir bo'lganda harakatlanish tartibi. Axborot xavfsizligi, terrorchilik harakati sodir etilganda o'zini tutish. MTTda bolalar xavfsizligini ta'minlash, tezkor qaror chiqarish. Terrorchilik harakatlar va ularning insoniyatga qarshi ekanligi. Terrorizmning global muammoga aylanib borayotganligi. Terroristik harakatlarning turlari. Xalqaro terrorizm. O'zbekistonda yuz bergan terrorchilik harakatlari va ularning keng	2	N	1

		jamoatchilik tomonidan qoralanishi. Unga qarshi kurash va undan muhofazalanish O'zbekiston Respublikasi fuqarolarining burchi ekanligi. MTTning bunday harakatlar obyekti bo'lishdan saqlanish choralari bilishi bunday harakatlar obyekti bo'lishdan saqlanish choralari. Terrorchilik tushdagi xavf e'lon qilinganda harakatlanish tartibi. Garovga tushib qolganda qilinadigan harakat. Missionerlik, ommaviy madaniyat va axborot xurujlarining zararli ta'siridan muhofazalanish. Malumotlarni yig'ish, bog'lash, taqqoslash va tahlil qilishning ahamiyati. Ommaviy tartibsizliklarda hamda kriminogen vaziyatlarda shaxsiy xavfsizlikni ta'minlash va o'zini tutish qoidalari.			
	VI-bo'lim.	Majburiy yolg'izlik holatida harakat qilish			
9	Tarbiyachining bola uyda majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish qoidalariga o'rgatishi.	Tarbiyachining bola uyda majburiy yolg'izlik holatida o'zini tutish qoidalariga o'rgatishi. Favqulodda vaziyatlarga manaviy - ruhiy tayyorgarlik. Ruhiy yolg'izlik holatining belgilari va salbiy oqibatlari. Ijtimoiy ko'rinishdagi favqulodda vaziyatlar. Kundalik hayotda shaxsiy xavfsizlikni ta'minlash. Xavfli holatlarni oldindan ko'ra bilish, tahlil qilish, qaror qabul qilish, xavfsizlikni taminlash. O'zlashtirilgan ko'nikma va malakalardan foydalanib dastlabki choralarni ko'rish. Maktabgacha yoshdagi bolalarni omon qolish ko'nikmalarini egallashga o'rgatish. Tezkor xizmatlarni chaqirishga o'rgatish.	2	N	1
10	Bolani uyda yolg'iz qolganda xavfsizlik qoidalariga rioya qilishga o'rgatish.	Bolani uyda yolg'iz qolganda xavfsizlik qoidalariga rioya qilishga o'rgatish. Bolaga uyda yolg'iz qolganda elektr anjomlaridan foydalanmaslikka o'rgatish, gaz asboblardan foydalanish xavfi bo'yicha, suv quvurlaridan foydalanish qoidalariga o'rgatish bo'yicha, ko'p qavatli binoda yolg'iz qolganda o'zini tutish qoidalariga o'rgatish mashg'ulot ishlanmalarini yozish. Kundalik hayotda shaxsiy xavfsizlikni ta'minlashga oid ko'rgazmalar tayyorlash.	2	N	1

	VII-bo`lim.	MTTda zilzila vaqtida to`g`ri harakatlanish tartibi haqida ma`lumot berish			
11	MTTda zilzila vaqtida to`g`ri harakatlanish tartibi haqida ma`lumot berish.Zilzila oqibatlaridan muhofazalanish usullari	MTTda zilzila vaqtida harakatlanish tartibi haqida ma`lumot berish.Zilzila oqibatlaridan muhofazalanish usullari. Zilzila haqida tushuncha, tarbiyachining bolaga zilzilada birinchi tibbiy yordam berish tartibi, zilzila oqibatlarini kamaytirish tadbirlari.</p> <p>Zilzila davrida MTTda bolalarni to`g`ri harakat qilishga o`rgatish. Zilziladan oldin, zilzila vaqtida va zilziladan keyin harakatlanish tartibi. Zilzilani e`tiborga olgan holda uy, ish va o`quv xonalarining xavfsiz joylarini oldindan aniqlash, ularni jihozlash. Zilzila yuz berganda himoyalani vositasi sifatida uy va xona jihozlardan foydalanish. Uydagi jihozlari tomonidan yuzaga kelishi mumkin bo`lgan xavf-xatarlar. Zilzila oqibatida vayronalar ostida qolgan, yuqori qavatli yoxud bir qavatli imoratlarda bo`lgan kishilarning to`g`ri harakatlanishi. Guruh xonasi, bolalar yotoq xonasi va boshqa shu kabi imoratlarning xavfsiz joylarini aniqlash. Tayanch devorlarni belgilash. Zilzilani etiborga olgan holda, guruh xonasi va yashash joylarining to`g`ri jihozlanishini ko`rsatib berish. Zilzila yuz berganda xona jihozlardan himoya vositasi sifatida foydalanish. Elektr manbalari, gaz va suv jo`mraklarini yopish.	2	N	1
12	Tarbiyachining bolaga zilzilada birinchi tibbiy yordam berish tartibi.	Zilzilda shikastlanishlar turlari va ularga birinchi yordam ko`rsatish.</p> <p>Zilzila oqibatida vayronalar tagida qolganlarga yordam ko`rsatish. Qon ketishida birinchi yordam ko`rsatish. Kesilgan, shilingan va kichik jarohatlarda birinchi yordam. Ezilish holatida birinchi yordam ko`rsatishni amalda bajarib o`rgatish.	2	A	2
	VIII-bo`lim.	Gidrometeorologik xavfli hodisalar bilan bog`liq favqulodda vaziyatlar			
13	Gidrometeorologik xavfli hodisalar bilan bog`liq favqulodda vaziyatlar hamda ularda xavfsizlik	Gidrometeorologik xavfli hodisalar bilan bog`liq favqulodda vaziyatlar hamda ularda xavfsizlik qoidalariga rioya etish. Suv toshqinlari haqida tushuncha, suv	2	N	1

	qoidalariga rioya etish.	toshqinlarining mashtabi va talofat keltirish bo'yicha tasniflanishi, dovul tofon va quyun vaqtida aholi harakatlari. Sel, suv toshqini haqida tushuncha. Ularning birlamchi va ikkilamchi oqibatlarini. Sel, suv toshqini yuzaga kelishi xavfi tug'ilganida yoki yuzaga kelganida harakatlanish tartibi. Suv havzalarining yil fasllariga ko'ra xususiyatlari. Suv havzalarida xavfsizlik qoidalariga rioya etish. Suv havzasida harakatlanayotgan inson tanasida muammoli vaziyatlar ro'y berganida harakatlanish tartibi. Suvga cho'kkanda birinchi yordam ko'rsatish. Cho'kayotgan kishini suv havzasidan olib chiqish. Nafas olish yo'llarini tozalash. Sun'iy nafas berish va yurakni uqalash. Qor ko'chishi haqida tushuncha. Qor ko'chishi xavfi tug'ilganida yoki qor ko'chishi ro'y berganida harakatlanish tartibi. Kuchli shamol (to'fon) va to'xtovsiz yog'ingarchilikning zararli ta'siri.			
	IX-bo'lim	Yo'l harakati xavfsizligi			
14	MTTda bolalarni yo'l harakati havfsizligi qoidalarini bilan tanishtirish.	Temir yo'l, havo, suv, yo'l usti transporti va metroda avariya yuz berganda harakatlanish tartibi. Ularda harakat xavfsizligini ta'minlashda fuqarolarning ishtiroki. O'zbekiston Respublikasining yo'l harakati xavfsizligini ta'minlash borasidagi huquqiy-meyoriy hujjatlari. MTTda bolalarni yo'l harakati havfsizligi qoidalarini bilan tanishtirish, bolalarni yo'l belgilari bilan tanishtirish. Yo'l harakati xavfsizligi qoidalariga rioya etish. Yo'l harakati hodisasi yuz berganda harakatlanish tartibi. Bolalarni temir yo'l, havo, suv, jamoat transporti va metrodan foydalanishga o'rgatish qoidalarini.	2	NA	1

15	MTTda bolalarni yo'l belgilari bilan tanishtirish.	MTTda bolalarni yo'l harakati xavfsizligi qoidalari bilan tanishtirish, bolalarni yo'l belgilari bilan tanishtirish, yo'l harakati xavfsizligi qoidalariga rioya etishga o'rgatish bo'yicha mashg'ulot ishlanmasini yozish. Bolalarni temir yo'l, havo, suv, jamoat transporti va metrodan foydalanish qoidalariga o'rgatish bo'yicha innovatsion texnologiyalardan foydalanib mashg'ulot ishlanmasini yozish. MTTda bolalarni yo'l harakati xavfsizligi qoidalari, bolalarni yo'l belgilari bilan tanishtirishga oid didaktik materiallar tayyorlash. Chorrahaning maketini tayyorlash.	2	NA	1
	X-bo'lim	Sayohat va turizm turlari			
16	Sayohat va turizm vaqtida bolalar hayotini muhofaza qilish.	Sayohat va turizm turlari. Sayohat va turizm vaqtida bolalar hayotini muhofaza qilish, sayohatdagi baxtsiz hodisalarning ko'rinishi, sayohatda xavfsizlikni ta'minlashga oid ko'rsatmalar. Arqondan foydalanish usullari. Sayohat va turizm vaqtida bolalarning xulq madaniyatlariga oid ko'rgazmalar tayyorlash.	2	A	1
	XI-bo'lim	Tarbiyachining elektrdan jihozlaridan to'g'ri foydalanish qoidalari			
17	Tarbiyachining elektr jihozlaridan to'g'ri foydalanish qoidalari.	Nazariy mashg'ulot. Tarbiyachining elektr jihozlaridan to'g'ri foydalanish qoidalari. Elektr energiyasidan foydalanish qoidalari. Elektr energiyasi tizimida yuzaga keladigan nosozliklar. Noqonuniy elektr uskunalari va jihozlaridan foydalanishning salbiy oqibatlari. Shartli ravishda gaz, ochiq qolgan elektr simlaridan muhofazalanish. Ularning ta'sirini bilish va zararlovchi manbalarini bartaraf etish.	2	N	1
18	MTTda elektr shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish tartibi.	MTTda elektr shikastlanganda birinchi tibbiy yordam berish tartibi. Gaz va elektr tokidan jarohatlanganda amalda birinchi yordam berish tartibi. Elektrdan kuyishda birinchi yordam ko'rsatishni amalda bajarish.	2	A	1
	XII-bo'lim	MTTda favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda birinchi tibbiy yordam			

		ko'rsatish			
19	MTTda favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish.	MTTda favqulodda vaziyatlar yuzaga kelganda birinchi tibbiy yordam ko'rsatish. Baxtsiz hodisalarni oldini olish, qon ketishi va uni vaqtincha to'xtatish usullari, suyak sinish va ularda birinchi yordam. Sun'iy nafas berish, yurakni uqalashni mashq qilish. Hayvon tishlaganda, ilon yoki zaharli hashoratlar chaqqanida birinchi tibbiy yordam berishni mashq qilish. Issiq va sovuqdan ta'sirlanganda birinchi tibbiy yordam berishni amalga oshirish. Surunkali charchash va stress holatida yordam berish. Epilepsiya va shok holatlarida birinchi yordam berishni o'rganish.	2	N	1
	XIII-bo'lim	Ekologik muhit buzilishining inson hayotiy faoliyatiga zararli tasiri			
20	Ekologik muhit buzilishining inson hayotiy faoliyatiga zararli ta'siri va uning natijasida yuzaga kelayotgan muammoli vaziyatlar.	Ekologik muhit buzilishining inson hayotiy faoliyatiga zararli tasiri va uning natijasida yuzaga kelayotgan muammoli vaziyatlar. O'zbekiston Respublikasida ekologik muhit buzilishining oldini olish bo'yicha qabul qilingan qonun va me'yoriy hujjatlar tizimi. Tabiiy va texnogen ta'sirlar natijasida yuzaga kelayotgan ekologik favqulodda vaziyatlar. Tabiat va havo sofliqi. Tabiat va inson uyg'unligi. Ichimlik suvining antropogen ifloslanishi. Toza ichimlik suvining yetishmasligi muammosi. Cho'llanish va qurg'oqchilik tushunchalari. Toza ichimlik suvidan oqilona foydalanish. Maishiy va sanoat chiqindilari. Ishlab chiqarishda zaharli kimyoviy vositalardan foydalanishning atrof muhitga zararli tasiri. Talim tashkiloti yoki yashash joylarida havoni ifloslantirayotgan omillar va ularni bartaraf etish. Oziq-ovqat sanoatida genetik takomillashtirilgan mahsulotlardan foydalanishning zararli oqibatlar. Ekologik toza mahsulotlar. Oziq-ovqat mahsulotlariga qo'yiladigan ekologik talablar. Oziq-ovqat mahsulotlarining tanqisligi. Oziq-ovqat xavfsizligi.	2	N	1
	Jami :		40		20

Amaliy mashg'ulotlarni o'tish yuzasidan tavsiyalar

1. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda FVV, IIV, DAN, yong'in xavfsizligi, tez tibbiy yordam, qutqaruv xizmatlari bilan hamkorlik qilish.
2. Amaliy mashg'ulotlarni o'tishda ta'lim tashkiloti sharoitidan kelib chiqqan holda yuz berishi mumkin bo'lgan favqulodda vaziyatlar turlariga yaqin holat tashkil etish.
3. Zaruriyatga ko'ra malakali mutaxassislarni amaliy mashg'ulotlarga jalb etish.
4. Amaliy mashg'ulotlarda belgilangan meyorlar bajarilishini taminlash. O'yin va musobaqaviy usullardan samarali foydalanish.
5. Favqulodda vaziyatlarga ma'naviy-ruhiy tayyorgarlikni amalga oshirish uchun qo'rquv hissini paydo qiluvchi sharoit yaratish va undan chiqib ketish yo'llarini o'rgatish.
6. Uy vazifasi berib, yashash joylarida, qishloq xo'jaligi va sanoatda shaxsiy xavfsizlikka tahdid soluvchi holatlar va omillarni aniqlash.
7. Xavf soluvchi omillarga qarshi kurashda o'quvchi tomonidan qilinishi kerak bo'lgan amaliy harakatlar xususida yozma ishlar olish.
8. Egasiz qolgan har qanday buyumga e'tibor berish hamda u haqda o'zgalarni ogohlantirish. IIB hodimlariga xabar berishni o'rgatish.
9. Innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalangan holda, namunaviy amaliy harakatlar bo'yicha o'quv-uslubiy materiallar namoyish etish. Ulardagi harakat tartibini amaliyotga ko'chirish.

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz". Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi". Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. "Zilzila tabiiy ofatdir: zilzila yuz berganda fuqarolarning hatti-harakatlari qoidalari haqida eslatmalar". Radius. 1999 y.
9. Z.F.Ilyosova, "Hayot xavfsizligi asoslari", Toshkent - "Moliya" -2001 y.
10. "Okrujajuyushaya sredai bezopasnostynashey jizni. Ekologicheskaya azbuka dlya detey i roditeley". Tashkent - 2002y.,
11. "Avesto" tarixiy- adabiy yodgorlik, "Sharq", 2003 y. T.

12. O'zbekiston Qizil Yarim Oy jamiyati, "Osnovnie ponyatiya o stixiynix bedstviyax. Pravila povedeniya v sluchae ix vznikoveniya", Tashkent-2006.
13. Avt. kol. "Zashita naseleniya iterritoriy ot chrezvichaynix situatsiy", (Uchebnayaposobie dlya rukovoditeley GSCHS), T-2003.
14. E.J. Ikromov, "Favqulodda vaziyatlar va jamoatchilik fikri", T., 2004 y.
15. Y. Allayorov, Y Tojiboyev, «Favgulodda vaziyatlarda tez tibbiy yordam asoslari», Toshkent – "ZAR GALAM" -2005
16. "Zemletryaseniya strategiya bezopasnogo stroitel'stva v Tsentral'noy Azii". Dushanbe. 2006 g.
17. E.I.Musaboev, A.Q.Bayjanov, "Yuqumli kasalliklar epidemiologiya va parazitologiya", Toshkent -2007
18. G.YO.Yormatov, O.R.Yuldashev, A.L.Hamrayeva «Hayot faoliyati xavfsizligi» Toshkent – aloqachi - 2009 y.

Huquqiy-meyoriyadabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi;
2. O'zbekiston Respublikasi Favqulodda vaziyatlar vazirligi. "Aholi va hududlarni favqulodda vaziyatlardan muhofaza qilishning huquqiy asoslari" (Meyoriy hujjatlar to'plami I tom). T. 2003 y.va (Meyoriy hujjatlar to'plami II tom).2010 y
3. A. Norboev, M. Ziyoeva, M. Ishxo'jaeva, "Hayot faoliyati xavfsizligi" fanidan namunaviy o'quv dasturi, Toshkent-2012 y;
4. Mual. jam, "CHAqiriqqa qadar boshlang'ich tayyorgarlik" o'quv fanidan o'quv dasturi, Toshkent-2010 y;
5. J.Yaxshiliqov, H. Zohidov, J. Abdurahmonova, "Manaviyat asoslari" fani o'quv dasturi, Toshkent-2010 y;
6. Mual. jam, "Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi" o'quv fani dasturi, Toshkent-2010 y;
7. I. Saifnazarov, Sh. Azizov, "Shaxs va jamiyat" fani o'quv dasturi, Toshkent-2012 y;
8. Mual. jam, "Diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashning manaviy-marifiy asoslari" maxsus kursi o'quv dasturi, Toshkent-2005 y;
9. X.R.Saydaxmedova, G.Yu.Nazarova, "Sog'lom turmush tarzi asoslari va oila" maxsus kursi dasturi, Toshkent-2010 y.

Internet manbaalari

1. www.vospitatel.com.ua.
2. www.dovosp.ru.
3. http://fikr.uz/post/fikr.maktabgacha_talim/5086.html

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.05

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Mannapova Ulmasoy – Angren pedagogika kolleji „Kasbiy va maxsus fanlar“kafedrasini mudiri ,etakchi o'qituvchi.
Sotiboldiyevna

Urmonova Toshxon - Toshkent pedagogika kolleji yetakchi o'qituvchi.
Ibragimovna

Taqrizchi: Ovasapova Natalya – Angren shahar Maktabgacha ta'lim bo'limi mudiri
Vyucheslavovna

Rahmatullayeva Toshkent pedagogika kolleji O'IBDO'
Lutfiya

G'affarovna

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari fanining maqsadi: Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlaridan foydalanib ta'lim tarbiya berish, o'qitishning innovatsion modelini qo'llash, ilg'or xorijiy mamlakatlarning maktabgacha ta'lim sohasidagi innovatsion texnologiyalarini o'rganish va amaliyotga qo'llash. Shuningdek, bo'lajak mutahassisga innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari fanining nazariy va amaliy jihatlarini yoritib kasbiy qobiliyatlarini tarbiyalash.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	-Ta'lim –tarbiya jarayoniga bolalarni har tomonlama intellektual ,ma'naviy –ahloqiy va jismoniy rivojlanishni ta'minlaydigan ilg'or axborot va innovatsion pedagogik texnologiyalarni bilish va amaliy qo'llash, ularni maktabga tayyorlash darajasini oshirish yo'llarini; -bolaning yoshiga mos hayotiy muammoli vaziyatlarni mustaqil hal etish va mantiqiy fikrlashga o'rgatuvchi innovatsion metodlar hamda o'yinlarni qo'llashni ;; -maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish jarayonini xorijiy tajribalar asosida milliy qadriyatlarimizdan kelib chiqib takomillashtirishni; -tarbiyachining ilmiy va uslubiy ta'minlanganligi ,uning kasbiy kompetentligini oshirishga ,o'z ustida muntazam ish olib borishga bog'liqligini biladi.
Bilimlar	- Innovatsion ta'lim texnologiyalarini qo'llashni, - Interfaol ta'lim turlari va uning shakllarini, -maktabgacha yoshdagi bolalarni innovatsion texnologiyalardan foydalanib tarbiyalash shakllarini; - MTTda o'yinli o'qitish texnologiyalaridan foydalanish; - MTTda bola sog'lig'ini saqlash va sog'lom turmush tarzini rivojlantiruvchi innovatsion texnologiyalarni; - Ekologiya va atrof olam bilan tanishtirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llashni; - Ta'limiy o'yinlarning turlari va o'tkazish innovatsion texnologiyalarini; - Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalarini sahlantirish bo'yicha innovatsion texnologiyalardan foydalanishni ; - Bolalarning ilk matematik tushunchalarini shakllantirishda qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalarni bilishi; - bolaning ijodiy rivojlanish sohalari bo'yicha innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish; -Ilg'or xorijiy davlatlarning pedagogik tajribalarni o'rganish va tahlil qilishni biladi.

Ko'nikmalar	-O'quvchilar innovatsion ta'lim texnologiyalari bo'yicha bilimlarga ega bo'lishlari va ularni amalda qo'llay bilish; -Maktabgacha ta'lim tashkilotida ta'lim jarayonini innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodlari asosida tashkil etish ; - Horijiy davlatlarning ilg'or innovatsion pedagogik texnologiyalarini o'rganish va amaliyootga tadbiq etish ; - Interfaol usullardan foydalanib muammoli vaziyatlarni echish ko'nikmalarini; - axborot texnologiyallardan foydalanib ta'lim jarayonini tashkil etish ko'nikmalarini shakllantirish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
	I-bo`lim.	Innovatsion ta`lim texnologiyalari faniga kirish.			
1	Innovatsion ta`lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta`riflari, metodikadan farqi	Innovatsion ta`lim texnologiyalari faniga kirish. Innovatsion ta`lim texnologiyalari tushunchasi, uning ta`riflari, metodikadan farqi, interfaol ta`lim haqida tushuncha.	2	N	
2	Maktabgacha ta`lim tashkilotida innovatsion ta`lim texnologiyalaridan foydalanish.	Maktabgacha ta`im tashkilotida innovatsion ta`lim texnologiyalarni qo`llash ,uni amaliyotga tadbiiq etish: Bola sog`lig`ini himoya qiluvchi texnologiyalar ,bola shahsigaga yo`naltirilgan ta`lim texnologiyalar,loyiha,tadqiqot faoliyati texnologiyalari,axborot kommunikatsion texnologiyalar,o`yinli ta`lim texnologiyalari, tarbiyachi va boolalar portfooliosi haqida tushuncha. Maktabgacha ta`im tashkilotlarida qo`llaniladigan innovatsion ta`lim texnologiyalariga qo`yiladigan asosiy talablar(izchillik,boshqaruvchanlik,samar adorlik,),ta`lim texnologiyalarining tuzilishi haqida ma`lumot .	2	N	
	II-bo`lim.	Horijiy davlatlarning ilg`or pedagogik tajribalari.			
3	Rossiya va Qozog`istonning ilg`or innovatsion pedagogik tajribalarini o`rganish va tahlil qilish.	Rossiya va Qozogiston davlatlarining maktabgacha ta`lim tizimini o`rganish.Rossiya va Qozog`iston davlatlarining ilg`or innovatsion pedagogik tajribalarini o`rganish va tahlil qilish.	2	N	1
4	Fransiya va Ispaniyaning maktabgacha ta`lim tizimini va ilg`or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	Fransiya va Ispaniya davlatlarida maktabgacha ta`lim tizimini tashkil qilinishini o`rganish, Fransiya va Ispaniya davlatlarining ilg`or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	N	1
5	Italiya va Germaniyaning	Italiya va Germaniya davlatlarida	2	N	

	maktabgacha ta'lim tizimi va ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish.	maktabgacha ta'lim tizimining rivojlanishi . Italiya va Germaniyaning maktabgacha ta'lim-tarbiya sohasidagi ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.			
6	Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini o'rganish va tahlil qilish.	Koreya va Yaponiya davlatlarida maktabgacha ta'lim tizimini tashkil qilinishini o'rganish. Koreya va Yaponiyaning ilg'or pedagogik tajribalarini kuzatish va tahlil qilish.	2	N	
	III-bo'lim.	Maktabgacha yoshdagi bolalarni tarbiyalashda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.			
7	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida interfaol usullarni qo'llash.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida interfaol usullarni qo'llash (Kognitiv,eksperimental,rolli o'yinlar-modellashtirish,fasilitatsiya) .“Bahs-munozara”,“Aqliy hujum”,“Klaster”,“Yumoloqlangan qor”,“Juftlikda ishlash”,“Zanjir”,“Mikrofon”,“G'oyalar tahlili”,“Kollaj”,“Venn diagramma”,“Tanishuv”,“Refleksiya”kabi interfaol usullardan foydalanish foydalanish usullari.	2	N	
8	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy shaxsiy hislatlarini tarkib toptirishda bola shahsiga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalarini qo'llash	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijtimoiy shaxsiy hislatlarini tarkib toptirish ,o'z “Meni” va boshqa insonlarning hayotiy faoliyat muhitidagi roli to'g'risidagi tasavvurini boyituvchi innovatsion texnologiyalar. Murakkab vaziyatlardan konstruktiv chiqish yo'llari. Shaxsiy-insonparvarlik texnologiyasi,demokratik tamoyillarga asoslangan hamkorlik prinsiplari,kattalar bilan o'zaro munosabatlarda bolani sevish, tenglik,shiriklik qilish. Rag'batlantirish ,korreksiyalash,baholash yo'llari.	2	N	
	IV-bo'lim.	Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish.			
9	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola sog'lig'ini saqlovchi va sog'lom turmush tarzini rivojlantiruvchi innovatsion texnologiyalardan	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bola sog'lig'ini saqlovchi va sog'lom turmush tarzini rivojlantiruvchi innovatsion texnologiyalar:sog'lig'ini saqlash va rag'batlantirish,sog'lom turmush tarzini o'qitish,tuzatish –korreksiyalash haqida tushuncha.	2	N	

	foydalanish.				
10	O`yin texnologiyalari va uni ta`lim jarayoniga qo`llash	Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida o`yin texnologiyalari ta`lim tarbiya berishning asosiy texnologiyalari sifatida.O`yin turlari (Intellectual,xarakatli ,psixologik) va innovatsion o`yin turlari(matematik,musiqiy,mantiqiy,logo ppedik,mahsus vb)haqida ma`lumot. Amaliy mashg`ulot: Innovatsion o`yin turlari;matematik,musiqiy,mantiqiy,logo ppedik,mahsus yonalishlari bo`yicha o`yin ishlanmalarini tayyorlash. "O`z uyingni top","Raqamli domino","Rassomning hatosi","Qayerda bo`lganimizni aytmaymiz,ko`rsatib beramiz","Qo`shiq qilib ayt","Tilchening sayohati".....	2	NA	2
11	Eklogiya va atrof olam bilan tanishtirish jarayonida qo`llaniladigan innovatsion texnologiyalar.	Nazariy mashg`ulot.Ekologiya va atrof olam bilan tanishtirish jarayonida qo`llaniladigan innovatsion texnologiyalar. Bolalarning o`zlari yashayotgan ko`cha, mahalla, tuman va viloyatni , O`zbekiston poytaxti, O`zbekistonning qadimiy shaharlari, davlatimiz ramzlarini o`rgatishda qo`llaniladigan innovatsion texnologiyalar.Tabiat ,uni asrash,g'amxo`rlik qilishni tarbiyalovchi innovatsion texnologiyalar.</p> <p>Amaliy mashg`ulot: Bolaning o`z ismi sharifini, ota-onasining ismlarini bilishlariga erishish bo`yicha innonatsion ta`limiy o`yinlar, bolalarda ularning umumiy Vatani - O`zbekiston haqida tasavvur uyg`otish , tabiat ,uni asrash,g'amxo`rlik qilishni tarbiyalovchi bo`yicha ta`limiy o`yinlar o`rgatish. Milliy qadriyatlar, urf-odatlarimizni ulug`lash, uning qadriga etish tuyg`usini takomillashtiruvchi ta`limiy o`yinlar. Lepbuk tayyorlash yo`llari.	2	NA	2
12	Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar portfoliosi texnologiyasi.	Nazariy mashg`ulot. Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida tarbiyachi va bolalar portfoliosi texnologiyasihaqida tushuncha.Portfollioning funksiyalari:diagnostik,mazmun-maqsadni ochuvchi,reyting-ko`rsatkichli haqida	2	NA	2

		ma'lumot.Bolalar portfoliosining bo'limlari. Amaliy mashg'ulot. Bolalar portfoliosining bo'limlari asosida portfolio tayyorlash			
13	Nutq, muloqotga o'rgatishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish. O'yin orqali bolalarning gramatik nutqini o'stirish hamda so'zlashishga o'rgatish.	Nazariy mashg'ulot. Nutq, muloqotga o'rgatishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish. O'yin orqali bola gramatik nutqini o'stirish hamda so'zlashishga o'rgatuvchi o'yinli texnologiyalardan foydalanish. Amaliy mashg'ulot. Bola nutqini boyitish bo'yicha qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar. Maktabgacha kichik yoshdagi bolalar uchun seriyali o'yinlar, , "Men nimani o'yladim,"Viktorina " ,"Nima?","Qachon?,Qayerda?","Teskari ertak","Nimadan nima bo'ladi?","Nima bo'ladi, agar ...", " Kimda qanday buyum", " Tez javob ber","Ertakni davom ettir" kabi oyin ishlanmalarni yozish va o'tkazish.	2	NA	2
14	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loyiha ,tadqiqot faolliyat texnologiyalaridan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loyiha tadqiqot faolliyat texnologiyalaridan foydalanish yo'llari,klassifikatsiyalari:o'yinli loyihalar,ekskursiyaga oid loyihalar,hikoyaga oid loyihalar,konstruktiv loyihalar haqida tushuncha. Amaliy mashg'ulot. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida loyiha,tadqiqoot faolliyat texnologiyalaridan foydalanishda bolaning individual ,yosh -pedagogik ,ppsixologik xususiyatini hisobga o'lliah.Mavzuli loyihaiahini tayyorlash.	2	NA	1
15	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida TRIZ-IMEN usullaridan foydalanish.	TRIZ-IMEN usullari haqida tushunchcha. Ta'limda TRIZ-IMEN usullarining qo'llanilishi.TRIZ-IMEN texnologiyasining etaplari. Turli yosh guruhlarda TRIZ-IMEN usullaridan foydalangan holda integrasiyalashgan mashg'ulot konspektini yozishni bilish.	2	N	2
16	Ilk matematik tushunchalarini shakllantirishda innovatsion texnoligiyalardan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot. Ilk matematik tushunchalarini shakllantirishda innovatsion texnoligiyalardan foydalanish. Bolalarning ilk matematik tushunchalari: son-sanoq, miqdo,hajm ,kattalik,vaqt tushunchalarni o'rgatish,	2	NA	1

		arifmetik masalarni tuzish va yechishga o'rgatish bo'yicha qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar. Amaliy mashg'ulot. Ilk matematik tushunchalarini shakllantirishda TRIZ-IMEN usullaridan foydalanish. "Nimao'zgardi?", "Ohshsashini top", "Matematik estafeta", "U erda qancha qoldi?", "Maydalang", "Uchinchisi ortiqcha", "Domino", "Uddaburon sanoqchiga-bayroqcha", "Bozor-bozor" "Kim to'g'ri masala tuzadi va yechadi?"kabi o'yin qoidalarini o'rganish.			
17	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida muammoli o'qitish texnologiyalari .	Nazariy mashg'ulot. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida muammoli o'qitish texnologiyalari haqida tushuncha. Muammoli o'qitish texnologiyalari orqali bolalarda ijodiy, kreativ fikrlashni o'stirish . Amaliy mashg'ulot. Turli yosh guruhlarda muammoli o'qitish usullaridan foydalangan holda integrasiyalashgan mashg'ulot konspektini yozishni bilish."Kvest "o'yinli mashg'ulot loyihasini tuzish.	2	NA	2
18	Bolalarni mustaqil fikrlash va mantiqiy tafakkurlarini o'stirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot : Bolalarni mustaqil fikrlash va mantiqiy tafakkurlarini o'stirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish. "Kyuziner tayoqchalari ", "Matematik planshet", "D'enesha bloklari ", "Bllum taksonomiyasi ", "Sudoku" boshqotirmalarini o'tkazish texnologiyalari. Amaliy mashg'ulot: "Kyuziner tayoqchalari ", "Matematik planshet", "D'enesha bloklari ", "Bllum taksonomiyasi ", "Sudoku" boshqotirmalarini amaliy qo'llash va na'munalar tayyorlash .	2	NA	1
19	Bolaning ijodiy rivojlanish sohalari bo'yicha innovatsion texnologiyalardan foydalanish.	Nazariy mashg'ulot. Rasm chizish, qirqib yopishtirish, loy yoki plastilindan narsalar yasash, qurish yasash mashg'ulotlarida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar haqida ma'lumot. Tasviriy faoliyatda TRIZ-IMEN usullaridan foydalanish. Mashg'ulotlarda va mashg'ulotlardan tashqari paytlarda monatitiya, klyaksografiya, sham yordamida chizish, kalaj, xo'llangan	2	NA	1

		qogozga guash yordamida rasm solish, g'ijimlangan qog'ozga rasm chizish, rangli guash va sherst iplar yordamida dog'ozga rasm solish usullari. Amaliy mashg'ulot. Rasm chizishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash. Loy yoki plastilindan narsalar mashg'ulotini innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish. Qirqib yopishtirish mashg'ulotini innovatsion texnologiyalar asosida tashkil qilish va o'tkazish. Qurish yasash mashg'ulotlarida qo'llaniladigan innovatsion texnologiyalar.			
	V-bo'lim.	Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar va didaktik materiallar yaratish			
20	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida axborot kommunikatsion texnologiyalar, didaktik o'yinlar va didaktik materiallar yaratish texnologiyasi. "Aqlli" gadjetlar asosida o'yinlar tashkil etish	Nazariy mashg'ulot. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kompyuterdan qo'llasga qo'yiladigan talablar.dasturlarning klassifikatsiyalari haqida tushuncha. Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar tashkil qilish. Mashg'ulotlar uchun didaktik materiallar yaratish texnologiyalari."Aqilli" gadjetlar haqida tushuncha. ."Aqilli" gadjetlar asosiqida o'yinlar tashkil etish va o'tkazish. Didaktik materiallar asosida innovatsion texnologiyalar bo'yicha tajriba o'tkazish. Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar taqdimotini tayyorlash. Amaliy mashg'ulot ."Aqilli" gadjetlar asosiqida o'yinlar tashkil etish va o'tkazish. Didaktik materiallar asosida innovatsion texnologiyalar bo'yicha tajriba o'tkazish. Kompyuterda matematika, tasviriy faoliyat, tabiat bilan tanishtirish, nutq o'stirish, atrof olam bilan tanishtirish, ingliz tilida gaplashishni o'rganamiz mashg'ulotlari uchun didaktik materiallar yaratish. Kompyuterda "Farqini top", "Yil faslini top" "To'g'risini tanla", "Alifboni tanla" dadaktik o'yinlarini, "Archa yonsin chiroqlaring", "Labirint" o'yinlarini yaratish. Kompyuterda innovatsion didaktik o'yinlar taqdimotini tayyorlash.	2	NA	1
	Jami :		40	30/10	20

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Sh.M. Mirziyoyev "Yangi O'zbekiston strategiyasi " Toshkent – "O'zbekiston"-2021.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni "Ilm –fanni 2030 yillgacha rivojlantirish konsepsiyasi"PF-6097 .29.10.2020 yil.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni "2022-2026 yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi "PF-60 .28.01.2022 yil.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori "Malakali pedagog kadrlar tayyorlash hamda o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi tizimini yanada takomillashtirishga oid chora-tadbirlar to'g'risida" "Kasb-hunar ta'limi " jurnali 2012 №3
7. Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori
8. O'zbekiston Respublikasi VMning Maktabgacha ta'lim tizimiga ilg'or axborot va pedagogika texnologiyalarini joriy etish chora tadbirlari to'g'risidagi 11.06.2019 yil 487-sonli qarori.
9. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori
10. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi 2018 yil 7 iyuldagi 4-sonli hay'at yig'ilishi qarori.
11. Bolaga yonaltirilgan ta'lim dasturini tashkil etish. O'zRXTB. MMXQTMORO'MM.2012
12. A.A.Abduqodirov,A.X.Pardayev Ta'lim jarayonini texnologiyalashtirish nazariyasi va metodologiyasi .Toshkent-2012 .
13. R.Ishmuhammedov,A.Abduqodirov,A.Pardayev.Tarbiyada innovatsion texnologiyalar.Toshkent-2010.
14. O.Xasanboyeva "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi". Toshkent. "ILM-ZIYO" Qo'llanma-2011, 2012
15. Tadjiyeva M.X. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Toshkent – 2011 yil
16. Q. S. Shodiyeva. "Nutq o'stirish uslubiyoti".Qo'llanma. 2002yil, 2009, 2011.
17. M.E.Jumayev. "Bolalarda boshlang'ich matematik tushunchalarini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi" Toshkent. «Ilm-Ziyo» Qo'llanma - 2013.
18. B. R. Jurayeva , H.M. Tojiboyeva, G.M.Nazirova "Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga ta'lim tarbiya berishning zamonaviy tendensiyalari T.: "Pedagogika fanlari ilmiy tadqiqot instituti. 2015 yil
19. Ishmuhammedov R, Abduqodirov A, Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar Amaliy tavsiyalar. –T.: "Iste'dod", 2008.
20. „Maktabgacha ta'lim metodikasi va nazariyasi“ Jurnal 2019 yil 12 son.
21. «Что на свете не бывает» Е.А.Агаева, В.В.Врофьян
22. E.S.Novikova .Развитие и инновации .Москва 2022

23. G.To'htasinova,T.O'rmonova .Bolalar bog'chasida intellektualpsixologik o'yinlar.Toshkent-2009.
24. R.R Boqiyev, R,Yu.Mehmonov, B.K Xusniddinova "Bolalar bog`chasida kompyuter savodxonligi". 2010 yil. Kasb hunar kollejlari uchun o`quv qo`llanma. 44-59 betlar.
25. Bolalar ensiklopediyasi.2000.

Internet manbaalari

- 1.[htt.PS 1/7 sad.ru.](http://ps17sad.ru)
- 2.[www.vospitatel.com.ua.](http://www.vospitatel.com.ua)
- 3.[www.dovosp.ru.](http://www.dovosp.ru)
4. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha_talim/5086.html)
- 5.[www.vospitatel.com.ua.](http://www.vospitatel.com.ua)
- 6.[www.dovosp.ru.](http://www.dovosp.ru)
7. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha_talim/5086.html)
- 8.[www.TEACHER.uz.](http://www.TEACHER.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.-Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Maktabgacha ta'lim pedagogikasi

fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.06

Ajratilgan soat: 100

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Tadjiyeva Muhabbat Haydaraliyevna	– Toshkent pedagogika kolleji direktori
	Abdullaeva Guli Baxodirovna	Toshkent pedagogika kolleji, yetakchi o'qituvchisi
	Kamalova Nilufar Abduxapizovna	– Toshkent pedagogika kolleji, yetakchi o'qituvchisi
	Sh. Shukurova	Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi kasb-hunar ta'limi boshqarmasi o'quv metodik birlashmasi katta o'qituvchi
Taqrizchilar:	Mo'minova Nargiza Sabitjanovna	– MTTDQTMOI Pxd katta o'qituvchisi
	Ro'ziyeva Saodat Baxtiyarovna	– Shayxontohur tumaniga qarashli 171- sonli MTTdirektori

1.O`quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktabgachata`lim pedagogikasi
Ajratilgan soat	100
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta`lim-tarbiya berish, ularni har tomonlama rivojlantirish, sog`lom, yetuk shaxs qilib tarbiyalash qonuniyatlarini ta`lim oluvchilarga o`rgatish uchun xizmat qiladi. Shu bilan birga u bo`lajak maktabgacha ta`lim tashkilotlari tarbiyachlari uchun maktabgacha ta`lim pedagogika fanining nazariy va amaliy masalalarini yoritib berib, ularda pedagogik kasbga nisbatan qiziqishlarini shakllantirishdan iborat.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	- maktabgacha ta`lim pedagogikasining umumiy asoslari bo`yicha bilimlarni shakllantiradi. Maktabgacha ta`lim tizimining huquqiy asoslarini o`rganadi. Maktabgacha yoshdagi bola tarbiyasining tarkibiy qismlarini o`rganadi -maktabgacha ta`lim tashkilotlarida hamkorlik ishlarini o`rganadi.
Bilimlar	-Maktabgacha ta`lim pedagogikasining umumiy asoslari; - zamonaviy pedagogning kasbiy kompetensiyalarini, pedagogik etika; - maktabgacha ta`lim pedagogikasi fanining maqsad va vazifalari; - O`zbekiston Respublikasining "Ta`lim to`g`risida"gi Qonuni; - Maktabgacha ta`lim va tarbiya to`g`risida O`zbekiston Respublikasining Qonuni, "Bola huquqlari to`g`risidagi konvensiya; - maktabgacha ta`lim tizimiga oid qarorlar; -ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va tarbiyasi; - bola shaxsiga yo`naltirilgan ta`lim, bola shaxsini sog`lom yetuk qilib tarbiyalash; - MTTda ta`lim – tarbiya ishlarini, tarbiyachining ish hujjatlari; - ta`limiy tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish; - maktabgacha ta`lim yoshidagi bolalarni har tomonlama: jismoniy,aqliy, axloqiy, fuqorolik, ekologik, iqtisodiy, mehnat, estetik tarbiyalash; - MTTning hamkorlik ishlari; - MTTning oila bilan hamkorlik shakllari; - MTT va maktab o`rtasidagi hamkorlik ishlarini, bolalarni maktabdagi ta`lim jarayoniga tayyorlash
Ko`nikmalar	- bola shaxsiga yo`naltirilgan ta`lim asosida ta`lim-tarbiya jarayonini tashkil etish, bola huquqlarini himoya qilish; - kun tartibi asosida ishlarni rejalashtirish va olib borish; - ish hujjatlarini yurita olish; - ta`limiy tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish; - maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda ta`lim metodlardan foydalanish; - MTTda ota – onalar bilan hamkorlikda ishlash.
O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bog`liq fanning nomi	"Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi" Maxsus fanlar

O`qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta`lim A- amaliy ta`lim K-kurs ishi NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg`ulotlar
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Yozma, savol-javob, munozara, test, amaliy topshiriq

2. O`quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O`qitishningtas hkiliyshakli	Mustaqilta`lim
I-bo`lim. Maktabgacha ta`lim pedagogikasining umumiy asoslari					
1	Pedagoglik kasbi va uning kasbiy kompetensiyalari.	Jamiyatda pedagog faoliyatining o`rni va zaruriyati. Pedagogning kasbiy kompetensiyalari. Halollik va kasbga sadoqat. Tarbiyachining kasb etikasi. Pedagogik etika.Pedagogik mahorat va uning komponentlari. Pedagogik muomala.	4	NA	2
2	Maktabgacha ta`lim pedagogikasi fani va uning maqsad va vazifalari.	Pedagogika fani va uning asosiy tushunchalari.Maktabgacha ta`lim pedagogikasining maqsadi va vazifalari.Maktabgacha ta`lim pedagogikasining boshqa fanlar bilan bog`liqligi. Pedagogikaning ilmiy-tadqiqot metodlari. Sharq va g`arb mutafakkirlarining maktabgacha ta`lim pedagogikasiga qo`shgan hissalar. A.Avloniy, Behbudiy, M.Abdurashidxonovning pedagogik qarashlari. Piaje, Vigotskiy, Kamenskiyning pedagogik g`oyalari.	4	NA	2
3	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va tarbiyasi	Bola shaxsining shakllanishi. Shaxs haqida tushuncha. Shaxsning shakllanishiga tasir etuvchi omillar.Bola shaxsiga yo`naltirilgan ta`lim. Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va tarbiyasi. Ilk bolalik davrining o`ziga hos xususiyatlari. Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishi va tarbiyasi. Bola shaxshini tarbiyalashning tarixiy asoslari.	6	NK	2

II-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tizimining huquqiy asoslari

4	Bola huquqlari to'g'risidagi Konvensiya	“Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya”ning maqsad va vazifasi. Konvensiya huquqlarini toifalash. Konvensiyaning tamoyillari. “Bola huquqlari to'g'risidagi konvensiya” moddalarini o'rganish va tahlil qilish. Konvensiya moddalarini o'rganish. Konvensiya moddalarini mustaqil toifalash va tahlil qilish. “Bola huquqlarining kafolatlari to'g'risida” O'zbekiston Respublikasi Qonuni. Qonunning maqsad va vazifasi. Qonunning moddalari.	6	NA	2
5	O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni.	O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonunning maqsadi. Davlat siyosatining asosiy prinsiplari. Ta'lim turlari. “Ta'lim to'g'risida”gi Qonunini o'rganish. Kasbiy faoliyatga oid moddalarni o'rganish va tahlil qilish.	4	NA	2
6	Maktabgacha ta'lim tizimiga oid Qonun va qarorlar	“Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida” 391-sonli qarori. Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida O'zbekiston Respublikasining Qonuni. Qonunning maqsadi. Qonundagi asosiy tushunchalar. Qonunning bob va moddalari. Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida O'zbekiston Respublikasining Qonunini o'rganish va tahlil qilish.	6	NA	2
7	MTT tarbiyachining ish hujjatlari	Davlat MTT pedagoglarining olib boradigan ish hujjatlari. MTT tarbiyachining ish hujjatlari: 05-01. Davlat talablari, o'quv dasturlari, metodik qo'llanma va tavsiyalar; 05-02. Tarbiyachining shaxsiy ish rejasi (ish jurnali); 05-03. Bolalar davomatini qayd etish daftari (Tabel, filtr, patranaj va ota-onalar haqida ma'lumotlar); 05-04 Bolalarning rivojlanish xaritalari ; 05-05. Pedagoglar bilan o'zaro hamkorlik ish rejasi. Bolalarni maktabga majburiy bir yillik tayyorlash bo'yicha guruhdagi tarbiyachi hujjatlari. Pedagogning ish jurnali; 6yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bolaning rivojlanish xaritasi; Bolaning maktabga tayyorgarlik xaritasi; Maktabgacha ta'lim va tarbiya tizimidagi islohatlar.	6	NK	4

III-bo'lim. O'yin – maktabgacha yoshdagi bolalarning yetakchi faoliyati.

8	O'yin bola tarbiyasining muhim vositasi	O'yin nazariyasining asosiy masalalari. O'yin turlari. Ijodiy o'yinlar. Didaktik o'yinlar. Didaktik o'yinlarning mazmuni. Ta'limiy o'yin turlari. O'yinchoqning ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. O'yinchoqning kelib chiqish tarixi. O'yinchoq turlari. O'yinchoqlarga qo'yilgan talablar. MTTda o'yinlarini tashkil etish. Ijodiy va qoidali o'yinlarni taqdimot qilish. Bola shaxsining shakllanishida o'yin faoliyatini tutgan o'ri.	10	NAK	2
IV-bo'lim. Maktabgacha yoshdagi bola tarbiyasining tarkibiy qismlari					
9	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash	Jismoniy tarbiya mazmuni va asosiy tushunchalari. MTTda jismoniy tarbiyaning maqsad va vazifalari. Jismoniy tarbiya shartlari va vositalari. MTTda kun tartibini tashkil etishni o'rganish. Kun tartibi va unga qoyilgan talablar. "ILK QADAM" davlat o'quv dasturi bo'yicha turli yosh guruhlarining kun tartibini o'rganish va tahlil qilish.	4	NA	2
10	Maktabgacha yoshdagi bolalarga aqliy tarbiya berish.	Aqliy tarbiya haqida tushuncha. Maktabgacha yoshdagi bolalarni aqliy rivojlantirish. Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishni mazmuni. Ta'lim metodlari va prinsiplari. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarga ta'lim berish metodlari. Ta'limning didaktik prinsiplari. MTTda ta'limiy tarbiyaviy faoliyatni o'rganish. O'yinli ta'lim faoliyatini kuzatish va tahlil qilish.	6	NA	2
11	Maktabgacha yoshdagi bolalarga sensor tarbiya berish.	Sensor tarbiya mazmuni, maqsad va vazifalari. Maktabgacha yoshdagi bolalarga sensor tarbiya berishning ahamiyati. Sensor tarbiya usuli. M. Montessori materiallari bilan tanishish. Mariya Montessori metodini o'rganish va materiallari bilan tanishish.	4	NA	2

12	Maktabgacha yoshdagi bolalarni axloqiy tarbiyalash.	Axloqiy tarbiyaning vazifasi va uni amalga oshirish vositalari. Axloqiy tarbiyaning tamoyillari va metodlari. MTTda ma`naviyat kuni. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ma`naviy ma`rifiy ishlar samaradorligini oshirish bo`yicha qo`shimcha chora tadbirlar to`g`risida"gi qarori. MTTda "ma`naviyat kuni"ni tashkil etish chora tadbir rejasi. Axloqiy tarbiyaga doir ta'limiy tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish. Axloqiy tarbiyaga doir o`yinli ta'lim faoliyatini kuzatish va tahlil qilish.	6	NA	4
13	Maktabgacha yoshdagi bolalarga fuqarolik tarbiyasini berish.	Fuqarolik tarbiyasining mazmuni, maqsad va vazifalari. Davlat tili, davlat ramzlariga nisbatan hurmat hissini shakllantirish. O`zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi asosida MTTda fuqarolik tarbiyasini tashkil qilish.	4	NA	2
14	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ekologik tarbiya berish.	Ekologik tarbiya haqida tushuncha. MTT da ekologik tarbiya berish usullari. Ilm fan va tabiat markazida ekologik tarbiya. Ilm fan va tabiat markazi faoliyatini o`rganish va tahlil qilish.	4	NA	4
15	Maktabgacha yoshdagi bolalarga iqtisodiy tarbiya berish.	MTT da iqtisodiy tarbiya berishning mazmuni. Iqtisodiy tarbiyaning metodlari va shartlari. "ILK QADAM" davlat o`quv dasturi bo`yicha iqtisodiy tarbiyani tashkil etish.	4	NA	2
16	Maktabgacha yoshdagi bolalarga mehnat tarbiyasini berish.	Mehnat tarbiyasining maqsad va vazifalari. MTTda mehnat turlari. Bolalar mehnatining tashkil etishning asosiy shakllari. MTTda navbatchilik. Turli yosh guruhlarda bolalar mehnatini tashkil qilishni o`rganish.	4	NA	4
17	Maktabgacha yoshdagi bolalarni estetik tarbiyalash.	MTTda estetik tarbiyaning mazmuni. Estetik tarbiya vazifalari. Estetik tarbiya metodlari va vositalari. MTTda bayramlar va ko`ngil ochar daqiqalar. Estetik tarbiya berishda bayramlar ko`ngil ochar daqiqalarning o`rni. MTTda nishonlanadigan bayramlar. Bayramlarni o`tkazishga qo`yilgan talablar. Bola shaxsini rivojlantirishda tarbiya turlarining ahamiyati.	6	NK	2
V-bo`lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida hamkorlik .					
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida hamkorlik ishlari.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida hamkorlik ish rejasi. MTT – kuzatuv kehgashi-mahalla- maktab o`rtasidagi hamkorlik ishlar mazmuni.	2	N	2

19	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oila o'rtasidagi hamkorlik	Tarbiyachining oila bilan olib boriladigan ish mazmuni, shakllari. Hamkorlikning tamoyillari. Bolalarni boshlang'ich ta'limga majburiy bir yillik tayyorlash bo'yicha guruhlarda oila bilan hamkorlik. Hamkorlik imkoniyatlari. Oila bilan muloqot qilish. Oilalar bilan muloqot qilish tamoyillari. Oilalar bilan muloqot qilish strategiyasini o'rganish. Norasmiy va rasmiy muloqot strategiyasi. Ota-onalarning qiziqishlarini aniqlash. Ota onalar uchun tavsiya	8	NAK	4
20	Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash	MTTda bolalarni maktabga tayyorlash ishlarini ahamiyati. Bolalarni maktabga tayyorgarligini aniqlash. Maktabga tayyorgarlikka ta'sir etuvchi komponentlar.	2	N	2
	JAMI		100	N-60 A-30 K-10	50

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash.

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy

Topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev .”Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi“ Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
2. Sh.M. Mirziyoyev .”Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz” Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
4. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. Toshkent. O'zbekistonnashriyoti. 2017 yil.
5. O'zbekiston Respublikasining Qonuni Ta'lim to'g'risida. Toshkent- 2020 yil.
6. O'zbekiston Respublikasining Qonuni Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida. Toshkent-2019 yil.
7. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 13 maydagi “Maktabgacha ta'lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida” 391-sonli qaror.
8. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
9. O'zbekiston Respublikasining “Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari”. Toshkent-2018 yil

10. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. Toshkent-2018 yil
11. "Ilm yo'li" variativ dasturi. Toshkent. O`zRMTV 2019 yil.
12. O. Xasanboyeva. "Maktabgacha ta'lim pedagogikasi". Toshkent- 2011.
13. A. Zununov. Pedagogikatarixi. Darslik- 2002.
14. YU.K.Babanskiy va boshqalar."Pedagogika", Moskva1998;
15. V.I.Turchenko. Doshkolnaya pedagogika Moskva 2013
16. S.A. Kozlova.T.A.Kulikova. Doshkolnaya pedagogika. Moskva 2000
17. Bolaga yonaltirilgan ta'lim dasturini tashkil etish. O'zRXTB. MMXQTMORO'MM. 2012
18. Pfn. F.Vaxobova, Sh.B.Nabixanova, D.T Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo`naltirilgan ta`lim asoslari" pedagogika kolleji o`quvchilari uchun o`quv qo`llanma.Toshkent-2015
19. G'aybullaev. N Pedagogika. Ma'ruzalar matni.
20. "Ilk iqtisodiy ta'lim saboqlari dastur va uslubiy qo'llanma. Toshkent 2004

Internet manbalari:

1. <https://lex.uz>
2. <http://www.ziyonet.uz>
3. www.uznature.uz
4. <http://fikir.uz>
5. <http://referat.arxiv.uz>
6. <http://uchebnikfree.com>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
Kasbi bo'yicha**

**Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi fan
O'QUV DASTURI**

Kvalifikatsiya(lar) nomi:

1. Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.07

Ajratilgan soat: 80

Toshkent– 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Aripova Sayyora Mirsoatovna	– Toshkent pedagogika kolleji “Maxsus fanlar” kafedrasida o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Halilova Nargiza Ikromaliyevna	– Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti dosenti “Psixologiya” kafedrasida mudiri psixologiya fanlari nomzodi
	Mullaboyeva Nozima Mahmudjonovna	- O'zMU „Psixologiya“ kafedrasida dotsenti psixologiya fanlari nomzodi

I. O'quv dasturiga qo'yilgan talablar

Dastur nomi	Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	O`quvchilarga psixologiyaning umumiy masalalari va bolalar psixologiyasi fanining masalalari, bola shaxsining shakllanishi muammolari, "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanish sohasi talablari, bilish jarayonlari, bolalarning individual-psixologik xususiyatlari, bolalarni maktab ta'limiga psixologik tayyorlash haqida bilim berishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- Umumiy psixologiya fanining asoslari haqida bilib oladi; - maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va bola shaxsining shakllanish muammolari haqida bilim oladi; - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi; - "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturida ijtimoiy-hissiy rivojlanish kompetensiyalari; - "Ilm yo'li" variativ dasturida 6-7 yoshli bolalarning psixik rivojlanishi; - Ota-onalar bilan hamkorlik ishlari; - psixologik bilimdonlikning zaruriy asoslari tarkib toptiriladi; - kasbga doir psixologik ko'nikmalarni egallaydi; - o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi; - bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	- Umumiy psixologiya fanining asoslari haqida bilib oladi; - maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi va bola shaxsining shakllanish muammolari haqida bilim oladi; - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi talablarini o'rganadi; - "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturida ijtimoiy-hissiy rivojlanish kompetensiyalari; - "Ilm yo'li" variativ dasturida 6-7 yoshli bolalarning psixik rivojlanishi; - psixologik bilimdonlikning zaruriy asoslari tarkib toptiriladi; - kasbga doir psixologik ko'nikmalarni egallaydi; - o'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi; - bolalarni mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Ko'nikmalar	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari, MTT o'quv dasturidagi ijtimoiy-hissiy rivojlanish talablarini aniqlay olish; - har bir bola uchun ijobiy ahloqiy-psixologik muhit yaratish, bolalar o'rtasida o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, bolaning tengdoshlari bilan, tarbiyachining hamkasblari va ota-onalar bilan

	yuzaga kelgan muammo va ziddiyatlarni hal eta olish; - “Men” – obrazi orqali o‘z-o‘zini anglash, baxolash; - bilish jarayonlarini rivojlantirish ustida ishlash; - psixologik metodlar asosida bolaning psixik jarayonlari va xususiyatlarini aniqlab berish, uni rivojlantirish ustida ishlash; - faoliyat turlarini farqlay bilish va bolaning shaxs xususiyatlarini hisobga olish; - turli yosh guruhdagi bolalar bilan yakka va guruhli ishlarni tashkil etish
O‘quv rejaga muvofiq o‘zaro bog‘liq bo‘lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O‘qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy mashg‘ulot A-amaliy mashg‘ulot NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg‘ulotlar
Dasturga qo‘yilgan talab	Majburiy
O‘qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O‘quvchilarning bilim va ko‘nikmalarini baholash	Og‘zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O‘quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O‘qitishning tashkiliy shakli	Mus taqil ta’lim
I-bo‘lim. Psixologiyaning umumiy masalalari					
1	Psixologiya haqida tushuncha	Psixologiya fanining ta’rifi va psixika haqida tushuncha. Psixik qonuniyatlar: psixik jarayonlar, psixik xususiyatlar, psixik holatlar, psixik hodisalar va ularning mazmuni. Psixologiya fanining tarixi. taraqqiyotning turli bosqichlarida psixika haqidagi turli ta’limotlar. Markaziy Osiyoda psixologik ta’limotlar. Psixologiya fanining vazifalari, tarmoqlari. Fanlararo bog‘liqligi.	2	N	1
2	Bolalar psixologiyasining umumiy masalalari	Bolalar psixologiyasi – bola psixik taraqqiyoti haqidagi faktlar va qonuniyatlarni, psixik rivojlanishi va xususiyatlarining tarkib topishini	2	N	1

		o'rganuvchi fan. Bolalar psixologiyasi – yosh davrlari psixologiyasining bir qismi sifatida. Bolalar psixologiyasining boshqa fanlar bilan aloqasi.			
3	Psixologiya fanining metodlari	Kuzatish va eksperiment metodi - bola psixik rivojlanishini o'rganishning asosiy metodi sifatida.	2	N	1
4	Bola psixikasini o'rganishning yordamchi metodlari	Empirik metodlar - suhbat, test, biografiya metodlari - bola taraqqiyotini ilmiy-psixologik jihatdan o'rganishning yordamchi metodlari mazmuni, mohiyati, qo'llash usullari. Sotsiometriya, faoliyat mahsulini o'rganish metodlari. Bolalar tasviriy faoliyati mahsulini tahlil qilish. Guruhdagi o'zaro munosabatlarni aniqlashda sotsiometrik metoddan foydalanish.	2	N	2
5	Psixikaning nerv-fiziologik asoslari	Miya va psixika, miya, uning tuzilishi va psixik hayotda tutgan o'rni. Miyaning reflektorlik faoliyati va katta yarim sharlar po'stlog'idagi nerv jarayonlari. Birinchi va ikkinchi signallar sistemasi hamda ularning o'zaro bir-biriga bog'liqligi. Dinamik stereotip. Miyaning yoshga ko'ra ulg'ayishi. Maktabgacha yoshdagi bolalar nerv sistemasining o'sishi. Qo'zg'alish va tormozlanish jarayonlarining o'zaro mutanosibliigi.	2	N	
6	Psixika va ong taraqqiyoti	Psixikaning yuzaga kelishi va evolyutsiyasi. Voqelikni aks ettirish shakllari. Hayvonot olamidagi aqliy harakatlar. Harakatning instinktiv, individual va intellektual shakllari haqida tushuncha. Harakatning intellektual bosqichida o'tkazilgan tajribalar. Inson ongi va psixikasining rivojlanishi. Ong tushunchasi. Inson ongining tuzilishi, ta'riflari va rivojlanishi. Ong osti holatlari.	2	N	
7	Maktabgacha yoshdagi bolalarning psixik rivojlanish qonuniyatlari	Bola psixik taraqqiyoti haqida tushuncha. Bolaning psixik taraqqiyotini yuzaga keltiruvchi qarama-qarshiliklar. Psixik taraqqiyot qonuniyatlari. Psixik taraqqiyot va ta'lim. Psixik taraqqiyot va yosh bosqichlari, inqiroz davrlari.	2	N	
8	Go'daklik va ilk yosh davrida psixik rivojlanish	Go'daklik davrida psixik rivojlanish. Jonlanish kompleksi. Ilk yoshdagi bola nerv sistemasining rivojlanishi, senzitiv davr. Ilk yoshda miyaning rivojlanishi. Ilk yoshdagi bola psixikasining rivojlanishi. Ilk yoshda sezgi, idrok, diqqat, xotira, tafakkur, xayolning rivojlanishi. Nutqni egallashi va tushunishining senzitiv davri. Vaziyatli nutq. O'yin va ta'limiy faoliyat davomida muloqot doirasining kengayishi. Ilk	2	A	2

		yoshdagi bola psixikasining rivojlanishi.			
2- bo'lim. Shaxs va faoliyat					
9	Shaxs psixologiyasi	Shaxs haqida umumiy tushuncha. Individ va individuallik. Shaxsning tuzilishi. Motiv va uning turlari, motivatsiya tushunchasi. Shaxs faolligining, qiziqishlarida, dunyoqarashi va e'tiqodlarida ko'rinishi.	2	N	1
10	"Men" obrazi va o'z-o'zini baholash tizimining shakllanishi	Shaxsning o'z-o'zini anglashi, baholashi va tarbiyalashining tarkibiy qismlari. "Men" obrazi va o'z-o'zini baholash tizimining shakllanishi. Shaxsning shakllanishi. Inson shaxsining shakllanishida irsiyat, ijtimoiy muhit, ta'lim – tarbiya va shaxsiy faollikning o'rne. Amaliy mashg'ulot. Elersning shaxsning motivatsiya darajasini o'rganish, o'z-o'zini baholash metodikalari.	2	A	1
11	Ilk yoshda bola shaxsining shakllanishi. (1-3 yosh)	Ilk yoshda mustaqil harakatlar va muloqotga kirishish xususiyatlari. Go'daklik davridan ilk bolalik davriga o'tish. Bir yoshli inqiroz. Ehtiyojlarni qondirilishi asosida turli hissiy holatlarning yuzaga kelishi. Bolaning boshqalarga bog'liqligi va mustaqilligi. Ilk yoshdagi bola shaxsini shakllanishining sharoitlari.	2	N	1
12	Uch yoshli inqiroz	Bolaning xulq-atvori va kattalar bilan muloqotida yuzaga keladigan o'zgarishlar. «Men o'zim» konsepsiyasining vujudga kelishi. Bolalarda vujudga keladigan illatlar – qaysarlik, o'jarlik, injiqlik sabablari. 3 yoshli bolalarning psixik rivojlanishidagi asosiy o'zgarishlar.	2	N	1
13	Kichik maktabgacha yoshda bola shaxsning shakllanishi (3-5 yosh)	Bola shaxsining rivojlanishi uchun zarur bo'lgan shart-sharoitlar. Bolalar axloqiy motivlarning xususiyatlari. Tengdoshlar bilan muloqot, munosabatlarining ko'rinishi.	2	NA	1
14	Katta maktabgacha yoshda bola shaxsning shakllanishi. (5-7 yosh)	Maktabgacha yoshda o'z-o'zini anglash va o'z-o'zini baholash xususiyatlari. Jinsga mansublik va o'yinda rol, o'yinchoq tanlash. Maktabgacha yosh davrida jinsiy tarbiya. Bolalarda ahloqiy sifatlarining shakllanishi. Kattalar va tengdoshlari bilan muloqotlari jarayonida shaxsning shakllanishi.	2	NA	1
15	Shaxslararo munosabatlar psixologiyasi	Muloqotning shaxs hayotidagi o'rne. Muloqotning vositalari, tuzilishi shakllari. Shaxs xususiyatlarini o'rganishda psixodiagnostika metodlarini qo'llash.	2	N	
16	MTTda konfliktli holatlar va ularni hal etishda tarbiyachining o'rne	MTTda konfliktli holatlar va ularni hal etishda tarbiyachining o'rne. Tarbiyachilik kasbiga hos muomala va muloqot. Guruhlardagi ijobiy ahloqiy- psixologik muhit. Bolalar o'rtasida	2	A	2

		o'zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, bolaning tengdoshlari bilan, tarbiyachining hamkasblari bilan yuzaga kelgan ziddiyat va muammolarni hal eta olish.			
17	Faoliyat. Maktabgacha yoshdagi bolalar faoliyatining psixologik xususiyatlari	Faoliyat haqida umumiy tushuncha. O'yin, ta'lim, mehnat faoliyatlari va ularning psixologik mohiyati. Mehnatning ijtimoiy mohiyati, turlari, tarbiyachilik kasbiga hos ijod va ilhomlanish. Ko'nikma, malaka, odatlar haqida tushuncha. Bolalarda ehtiyoj va qiziqishlarning paydo bo'lishi, kechishi va qondirilishi.	2	N	
18	O'yin faoliyatining psixologik xususiyatlari	O'yin maktabgacha yoshdagi bolalarning asosiy faoliyati ekanligi. Mazmunli-rolli o'yinlar va ularning o'ziga xos xususiyatlari. O'yin davomida o'zaro munosabatlarning aks ettirilishi. Bola psixik rivojlanishida o'yinchoqlarning ta'siri. O'yinchoq turlari, va uning yosh guruhlari bo'yicha tanlanishi. Kompyuter o'yinlarining bola psixikasiga ta'siri.	2	A	1
19	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish shakllari. Mehnat faoliyatining bola psixik rivojlanishiga ta'siri	Maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berish shakllari. Bola tomonidan ta'lim vazifalarining qabul qilinishi. Mashg'ulotlar orqali bilim berish Didaktik o'yinlarning bola qobiliyati va tafakkurining rivojlanishiga ta'siri. Maktabgacha yoshda mehnat elementlari. Bolalarning kattalar mehnatiga munosabati. Turli yosh guruhlarda mehnatga munosabat jarayonida bola shaxsining shakllanishi. O'z-o'zini nazorat qilish va o'ziga baho berishning dastlabki alomatlarini rivojlanishi.	2	A	1
20	Diqqat.	Diqqat haqida umumiy tushuncha. Diqqatning nerv- fiziologik asoslari. Diqqat turlari: ixtiyorsiz diqqat, ixtiyoriy diqqat, ixtiyoriydan so'nggi diqqat. Diqqatning xususiyatlari: barqarorligi, ko'lami, ko'chirilishi, to'planishi (konsetratsiyasi) va taqsimlanishi. Diqqatning buzilishi, parishonxotirlik.	2	N	
21	Bolalarda diqqatning rivojlanishi	Bolalarda ixtiyoriy va ixtiyorsiz diqqat xususiyatlari. Barqaror diqqatning tarkib topishi. Diqqatning ko'lami, bo'linuvchanligi zaifligining faoliyatda ko'rinishi. Bolalarda ixtiyoriy diqqatni tarbiyalash, ixtiyoriy diqqatni tarbiyalashda so'zning o'rni, mashg'ulotlar va mustaqil faoliyatda o'yin va mashqlarning ahamiyati. Bolalardiqqatiini tekshiruvchi va rivojlantiruvchi o'yin va mashqlar tayyorlash	2	A	2
22	Sezgilar. Bolalarda sezgilarning	Sezgilar haqida umumiy tushuncha. Sezgining inson hayoti va faoliyatidagi o'rni. Sezgining	2	NA	1

	rivojlanishi	nerv-fiziologik asoslari, analizatorlar va uning tuzilishi. Sezgi turlari: Sezgi xususiyatlari: Sezgi chegaralari va sezgirlik Bolalarda sezgilarning rivojlanishi.Sensor taraqqiyot bosqichlari va ularning bola faoliyati bilan aloqasi. Maktabgacha yoshdagi bolalarda sezgi a'zolarining rivojlanishi xususiyatlari. Ko'rish, eshitish, hid, ta'm, teri sezgilari takomillashuvining bola psixik taraqqiyotiga ta'siri.			
23	Idrok.	Idrok haqida umumiy tushuncha. Idrokning nerv – fiziologik asoslari. Idrok xususiyatlari: predmetliligi, yaxlitligi, konstantligi, anglanganligi, ikkilanuvchanligi. Idrokning darajalari: persepsiya, appersepsiya, gallyutsinatsiya, illyuziya. Idrok shakllari: fazoni idrok qilish, vaqtni idrok etish, harakatni idrok qilish. Idrokning buzilishi va shaxs faoliyatiga ta'siri. Bilimlarni o'zlashtirishda kuzatuvchanlikning ahamiyati. Ko'rgazmalilik — o'zlashtirishning asosiy sharti ekanligi.	2	N	
24	Bolalarda idrokning rivojlanishi	Bolalar idroki rivojlanishi xususiyatlari. Idrokning rivojlanishiga nutq, buyumlar rangi, shaklini tahlil qila olish, rasmlarni idrok qilishning ta'siri. Idrokning predmetliligi va doimiyligi. Bolalarning vaqt, fazo, harakat, nutqni idrok qilishlari.Idrok shakllaridagi tasavvurlarning faoliyat turlari jarayonida o'zlashtirilishi.Bolalarda kuzatuvchanlikni tarbiyalash.	2	A	2
25	Xotira	Xotira to'g'risida umumiy tushuncha. Inson hayotida xotiraning ahamiyati. Xotiraning fiziologik asoslari, assotsiatsiyalar. Tasavvurlar va ularning turlari. Xotira turlari; obraz, so'z-ma'no, emotsional, xarakat xotirasi. Xotira jarayonlari. Esda olib qolish va uning turlari; ixtiyoriy, ixtiyorsiz, ma'nosiga tushunib, mexanik esda olib qolish. Esda saqlash, tanish va esga tushirish, unutish jarayonlarining mazmuni, turlari. Xotira sifatlari va xotiradagi individual farqlar. O'quvchilarxotirasini tekshiruvchi va rivojlantiruvchi o'yin va mashqlar o'tkazish.	2	N	
26	Xotiraning bolalarda rivojlanishi	Maktabgacha yoshdagi bola xotirasining xususiyatlari. Nerv sistemasining plastikliigi, qo'zg'aluvchanligi, tormozlanishning sustligini bola xotirasiga ta'siri. Tasavvurlarni rivojlantirish. Ixtiyorsiz va mexanik esda olib qolishning bola faoliyati sharoitiga bog'liqligi.	2	A	2

		Kichik maktabgacha yoshda obrazli xotiraning o'yin faoliyatida rivojlanishi. Bolalarxotirasini tekshiruvchi va rivojlantiruvchi o'yin va mashqlar tayyorlash			
27	Tafakkur	Tafakkur haqida tushuncha. Tafakkur voqelikning aks ettirishning murakkab shakli ekanligi. Tafakkurning nerv fiziologik asoslari. Tafakkur turlari; ko'rgazmali-obrazli, ko'rgazmali-harakat, mavhum tafakkur. Tafakkur shakllari: tushuncha, hukm, xulosa chiqarish. Tafakkur sifatlari: mustaqilligi, tanqidiyligi, chuqurligi, kengligi, pishiqligi, mahsuldorligi, sertashabbusligi, tezligi, samaradorligi, ixchamligi. Tafakkur operatsiyalarining bilish faoliyatidagi o'rne. Tafakkur operatsiyalari: analiz, sintez, taqqoslash, mavhumlashtirish, umumlashtirish, konkretlashtirish, tavsiflash, sistemalashtirish, ularning mazmuni, kasbiy faoliyatda qo'llanilishi. Muammoli vaziyatlar. Muammoli psixologik masalalarni hal etish. Tafakkurni rivojlantiruvchi mashq va topshiriqlar yechish.	2	N	
28	Bolalarda tafakkurning rivojlanishi	Maktabgacha yoshdagi bolalar tafakkurining xususiyatlari. Maktabgacha yoshidagi bolaning ko'rgazmali-obrazli va mantiqiy tafakkuri. Bu tafakkur turlarining o'zaro bog'liqligi. Fikr yuritishning tajribaga bog'liqligi. Maktabgacha yosh davrda tafakkur masalalari doirasining kengayishi va murakkablashuvi. Maktabgacha yosh bilan bog'liq bo'lgan muammoli psixologik masalalar yechish. Bolalar tafakkurni rivojlantiruvchi mashq va o'yinlar tayyorlash	2	A	2
29	Nutq. Bolalarda nutqning rivojlanishi	Nutq to'g'risida umumiy tushuncha. Nutq va til. Nutq va tafakkurning o'zaro bog'liqligi. Nutqning fiziologik asoslari. Nutq turlari: og'zaki, yozma, monologik, dialogik, ichki va tashqi, imo-ishorali, aks-sadoli, yig'iq va yoyiq kabilar. Nutq sifatlari va vazifalari. Bolalarda nutqning rivojlanishi Bola nutqining xususiyatlari. Nutqning muomalada ko'rinishi. Bola nutqining rivojida oila muhitining o'rne. Egosentrik nutq. Tarbiyachining bolalar nutqini rivojlantirishdagi vazifalari.	2	N	1
30	Xayol. Bolalar xayolining rivojlanishida ertak va tasviriy faoliyatning	Xayol haqida umumiy tushuncha. Xayolning inson hayoti va faoliyatida tutgan o'rne. Xayolning fiziologik asoslari. Fobiyalar. Xayol jarayonining asosiy xususiyatlari . Xayol	2	A	2

	o'rne	xususiyatlarining maktabgacha yoshda ko'rinishi. Xayol turlari: ixtiyoriy, ixtiyorsiz, tiklovchi, ijodiy. Xayol jarayonlari: agglyutinatsiya, giperbolizatsiya, tipizatsiya, sxematizatsiya. Xayol shakllari: fantaziya, orzu. Bolalar xayolining rivojlanishida ertak va tasviriy faoliyatning o'rne. Maktabgacha yoshdagi bolada xayolning rivojlanishi. Xayolning bola tajribasiga bog'liqligi. Bolalarda xayol turlarining ko'rinishi. Bolaning xayolida ijod elementlari. Xayolning taraqqiyotida o'yin va tasviriy faoliyatning ahamiyati. Hikoya va ertaklarning xayol taraqqiyotiga ta'siri.			
IV-bo'lim. Shaxsning hissiy-irodaviy holatlari					
31	His-tuyg'ular	His-tuyg'ularning nerv-fiziologik asoslari. Hissiyotning namoyon bo'lish shakllari: hissiy ton – stenik va astenik holatlar, kayfiyat, ehtiros, affekt, stress holatlari va ularning ta'rifi. Ma'naviy, intellektual, estetik, praksik hislarning inson faoliyati va hayotidagi ahamiyati. Hissiyot shakllariga oid psixodiagnostika metodikalari	2	N	
32	Bolalardagi agressivlik holatlari	Bolalarda namoyon bo'ladigan agressivlik holatlarining kelib chiqish sabablari . Bolalar agressiyasi. Agressiv bolalarning xususiyatlari. Agressiv bolalar bilan ishlash. Agressiyani bartaraf etishda o'yinlardan foydalanish.	2	A	2
33	Iroda. Maktabgacha yoshda hissiy-irodaviy holatlar.	Iroda to'g'risida umumiy tushuncha. Tavakkalchilik. Shaxsning irodaviy sifatlari. Maktabgacha yoshda hissiy irodaviy holatlar. Bola shaxsining rivojlanishida irodaviy harakatlar va nutqning o'rne. Tarbiyachilik kasbiga hos irodaviy sifatlari. O'z irodasi ustida ishlash. Irodalilikni tarbiyalashda mashq va treninglar.	2	N	2
V-bo'lim. Shaxsning individual-psixologik xususiyatlari					
34	Temperament	Temperament haqida umumiy tushuncha. Shaxsning hayoti va faoliyatida temperamentning o'rne. Temperament haqida Gippokrat nazariyasi va turli ta'limotlar. Temperament tiplarining tavsifi. Oliy nerv faoliyati va temperament tiplari. Temperament tipini aniqlash metodikalari.	2	N	1
35	Bolalar temperamenti	Temperament va tarbiya. Ta'lim-tarbiya jarayonida bolalar temperamenti xususiyatlarini hisobga olish va yondoshish. Bolalar temperamentiga tavsifnoma. Berilgan tavsifnoma orqali bolalar	2	A	2

		temperamenti tipini aniqlash.			
36	Xarakter. Bolalar xarakter hislatlarining o'ziga xosligi.	Xarakter haqida umumiy tushuncha. Xarakterning fiziologik asoslari. Xarakterda munosabatning ifodalanishi. K.Yungning xarakter tipini aniqlash metodikasini o'tkazish. Bolalar xarakter hislatlarining o'ziga xosligi. Bolalardagi ijobiy, salbiy, axloqiy xarakter hislatlarining o'ziga xosligi. Xarakterni tarbiyalash, o'z xakteri ustida ishlash.	2	N	1
37	Qobiliyatlar. Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar va ular bilan ishlash	Qobiliyatlar haqida tushuncha. Qobiliyat va faoliyat. Qobiliyatlarning nerv fiziologik asoslari. Layoqat nishonalari va uning turlari. Qobiliyatlarning rivojlanib borishi. Qobiliyatlarning turlari: umumiy va maxsus qobiliyatlari. Iste'dod va iqtidorlilik. Talant va daholik. Maktabgacha yoshdagi iqtidorli bolalar va ular bilan ishlash. Layoqatning bolalarda erta ko'rinishi.	2	NA	1
V-bo'lim. Maktab ta'limiga psixologik tayyorlash					
38	"Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolaning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi	Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da "Bolalarning ijtimoiy-hissiy rivojlanishi" soxasi talablarini yosh davrlari bo'yicha o'rganish. Turli yosh guruhlarda "Men" konsepsiyasi, hissiyotlar va uni boshqarish, kattalar va tengdoshlar bilan muloqot kichik sohalarini tahliliy o'rganish. Bolalarning ijtimoiy-hissiy rivojlanish xaritasi taxlili.	2	NA	1
39	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturi kompetensiyalari, "Ilm yo'li" variativ dasturida bolalar psixikasidagi o'ziga hosliklar	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturidagi ijtimoiy-hissiy rivojlanish kompetensiyalari. Yillik rejadagi hafta mavzulari bo'yicha taxliliy o'rganish. Turli yosh guruhlada haftalik rejalashtirishda ijtimoiy-hissiy rivojlanish talablari maqsadining tanlanishi. "Ilm yo'li" variativ dasturida 6-7 yoshli bolalar rivojlanishidagi o'ziga hosliklar. Ota-onalar bilan hamkorlik. Tarbiyachining ota-onalar bilan yuzaga kelgan ziddiyat va muammolarni hal eta olish.	2	NA	1
40	Bolalarni maktabdagi ta'lim jarayoniga psixik jihatdan tayyorlash	Bolalarni maktabdagi ta'lim jarayoniga jismoniy, aqliy va ijtimoiy-psixologik tayyorlashning psixologik tomonlari va unga qo'yiladigan talablar. "Ilm yo'li" variativ dasturida bolalarni maktabdagi yangi	2	N	2

		munosabat shakllariga va yangicha bilish faoliyatiga tayyorlash vazifalari. O'qish ehtiyoji va motivlarining o'zgarishi. Bilish faoliyati sohasida bolaning maktabdagi ta'lim jarayoniga tayyorligi. Bolalarning maktabga tayyorgarligini tekshirishda psixodiagnostika metodlaridan foydalanish. Vaqtni chamalash, matematika, mantiqiy fikrlashga oid metodikalar. (Jan Piaje, Kern Yerasek va boshqa metodikalar)			
	Jami		80	N-50 A-30	40

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati.

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
4. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
5. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risidagi Qonuni. Toshkent-2019 yil.
6. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-2018 yil
7. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi Toshkent-2018 yil
8. "Ilm yo'li" variativ dasturi Toshkent. O`zRMTV 2019 yil.
9. E.G'oziyev. "Psixologiya" Darslik. "O'qituvchi" nashriyot-matbaa ijodiy uyi. Toshkent-2008.
10. S.X.Jalilova, S.M.Aripova. Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi. O'quv qo'llanma. Toshkent-Faylasuflar-2013, 2017.
11. N.G.Kamilova. Detskaya psixologiya. Uchebnoye posobiye. "Voris-nashriyot" T.-2007.
12. V.S.Muhina Vozrastnaya psixologiya. Moskva –2008.
13. V.M.Karimova, F.A.Akramova. Psixologiya. Ma'ruzalar matni FTDK, DITAF T.- 2000
14. Vahobova F.N., D.Zaynutdinova. Rivojlantiruvchi o'yinlar.T.-"Bekinmashoq- plyus"-2009
15. Sirliyev B., Ismailova N. Stress va agressiya. – T., 2014.
16. Z. Nishanova Bolalar psixodiagnostikasi. TDPU nashriyoti.Toshkent-1998
17. E.A.Bondarrenko. "Готовимся к школе", "Играя развиваем мышление" Москва ЗАО

«БАО – ПРЕСС». МТМ tayyorlov guruhlarini uchun tavsiya-2005

18. M.Zufarova Umumiy psixologiya. Toshkent-Faylasuflar-2010
19. G.R.To'xtasinova vb. Bolalar bog'chasida intellektual o'yinlar. Yandi asr avlodi. T.-2005
20. Ткач Р.М. Сказкатерапия детских проблем. – М.: «Сфера», 2008.
21. Панфилова М.А. Игротерапия общения. – М.: «ГНОМ и Д», 2008.
22. Maktabgacha yoshdagi bolalarda agressivlik va uni korreksiyalash yo'llari. Ilmiy konferensiya materiallari. Zamonaviy ta'lim Современное образование 2016.
23. МТМlarining tarbiyalanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Respublika tashxis markazi Toshkent-2013
24. Maktabgacha ta'lim nazariyasi va metodikasi jurnallari.
25. "Ilk qadam" jurnallari

Internet manbaalari

1. www. "ZiyoNET"
2. www.Psixoljgi.uz.
3. <https://www.resobr.ru/article/633> Конфликтные ситуации в ДОУ
4. <https://www.maam.ru/detskij/sad/>; <https://www.7ya.ru/article/>Конфликт в детском саду
5. www. tdpu-INTRANET. Ped.
6. www. referatlar.uz
7. "МТТ xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.
8. www.jlmt.uz
9. <https://mdou62.edu.yar.ru> PDF

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

**Tibbiy-biologik va ijtimoiy sog'lomlashtirish asoslari
fan**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.08

Ajratilgan soat: 40

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Asqarova Zulfiya Asralovna	– Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Haydarova Umida Qudratullayevna	- Shahar 1-son yuqumli kasalliklar shifoxonasi, 1- toifali shifokor
	Safakova Zamira Asralovna	- Shahar 1-son bolalar klinik shifoxonasi, oliy toifali shifokor

1. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Tibbiy- biologik ijtimoiy sog'lomlashtirish asoslari
Ajratilgan soat	40
Mavzular soni	20
Dasturning maqsadi	O'quvchilar ta'lim-tarbiya jarayonida turli yoshdagi bolalar organizmining o'ziga xos xususiyatlarini e'tiborga olish hamda bolalarda uchraydigan kasalliklar, ularni oldini olish, baxtsiz hodisalarga uchraganda birinchi yordam ko'rsatish bo'yicha bilim, ko'nikma, malakalarini shakllantirishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- tibbiy biologik ijtimoiy sog'lomlashtirish asoslari fani bo'yicha bilimlarga ega bo'ladi; - bolalarni har tomonlama sog'lom va barkamol qilib tarbiyalash biologik va ijtimoiy omillar, tashqi muhit hamda umumiy rivojlanish qonunlarining bola organizmiga ta'sirini bilib oladi; - o'sib kelayotgan avlodning sog'liq darajasi joriy etilgan sog'lomlashtirish gigiyena tadbirlarining natijasini biladi; - gigiyenik tadbirlar ko'rish kerakligini belgilab beradi; - rivojlanayotgan organizmning a'zo va sistemalarning o'ziga xos yosh xususiyatlarini, uning tashqi muhit bilan o'zaro bog'liqligini bilib oladi; - bolalarda uchraydigan turli kasalliklar va ularning oldini olish bo'yicha tushunchaga ega bo'ladi.
Bilimlar	- Bolalar fiziologiya va gigienasini; - bola salomatligi va salomatlikka ta'sir etuvchi omillarni; - ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanish ko'rsatkichlarini; - bolalar kasalliklari va ularga yordam ko'rsatishni; - profilaktik emlash kalendari va uning ahamiyatini; - yuqumli kasallik turlari xususiyatlari va ularga birinchi yordam ko'rsatishni; - baxtsiz hodisalar sodir bo'lganda birinchi tibbiy yordam berish va uning ahamiyatini
Ko'nikmalar	- bolalar kasalliklari (nafas olish, qon kasalliklari, moddalar almashinuv buzilishi, tayanch -harakat apparatining buzilishi yuqumli kasalliklar va ularga yordam berish) - baxtsiz hodisalar sodir bo'lganda (jarohat olganda, qon ketganda, kuyganda, sovuq urganda, suyak singanda, hushdan ketganda va boshqa holatlarda) birinchi tibbiy yordam ko'rsatish; - bolalar kasalliklari (nafas olish, qon kasalliklari, moddalar almashinuvining buzilishi, tayanch xarakat apparatining buzilishi va yuqumli kasalliklarda) birinchi yordam ko'rsata olish; - jarohat olganda, kuyganda, sovuq urganda va boshqa baxtsiz hodisalar sodir bo'lganda, kuchli ta'sir etuvchi zaharli moddalar bilan shikastlanganlarga birinchi tibbiy yordam ko'rsata olish; - yuqumli kasalliklar profilaktikasi bo'yicha o'tkaziladigan tadbirlarni bajarish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	MTTda sanitariya-gigiyenik meyorlar
O'qitishning tashkiliy	N-nazariy ta'lim

shakli	A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Salomatlik va sog'lom atrof muhit. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sanitariya-gigiyenik meyorlar.					
1	Salomatlik tushunchasi. Salomatlikka ta'sir etuvchi omillar. Sanitariya qoida va me'yorlar.	Salomatlik tushunchasi. Tibbiy Ijtimoiy tadqiqotlardagi salomatlik darajalari. Inson organizmiga atrof-muhit omillarining ta'siri. MTT joylashuvi , tuzilishi va faoliyatini tashkillashtirishga oid sanitariya qoida va me'yorlar. MTT binolariga, uskunalariga, guruh honalariga , suv ta'minotiga, issiqlik rejimiga , binolarni ta'biy va suniy yoritishga qo'yiladigan talablar.	2	N	1
2	Bolalarni MTT sharoitlariga moslashtirish, ularga tibbiy pedagogik yordam ko'rsatish	Bolalarning o'quv faoliyati gigiyenasi. Televizion dastur va kompyuter bilan ishlashda qo'yiladigan sanitariya-gigiyenik talablar. Mehnat faoliyati, o'yinchoqlar , va bolalar uyqusini tashkil qilish uchun qo'yiladigan gigiyenik talablar. Bolalarni ovqatlanish vaqtida gigiyena qoidalariga o'rgatish.	2	N	1
II-bo'lim. Bolalar kasalliklari va ularning profilaktikasi.					
3	Asab tizimi kasalliklari va ularni oldini olish.	Bolalardagi nevroz turlari. Patologik uyqu. Bolalar epilepsiyasi va ularda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	2	NA	1
4	Tayanch-harakat apparati faoliyatining buzilish turlari	To'g'ri qaddi-qomatning shakillanishi. Qaddi-qomatning buzilishi.	2	NA	1

	va profilaktikasi.	Yassioyoqlilik va uni oldini olsih.			
5	Nafas olish a'zolarining kasalliklari va ularni oldini olish.	O'tkir va surunkali nafas a'zolarining kasalliklari. O'tkir bronxit . Pnevmoniya. Nafas olish a'zolari kasalliklarining profilaktikasi.	2	NA	1
6	Oshqozon-ichak tizimining kasallilari va oldini olish.	O'tkir ichak infeksiyalari. Ovqatdan zaharlanish va ularni oldini olish. Gelmintozlar .	2	NA	1
7	Allergik holatlar va ularni oldini olish.	Bronxial astma , Kvinke shishi. Anafilaktik shok. Terining yiringli kasalliklari. Terining zamburug'li kasalliklari.	2	N	1
8	Ko'rish , eshitish a'zolarining kasalliklari va ularni oldini olish.	Ko'rish, eshitish a'zolarining kasallaklari. Eshitish a'zolari kasalliklari va ularni oldini olish.	2	NA	1
9	Siydik-tanosil tizimining kasalliklari.	Ayirish tizimining fiziologik hususiyatlari. Ayirish tizmining kasalliklari.	2	N	1
10	Moddalar almashinuvining buzilishi.	Raxit. Qandli diabet.	2	NA	1
III-bo'lim. Bolalar yuqumli kasalliklari va ularni oldini olish.					
11	Bolalar kasalliklarining yuqumli umumiy qonuniyatlari.	Mikroorganizmlar. Infekcion jarayon va uning rivojlanishi. Epidemiya jarayoni uning asosiy omillari va qonuniyatlari. Immunitet. Immunoprofilaktika. Yuqumli kasalliklar profilaktikasi.	2	N	1
12	Havo-tomchi yo'li orqali yuqadigan kasalliklar.	Havo-tomchi yo'li orqali yuqadigan kasalliklar. Skarlatina, qizamiq , difteriya, epidemik parotit(tepki) , suvchechak . Gripp. Paragripp. Sil va ularning profilakltikasi.	2	NA	1
13	Virusli gepatit.	Gepatit kasalligi , ularning turlari , kelib chiqish sabablari , balgilari, asoratlari va profilaktikasi.	2	NA	1
IV-bo'lim. Bolalar jarohatlanishi va ularni oldini olish.					
14	Jarohatlanish va ularda ko'tsatiladigan birinchi yordam.	Jarohat tushunchasi, turlari. Jarohatlanganda ko'rsatiladigan birinchi yordam. Aseptika va antiseptika. Qon ketishi , uning turlari. Qon quyilishi , gematoma. Qon ketayotganda ko'rsatiladigan birinchi yordam . Bog'lam to'g'risida tushuncha. Bog'lam qo'yish qoidalari.	2	A	1
15	Suyak va bo`g`imlarning shikastlanishi va ularda birinchi yordam.	Suyak va bog'imlarning chiqishi, suyak sinishi, uning turlari. Suyak singanda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	2	A	1
16	Yot jismlarining organizmga	Ovqat hazm qilish yo'lining yot jismlari	2	NA	1

	tushishi va ularda birinchi yordam.	. Yuza to'qimalarning yot jismlari. Nafas yo'llari yot jismlari va bunda birinchi yordam.			
17	Hushdan ketish va oftob urganda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	Hushdan ketish, sabablari, belgilari va ularda ko'rsatiladigan birinchi yordam. Oftob urishi , kelib chiqish sabablari, belgilari va oldini olish.	2	NA	1
18	Hayvonlar tishlashi , hasharotlar chaqqanda va zaharlanishda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	Hayvonlarning tishlashi va tishlaganda birinchi yordam. Zaharli ilon va hasharotlar chaqqanda birinchi yordam.	2	A	1
19	Kuyish va unda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	Kuyish tushunchasi va uning turlari. Kuyish darajasi. Kuyish shoki. Kuyishlarda birinchi yordam.	2	A	1
20	Yurak va nafas faoliyati to'satdan to'htab qolganda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	O'lim holati. Sun'iy nafas berish usulining qoidasi. Yurakni massaj qilish. Cho'kish va cho'kkanda ko'rsatiladigan birinchi yordam.	2	A	1
	Ja'mi:		40	N-20 A-20	20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug'xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. D.D.Sharipova. "Valeologiya asoslari". Toshkent-2010yil.
9. E. L. Musaboyev, A. Q. Bayjanov. "Yuqumli kasalliklar epidemiologiya va parazitologiya". Toshkent 2006.
10. M. D . Axmedova. X. A. Abduqodirova. M. T. Karimova. D. B. Mirzajonov. "Yuqumli kasalliklar". Toshkent 2012.

11. O. B. Rahmatov. "Bolalar yuqumli kasalliklari" Toshkent 2008.
12. Sodiqov. Q. S. Aripova. X. S. "Yosh fiziologiyasi va gigiyenasi". Toshkent 2009yil.
13. Ismoilov. M. N. "Bolalar va o'smirlar gigiyenasi". 1994. Toshkent.
14. Sodiqov. K. S. "O'quvchilar fiziologiyasi va gigiyenasi." Toshkent . 1992yil.
15. E. I . Sibulkina. "Pediatriada tez tibbiy yordam". Toshkent. 1991yil.
16. G'. E. G'oipov. Mehnat muhofazasi. "Mehnat". 2000yil.
17. O. Qudratov. T. G'aniyev. "Hayotiy faoliyat xavfsizligi." Toshkent Mehnat 2004yil.
18. E. I. Sibulkina. "Pediatriada tez tibbiy yordam". Toshkent.1991yil.
19. R. U. Muhitdinov. N. S. Tojiboyev. "Favqulotda vaziyatlarda tibbiy yordam ko'rsatish."
20. D. M. Sobirov. "Shoshilinch holatlar." Toshkent.2006yil.
21. G. Gadoyev. G. S. Oripova. "Bemorlarni uyda va shifoxonada parvarish qilish." 2014 yil.
22. J. Eshqobulov. A. Mahmudov. "Bolalar kasalliklari". Toshkent. 1993yil.

Internet manbaalari

Arxiv.uz.

uz.m.wikipedia.org/wik/

ziyonet.uz.

ziyouz.com

www.toshpedkollej.uz.

[www google.uz](http://www.google.uz)

ziyouz.com

www.toshpedkollej.uz. [www google.uz](http://www.google.uz)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Biznesni tashkil etish va yuritish fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 1.09

Ajratilgan soat: 40

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

TUZUVCHILAR

Z.Ya.Xudayberdiyev	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularni malakasini oshirish instituti direktori, i.f.d.,professor
N.K.Abdurahmonova	Professional ta'limni innovatsion rivojlantirish boshqarmasi bosh mutaxassisi
N.R.Sirojiddinova	Ta'lim texnologiyalari, o'quv rejalari va dasturlarini ishlab chiqish bo'limi bosh mutaxassisi
B.N. Sharipova	Toshkent Pedagogika kolleji o'qituvchisi

TAQRIZCHILAR

F.U.Mamarasulov	Pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularni malakasini oshirish instituti "Ta'limda boshqaruv" kafedrasini mudiri, iqtisod fanlari nomzodi
M.B.Kalonov	TDIU huzuridagi "O'zbekiston iqtisodiyotini rivojlantirishning ilmiy asoslari va muammolari" ilmiy tadqiqot markazi direktori, universitet prorektori, i.f.n.,professor

1. O'QUV DASTURI UMUMIY TALABLARI

Dastur nomi	Biznesni tashkil etish va yuritish
Ajratilgan soat	40
O'qituvchining mashg'ulotida qatnashib o'zlashtirilishi lozim bo'lgan mavzular soni	17
Dasturning maqsadi	O'quvchilarda biznes faoliyatining amaliy asoslarini o'rgatish orqali tadbirkorlik kompetensiyalarini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	1. Shug'ullanish mumkin bo'lgan muayyan tadbirkorlik faoliyati turining afzallik va ustun jihatlarini aniqlash; 2. O'z shaxsiy biznesini tashkil etish uchun zarur bo'lgan biznes muhitni tahlil qilish; 3. Biznesni boshlashning huquqiy va moliyaviy jihatlarini baholash; 4. Turli tadbirkorlik strategiyalari samaradorligini baholash hamda maqbul variantini tanlash; 5. O'z shaxsiy biznes-rejalarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish; 6. Shaxsiy biznesni tashkil etish, uni davlat ro'yxatidan o'tkazish hamda litsenziya olish.
Bilimlar	– tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shakllari; – biznes-reja, uning vazifasi va asosiy bo'limlari; – tadbirkorlik sub'yektlarida marketing faoliyatini tashkil etish asoslari; – bankdan kredit olish va rasmiylashtirish tartibi; – tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi.
Ko'nikmalar	– tadbirkorlik faoliyatining ta'sis hujjatlarini rasmiylashtirish; – shaxsiy biznesni tashkil etish va uni davlat ro'yxatidan o'tkazish, litsenziya olish; – biznes-reja ishlab chiqish, shaxsiy biznes faoliyatini yuritish va uni boshqarish; – 1C: Buxgalteriya dasturida ishlay olish va hisobotlarni tayyorlash; – o'z biznes faoliyatini yuritish uchun marketing tadqiqotlarini o'tkazish va tahlil qilish; – kreditlar, shu jumladan, mikrokreditlarni rasmiylashtira olish va kredit risklarini kamaytirish; – soliq hisobotlarini tayyorlash va topshirish.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Umumkasbiy va maxsus fanlar.
O'qitishni tashkiliy shakli	N – Nazariy ta'lim; A – Amaliy ta'lim; NA – Nazariy va amaliy ta'lim birgalikda tashkil etiladi; MX – Maxsus xonada o'tkaziladigan mashg'ulot.
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy

O'qitish tili	Guruhda belgilangan o'qitish tili asosida
Baholash tartibi	Baholash bo'yicha amaldagi tartib asosida
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriq

2. O'QUV DASTURI MAZMUNI

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1.	Tadbirkorlik faoliyatining tashkiliy-huquqiy shallari	Tadbirkorlik tushunchasi va uning mohiyati. Tadbirkorlik faoliyatining iqtisodiy ahamiyati. Tadbirkorlik va biznesning farqi. Mikrofirma va kichik korxonalar. Xususiy korxonalar va uning xususiyatlari. Mas'uliyati cheklangan jamiyat, afzalliklari va kamchiliklari. Qishloq joylarida tadbirkorlik. Shaxsiy yordamchi xo'jalik. Dehqon xo'jaligi. Fermer xo'jaligi. Yakka tartibdagi tadbirkorlik	2	N	1
2	Tadbirkorlikda o'z o'zini band qilish faoliyati va uning imkoniyatlari	O'zini o'zi band qilish faoliyati va uning imkoniyatlari. O'z o'zini band qilish faoliyat yo'nalishlari. O'zini o'zi band qilish faoliyatini ro'yxatdan o'tkazish tartibi. O'z-o'zini band qilish bo'yicha onlayn anketa to'ldirish amaliyoti	2	N	1
3	Yangi korxonani tashkil etish tamoyillari va faoliyat yo'nalishlarini tanlash	Xususiy biznes yaratish. Korxonani tashkil etish tartibi. Tadbirkorlik faoliyatini rejalashtirish.	2	N	1
4	Tadbirkorlik faoliyatida biznes-reja	Biznes-rejaning mohiyati, mazmuni va tuzish zaruriyati. Kichik biznesni rivojlantirishda biznes-rejaning ahamiyati. Biznes-rejani tuzish tartibi va bo'limlari. Bozor tahlili. Biznes-reja qismlari: rejaning qisqa bayoni, korxonalar tavsifi, ishlab chiqariladigan mahsulot, mo'ljallanayotgan bozor tahlili, marketing strategiyasi, boshqaruv tuzulmasi, ishlab chiqarish va tushumlar jadvali, kerakli kapital, moliyaviy reja.	2	N	1

5	Xususiy MTT ochishda biznes-rejasini ishlab chiqish va taqdim etish	Xususiy MTT ochishda biznes-reja taqdimot matnini tayyorlash. Biznes-reja loyihasi uchun qisqacha investitsion taklif.	6	NA	3
6	Xususiy MTT davlat ro'yxatidan o'tkazish tartibi	Yuridik shaxslar uchun – xususiy hamkorning nomi va joylashgan joyi; jismoniy shaxslar uchun – shaxsiy ma'lumotlar va yashashjoyi; loyihani amalga oshirish maqsadi; loyiha joylashadigan obekt yoki yer uchastkasi haqidagi ma'lumotlar aks ettiriladi.	2	N	1
7	Davlat-xususiy sheriklikdagi bog'chalar ochishda kredit stavkasi	Prezidentimizning “Maktabgacha ta’lim sohasida davlat-xususiy sheriklikni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi qaroriga ko’ra, 2019 yil 1 dekabrga qadar maktabgacha ta’lim tashkilotlarini tashkil etish	2	A	1
8	Xususiy biznesni rivojlantirishda banklarning ahamiyati.	Bank va bank tizimi hamda ularning bajaradigan vazifalar. Markaziy bank va tijorat banklari hamda ularning funksiyalari. Kredit tizimi. Kredit turlari. Kredit tamoyillari. Kichik biznes sub'yektlarini mikrokreditlash. Imtiyozli kredit tushunchasi. Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda banklarning roli	2	N	1
9	Bankda hisob raqami ochish	Bankda hisob raqami ochish tartibi. Joriy faoliyatni amalga oshirish maqsadida depozit bank hisobini ochish. Banklarda hisobraqam ochish uchun arizani rasmiylashtirish. Imzo va muhr namunasi blankasini rasmiylashtirish.	2	A	1
10	Marketing tadqiqotlarini o'tkazish va o'z mahsulotini reklama qilish yo'llari	Kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatida marketing tadqiqotlaridan foydalanish. Bozor segmenti. Narx strategiyalari. SWOT-tahlili asosida kelajakda yuritmoqchi bo'lgan tadbirkorlik faoliyatini tahlil qilish. Reklama. Tovarining hayotiy davrida reklamani o'zining o'rnini va vazifalari. Reklama axborotlarini tashkil etish. Internet reklamasi va uning hozirgi davrdagi ahamiyati	2	N	1
11	Tadbirkorlik sub'yektlarini joriy faoliyatini moliyaviy qo'llab quvvatlash	Korxonalar faoliyatini moliyalashtirishning ichki manbalari. Tadbirkorlik faoliyatini tashqi moliyalashtirishning asosiy shakllari. Moliyaviy mablag'larni jalb	2	N, A, MX	1

		qilishga yo'naltirilgan shartnomalar tahlili (faktoring, lizing shartnomalari, kredit shartnomalari)			
12	Buxgalteriya hisobi	Hisob turlari va unda qo'llaniladigan o'lchov birliklari. Operativ hisob, statistik hisob, buxgalteriya hisobi. Moddiy, mehnat va qiymat o'lchov birliklari. Buxgalteriya hisobining mohiyati va ahamiyati. Buxgalteriya hisobotining turlari va ularning ahamiyati. Tadbirkorlik faoliyatida buxgalteriya hisobini yuritishning 1C dasturi bo'yicha boshlang'ich ma'lumotlar bilan tanishish,	2	N	1
13	Xo'jalik sub'yektlarida 1-S buxgalteriya dasturidan foydalanish	1C bazaga tashkilot haqida ma'lumotlarni kiritish, hisob siyosati, 1C Buxgalteriya 8: tezkor o'zlashtirish. Kadrlarni ishga olish. Ish haqi hisoblash: tabel yasash, ish haqi hisoblash, ish haqidan ushlanmalar ushlash. Aksiz solig'i, ish haqi va QQS hisobotlarini jo'natish.	2	A	1
14	Tadbirkorlik faoliyatida elektron davlat xizmatlaridan foydalanish	Elektron kalit olish tartibi, e-imzo dasturidan foydalanish, www.e-imzo.uz saytida ishlash tartibi. "E-auksion"da e'lon berish, tenderda ishtirok etish tartibi. Mobil banking va elektron soliq (oylik, chorak, yarim yillik va yillik) xizmatlarini amalga oshirish tartibi. Elektron hisob-kitoblarni amalga oshirish. Saytga elektron rezyume va elektron vakansiya joylashtirish tartibi. www.gov.uz , www.mehnat.uz , www.lex.uz - saytlaridan foydalanish. Mehnat qonunchiligi. www.mehnat.uz saytidan vakansiyalar va bo'sh ish o'rinlarini aniqlash.	4	NA	2
15	Tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi	Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlarini soliqqa tortish tartibi. Kichik biznes va tadbirkorlik sub'yektlaridan soliq olish qoidalari va soliq imtiyozlari.	2	N, A MX	1
16	Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish	Yakka tartibdagi tadbirkorlikning mazmuni. Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqqa tortish. Aylanmadan olinadigan soliq va qat'iy belgilangan miqdordagi soliqlarni hisoblash.	2	N	1

17	Zamonaviy tadbirkor madaniyati va mas'uliyati. Tadbirkorlik faoliyatida risklar va ularni kamaytirish yo'llari.	Tadbirkor madaniyati va etikasi. Suhbatlashish, tanishish hamda so'rashish normasi. Tadbirkor sifati. Tadbirkor rahbarning nutq madaniyati. Tadbirkor rahbarning tashqi ko'rinishi va o'zini tutishi. Tadbirkorlik risklarining tabiati, tasnifi va kamaytirish yo'llari. Risklarni tahlil qilish. Risklarni boshqarish yo'llari.	2	N	1
	Jami		40		20

3. O'QUVCHILARNING BILIM VA KO'NIKALARINI BAHOLASH

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol-javob, test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. TAVSIYA ETILADIGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2015 yil 28 sentyabrdagi "Tadbirkorlik sub'yektlariga "yagona darcha" tamoyili bo'yicha davlat xizmatlari ko'rsatish tartibini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2412- sonli Qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2016 yil 5 oktyabrdagi "Tadbirkorlik faoliyatining jadal rivojlanishini ta'minlashga, xususiy mulkni har tomonlama himoya qilishga va ishbilarmonlik muhitini sifat jihatidan yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PF-4848-sonli Farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi PF-4947-sonli Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017 yil 8 sentyabrdagi "O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash davlat jamg'armasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 704-son Qarori.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 18 apreldagi "O'zbekiston Respublikasi Xususiyashtirilgan korxonalariga ko'maklashish va raqobatni rivojlantirish davlat qo'mitasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-2897-sonli Qarori.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 27 iyuldagi "Tadbirkorlik sub'ektlarining huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5490-son farmoni.
7. «Yoshlar - kelajagimiz» Davlat dasturi to'g'risida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 27 iyundagi PF-5466-sonli Farmoni.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 7 iyundagi "Har bir oila-tadbirkor» dasturini amalga oshirish to'g'risidagi PQ-3777-sonli Qarori.

9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 22 yanvardagi "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasini «Faol tadbirkorlik, innovatsion g'oyalar va texnologiyalarni qo'llab-quvvatlash yili»da amalga oshirishga oid davlat Dasturi to'g'risida"gi PF-5308-sonli Farmoni.
11. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 7 iyundagi "Har bir oila-tadbirkor" dasturini amalga oshirish to'g'risidagi PQ-3777-sonli Qarori.
12. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 14 iyuldagi «Aholi bandligini ta'minlash borasidagi ishlarni takomillashtirish va samaradorligini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida»gi PQ-3856-sonli Qarori.
13. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 7 martdagi "Hududlarda aholini tadbirkorlikka keng jalb qilish va oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4231-sonli Qarori.
14. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 14 maydagi "Tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va himoya qilish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5718-sonli Farmoni.
15. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 24 oktyabrdagi "Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish davlat dasturlari doirasida amalga oshirilayotgan loyihalarni kreditlash tartibini takomillashtirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4498-sonli Qarori.
16. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasi. 2020 yil.
17. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 20 maydagi «Har bir oila-tadbirkor» dasturini moliyalashtirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risidagi PQ-4720-sonli Qarori.
18. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 8 iyundagi "Tadbirkorlik faoliyati va o'zini o'zi band qilishni davlat tomonidan tartibga solishni soddalashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PQ-4742-sonli Qarori.
19. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 30 iyundagi "Aholi tomorqalaridan foydalanish samaradorligini oshirishning qo'shimcha chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-4767-sonli Qarori.
20. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 26 martdagi "O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish to'g'risida"gi 4653-sonli Qarori.

Ilmiy adabiyotlar

1. Abdullayeva Sh.Z.. Pul muomalasi va kredit. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
2. Abdurahmonov Q.X. Mehnat iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot. Darslik. Qayta ishlangan va to'ldirilgan 3-nashri – T.: O'zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi «FAN» nashriyot davlat korxonasi, 2019. – 592 b.
3. Abduraxmanova G.Q. Kichik biznesda aholini ish bilan ta'minlash. Monografiya. –T.: "Iqtisodiyot", 2014. -216 b.
4. Aybeshev H. va boshq. Marketing asoslari. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.
5. Vaxabov A.V., Toshmatov Sh.A. va boshq. Moliyaviy savodxonlik asoslari: o'quv qo'llanma. –T.: Baktaria press. 2013, 288 b.
6. Egamberdiyev E.. Mikroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T., «ILM ZIYO», 2013.

7. Jo'rayev A.S. Yuridik va jismoniy shaxslarni soliqqa tortish. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. T., «O'qituvchi», 2007.
8. Inoyatov U., Ahmedov S. Iqtisodiyot va tadbirkorlik. T., «O'qituvchi», 2004.
9. Кемпбелл Кетрин. Венчурный бизнес: новые подходы. М., “Альпина Паблишер”, 2008.
10. Raxmatullayeva D. Kasb-hunar kollej o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitish. O'quv qo'llanma. –T.: “Adabiyot uchqunlari”, 2017. 260 –bet.
11. Raxmatullayeva D.R. Kollejda biznesni yuritish. O'quv-uslubiy qo'llanma. –T.: 2019 “Lesson Press”. -B. 76.
12. Raxmatullaeva D.R. Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishning tashkiliy pedagogik shart-sharoitlari. Uslubiy tavsiyanoma. –T.: 2019. –B. 96.
13. Raxmatullayeva D.R. “Kasb-hunar ta'limi muassasalari o'quvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga yo'naltirib o'qitishni takomillashtirish”. Pedagogika fanlari bo'yicha Falsafa doktori (PhD) doktorlik dis. –T.:2018. –B.130.
14. Samadov A.N., Ostanagulova G.N. Kichik biznes va tadbirkorlik. –T.: “Moliya-iqtisod”. 2008.
15. Стивен Спинелли-мл., Роберт М.Розенберг, Сью Берли. Франчайзинг. М., «Вильямс», 2006.
16. Uzoqov T., Nosirov E.I., M.A. Sulstonov. Kichik va o'rta biznes investitsiyalarini kreditlash. O'quv qo'llanma. T., «Moliya», 2001.
17. G'ulomov S.S.. Tadbirkorlik va kichik biznes. –T.: SHarq, 2002.
18. G'afurov U.V., Sharipov Q.B. Tadbirkorlik asoslari: umumiy o'rta ta'lim muassasalarining 11-sinfi va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi muassasalari uchun darslik. – T.: «O'zbekiston» NMIU, 2018. – 144 b.
19. Xudoyberdiyev Z.Y., Homitov K.Z. va boshqalar. Tadbirkorlik va biznes asoslari. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma (6-nashr). - T., «ILM ZIYO», 2014. -352 b.
20. Xudoyberdiyev Z.Y., Xomitov K.Z., Murodov A., Ko'paysinova L.K., Arabov N.U. “Tadbirkorlik va ishga joylashtirish texnologiyasi asoslari”. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma. – T.: “ILM ZIYO”, 2017. -344 b.
21. Xodiev B.Y., Qosimova M.S., Samadov A.N. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik. – T.: TDIU, 2010. – 267 b.
22. Xudoyqulov S. Soliq tizimi. O'quv qo'llanma. –T.: “ILM ZIYO”, 2013.
23. Ayzekson Uolter. Stiv Jobs [Matn] / U. Ayzekson. – Toshkent: «Ofset-print» MCHJ, «Nihol» nashriyoti, 2019. -624 b.

Internet saytlari

https://lex.uz/search/all?form_id=3972

https://lex.uz/search/all?form_id=3973

<https://cbu.uz/oz/credit-organizations/banks/head-offices/ao/mikrokreditbank/>

–“Mikrokreditbank” ATB rasmiy sayti

<https://www.un.org/ru/ga/undp> / – Birlashgan Millatlar Tashkiloti Taraqqiyot dasturining (ПРООН) O'zbekiston Respublikasidagi vakolatxonasi sayti

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Bolalar adabiyoti va ifodali o`qish fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.1

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Kamalova Muhabbat Rajapovna - Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Fayzullayeva Iroda Bahtiyorovna - Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Mo'minova Nargiza
Sabitdjanovna - MTMRMQTMOI katta o'qituvchi

1. O`quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalar adabiyoti va ifodali o`qish
Ajratilgan soat	60
Mavzularning soni	23
Dasturning maqsadi	Yoshlarni ma`naviy yetuk, axloqli, g`oyaviy yetuk e`tiqodli, izlanuvchan milliy qadriyatlar va an`analar davom ettiruvchi kitobxon va mutaxassis qilib tarbiyalash.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	- badiiy asarning g`oyaviy badiiy jihatidan baholay olish, asarni ifodali o`qib tahlil qila olishni organish; - o`rganayotgan asarning ahamiyatini tushunish; - xalq og`zaki ijodi va uning turlari, bolalar adabiyotining rivojiga hissa qo`shgan atoqli yozuvchi, shoirlarning ijodiy faoliyati yosh avlodni tarbiyalashdagi o`rni bilan tanishtirish; - bolalarga mo`ljallangan asarlarning o`ziga xos xususiyatlari, g`oyaviy-estetik tarbiyaviy maqsadi bilish;
Bilimlar	- "Bolalar adabiyoti va ifodali" o`quv fanining maqsad va vazifalari; - bolalar bilan olib boriladigan bolalar adabiyoti bo`yicha ta`lim-tarbiya jarayonini tashkil etish; - "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan davlat talablari", "Ilk qadam" davlat o`quv dasturida berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarda bolalarni xalq og`zaki ijodi janrlari, bolalar shoirlari, asarlari, ularning mazmuni bilan tanishtirish; - bolalar nutqining tovush madaniyatini tarbiyalash; - bolalarga mo`ljallangan asarlarning o`ziga xos xususiyatlari, g`oyaviy-estetik tarbiyaviy maqsadi bilan tanishtirish; - turli yosh guruhlarda bolalarni shoirlar, yozuvchilar ijodlari bilan tanishtirish ishlarini olib borish - ta'limiy -tarbiyaviy faoliyatini tashkil etish jarayonida innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanish.
Ko`nikmalar	- ta'limiy tarbiyaviy faoliyat davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish; - bolalar kitobxonligi bo`yicha ishlarni amaliy ravishda tashkil eta olishi; - bolalar bilan yakka tartibda ishlash; - didaktik vositalardan foydalanish, mavzuga mos qo`llash; - ko`rgazmali jixozlar, tarqatma materiallar tayyorlash; - bolalarda badiiy asarni ruhan his etish, muhabbat va zavqlanish hissini uyg`otish; - xalq og`zaki ijodi, o`zbek bolalar adabiyoti, jahon bolalar adabiyoti namoyondalari asarlarini tahlil qilish; - asarni ifodali o`qishni; -O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablarining sohasi va soha kompetentsiyalari asosida ishlash; - innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalana olish
O`quv rejasiga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fanning nomi	Bolalar nutqini rivojlantirish
O`qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta`lim; A-amaliy ta`lim;

	NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg`ulotlar
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O`quvchilarning bilim va ko`rikmalarini baholash	Yozma, og`zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O`quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O`qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta`lim
I. Kirish.					
1	Adabiyot - sa`nat turi sifatida	Badiiy adabiyot — so`z san`ati, Badiiy adabiyotning san`at turlari orasidagi o`rni va o`ziga xosligi. Badiiy adabiyotning boshqa san`at turlari bilan aloqasi.	2	N	
2	Bolalar adabiyoti fani va uning maqsad , vazifalari	Bolalar adabiyoti umumbadiiy adabiyotning ajralmas bir qismi. Bolalar adabiyotining o`ziga xos xususiyatlari; obrazlarning hissiyligi, soddaligi, tilining boyligi.	2	N	
3	Maktabgacha ta`lim yoshdagi bolalar kitobxonligi	Bolalar kitobxonligi va uning turlari. Zamonaviy bolalar kitoblariga qo`yilgan talablar. Maktabgacha yoshdagi bolalarni kitobxonligini rivojlantirishda bolalar kutubxonasi va oilaning o`rni	2	N	2
4	Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida xalq og`zaki ijodi janrlari bilan tanishtirish	Xalq og`zaki ijodi haqida umumiy ma`lumot. Xalq og`zaki ijodi janrlari. Bolalar falklori. Xalq og`zaki ijodi namunalari o`rganish.	4 2	N A	2
5	Ertak va uning mavzu jixatdan turlari.	Ertak haqida tushuncha. Bola tarbiyasida ertaklarning o`rni. Ertaklarning turlari.	2	N	2
II. Bolalar adabiyoti					
6	O`zbek xalq ertaklari	O`zbek halq ertaklari va ularning tarbiyaviy ahamiyati.Turli yosh guruhlari uchun o`zbek xalq ertaklarini tanlash, asar ustida ishlash va sahnalashtirish.	4	NA	2
7	Rus xalq ertaklari	Rus xalq ertaklari va ularning tarbiyaviy ahamiyati.Turli yosh guruhlari uchun rus xalq ertaklarini tanlash, asar ustida ishlash va sahnalashtirish	4	NA	2
8	Jahon xalq ertaklari	Jahon halq ertaklari va ularning tarbiyaviy ahamiyati.Turli yosh guruhlari uchun jahon xalq	2	N	2

		ertaklarini tanlash, asar ustida ishlash va sahnalashtirish			
III.O'zbek bolalar adabiyoti					
9	O'zbek bolalar adabiyoti	Bolalar uchun yaratilgan badiiy asarlar, she'rlar va ularning mualliflari haqida ma'lumot. (Quddus Muhammadiy, Zafar Diyor, Ergash Raimov, Xudoyberdi To`xtaboyev, Farhod Musajon...)	4	N	2
10	A.Navoiy ijodi	A. Navoiyning: "She'r bilan Durroj", "Non isi", "Kabutar" hikoyalari tahlili.	2	A	1
11	Abdulla Avloniyning ijodi	Abdulla Avloniyning ijodi. "Asal ari va pashsha" asarini ifodali o`qish va tahlil qilish	2	A	1
12	O'zbek bolalar shoirlari	Turli yosh guruhlar bo'yicha o'zbek bolalar shoirlarning she'rlarini ifodali o`qish. O`qilgan asarlarni tahlil qilish	4	A	1
IV. Rus bolalar adabiyoti.					
13	Rus bolalar adabiyoti.	Bolalar uchun yaratilgan badiiy asarlar, sherlar va ularning mualliflari haqida ma'lumot	4	N	2
14	A.S.Pushkin-mashhur ertakchisi	rus Mashhur rus ertakchisi A.S.Pushkinning bolalar uchun yaratgan ertaklarini ifodali o`qish va tahlil qilish.	2	A	1
15	K.I. Chukovskiy ijodi	K.I.Chukovskiy "Yuvin do`mbog`im", "Fedorino qayg`usi" , «Doktor Voyjonim» , "Telefon" asarlarini ifodali o`qish va tahlil qilish	2	A	1
16	S.YA. Marshak ijodi	S.YA. Marshak "12 oy" asarini ifodali o`qish va tahlil qilish.	2	A	1
V. Jahon bolalar adabiyoti					
17	Jahon bolalar adabiyoti	Bolalar uchun yaratilgan badiiy asarlar va ularning mualliflari haqida ma'lumot.	2	N	1
18	Sh Perro ertaklari	Sharl Perro –"Qizil shapkacha", "Zolushka", "Etik kiygan mushuk" ertaklarini ifodali o`qish va tahlil qilish.	2	A	1
19	H.K Andersen ertaklari	H.K Andersen- "Dyumchaxon", "Irkit o`rdakcha" ertaklarini ifodali o`qish va tahlil qilish.	2	A	1
20	Aka-uka Yakub va Vilgelm Grimmlar ertaklari	Aka-uka Yakub va Vilgelm Grimmlarning bolaalar uchun yozgan ertaklarini ifodali o`qish va tahlil qilish.	2	A	1
VI. Ifodali oqish					
21	Ifodali o`qish- ijodiy faoliyat jarayonidir	Badiiy nutq faoliyatini rivojlantirishda ifodali o`qishning o`rni. Nutqni ifodalash vositalari; pauza, temp, intonatsiya, urg`u, to`g`ri nafas olish.	2	N	1
22	Turli janrdagi asarlarni ifodali o`qish va hikoya qilish	Turli janrdagi asarlarni ifodali o`qish ko`riklarini o`tkazish.	2	A	1
VII. O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari					
23	O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi	O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan	2	A	2

	bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari	Davlat talablarini soha va kichik sohalarini tahlil qilish "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirish			
Jami			60		30

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og'zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. M.Jumaboyev. «Bolalar adabiyoti». T. "O'qituvchi". Darslik-2003
9. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
10. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
11. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
12. "Ilm yo'li" variativ dasturi Toshkent. O'zRMTV 2019 yil.
13. Z.Ibroximova. «Kichikintoylar adabiyotining xususiyati». T. "O'qituvchi"- 1994.
14. Barakaev R. O'zbek bolalar adabiyoti va A.Avloniy ijodi. Fan nashriyoti. 2004
15. O.Mamedov, T.Sobitova «Xalq og'zaki poetik ijodi».T.Sharq.
16. «O'zbek xalq maqollari» . "Toshkent"-1989.
17. «Bir bor ekan...»."O'zbek xalq ertaklari". T. "Mehnat"- 1995.
18. "Rus xalq ertaklari". "Jahon xalq ertaklari".

Internet manbalari.

www. adabiyot.zn.uz.
<http://www.ziyonet.uz>.
<http://referat.arxiv.uz>
<http://vospitateljam/>
<http://planetadetstva.net/>
<http://dou-sad.ru/>
<http://www.moi-detsad.ru/>
[http:// dohcolonoc.ru/](http://dohcolonoc.ru/)

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Bolalar nutqini o'stirish fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.2

Ajratilgan soat: 80

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi: Kamalova M.R.

Fayzullaeva I.B.

Toshkent pedagogika kolleji

"Maxsus fanlar"

kafedra o'qituvchilari

Taqrizchilar: Mo'minova Nargiza Sabitdjanovna - MTMRMQTMOI katta o'qituvchi

Axunova N- Olmazor tumani 94 MTT direktori

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalar nutqini o'stirish
Ajratilgan soat	80
Mavzularning soni	37
Dasturning maqsadi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar nutqini rivojlantirish, lug'at boyligini o'stirish, grammatik jixatdan to'g'ri nutqni shakllantirish va bolalarning bir-birlari bilan hamda boshqa shaxslar bilan nutqiy muloqatga o'rgatish metod va usullari haqida bilim berish
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- turli yosh bosqichlarida bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish xususiyatlarini ko'ra olish va tushunish qobiliyatini shakllantirish; - bolaning yoshini va individual xususiyatlarini hisobga olgan holda nutqiga ta'sir ko'rsatishning eng samarali yo'llarini to'g'ri tanlashni o'rganish; - bolalar nutqining turli jihatlarini rivojlantirishning aniq metodlari va usullari haqidagi bilimlar o'zlashtirilishini hamda ularning nutq muloqatlari paytida qo'llay olishini ta'minlash;
Bilimlar	- "Bolalar nutqini o'stirish" o'quv fanining maqsad va vazifalarini; - maktabgacha yoshdagi bolalarni nutqini o'stirish metodikasi; - bolalar bilan olib boriladigan nutqni o'stirish bo'yicha ta'lim tarbiya jarayonini tashkil etish; - bolalar lug'atini rivojlantirish; - o'z nutqida to'g'ri talaffuz, qulay grammatik shakllar va xilma-xil gap konstruktsiyalaridan foydalanish; - Nutqni grammatik tuzilishini shakllantirish ishining vazifalari va mazmuni; - bolalar nutqining tovush madaniyatini tarbiyalash; - bog'lanishli nutqqa o'rgatish; - badiiy adabiyot bilan tanishtirish; - O'qish va yozishning dastlabki malakalari va vositalaridan foydalanish; - O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari va MTT o'quv dasturida berilgan "Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari" soxasi, soxa kompetentsiyalarini; - ta'limiy tarbiyaviy faoliyatini tashkil etish jarayonida innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanish.
Ko'nikmalar	- ta'limiy tarbiyaviy faoliyat davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirish; - til va nutq rivojlanish markazlarida ta'limiy tarbiyaviy faoliyatlarni rejalashtirish va o'tkazish; - bolalar bilan yakka tartibda ishlash; - didaktik vositalardan foydalanish, mavzuga mos qo'llash; - ko'rgazmali jixozlar, tarqatma materiallar tayyorlash; - O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablarining "Nutq, muloqot, o'qish va yozish malakalari" sohasi va soha kompetentsiyalari asosida ishlash; - innovatsion va axborot texnologiyalari, metodlaridan foydalana olish
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan	Bolalar adabiyoti va ifodali o'qish

fanning nomi	
O'qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta'lim; A-amaliy ta'lim; NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
I. Bolalar nutqini o'zlashtirishning nazariy asoslari					
1	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda ona tilining ahamiyati	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda ona tilining ahamiyati. Til va nutq tavsifi. "Bolalar nutqini o'zlashtirish" fanining maqsad va vazifalari. Xorijiy pedagoglarni bolalar nutqini rivojlantirishga qo'shgan hissalari.	2	N	1
2	Tarbiyachi nutqiga qo'yiladigan pedagogik talablar	Tarbiyachi nutqi bolalar nutqini to'g'ri rivojlantirish uchun namuna sifatidagi ahamiyati va bilimlar manbai, tarbiya vositasi ekanligi. Tarbiyachi nutqiga qo'yilgan pedagogik talablar. Tarbiyachi o'z nutqini takomillashtirish ustida ishlashning zarurligi.	2	N	2
3	MTTda bolalar nutqini rivojlantirish vazifalari va mazmuni.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar nutqini rivojlantirish bo'yicha ish vazifalari va mazmuni bilan tanishtirish.	2	N	
II. MTTda ilk yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirish metodikasi.					
4	Bir yoshgacha bo'lgan bolalar nutqini o'zlashtirish.	Tug'ilgandan, bir yoshgacha bo'lgan bolalarning rivojlanishida nutqning ahamiyati. Bolalar nutqini rivojlantirishda kattalarning bir maqsadga qaratilgan rahbarligining zarurligi.	2	N	
5	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari	Ikki yoshgacha bo'lgan bolalar nutqini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari. Bolalarda faol nutqning rivojlanishi. Kattalar nutqiga taqlid qilish orqali gaplarni to'g'ri qura olish malakasini shakllanishi.	2	N	2
6	Ilk yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishda ta'limiy o'yin	Ilk yoshdagi bolalarni nutqini rivojlantirishda ta'limiy o'yin va mashg'ulotlar, ularga	2	A	2

	va mashg'ulotlarga qo'yilgan talablar.	qo'yiladigan talablar.			
III.MTTda bolalarning lug`at ustida ishlash metodikasi					
7	MTTda lug`at ishining vazifalari va mazmuni.	Tevarak-atrof bilan tanishtirishning ahamiyati. Bolalar tomonidan lug`atni o`zlashtirish xususiyatlari. MTTda lug`at ishining vazifalari va mazmuni	2	N	2
8	MTTda lug`at ustida ishlash bo'yicha mashg'ulot turlari.	Bolalarni tevarak-atrof bilan tanishtirish va lug`atni rivojlantirish bo'yicha mashg'ulot turlari: Narsa buyumlarni kuzatish, sayohat yoki ekskursiya, narsa buyumlarni ko'rib chiqish va taqqoslash, suratlarni ko'rib chiqish va u haqida suhbat, ta'limiy o'yinlar, topishmoqlar topish va o'ylashga o'rgatish mashg'ulotlarida lug`at ishi.	4	N	2
9	Bolalar lug`atini boyitishda ta'limiy o'yinlar.	Turli yosh guruhlarda ta'limiy o'yinlar va ularning ahamiyati. Turli yosh guruhlar uchun bolalar lug`atini boyitishga ta'lluqli ta'limiy o'yinlarni tanlash, o'tkazish.	2	K	2
IV. MTT da nutqning grammatik tuzilishini shakllantirish metodikasi.					
10	Nutqni Grammatik tuzilishini shakllantirish ishining vazifalari va mazmuni	Grammatik termin haqida tushuncha, nutqning grammatik jihatdan shakllantirish vazifalari va mazmuni.	2	N	
11	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolar hamda ularning sabablari.	Bolalar nutqida uchraydigan morfologik va sintaktik xatolarni ogohlantirish, to'g'irlash yo'llari. Grammatik to'g'ri nutqni shakllantirish mashg'ulotlarini o'tkazish usullari.	2	N	2
12	Grammatik nutqni shakllantirish uchun mashqlar va didaktik o'yinlar o'tkazish	Grammatik nutqni shakllantirish uchun mashqlar va didaktik o'yinlarni tanlash va o'tkazish.	2	K	2
V. MTT bolalar nutqining tovush madaniyatini tarbiyalash metodikasi					
13	Nutqning tovush madaniyatini shakllantirish to'g'risida tushuncha.	Nutqning tovush madaniyati to'g'risida tushuncha berish. Bola tomonidan nutqning tovush tomonini o'zlashtirish xususiyatlari.	2	N	
14	Nutqning tovush madaniyatining shakllantirishning vazifalari va mazmuni	Nutq tovush madaniyatini tarbiyalash va shakllantirish bo'yicha ishlarining vazifalari va mazmuni.	2	N	2
15	Nutqni tovush madaniyatini rivojlantirish uchun mashqlar va didaktik o'yinlar o'tkazish	Nutqni tovush madaniyatini rivojlantirish uchun mashqlar va didaktik o'yinlarni tanlash va o'tkazish.	2	A	1
VI. MTT bolalarni bog`lanishli nutqqa o'rgatish metodikasi.					
16	Maktabgacha ta`lim yoshidagi bolalarda bog`lanishli nutqni rivojlantirish haqida tushuncha.	Bog`lanishli nutqni shakllantirish va uni maktabgacha ta`lim yoshidagi bolalarda rivojlantirish haqida tushuncha. Bolalarni dialogik nutqqa o'rgatish bo'yicha ishlarning mazmuni va vazifalari. Bolalarni dialogik nutqqa o'rgatish metodlari va usullari.	2	N	

17	Suhbat turlari va uning mazmuni.	Suhbat turlari va uning mazmuni. Suhbat qismlari. Suhbatga tarbiyachining tayyorlanishi va o'tkazishi.	2	N	1
18	Bolalarni monolog nutqqa o'rgatish bo'yicha ish mazmuni va vazifalari.	Bolalarga monologik nutq haqida tushuncha berish. Bolalarni monologik nutqqa o'rgatish bo'yicha ish mazmuni va vazifalari	2	N	
19	Hikoya qilib berish turlari va metodlari.	Hikoya qilishga o'rgatish mashg'ulot turlari. Bolalarni hikoya qilib berishga o'rgatishda foydalaniladigan usullar haqida tushuncha berish.	2	N	
20	Badiiy asarlarni qayta hikoya qilishga o'rgatish.	Bolalarni qisqa hikoyalarni, xalq ertaklarini qayta hikoya qilishga o'rgatish. Qayta hikoya qilishga o'rgatishda foydalaniladigan usullar.	2	N	
21	Bolalarni rasimga qarab hikoya qilishga o'rgatish.	Rasmlarning turlari va serialari, rasmlar tanlashga qo'yilgan talablar. Bolalarni rasmlarga qarab hikoya qilishga o'rgatish. Turli yosh guruhlarda rasimga qarab hikoya tuzishga o'rgatishning vazifalari va uslubiyoti.	2	NA	1
22	O'yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishga o'rgatish.	O'yinchoq va predmetlarga qarab hikoya qilishni o'rgatish. O'yinchoqlarni tanlash, turli yosh guruhlarda bolalarni o'yinchoqlarga qarab hikoya tuzishga o'rgatish mashg'ulotlarining uslubiyoti.	2	A	1
23	Bolalarni o'z tajribalaridan (xotiradan) hikoya qilib berishga o'rgatish.	O'z tajribalaridan (xotiradan) hikoya qilishning ahamiyati. Bolalarni o'z tajribalaridan hikoya qilib berishga yo'naltirish.	2	A	1
24	Bolalarni hikoya qilishga o'rgatish bo'yicha didaktik o'yinlar o'tkazish	Bolalarni hikoya qilishga o'rgatish bo'yicha didaktik o'yinlarni tanlash va o'tkazish.	2	K	2
VII. MTTda bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirish.					
25	Bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirishda MTT tarbiyachisi oldida turgan vazifalar.	Bolalarni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda badiiy adabiyotning ahamiyati. Bolalarni adabiyot bilan tanishtirishda MTTning oldida turgan vazifalari.	2	N	
26	Badiiy adabiyot bilan tanishtirish metodlari	Badiiy adabiyot bilan tanishtirish metodikasi va o'qilgan asarni mustahkamlash usullari.	2	N	
27	Mashg'ulotdan tashqari vaqtda badiiy adabiyotdan foydalanish.	MTTda mashg'ulotdan tashqari vaqtda badiiy adabiyotdan foydalanish. Bolalarga asarlarni o'qib berish va hikoya qilish. Bayramlar va badiiy viktorinalar. Mashg'ulotdan tashqari vaqtda badiiy adabiyot bilan tanishtirish ishlarini tashkillashtirish. Bolalar uchun mo'ljallangan badiiy asarlarni ifodali o'qish.	2	A	2
28	MTTda bayramlar va badiiy viktorinalar o'tkazish	MTTda turli yosh guruhlarda o'tkaziladigan bayramlar uchun she'r, hikoya, ashulalar, ertaklar tanlash. Adabiy viktorinalar uchun senarilar tuzish.	2	A	2
29	Badiiy asarni sahnalashtirish	Badiiy asarlarni mustahkamlash maqsadida,	2	A	2

	turlari	MTTda badiiy asarlarni sahnalashtirish turlari. MTTda badiiy asarlarni sahnalashtirishni tashkil etish.			
30	Bolalarni badiiy adabiyot bilan tanishtirishda axborot texnologiyasidan foydalanish.	MTT va oiladagi bolalarga AKTdan foydalanish, teleko`rsatuvlarini ko`rsatish va eshittirish. Bola yoshiga mos o`rgatuvchi kompyuter o`yin va dasturlarini tanlash. Badiiy asarlar asosida taqdimot namoyishi.	2	K	2
VIII. MTTda bolalarni o`qish va savodga tayyorlash.					
31	MTTda bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash	Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni nutqini rivojlantirish mashg`ulotlarida savodga tayyorlash.	4	N	
32	Tovush, bo`g`in, so`z va gap terminlari bilan tanishtirish	Alifbo bo`yicha tovushlar bilan tanishtirish. Ikki uch bo`g`inli so`zlarni bo`laklarga ajratish. So`zlarni bo`g`inlarga ajratishni mashq qildirish. So`z va uning ahamiyati, har bir narsaning nomini so`z bilan atalishi haqida tushuncha berish. Gap tuzishga o`rgatish.	2	NA	1
33	Savodga tayyorlashda foydalaniladigan o`yin texnologiyalari	Kompyuter o`yinlaridan savodga o`rgatish mashg`ulotlarida foydalanish. Savodga orgatish mashg`ulotlarida foydalaniladigan kompyuter oyinlarini namoishi.	2	K	2
34	Harf elementlarini yozishni mashq qilish.	Shtrihlash orqali bolalarning qo`llarini yozishga tayyorlash. Qiya chiziqli daftarga harf elementlarini kichik – katta ko`rinishda yozishni mashq qilish.	2	A	2
IX. MTTda Bolalar nutqini rivojlantirish ishlarini tashkillashtirish					
35	O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari	“O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”ning, “Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari” soha va kichik sohalarini tahlil qilish	2	A	
36	“Ilk qadam” Davlat o`quv dasturi	“Ilk qadam” Davlat o`quv dasturini “Til va nutq” rivojlantirish markazini tashkillashtirish. “Ilm yo`li” variativ dasturini tahlil qilish	4	A	1
37	Rivojlantirish xaritasini o`rganish	Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari” sohasi bo`yicha rivojlantirish xaritasini o`rganish.	2	A	
Jami			80		40

3.O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og`zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro`yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev ziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. Q. Shodiyeva “Nutq o`stirish uslubiyoti” Toshkent-2009
 9. Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
10. “O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
11. “Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
12. “Ilm yo'li” variativ dasturi Toshkent. O`zRMTV 2019 yil.
13. Q.S.Shodieva,,Kichkintoylarni o`qish va yozishga o`rgatish”.Qo`llanma 2002

Internet manbalari.

<http://www.ziyonet.uz>.

<http://referat.arxiv.uz>

<http://vospitateljam/>

<http://planetadetstva.net/>

[http://dou-sad.ru /](http://dou-sad.ru/)

[http://www.moi-detsad.ru /](http://www.moi-detsad.ru/)

[http:// dohcolonoc.ru/](http://dohcolonoc.ru/)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MASUS TA'LIM VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

Kasb (mutaxassislik) kodi va nomi:	4.11.02.02. maktabgacha ta'lim
Kvalifikasiya nomi:	1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
O'quv dasturi nomi:	Tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.3
Ajratilgan soat:	60

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Z.N.Nodirova

– Toshkent pedagogika kolleji “Pedagogika, psixologiya” kafedrasini maxsus fan o'qituvchilari

Taqrizchilar:

Sh.Sodiqova

– Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti “Maktabgacha ta'lim metodikasi” kafedra mudiri p.f.n. v.b. prof.

S.Ro'ziyeva

- Shayxontahur tumani 171-MTT mudirasi

O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalarning ekologik ta'lim uchun o'quvchilarni kasbiy tayyorligini shakllantirish va atrof-muhitni o'rgatishga zamonaviy yondashish. Jonli va jonsiz tabiat obyektlari haqida to'liq ma'lumot berish. Sayr va ekskursiya davomida, o'yinlarni tashkil etishda metod va shakllarni to'g'ri qo'llash. "Ilk qadam" va "Ilm yo'li" variativ dasturlari orqali bolalarni tabiat bilan tanishtirish hamda ekologik bilimlarini kengaytirish. Bolalarda Jonajon mamlakatimiz haqidagi tushunchalarni nazariy bilimlar orqali berish va amaliy-metodik kompetentligini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari", "Ilk qadam", "Ilm yo'li" Davlat dasturida berilgan talablar asosida turli yosh bosqichlarida bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarni tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya haqidagi tasavvurlarini shakllantirish, asosiy termin so'zlarni tushuntira olish ko'nikmalarini shakllantira bilish; - "Ilm-fan va tabiat" rivojlantirish markazlarida bolalar ta'lim-tarbiyaviy faoliyatini rejalashtiradi va tashkil eta olish; - o'yinlar, sayr va ekskursiya, mehnat mashg'ulotlari orqali tabiat, atrof - muhitga muhabbat uyg'ota bilish; - ekologik ta'lim berishda zamonaviy ta'lim texnologiyalarni qo'llash; - kasbiy ko'nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo'llay bilish;
Bilimlar	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari", "Ilk qadam" va "Ilm yo'li" Davlat o'quv dasturida berilgan vazifalar asosida bolalarni tabiat hodisalari haqidagi tasavvurlarni shakllantirishni; - maktabgacha yoshda ekologik ta'lim berishning maqsadi, vazifalarini; - Yer shari, quruqlik, dengizlar, tog'lar, daryolar, viloyatlari, tumanlari, ko'chalari haqidagi ma'lumotlarni berish, - Jonajon o'lkamizning ramzlari va xaritasi bilan tanishtirish, - turli yosh guruhlarida ekologik ta'limni va ta'lim turlarini berishni; - bolalarni jonli va jonsiz tabiat haqidagi tasavvurlarini shakllantirishni; - bolalarni o'simliklar, hayvonot dunyosi, xasharotlar bilan tanishtirish va ularga g'amhorlik munosabatida bo'lishni; - hayvonlarni, qushlarni va akvariumdagi baliqlarni to'g'ri boqish va oziqlantirish uchun qulay sharoit yaratishni, hamda g'amhorlik munosabatida bo'lishni; - bolalarni yil fasllari bilan tanishtirish; - bolalarga sabzavot haqida bilim berish; - O'yinchoqlar bilan tanishtirish va ular bilan turli xil o'yin turlarini tashkil etishni; - "Tabiat burchagi" da va yer maydonchasidagi ishlarni to'g'ri tashkil etishni; - Bilish jarayoni va bilim olish jarayonlarini farqlay olishni o'rgatish.
Ko'nikmalar	- Ekologik ta'lim berish mazmuni; - Yer shari, quruqlik, dengizlar, tog'lar, daryolar, viloyatlar, tumanlar, ko'chalari haqida bilimlar berish; - bolalarni jonajon o'lkamizning ning ramzlari va joylashuvi bilan tanishtirish; - bolalarda ekologik ko'nikmalarni shakllantirish uchun shart-sharoitlar

	yaratish; - bolalarni jonli va jonsiz tabiat haqidagi bilimlarni bera olish; - bolalarga o'simliklar, baliqlar, hayvonlar qushlar va hashoratlar haqidagi bilimlarni bera olish; - bolalarni yil fasllari bilan tanishtirish haqidagi bilimlarni bera olish; - "Ilm-fan va tabiat" markazida guruhlar bo'yicha tadqiqotlar, tajribalar o'tkaza olish; - mashg'ulotlar, sayrlar, o'yinlar hamda ekskursiyalarni to'g'ri tashkil etish; - har bir yosh guruh bo'yicha ta'limiy tarbiyaviy faoliyatlarni tashkil etish va bolalar faoliyatini tahlil qilish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'l. fanning nomi	Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim K-kurs ishi
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Kurs ishi	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. MTT ёшидаги болаларни табиат билан таништириш ва экологик тарбиянинг мақсади, вазифалари.			6	N4		2
1.	MTTda bolalarni tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya-ning maqsad, vazi-falari.	MTTda bolalarni tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiyaning maqsadi, vazifalari. Umumiy ekologiya haqida tushincha. Ekologiyaning bo'limlari, sohalari. Tabiat va ekologiya haqida mutafakkirlarning qarashlari. Inson hayotida tabiat va uni asrashni ahamiyati.	2	N		
2.	Tabiat bilan tanishtirish orqali bolalarni tarbiyaviy turlarini rivojlantirish.	Tabiat bilan tanish-tirish orqali bolalarni tarbiyaviy turlarini rivojlantirish (aqliy,ahloqiy, jismoniy, estetik, mehnat tarbiyalari). Jonajon O'zbekiston ramzlari, shaharlari, viloyatlari, tumanlari, mahallalari, ko'chalari bilan tanishtirish.	2	N		2
	II-Bo'lim.	MTTda tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya metodlari	6	N-4 A-2		2
3.	Tabiat bilan tanishtirish va ekologik	Tabiat bilan tanishtirishda metodlarning ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati.	2	N		

	tarbiya metodlari, uni tashkil etish.	Ko'rgazmali, amaliy, og'zaki (suhbat) metodlari. Metodlarni bir-biri bilan uzviy bog'liqligi. Suhbatlarni to'g'ri tashkil eta bilish. Oldindan o'tkaziladigan suhbatni va yakuniy suhbatni farqlash.				
4.	Tabiatni asrash va unga munosabat.	Tabiatni asrashda insonning o'rni. Tugaydigan va tugamaydigan tabiiy resurslar. Tabiatni ifloslovchi omillar. Tabiatni asrashda tashkil etilayotgan chora-tadbirlarni o'rni.	2	N		
5.	Tabiatda bolalar mehnati.	Bolalarda tabiatga bo'lgan mehnatni shakllantirish. Individual va jamoa mehnatni tashkil etish. Guruhlar bo'yicha bolalar mehnatiga rahbarlik qilish.	2	A		2
	III-Bo'lim.	MTTda tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya shakllari.	8	N-4 A-2	2	4
6.	MTTda tabiat bilan tanishtirish shakllari haqida ma'lumot.	MTTda tabiat bilan tanishtirish shakllarini ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati. Mashg'ulot va unga qo'yilgan pedagogik talablar.	2	N		
7.	Ekskursiya va sayrlarni o'tkazish. Kuzatish.	Ekskursiyalarning ahamiyati. Ekskursiya joyini tanlash. Ekskursiyaga tayyorgarlik ko'rish va o'tkazish. Sayrni to'g'ri tashkil etish va o'tkazish. Kuzatish turlari bilan tanishtirish.	2		K	2
8.	Sayrlarda bolalar o'yinlarini tashkil qilish, tarbiyachining rahbarligi.	Tabiatning tabiiy materiallari bilan tanishtirish. Ijodkorlik o'yinlari. Sayrlar vaqtida tabiatni kuzatish. Bolalarning kundalik kuzatishlariga rahbarlik qilish.	2	N		
9.	Turli yosh guruhlarida ekskursiya va sayrlarni o'tkazish mashg'ulot ishlanmasini tayyorlash.	Turli yosh guruhlarda ekskursiya va sayrlarni o'tkazish bo'yicha mashg'ulot ishlanmasini tayyorlash. Ekskursiya va sayrlar uchun kerakli jihozlarni to'g'ri tanlash. Ekskursiya va sayrlarni borish jarayonlarini to'g'ri tashkil etish.	2	A		2
IV-Bo'lim. Bolalarni tabiat bilan tanishtirish shart-sharoitlari.			16	N-2 A10	4	10
10.	Yer uchastkasi.	Ta'lim-tarbiya berishning ahamiyati. Dekorativ daraxtlar va butalar, bog' o'simliklari, gulzor. Mehnat qurollari.	2		K	2
11.	Jonli va jonsiz tabiat.	MTTda bolalarni jonli va jonsiz tabiat bilan tanishtirish. Bolalarni tog', yer, daryo, dengiz, havo haqidagi bilimlarini kengaytirish.	2	N		2
12.	Tabiat burchagi va uning ta'lim-tarbiyaviy ahamiyati.	Tabiat burchagi uchun o'simlik, qushlar va hayvonlar tanlash. Akvarium va terrariumda yashovchilar haqida ma'lumot va ularga g'amho'rlik. Qushlar uchun donho'rak va inlar yasash. Qushlar uchun ozuqalar. Sut emizuvchi hayvonlar, hashoratlar uchun turar joy, ularni parvarishlash va g'amho'rlik	2		K	

		qilish.				
13.	Xona o'simliklari va ularni parvarish qilish.	Tabiat burchagi uchun o'simliklarni to'g'ri tanlash. Xonada o'stirish uchun tavsiya etiladigan o'simliklar. O'simliklarni gulzordan xonaga olib o'tkazish. O'simliklarni joylashtirish. Tuproqni tayyorlash, o'simliklarni ko'chirib o'tkazish, sug'orish va parvarishlash.	2	A		
14.	Tabiiy materiallardan qo'l ishlarini yaratish.	Tabiiy materiallardan qo'l ishlarini yaratish. O'yinchoqlarni to'g'ri tanlay bilish. Havo, suv yordamida harakatlanuvchi qo'lda qilingan o'yinchoqlarning ahamiyati.	2	A		2
15.	Yer maydonchasida bolalar mehnati va uni tashkil qilish.	Yer maydonchasini o'simliklar o'stirish uchun tayyorlash. Tarbiyachi yordamida eki-ladigan o'simliklarni to'g'ri tanlash. Turli yosh guruhlarda mehnatni tashkil etish. Mehnatni tashkil etishda gigiyena qoidalariga rioya qilish. "Yer uchastkasiga urug' ekish" mashg'ulot ishlanmasini tuzish.	2	N		
16.	Turli guruhlarda tabiat burchagida o'simlik va hayvonlarni parvarishlash va ularga g'amho'rlik qilish, taxminiy mashg'ulot ishlanmalarini tuzish.	Turli guruhlarda tabiat burchagida o'simlik va hayvonlarni parvarishlash va ularga g'amho'rlik qilish bo'yicha taxminiy mashg'ulot ishlanmalarini tuzish. Mashg'ulot ishlanmalarini tahlil qilishni o'rgatish.	2	A		2
17.	Turli guruhlarda tabiat burchagida qushlar va baliqlarni parvarishlash va ularga g'amho'rlik qilish, taxminiy mashg'ulot ishlanmalarini tuzish..	Turli guruhlarda tabiat burchagida qushlar va baliqlarni parvarishlash va ularga g'amho'rlik qilish bo'yicha taxminiy mashg'ulot ishlanmalarini tuzishga. Mashg'ulot ishlanmalarini tahlil qilishni o'rgatish.	2	A		2
	V-Bo'lim.	Bolalarni yil fasllari bilan tanishtirish	12	N-4 A-4	4	6
18.	Kuz, qish, bahor, yoz fasllariga tavsifnoma.	Yil fasllarida ob-havodagi o'zgarishlar, jonli va jonsiz tabiat hodisalar bilan tanishtirish. Fasllardagi, hayvonlar va o'simliklar, baliqlar, qushlar, xasharotlar hayotidagi o'zgarishlarni kuzatish.	2	N		2
19.	Turli yosh guruh bolalarini yil fasllari bilan tanishtirish.	Turli yosh guruh bolalarini yil fasllari bilan tanishtirishning ahamiyati. Bolalarni jonli va jonsiz tabiat hodisalarini bilan tanishtirish.	2		K	
20.	Bolalar bilan olib boriladigan kundalik ishlar	Bolalar bilan olib boriladigan kundalik ishlar bo'yicha bolalarga sayr vaqtida bo'ladigan o'zgarishlar haqida ma'lumot betish. Sayr vaqtida kuzata bilishni o'rgatish.	2	N		2
21.	Bolalarga mehnat ma	Bolalarda mehnatning boshlang'ich ko'nikma	2	A		

	lakasini singdirish.	va malakalarni singdirish. Bolalar mehnatga ongli munosabatda bo'lishi. Bolalarga mehnat malakasini singdirishda navbatchilikning o'rni.				
22.	Didaktik o'yinlar o'tkazish.	Mashg'ulotlarda didaktik o'yinlar o'tkazish. Aniq tushunchalar hosil qilishda didaktik o'yinlarni o'rni. Suhbatlar tashkil etish, tabiatga oid kitoblar. "Bolalar ensiklopediyasi" dan foydalanishni o'rgatish.	2		K	2
23.	Tabiat burchagidagi ishlar.	Turli yosh guruhlarda tabiat burchagida ishlarni to'g'ri tashkil etish. Bolalarda tabiat burchagida yashaydigan jonivorlarga nisbatan ehtiyotkorlik munosabatda bo'lishni o'rgatish. Tabiat burchagidagi ishlarga doir sa-vollar tuzishni o'rgatish. Turli yosh guruh bolalari bilan "Tabiat bilan tanishtirish", "Atrofimizdagi olam" mashg'ulotlari ishlanmasini tayyorlash. "Piyoz o'tkazish", "Qushlar haqida suhbat" mashg'ulot ishlanmalarini yozish.	2	A		2
	VI-Bo'lim.	"Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talabi" va "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturini Bilish jarayoni rivojlanishi sohasini o'rgatish	14	N12 A-2		6
24.	"Bolalarni tabiat bilan tanishtirish" da Davlat talablari	Bolalarni tabiat bilan tanishtirish va ekologik tarbiya berishda ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talabining Bilish jarayoni rivojlanishi "Intellectual bilish malakalari".	2	N		
25.	"Tadqiqiy-bilish va samarali refleksif faoliyat" kichik sohalarni tahlil qilish .	"Tadqiqiy-bilish va samarali refleksif faoliyat" tashkil etishda bolalarda o'zaro hurmat hissini shakllantirish. Tadqiqot vaqtida ehtiyotkorlik qoidalariga rioya qilishni o'rgatish. Bolalar orasida tadqiqot vaqtida teng imkoniyatlar yarata bilish va tahlil qilishni o'rgatish.	2	N		
26.	Turli yosh guruh bolalariga qo'yiladigan davlat talablari	3-4 yoshli bolalarga qo'yiladigan davlat talablari. 4-5 yoshli bolalarga qo'yiladigan davlat talablari. 5-6 yoshli bolalarga qo'yiladigan davlat talablari. 6-7 yoshli bolalarga qo'yiladigan davlat talablari.	2	N		2
27.	"Ilk qadam" dasturida mashg'ulotlarni o'tkazishga qo'yilgan talablar.	Maktabgacha ta'lim namunaviy o'quv rejasi-ning turli yosh guruhlarida "Atrof olam bilan tanishtirish", "Tabiat bilan tanishtirish" mashg'ulotlarini o'tkazishga qo'yilgan talablar.	2	N		2
28.	Bolaning "Bilish jarayoni rivojlanish" yutuqlari va "Ilm yo'li"	Bolaning "Bilish jarayoni rivojlanish" yutuqlarini tahlil qilish. 3-5 yosh Bolaning bilish jarayoni va 6-7 yoshli bolaning Bilim olish	2	N		

	Davlat dasturi-da "Bilim olish jara-yoni" sohalari.	jarayoni sohalarini rivojlanish xaritasini yuritish talablari, bir-biridan farqlay olishni o'rgatish.				
29.	Turli yosh guruhlarda "Suv va qum" xususiyatlari	Turli yosh guruhlarda Suv va qum xususiyatlari bilan tanishtirish (Eritish, yaxlatish, magnitizm, qizdirish, qaynatish va hakazo). Tadqiqotlarni o'tkazish.	2	A		2
30.	"Ilm-fan va tabiat" markazda ta'limiy faoliyatlarni tashkil etish.	Turli yosh guruhlar uchun namunaviy o'quv dasturi asosida mashg'ulotlar ishlanmasini tayyorlash. "Ilm-fan va tabiat" markazda ta'limiy faoliyatlarni tashkil etishni o'rgatish.	2	A		
	Jami:		60	N30; A20	10	30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash. O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati

Shavkat Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.

1. Shavkat Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy Baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
3. Shavkat Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
4. Shavkat Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Shavkat Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
6. Shavkat Mirziyoyev "Madaniyati ulug'xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
7. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari" Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
8. "Ilk qadam" o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2018 yil.
9. "Ilm yo'li" variativ dasturi Toshkent. O'zRMTV 2019 yil.
10. O.Hasanboyeva. H.Jabborova. Z.Nodirova. "Tabiat bilan tanishtirish metodikasi". T-Cho'lpon Qo'llanma-. 2013y.
11. P. Baratov, A.G'ofurov "Tabiatshunoslik va uni o'qitish metodikasi" Toshkent – 2017 .
12. P.Yusupova. «Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarga ekologik tarbiya berish». T.O'qituvchi. Qo'llanma-1995. (Qo'shimcha)
13. SH.M.Kamolho'jayev. "Tabiatshunoslik asoslari". – T. Cho'lpon Qo'llanma -. 2006.
14. H.S. Yo'ldoshev, SH.M.Avazov. "Ekologiya va tabiatni muhofaza qilish asoslari" – T.: "Mehnat" Qo'llanma – 2003.

- 15.I.Xolliyev. A.Ikromov."Ekologiya" – T.: "Talqin" Qollanma – 2004 yil.
16. M.M.Markoskaya "Bolalar bog'chasida tabiat burchagi". –T. "O'qituvchi" 1991-yil. (Qo'shimcha).
- 17.S.A.Veritennikova "Bolalarni tabiat bilan tanishtirish metodikasi" T-1991-yil. (Qo'shimcha)

Internet manbaalari

1. Kollejning VEB sayti www.toshpedkollej.uz. 2. Ziyonet. Ta'lim portali. 3. jlmt.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

Kasb (mutaxassislik) kodi va nomi:	40110102.-maktabgacha ta'lim
Kvalifikasiya nomi:	1. Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
O'quv dasturi nomi:	Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.4
Ajratilgan soat:	80

Toshkent– 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi: Karimova Dilbar – Toshkent pedagogika kolleji pedagogika,
Tashpulatovna psixologiya kafedrasining bosh
o'qituvchisi

Taqrizchilar: G.E. Djampeisova – Toshkent shahar A.I. Gersen nomidagi
"Maktabgacha ta'lim" kafedrasini mudiri
pedagogika fanlari nomzodi, dosent.

Mo'minova Nargiza - MTTDMQTMOI PhD katta o'qituvchisi

1.O`quv dasturiga qo`yildigan talablar

O`quv dasturining nomi	Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish
Ajratilgan soat	80
Mavzular soni	40
Dasturning maqsadi	<p>“Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish” fan dasturining asosiy maqsadi:</p> <ul style="list-style-type: none"> -maktabgacha ta`lim tashkilotlarida ishni tashkil etish va rejalashtirish, -matematikaga o`qitishning asosiy tashkiliy masalalari, bolalarga kichik yoshdan son-sanoq, kattalik, geometrik shakl , tevarak-atrofda mo`ljol olish, vaqtni chamalash va qurish-yasash haqidagi matematik tasavvurlarni shakllantirishdan iboratdir.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	-Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida ilk matematikaga o`rgatishning nazariy asoslari haqida bilib oladi; -Bo`lajak tarbiyachining ilmiy va uslubiy ta`minlanganligini, uning kasbiy kompetentligini organadi; - Son va sanoq haqida bilim berish, arifmetik masalalar tuzish va yechishga o`rgatish usullarini biladi; -Kattalik va geometrik shakllar haqidagi tasavvurlarni shakllantirish; - Tevarak-atrofda mo`ljol olish va vaqtni chamalash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish haqida tajribalar o`tkaza oladi; - Mashg`ulotlarni samarali tashkil etish shu bilan birga nazorat va taxlil ish usullarini o`tkaza oladi. -“Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika” markazida ishlash bo`yicha mashg`ulot ishlanmalarini tuza oladi va tashkil eta oladi.
Bilim	- Maktabgacha ta`lim yoshdagi bolalarda ilk matematik tasavvurlarni shakllantirish metodikasining nazariy asoslarini; - Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida matematika bo`yicha ishlarni rejalashtirishni; -Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirishda qo`llaniladigan zamonaviy didaktik vositalarni; -MTT-larda bola shaxsini rivojlantirishda “Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika” markazini tashkil etishni; -MTT yoshidagi bolalarni maktab ta`limiga muvaffaqiyatli tayyorlashda , MTT va oilaning hamkorlikdagi ishilarini tashkil etishni; -“O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yilgan Davlat talablari” va “Ilk qadam” o`quv dasturi, “Ilm yo`li” variativ dasturida berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarda son sanoq , kattalik, geometrik shakl, tevarak atrofda mo`ljol olish, vaqtni chamalash, qurish-yasash haqidagi bilim berish metodlarini o`rgatishni bilishi:
Ko`nikma	-Mashg`ulotlarni tashkil etishda turli metodlar va ilg`or ped texnologiyalardan foydalanishni;

	-Arifmetik masalalar tuzish va yechish, raqamlar ko`rinishi bilan tanishtirish va ilk iqtisodiy tushunchalar berish usullarini;</p> <p>-Mashg`ulotlarni muvoffaqiyatli o`tkazishda didaktik vositalardan samarali foydalanishni;</p> <p>-Matematik bilimlarni berishda bola shaxsini rivojlantirishga oid rivojlantiruvchi markazlarni tashkil etishni;</p> <p>-Mashg`ulotni yakunlashda bolalar ishini tahlil qilishni va rag`batlantirishni;</p> <p>-Fanni amaliyot bilan bog`lash; bolalarga mashg`ulotda va mashg`ulotdan tashqarida individual yondosha olishni; -Bolalarning mustaqil shug`ullanishga va topshiriqlarni oxirigacha sifatli bajarishiga erishish, o`z ustida ishlash, izlanish, mustaqil mutolaa qilish, ijod qilishni; -MTT yoshidagi bolalarni maktab ta`limiga muvaffaqiyatli tayyorlashda , MTT va oilaning hamkorlikdagi ishilarini tashkil etishni;</p> <p>-Bolalarni maktabga tayyorlash bo`yicha ishlarni tashkil etish va rejalashtirishni; -Elementar matematik ko`nikmalar bo`yicha rivojlanish haritasini yuritishni; -Bolalarni maktabga tayyorlash bo`yicha topshiriqlarni mustaqil bajarish ko`nikmasiga ega bo`lishi kerak;
O`quv rejaga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fan nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O`qitishning tashkiliy shakli	N-Nazariy ta`lim; A-Amaliy ta`lim; NA-Nazariy va amaliy ta`lim birgalikda tashkil etiladi; MX-maxsus xonada o`tkaziladigan mashg`ulot
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhda belgilangan o`qitish tili asosida- O`zbek tili
Baholash tartibi	Baholash bo`yicha amaldagi tartib bo`yicha.
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baxolash	Yozma, og`zaki, savol-javob, tect, amaliy topshiriq

2.O`quv dasturi mamuni

№	Mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O`qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta`lim
1	Maktabgacha ta`lim yoshdagi bolalarda ilk matematik tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: Fanning maqsadi, mohiyati va vazifalari.Bolalarda matematik tasavvurlarni shakllantirishda asosiy masalalar.	2	N	

	metodikasining nazariy asoslari	Rivojlanishning ilk pog'onalarida matematik tasavvurlarning kelib chiqish tarixi. Natural son tushunchasining rivojlanishi. Matematik bilimlarning hozirgi kundagi ahamiyati.			
2.	Sharq mutafakkirlarining arifmetika rivojiga qo'shgan hissasi haqida	Nazariy mashg'ulot: Matematikaning yuzaga kelishi va uning fan sifatida rivojlanishi. Muxammad ibn Muso-al Xorazmiy, Ulug'bek asarlarida arifmetikaning rivojlanishi haqida dastlabki ma'lumotlar. Amaliy mashg'ulot: Psixologik-pedagogik adabiyotlarda maktabgacha yoshdagi bolalar matematik tasavvurlarni shakllantirish masalalari.	2	N.A	
	2-bo'lim.	Matematika mashg'ulotlari va uni o'tishga qo'yilgan talablar	4		
3.	Matematika mashg'ulotlari va uni o'tishga qo'yilgan talablar	Nazariy mashg'ulot: Matematika mashg'uloti va uni o'tishga qo'yilgan talablar. MTT bolalariga matematik tushunchalar berishda foydalaniladigan metod va usullar. Tarbiyachi va tarbiyalanuvchilar nutqiga qo'yilgan talablar.	2	N	
4.	Matematika mashg'ulotlariga qo'yilgan didaktik talablar	Nazariy mashg'ulot: Matematik tasavvurlarni shakllantirishda didaktik talablar. Matematikaga o'qitishda mashg'ulotning har xil turidan foydalanish. O'rgatish ishlarini tashkil qilishda tarbiyachi amal qiladigan asosiy qoidalar. Amaliy mashg'ulot: Maktabgacha yoshdagi bolalarga matematik tasavvurlar shakllantirishning usullari.	2	N.A	
	3-bo'lim.	Ilk yosh bolalarining matematik tasavvurlarni shakllantirish	4		2
5	Ilk yosh bolalarining matematik tasavvurlarni shakllantirish	Nazariy mashg'ulot: Ilk yoshdagi bolalarni matematik tasavvurlarini shakllantirish ishlarini tashkil etish. Ilk yosh bolalarini buyumlar to'plami bilan ishlash, "ko'p", "bitta", "hech ham yo'q" so'zlari	2	N	

		bilan belgilash; buyumlar o'lchamini, shaklini farqlash, idrok qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Didaktik o'yinlarning bolalarni aqliy rivojlanishlaridagi o'rni.			
6	Sensor tarbiya. Mariya Montessori metodi haqida tushuncha	Amaliy mashg'ulot: Sensor tarbiya haqida tushuncha. Sensor tarbiyaning vazifalari va metodlari. Ilk yosh guruh bolalariga sensor tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etish. M. Montessori metodi haqida tushuncha. M. Montessori materiallarining muhimligi. Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni tarbiyalashda xamda ularda «tuyg'u, sezgi, idrok, sezish» qobiliyatlarini shakllantirishda sensor tarbiyaning ahamiyati.	2	A	2
	4-bo'lim.	MTT-da kichik guruh bolalarining matematik tasavvurlarini shakllantirish.	14		8
7	Uch yoshdan to'rt yoshgacha bo'lgan bolalar bilan olib boriladigan sensor tarbiya mazmuni.	Nazariy mashg'ulot: Sensor tarbiyaning maqsad va vazifalari. Uch yoshdan to'rt yoshgacha bo'lgan bolalar bilan olib boriladigan sensor tarbiya mazmuni. Bolalar bilan mashg'ulot o'tkazishda tavsiya etiladigan didaktik o'yinchoqlar.	2	N	2
8	Kichik guruh yoshidagi bolalarning son-sanoq haqidagi matematik tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg'ulot: Kichik guruh yoshidagi bolalarning son-sanoq haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Bolalarda bitta va ko'p tasavvurlarini shakllantirish. O'yinchoqlar va buyumlar bilan didaktik o'yinlar tashkil etish.	2	N	
9	Kichik guruh yoshidagi bolalarni "Son" tushunchasini shakllantirishga tayyorlash.	Nazariy mashg'ulot: "Son" tushunchasini shakllantirishga tayyorlash. To'plamning tengligi haqidagi tushunchalarni shakllantirish. Amaliy mashg'ulot: To'plamlarni turli xil usullarda tenglashtirishga o'rgatish.	2	N.A	2
10	Kattalik. Predmetlar o'lchamini taqqoslashga	Nazariy mashg'ulot: Kichik guruh (3-4) yoshidagi bolalarning kattalik haqidagi	2	N.A	

	o'rgatish.	tasavvurlarini shakllantirish. Bolalarni buyumlarning uzunligi, kengligi, balandligi bo'yicha yonma-yon qo'yib va birini ikkinchisining ustiga qo'yib taqqoslashga o'rgatish. Amaliy mashg'ulot: Bolalarda o'lchash malakalarini shakllantirishda o'yin vaziyatidan foydalanish.			
11	Kichik guruh yoshidagi bolalarni geometrik shakl haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg'ulot: Kichik guruh (3-4) yoshidagi bolalarning geometrik shakl haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Buyumlarning shaklini tekshirib ko'rish, idrok qilishning o'ziga xos xususiyatlari. Amaliy mashg'ulot: Buyumlarning atrofida barmoq yurgizib ularning shaklini aniqlash.	2	NA	2
12	Kichik guruh yoshidagi bolalarni tevarak-atrofdan mo'ljal olishga o'rgatish.	Nazariy mashg'ulot: Kichik guruh (3-4) yoshidagi bolalarning tevarak-atrofdan mo'ljal olish haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Amaliy mashg'ulot: Maktabgacha kichik guruh yoshida bolalarni yo'nalishlarning asosiy guruhlarini farqlashga (oldiga-orqaga, yuqoriga-pastga, o'ngga-chapga) o'rgatish. Bolalarning tevarak-atrofdan mo'ljal olish haqidagi tasavvurlarni mustahkamlash bo'yicha o'yin va mashg'ulotlarni tashkil etish.	2	NA	
13	Kichik guruh yoshidagi bolalarning vaqtni chamalash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish.	Amaliy mashg'ulot: Vaqt tushunchalarini shakllantirish ishini kundalik turmushda o'tkazish. Bolalarni sutka qismlarining xarakterli belgilarini farqlashga o'rgatish. Bolalarning vaqtni chamalash haqidagi tasavvurlarni mustahkamlash bo'yicha o'yin va mashg'ulotlarni tashkil etish.	2	A	2
	5-bo'lim	MTT-da o'rta guruh yoshidagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish	12		6

14	O`rta guruh yoshidagi bolalarning son-sanoq haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: O`rta guruh yoshidagi bolalarning son-sanoq haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Sanashga o`rgatish usullari. Matematika mashg`ulotlarini o`tishda "O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yilgan Davlat talablari"dagi barcha rivojlanish sohalari vazifalarini bajarilishi.	2	N	
15	O`rta guruh yoshidagi bolalarni "Son" tushunchasini shakllantirishga tayyorlash.	Amaliy mashg`ulot: Natural son tushunchasi. Bolalarni natural qatori tuzilishini tushunishga tayyorlash. Son va to`plam haqida tushuncha berish. Natural sonlar qatorining qurilishi talabi- "Oldingi va keyingi sonlar" tushunchasi bilan tanishtirish.	2	A	2
16	O`rta guruh yoshidagi bolalarning kattalik haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: O`rta guruh yoshidagi bolalarning kattalik haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Mashg`ulotlarda ishni tashkil qilish Amaliy mashg`ulot: Bolalarda o`lchash malakalarini rivojlantirishni tashkil etish.	2	N.A	2
17	O`rta guruh yoshidagi bolalarni geometrik shakl haqidagi tasavvurlarni shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: O`rta guruh yoshidagi bolalarning geometrik shakl haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Mashg`ulotlarda ishni tashkil etish. Amaliy mashg`ulot: Bolalarni geometrik shakl haqidagi bilimlarini rivojlantirishda o`yin va mashg`ulotlar.	2	N.A	
18	O`rta guruh yoshidagi bolalarni tevarak atrofda mo`ljall olishga o`rgatish.	Nazariy mashg`ulot: Bolalarga berilgan yo`nalishda harakat qilish. U yoki bu predmetning o`ziga nisbatan joylashuvini so`z bilan ifodalash. Amaliy mashg`ulot: Tevarak atrofda mo`ljall olishga o`rgatishda hayotiy vaziyatlardan foydalanish.	2	N.A	
19	O`rta guruh yoshidagi bolalarni vaqtni	Nazariy mashg`ulot: Kun va uning qismlarini bilish, ularning ketma-ketligi va	2	N.A	2

	chamalash haqidagi tasavvurlarni shakllantirish	nomini bilish. Amaliy mashg`ulot: "Kun qismlari", "Kun", "Tun", "Bugun", "Ertaga", "Kecha" kabi tushunchalar bilan tanishtirish. Harakat tarzini ifodalovchi tez-sekin kabi so'zlarni farqlash.			
	6-bo`lim	Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirishda qo'llaniladigan zamonaviy didaktik vositalar	6		4
20	Bolalarning matematik tasavvurlarni shakllantirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish.	Nazariy mashg`ulot: Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirishda komp'yuterdan foydalanishning maqsadi. Kompyuter o'quv-o'yinli dasturlarining matematik tasavvurlarni shakllantirilishi jarayonidagi imkoniyatlari. Kompyuterda ishlash jarayonida ko'z gimnastikasi. Kompyuterdan foydalanishda texnika xavfsizligi.	2	N	2
21	Bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirishda qo'llaniladigan ko'rgazmali materiallar.	Nazariy mashg`ulot: Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni hususiyatlari ko'rgazmalilikni talab etadi. Ko'rgazma materiallar turlari. Ko'rgazmalarining mashg'ulotni dastur vazifasini o'zlashtirishda o'rgatish vositasi. Ko'rgazma materiallarni saqlash.	2	N	2
22	Mashg`ulotlarni muvoffaqiyatli o'tkazishda didaktik vositalarning to'g'ri tanlanishining ahamiyati	Nazariy mashg`ulot: Mashg'ulotlarni muvaffaqiyatli o'tkazishda ko'rsatma quollarini to'g'ri tanlashning ahamiyati. Ko'rgazma materiallarga qo'yilgan talablar. Amaliy mashg`ulot: Asosiy matematik tushunchalarning har bir bo'limiga oid ko'rgazma va tarqatma materiallardan namunalar berish.	2	N.A	
	7-bo`lim	MTT-da katta guruh yoshidagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish	10		6
23	Katta guruh yoshidagi	Nazariy mashg`ulot: Katta guruhda	2	N	2

	bolalarning son-sanoq haqidagi matematik tasavvurlarini shakllantirish	bolalarni sanoqqa o'rgatish. Birliklardan hosil bo'lgan sonning miqdoriy tarkibi. Katta guruhda bolalarda tartib sonlardan foydalanish malakasini rivojlantirish. Sanoq malakalarini rivojlantirishda o'yin usullaridan foydalanish.			
24	Kattalik. Katta guruh yoshidagi bolalarni o'lchashga o'rgatishning o'ziga xosligi	Nazariy mashg'ulot: Katta guruh yoshidagi bolalarni o'lchashga o'rgatishning o'ziga xosligi. Kattaliklarni aniqlashda predmetlarni taqqoslashni mashq qilish. Shartli o'lchov bilan tanishtirish. Bolalarni kattaliklar haqidagi tushunchalarini mustahkamlashda o'yinlardan foydalanish.	2	N	
25	Katta guruh yoshidagi bolalarni geometrik shakl haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	Nazariy mashg'ulot: Katta guruh yoshidagi bolalarining geometrik shakl haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Shakllar va uning ayrim belgilari haqida tasavvur hosil qilishga o'rgatish. Amaliy mashg'ulot: Hajmli geometrik shakllar bilan tanishtirish. Mashg'ulotlarda va kundalik turmushda didaktik o'yinlar tashkil etish.	2	N.A	2
26	Katta guruh yoshidagi bolalarni tevarak atrofda mo'ljal olishga o'rgatish	Nazariy mashg'ulot: Katta guruh yoshidagi bolalarni tevarak-atrofda mo'ljal olishga o'rgatishning o'ziga xosligi. Katta guruh yoshidagi bolalarini tekislikda mo'ljal olishga o'rgatish. Bolalarni tevarak-atrofda mo'ljal olish haqidagi tushunchalarini mustahkamlashda o'yinlardan foydalanish.	2	N	
27	Katta guruh yoshidagi bolalarning vaqtni chamalash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish	Amaliy mashg'ulot: Katta guruh yoshidagi bolalarning vaqtni chamalash haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Bolalarni hafta kuhlari bilan tanishtirish. Kun davomidagi faoliyatlarda vaqt haqidagi tushunchalarni mustahkamlanishi.	2	A	2

	8-bo`lim	MTT-da maktabga tayyorlov guruhi bolalarini matematik tasavvurlarni shakllantirish	14		8
28	Maktabga tayyorlov guruhi bolalarining son-sanoq haqidagi matematik tasavvurlarni shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: MTT tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni 20 ichida sanash , ajratib sanash ko`nikmalarini takomillashtirish.7 yoshga qadam qo`ygan bolalarni o`qitishda raqamlar bilan tanishtirish. Maktabga tayyorlov guruhi bolalarning sonning 2ta kichik sondan iborat tarkibi haqidagi tasavvurlarni shakllantirish. Maktabga tayyorlov guruhi bolalarini tanga-chaqalar bilan tanishtirish.	2	N	
20	Arifmetik masalalar tuzish va yechish	Nazariy mashg`ulot: Bolalarni arifmetik masalalar bilan tanishtirishda ularning yosh xususiyatlarini hisobga olish.Bolalarni og`zaki masalalarni yechishga tayyorlash usullari. Hisoblash usullarini o`rgatishni bittalab qo`shib sanash va bittadan ajratib sanashdan boshlash.Bolalarni hisoblash faoliyatiga o`rgatishda va masalalar bilan tanishtirishda bosqichma-bosqich amalga oshiriladigan ishlar.	2	A	2
30	Maktabga tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni o`lchashga o`rgatish	Nazariy mashg`ulot: O`lchashning ma`nosi va ahamiyatini tushuntirish.Bolalarni predmetlarni o`lchashga o`rgatish. Amaliy mashg`ulot: Bolalarda o`lchash malakalarini tarkib toptirish. Suyuq va to`kiluvchi jismlarni shartli o`lchov birligi bilan o`lchash va o`lchash natijasini son bilan aytishga o`rgatish.	2	N.A	2
31	Maktabga tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni geometrik shakl haqidagi tasavvurlarni shakllantirish	Nazariy mashg`ulot: Maktabga tayyorlov guruxi bolalarning shakl haqidagi bilimlarini mustahkamlash va sistemaga solish. . “Beshburchak”, “Oltiburchak”, “Ko`pburchak” bilan tanishtirish. Amaliy mashg`ulot: Bolalarni sodda masalalar — bosh qotirg`ichlar	2	N.A	2

		(choʻplardan har xil geometrik figuralar tuzish) bilan tanishtirish. Maktabga tayyorlov guruhi bolalarini geometrik shakllar haqidagi bilimlarini mustahkamlashga oid mantiqiy oʻyinlar berish.			
32	Maktabga tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni tevarak-atrofdan moʻljall olishga oʻrgatish	Nazariy mashgʻulot: Tevarak atrofda moʻljall olishga oʻrgatish metodlari. Olti yoshli bolalar bilan «Buyumlardan» moʻljall olishga doir topshiriqlarning murakkablashuvi. Olti yoshli bolalar bilan ishlashda varaq tekisligida moʻljall olishga oʻrgatish. Maktabga tayyorlov guruhi bolalariga yoʻl qoidalarini oʻrgatish.	2	N	
33	Maktabga tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni vaqtni chamalash haqidagi tushunchalarini rivojlantirish	Nazariy mashgʻulot: Maktabga tayyorlov guruhi bolalarida katta guruhda berilgan bilimlarni mustahkamlash. Bolalarning yil fasllari haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Maktabga tayyorlov guruhlari bolalarini “Oylar” bilan tanishtirish. Barcha vaqt oʻlchovlari (daqiqqa, soat, sutka, vxk); etalonlari maʼlum sistemasini tashkil etishi haqida.	2	N	2
34	Maktabgacha tayyorlov guruhi yoshidagi bolalarni soat va uning turlari bilan tanishtirish.	Amaliy mashgʻulot: Qadimda odamlarning vaqtni qanday oʻlchaganliklari haqida. Vaqt oʻlchovlari haqida. Bolalarni soat, uning tuzilishi va turlari bilan tanishtirish.	2	A	
	9-boʻlim.	9-boʻlim: Oʻzbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qoʻyiladigan Davlat talablari, “Ilk qadam” davlat oʻquv daturasi asosida matematika boʻyicha ishlarni rejalashtirish.	4		2
35	Oʻzbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qoʻyiladigan Davlat talablari, “Ilk qadam” davlat oʻquv daturasi	Oʻzbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qoʻyiladigan Davlat talablari, “Ilk qadam” davlat oʻquv daturasi asosida matematika boʻyicha ishlarni rejalashtirish. Har bir yosh guruhida hafta davomida oʻtkaziladigan mashgʻulotlar	2	N	

	asosida matematika bo'yicha ishlarni rejalashtirish.	soni va ularning davomiyligi. Matematika mashg'ulotlarida olingan bilimlarni bir kunlik faoliyatda mustaxkamlash. 3 dan 7 yoshgacha bo'lgan bolalarning rivojlanish xaritasi.			
36	O'zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari asosida mashg'ulotlar ishlanmalarini tuzish	Mustaqil matematika mashg'uloti ishlanmasini tuzish va uni mamunini "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yilgan Davlat talablari"dagi rivojlanish sohalari mosligini o'rganish.(o'yin va mashg'ulot ishlanmasini tuzishni mashq qilish)	2	A	2
	10-bo'lim	MTT-larda bola shaxsini rivojlantirishda "Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika" markazini tashkil etish.	4		4
37	MTT-larda bola shaxsini rivojlantirishda "Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika" markazini tashkil etish.	Nazariy mashg'ulot: "Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika" markazining maqsad va vazifalari.Rivojlanish sohalari bo'yicha integratsiya. Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazidagi faoliyat metodikasi. Markazni jihozlash va bezatish. Bolalarni "Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika" markaziga jalb qilish va faol tarzda ishlash yuzasidan tavsiyalar.	2	N	2
38	Qurilish materiallaridan ijodiy qurish-yasash.	Amaliy mashg'ulot: Qurilish materiallaridan ijodiy qurish-yasash; Maktabgacha yoshdagi bolalarda qurish-yasash ko'nikma va malakalarini shakillantirish; Ilk yosh (2-3 yoshli bolalar). Kichik guruh (3-4 yoshli bolalar). Katta guruh (5-6 yosh) Maktabga tayyorlov guruhi (6-7 yosh)	2	A	2

		Dastur bilan ishlash			
	11-bo'lim.	“Ilm yo`li” variativ dastur 6 yoshdan 7 yoshgacha bo`lgan bolalarni maktab ta`limiga tayyorlash.	2		
39	“Ilm yo`li” variativ dastur 6 yoshdan 7 yoshgacha bo`lgan bolalarni maktab ta`limiga tayyorlash.	Nazariy mashg`ulot:</p> <p>Elementar matematik tasavvurlarni (matematikani) rivojlantirish sohasida maktabgacha ta`lim mazmunining asosiy yo`nalishlari: Son va miqdor haqida, shakl, qiymat va uni aniqlash usullari haqida tasavvurlarni shakllantirish.</p> <p>Makonli – maydon yo`nalishlari va vaqtni chamalashni takomillashtirish. “Qurilish, konstruktorlik va matematika” markazi uchun o`yinlar tanlash va o`tkazish.	2	N	
	12-bob	Maktabgacha ta`lim yoshidagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish MTT va oilaning aloqasi	2		
40	Maktabgacha ta`lim yoshidagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish MTT va oilaning aloqasi	Amaliy mashg`ulot: Bolalarning matematik bilimlarini rivojlantirishda MTT va oilaning aloqasi. Bolalarni aqliy rivojlanishida son-sanoq mashg`ulotlarini tashkil etish va o`lchash bilan tanishtirishning ahamiyati.</p> <p>Bolalarni butun buyumni bir necha teng qismga bo`lishga o`rgatish. Ota-onalar farzandlarini matematikaga o`rgatish ishini masalalardan boshlashlari.	2	N	
	Jami		120	N-50 A-30	40

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og`zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi.

Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga muvofiq bo`lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Shavkat Mirziyoev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Shavkat Mirziyoev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy Baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Shavkat Mirziyoev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Shavkat Mirziyoev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Shavkat Mirziyoev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Shavkat Mirziyoev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Shavkat Mirziyoev "niyati ulug'xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug'va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" O`RMTV Toshkent-2018
9. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi O`RMTV Toshkent-2018
10. "Ilm yo'li" variativ dastur 6 yoshdan 7 yoshgacha bo'lgan bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash. O`RMTV. Toshkent-2019.
11. Shin A.V., Mirziyoeva Sh.Sh., va boshq. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini rejalashtirish. Metodik qo'llanma. T.: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi O'zbekiston BMT Xalqaro bolalar fondiga (YuNISEF), 2020. – 120 b.
12. M.E. Jumayev. "Bolalarda boshlang'ich matematik tushunchalarini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi" Toshkent. «Ilm-Ziyo» Qo'llanma - 2013.
13. Pfn.F. Voxobova, Sh.B. Nabixanova, D.T. Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo'naltirilgan ta'lim asoslari" pedagogika kolleji o'quvchilari uchun o'quv qo'llanma. Toshkent-2015
14. Shin A.V., Mirziyoeva Sh.Sh., va boshq. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv asosida ta'lim jarayonini rejalashtirish. Metodik qo'llanma. T.: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi O'zbekiston BMT Xalqaro bolalar fondiga (YuNISEF), 2020. – 120 b.
15. Jumanova F.U., Alfayzov S. A. Boshqaruv ilmiga sharq mutafakkirlarining ilmiy qarashlari. // ACADEMIC RESEARCH IN EDUCATIONAL SCIENCES VOLUME 2. ISSUE 4. – 2021. 57-62 p.
16. Grosheva I.V. va boshq. O'yin orqali ta'lim olish. Uslubiy qo'llanma. T.: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi O'zbekiston BMT Xalqaro bolalar fondiga (YuNISEF), 2020. – 88 b.
17. Эльконин, Д.Б. Психическое развитие в детских возрастах: Избранные труды. - М. Воронеж. НПО «МОДЭК», 2001-. 417 с.
18. Джанпеисова Г. Э. Теория и методика формирования математических представлений. Ўқув қўлланма. Т.: Тафаккур, 2019. -356 б.
19. Chabrova T.L., Djanpeisova G.E. Biz birga o'samiz va o'rganamiz. Uslubiy qo'llanma. T.: "Innovasiya – Ziyo", 2020. – 104 b.
20. Sadikova Sh.A. Maktabgacha pedagogika. Darslik. T.: Taffakur bustoni, 2019. -554 b.
21. Джанпеисова Г.Э. Математика – ключ к уму и интеллекту. Методическое пособие. Т.: "Инновация – Зиё", 2020. – 224 с.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Chabrova T.L., Djanpeisova G.E. Biz birga o'samiz va o'rganamiz. Uslubiy qo'llanma. T.: "Innovasiya – Ziyο", 2020. – 104 b.
2. Qudrat Do'stmuhammad. "1 dan o'ngacha" MTM tayyorlov guruhlarι uchun tavsiya Toshkent. «Sharq»-2000
3. 2. Sh.Boltayeva.“O'ynaymiz, o'ylaymiz, aqlimizni charxlaymiz” UICC «Uzincomcenter» MTM tayyorlov guruhlarι uchun tavsiya Toshkent- 2002 yil.
4. E.A.Bondarrenko. “Готовимся к школе”, “Играя развиваем мышление” Москва ЗАО «БАО – ПРЕСС». MTMtayyorlovguruhlarιuchuntavsiya-2005
5. N.A.Muratova. “Математика” для обучения детей в д/с и дома. Екатеринбург. У-Фактория». Qo'llanma-2002.
6. Jukova “Энциклопедия развития и обучения для дошкольников”. Санкт – Петербург, Москва. НЕВА». Энциклопедия- 2005.
7. Bolaga yo`naltirilgan ta`lim dasturi- “O`zing yasa” O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
8. “Bolaga yo`naltirilgan ta`lim dasturini tashkil etish” O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
9. Maktabgacha va boshlang`ich ta`lim atamalarining izohli lug`ati “Bekinmachoq-plys”2011 yil.
10. Монтессори М. Мой метод. - М.: Центрполиграф, 2011. - 414 с.
11. “Montessori bolalar bog`chasi” Yu.I.Fausek. “Karapuz” nashriyoti “Yangi asr avlodi”2008yil
12. MTMdagi turli yosh guruh bolalarining vaqt bo`yicha ilk tushunchalarini shakllantirish. –metodik qo`llanma; “Faylasuflar nashriyoti” Tuzuvchi: Karimova Dilbar Tashpulatovna 2018 yil.

Internet manbalari:

Axborot-resurs markazining VEB sayti

ARMning elektron pochta manzili: Saodat

Ta`lim muassasasi internetga “ZIYO-Net” tarmog`i orqali ulangan.

Kollejning VEB sayti www.toshped.zn.uz.

Kollejning elektron pochтasi E-mail.toshpedkollej@mail.ru. mavjud.

1.ZiyoNET. Ta`lim portali. www.ziynet.uz.

2.www.google.uz.

3.O`rta maxsus, kasb-hunar ta`limi Markazi; www.markaz.uz.

4.www.TEACHER.uz.

5.www.vospitatel.com.ua.

6.www.dovosp.ru.

7.www.obruch.ru.

8.[http://fikr.uz/post/fikr.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikr.uz/post/fikr.maktabgacha%20ta%20lim/5086.html)

O‘RTA PROFESSIONAL TA‘LIMNING

4.11.02.02 Maktabgacha ta‘lim kasbi bo‘yicha

BOLALAR JISMONIY TARBIYASI

fanidan

O‘QUV DASTURI

Kvalifikatsiyalar nomi: 1. Maktabgacha ta‘lim tashkiloti tarbiyachisi;

O‘quv rejadagi tartib raqami: 2.1.5

Ajratilgan soat: 60

Toshkent 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Nabiyeva Dilnoza Midxadovna	–	Toshkent pedagogika kolleji “Pedagogika – psixologiya” kafedrasini yetakchi o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Djamilova Nargiza Nuriddinovna	–	Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti “Maktabgacha ta'lim” kafedrasini pedagogika fanlari nomzodi
	Ro'ziyeva Saodat Baxtiyorovna	–	Shayhontohur tumani 171- MTT mudirasi

II. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalar jismoniy tarbiyasi
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	30
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy tarbiya ishlarini ishlari o'quv fani o'quvchilarga maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga yetgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamlash, har tomonlama sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z harakatini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- Bolalar jismoniy tarbiya fanining asoslari haqida bilib oladi; - Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantarbiyani tashkil etishni va o'tkazishni o'rganadi; - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etadi va o'tkazadi; - harakatli o'yinlar tashkil etadi va o'tkazadi; - Ish beruvchining taklif va talablari asosida fanning o'qitilishini inobatga oladi; - Kasbiy ko'nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo'llaydi; - O'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi, mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	- Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashning maqsad va vazifalarini; - Turli yosh guruhlarida jismoniy rivojlanishva sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha ta'limiy tarbiyaviy faoliyatni rejalashtirish va tashkil etishni; - Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'tkaziladigan saflanish qayta saflanish, asosiy harakat mashqlari-sakrash, emaklash, tirmashib chiqish, uloqtirish va muvozanatni saqlash mashqlarini; - Buyumlar va buyumlarsiz o'tkaziladigan umurivojlantiruvchi mashqlarni; - Harakatli o'yinlarni rejalashtirish va o'tkazish, o'zbek milliy va sport elementi bo'lgan o'yinlarni; - Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; - Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etishni; - "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qoyiladigan Davlat talablari"ni; - Jismoniy tarbiya ishlarini hisobga olish va rejalashtirishni;

Ko'nikmalar	– Ertalabki badantarbiya mashqlarini rejalashtirish va o'tkazish, sport musobaqalarini tashkil etish; – Ta'limiy – tarbiyaviy faoliyat jarayonida jismoniy daqiqalarni tashkil etishni; – jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazish; – Mavzuga mos ko'rgazmali qurollar va vositalarni tayyorlash; – Bolalarni jismoniy rivojlantirishda sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etishni; – Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etishni; – Jismoniy rivojlantirish, sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha turli yosh guruhlarda bolalarni rivojlanish xaritasini mustaqil talil qilishni.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	N - nazariy ta'lim A - amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

II. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy	Mustaqil ta'lim
I-bo'lim. Jismoniy tarbiya metodikasining umumiy tushunchalari					
1	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya va bolalar sportini rivojlanishi	O'zbekiston Respublikasida jismoniy tarbiya tizimini rivojlanish tarixi. Bolalar jismoniy tarbiyasini predmeti, Jismoniy tarbiya asosiy tushunchalari. O'zbekiston iftihorlari haqida.	2	N	2
2	Jismoniy tarbiyani maqsad va vazifalari	Jismoniy tarbiya metodikasini maqsad va vazifalari: sog'lomlashtiruvchi, ta'lim beruvchi va tarbiyalovchi vazifalari.	2	N	

3	Ta'limning metod va usullari	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashda ta'lim metodlari va usullari bilan tanishtirish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarni tarbiyalash.	2	N	
4	Jismoniy tarbiya vositalari	Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalash vositalari. Issiq iqlim sharoitida bolalar organizmini chiniqtirish.. Maktabgacha yoshdagi bolalarda madaniy-gigiyenik ko'nikma va odatlarni tarbiyalash.	2	N	2
II-bo'lim. Ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi					
5	MTTda ilk yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi mazmuni	Ilk yoshdagi bolalarning psixologik rivojlanishida jismoniy tarbiya mashqlarining ahamiyati, o'ziga hos xususiyatlari. Ilk yoshli bolalar bilan o'tkaziladigan chinitirish tadbirlari, jismoniy mashqlar va o'yinlar.	2	N	
6	Saflanish va qayta saflanish mashqlari	Saflanish va qayta saflanish mashqlarini ahamiyati. Safda turish mashqlarining turlari. MTTda saflanish va qayta saflanish mashqlari	2	N	
III- bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida asosiy harakat mashqlari					
7	MTTda asosiy harakat mashqlari	Maktabgacha yoshdagi bolalar organizmini rivojlanishi va o'sishida asosiy harakat mashqlarining ahamiyati. Umumiy xarakteristika. Asosiy harakat mashqlari turlari.	2	N	
8	Yurish va yugurish mashqlarini turlari va o'rgatish uslubi	Yurish mashqlarini turlari.Yurish, yugurish mashqlarini bajarish.	2	A	2
9	Sakrash va emaklash, tirmashib chiqish mashqlarini o'rgatish uslubi	Sakrash va emaklash, tirmashib chiqish mashqlarini bajarish.	2	A	2
10	Uloqtirish va ilib olish, muvozanat saqlash mashqlarini turlari va o'rgatish uslubi	Uloqtirish, ilib olish, muvozanat saqlash mashqlarini turlari va o'rgatish uslubi	2	A	2
IV- bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida umurivojlantiruvchi mashqlar					
11	MTTda umurivojlantiruvchi mashqlar	Maktabgacha yoshdagi bolalarni rivojlantirish jarayonida umumrivojlantirish mashqlarini ahamiyati. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni yozilish qoidalari va nomlanishi. Umumrivojlantirish mashqlarni tanlash va o'tkazish.	2	N	

12	Buyumlar va buyumlarsiz o'tkaziladigan umurivojlantiruvchi mashqlar	Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda buyumlardan foydalanish. Umumrivojlantiruvchi mashqlarni bajarishda to'g'ri nafas olishga o'rgatish.	2	N	2
13	Kichik va o'rta guruhlar uchun umurivojlantiruvchi mashqlarni ishlanmasini tuzish va o'tkazish	Kichik va o'rta guruhlar uchun umumrivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va kompleks ishlanmasini tuzish va o'tkazish.	2	A	
14	Katta va tayyorlov guruhlar uchun umurivojlantiruvchi mashqlarni ishlanmasini tuzish va o'tkazish	Katta va tayyorlov guruhlar uchun umumrivojlantiruvchi mashqlarni tanlash va kompleks ishlanmasini tuzish va o'tkazish.	2	A	2
V-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida harakatli o'yinlar					
15	MTT da harakatli o'yinlar	MTT da harakatli o'yinlarning ahamiyati. Harakatli o'yin turlari. Harakatli o'yinni tashkil qilish. harakatli o'yinni o'tkazishda tarbiyachining rahbarligi.	2	N	
16	Kichik va o'rta guruhlarda harakatli o'yinlarni o'tkazish	Kichik va o'rta guruh bolalari bilan harakatli o'yinlarni tashkil qilish va o'tkazishda tarbiyachining o'rni (roli).	2	A	2
17	Katta va tayyorlov guruhlarda harakatli o'yinlarni o'tkazish	Katta va tayyorlov guruhlarda harakatli o'yinlar o'tkazish.	2	A	2
18	O'zbek milliy harakatli o'yinlari.	Milliy harakatli o'yinlarining tarbiyaviy ahamiyati.	2	N	2
19	Sport elementi bo'lgan o'yinlari.	Sport elementi bo'lgan o'yinlarni turlari. Turli yosh guruhlarda sport elementi o'yinlarini o'tkazish.	2	A	2
20	Sport mashqlarini o'tkazish	MTTda sport mashqlarini ahamiyati. Sport mashqlarini turlari.	2	N	
VI-bo'lim. Jismoniy tarbiya ish shakllari					
21	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'uloti.	MTTda jismoniy tarbiya ish shakllarini tashkil etish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarni tuzilishi va mazmuni. MTTning kun tartibida tutgan o'rni.	2	N	
22	Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotini ishlanmasini tuzish.	Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotni tuzilishi, mazmuni.	2	N	2
VII-bo'lim. MTTda sog'lomlashtiruvchi tadbirlar					

23	MTTda jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlar. Ertalabki badantarbiya mashqlari va jismoniy daqiqalar	Ertalabki badantarbiyaning ahamiyati, hamda ularning maktabgacha ta'lim muassasalarining kun tartibidagi o'рни. Jismoniy daqiqalarni ahamiyati. Bolalarni aqliy zo'riqishni talab qiladigan mashg'ulotlar jarayonida jismoniy daqiqalarni o'tkazish.	2	N	
24	Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini ishlanmasini tuzish va o'tkazish	Kichik va o'rta guruhlarda ertalabki badantarbiya kompleks ishlanmasini tuzish va o'tkazish Ertalabki badan tarbiyani o'tkazishda tarbiyachining rahbarligi.	2	A	2
25	Katta va tayyorlov guruhda ertalabki badantarbiya mashqlarini ishlanmasini tuzish va o'tkazish	Katta va tayyorlov guruhlarda ertalabki badantarbiya kompleks ishlanmasini tuzish va o'tkazish. Ertalabki badantarbiyani o'tkazishda tarbiyachining rahbarligi.	2	A	2
26	MTTda faol dam olish va jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish.	Turli hil guruhlardagi bolalar bilan sog'lomlashtirish kunini o'tkazish. MTTda faol dam olish va bayramlarni tashkil etish.	2	N	
27	Yozgi sog'lomlashtiruvchi mavsumni tashkil etish.	Yozgi sog'lomlashtiruvchi mavsumni tashkil etish. "Akvametod" va "Qum" o'yinlarini tashkil etish mazmuni.	2	N	
VIII- bo'lim. Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy rivojlanishi					
28	Bolalarni jismoniy rivojlanishida "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" sohalarini o'rganish	Davlat talablari bo'yicha turli yosh guruhlarda bolalarni jismoniy tarbiyalashda "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" sohasini tahlil qilish.	2	N	
29	Jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jismoniy tarbiya ishlarini rejalashtirish va uning turlari. MTTning turli yosh guruhlarida rivojlanish xaritasini yuritish.	2	N	
30	Jismoniy tarbiya ishlari uchun kerakli jihoz va inventarlar	MTTda jismoniy tarbiya ishlarini tashkil etish uchun asbob va jihozlarga qo'yilgan talablar.	2	N	
	Jami:		60	40/N 20/A	30

III. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular

o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

IV. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
3. M.X.Tadjiyeva; S.I.Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi". Qo'llanma.– Moliya –iqtisod. 2013y\
4. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma . – T,: 2000
5. M.K.Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.- Toshkent-2000y.

Internet manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.ped-kopilka.ru
3. www.resobr.ru
4. [www.maam.ru detskijasad;](http://www.maam.ru/detskijasad/)
5. www.tdpu.uz
6. www.referatlar.uz
7. www.jlmt.uz
8. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram ka

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Tasviriy faoliyat metodikasi fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.6

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Fayzullayeva Iroda Bahtiyorovna - Toshkent pedagogika kolleji
Tursunxodjaeva Shaxlo Dadajanovna maxsus fanlar
kafedrası o'qituvchilari

Taqrizchilar: Muminova Nargiza Sabitdjanovna - MTMRMQTMOI katta
o'qituvchi

Muminova N

Yangixayot tumani 51 MTT direktori

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Tasviriy faoliyat metodikasi
Ajratilgan soat	60
Mavzularning soni	22
Dasturning maqsadi	“O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”, “Ilk qadam ” Davlat o`quv dasturi asosida MTTlarda bolalar ijodiga rahbarlik qilish uchun amaliy, bilim va ko`nikmalarni berish.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	“O`zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”, "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturi asosida bolalarni badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish. Ijodkorlik, izlanish orqali ijodiy ishlarni yarata olish qobiliyatini shakllantirish; MTTlarda bolalar ijodkorligini rivojlantiruvchi markazlar uchun ko`rgazmalar tayyorlash yo`llarini o`rganish, fazoviy tasavvurini rivojlantirish.
Bilimlar	- Maktabgacha yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyatga o`rgatishning maqsad va vazifalarini; - turli yosh guruhlarda tasviriy faoliyatga o`rgatishning metod va usullarini; - “O`zbekiston Respublikasi ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”da “Ijodiy rivojlanish” sohasi talablarini va MTT o`quv dasturi yillik rejasi bo`yicha berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarda rasm chizish, plastilin (loy) bilan ishlash, applikatsiya, qurish-yasash, tasviriy san`at, haqida bilim berish mazmuni va kompetentsiyalarini; -Maktabgacha ta`lim tashkilotlarining turli yosh guruhlarida bolalarni buyumlarni bosqichma-bosqich chizishga o`rgatish usullarini; - Maktabgacha ta`lim tashkilotlarinida plastilin va loydan buyum yasashga o`rgatish usullarini; - Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida applikatsiya ishlarini o`rgatish usullarini; - Maktabgacha ta`lim tashkilotlarida qurish – yasashga o`rgatish usullarini; - Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoliyatga o`rgatish va rejalashtirishni;
Ko`nikmalar	-MTT o`quv dasturi yillik rejasi bo`yicha berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarda rasm chizish, plastilin (loy) bilan ishlash, applikatsiya, qurish-yasash ishlarini tashkil etish va rejalashtirish; - turli yosh guruhlarda rivojlantirish markazlarida ishni tashkil etish; - turli yosh guruhlarda bezakli rasm solish, plastilin (loy) bilan ishlash, applikatsiya, qurish-yasash faoliyatlarini tashkil etish; -Badiiy qo`l mehnati asosida ishlash; -Qurilish materiallarni konstrukstiyalash; -Qog`ozdan konstrukstiyalash; -Konstruktorlik detallaridan,tabiyy materiallardan konstrukstiyalash; - turli yosh guruhlarda ishni tashkil etish va rejalashtirish va bolalarda ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish uchun shart-sharoitlar yaratishni
O`quv rejasiga muvofiq	Badiiy-ijodiy faoliyat

o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	
O'qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta'lim; A-amaliy ta'lim; NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1-bolim Tasviriy faoliyatga o'rgatishning metod va usullari.					
1	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari va oilada bolalarni tasviriy san'at turlari bilan tanishtirish.	Maktabgacha ta'lim yoshdagi bolalarni har tomonlama tarbiyalashda tasviriy faoliyatning ahamiyati. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarida estetik idrok etish, nafosat his – tuyg'ularni rivojlantirish. Tasviriy faoliyat turlari. O'rgatish metodlari, ularning ahamiyati. Tasviriy faoliyat mashg'ulotlari uchun materiallar va ularga qo'yilgan talablar.	2	N	
2-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining turli yosh guruhlarida bolalarni buyumlarni bosqichma-bosqich chizishga o'rgatish					
2	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida rasm chizishga o'rgatish.	Tasviriy faoliyatga o'rgatishning asosiy vazifasi. Alohida predmetlarning rasmini chizish. Mazmunli rasm chizish. Dekorativ rasm chizish. Noan'anaviy usulda rasm chizish. Rasm chizishni turli usullaridan foydalanish ijodiy ish bajarish.	2	N	2
3	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining kichik guruh yoshidagi bolalarini rasm chizishga o'rgatish.	Kichik guruhda o'rgatishning mazmuni va vazifalari. MTTning kichik guruhlarida bolalarni buyumlarni bosqichma-bosqich chizishga o'rgatish.	2	N	2
4	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining o'rta guruh yoshidagi bolalarini rasm chizishga o'rgatish.	Tasviriy faoliyat mashg'ulotlarini tashkil qilish. O'rta guruh bolalarini alohida predmetlarning rasmini chizishga o'rgatishning vazifalari. O'rta guruh bolalarini mazmunli rasm solishga o'rgatishning vazifalari. O'rta guruh bolalarini dekorativ rasm solishga o'rgatishning vazifalari	2	A	
5	Maktabgacha ta'lim	Katta guruh bolalarini alohida	2	NA	2

	tashkilotlarining katta guruh yoshidagi bolalarini rasm chizishga o'rgatish.	predmetlarning rasmini chizishga o'rgatishning vazifalari. Katta guruh bolalarini mazmunli rasm chizishga o'rgatishning vazifalari. Katta guruh bolalarini dekorativ rasm chizishga o'rgatishning vazifalari Rasm chizishni turli usullaridan foydalanish ijodiy ish bajarish			
6	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining maktabga tayyorlov guruh yoshidagi bolalarni rasm chizishga o'rgatish.	Maktabga tayyorlov guruh bolalarini alohida predmetlarning rasmini chizish vazifalari. Maktabga tayyorlov guruh bolalarini mazmunli rasm chizishga o'rgatishning vazifalari. Maktabga tayyorlov guruh bolalarini dekorativ rasm chizishga o'rgatishning vazifalari. Maktabga tayyorlov guruhlarda rasm chizish ishlashni o'rgatish	6	NAK	2
3-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarinida plastelin va loydan buyum yasashga o'rgatish.					
7	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari turli guruhlarida plastilin (loy) bilan ishlash	Kichik guruhlarda plastilin (loy) bilan ishlash narsa yasashga nisbatan bolalarda barqaror qiziqishlarni shakllantirish. Kichik guruhda bolalarni loy bilan ishlashga qo'yilgan vazifalar. Oddiy buyumlarni va bir necha murakkab bo'lmagan bo'laklardan narsalar yasash	2	N	2
8	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rta guruhlarda plastilin (loy) bilan ishlash.	Maktabgacha ta'lim tashkiloti o'rta guruhlarda bolalar loy ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Loy bilan ishlashda foydalaniladigan metod va usullar.	2	N	2
9	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruhlarda plastilin (loy) bilan ishlash.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruxlarida plastilin (loy) ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Narsa yasashda tabiiy narsalardan foydalanish. Loy bilan ishlashda foydalaniladigan metod va usullardan foydalanib ijodiy ish bajarish	2	A	
10	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabga tayyorlov guruhlarda plastilin (loy) bilan ishlash.	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabga tayyorlov guruhlarda plastilin (loy) ishlarining mazmuni. Buyumlarni yasashda yangi shakllarni qo'llash. Ilk qadam davlat dasturini o'rganish.	4	NK	2
11	Noan'anaviy buyum yasashda xamir va boshqa materiallar bilan ishlash.	Turli yosh guruhlarida noan'anaviy buyum yasashda xamir va boshqa materiallardan ijodiy ishlar bajarish	2	A	
4-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida applikasiya qilishga o'rgatish					
12	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida applikasiya qilishga o'rgatish.	Applikatsiya haqida umumiy tushuncha. Applikasiya turlari va ularni bajarish texnologiyasi. Qirqib yopishtirishning har xil usullari.	2	N	2
13	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari kichik guruhlarida applikasiya ishlari.	Kichik guruhlarda applikasiya ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Applikasiyaga qiziqishni shakllantirish va bolalarni applikasiya ishlariga jalb qilish. Yelimplash usullarini ko'rsatish; bolalarga tabiiy	2	N	2

		va geometrik bezakli kompozitsiyalar yaratishni o'rgatish.			
14	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rta guruhlarida applikasiya ishlari.	O'rta guruhlarida applikasiya ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Mashg'ulotni tashkil qilish. Bolalarga qaychi bilan ishlash qoida va usullarini ko'rsatib, tushuntirish. MTTning o'rta guruhida applikasiya ishlarini o'rganish va ko'rgazmalar tayyorlash	2	NA	2
15	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruhlarida applikasiya ishlari.	Katta guruhlarida applikasiya ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Qirqishning turli metod va usullarini o'rganish. Bolalarni qog'ozdan qat-qat qilib tahlangan shakl, ustma-ust tahlangan simmetrik shakllar kesib olishga o'rgatish.	2	A	
16	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabga tayyorlov guruhlarida applikasiya ishlari	Maktabga tayyorlov guruhlarida applikasiya ishlarining o'zga xosligi, o'rgatish vazifalari, mazmuni. Dastur mazmunining izchillik bilan murakkablashishi. Murakkab qirqish usullari. MTTning tayyorlov guruhida applikasiya ishlarini o'rganish va ijodiy ish bajarish.	6	NAK	2
5-bo'lim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qurish – yasashga o'rgatish.					
17	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari kichik guruhlarida qurish – yasash.	Qurish-yasash va uning bolalar tarbiyasida tutgan o'rni. Qurish-yasash materiallarining turlari. Kichik guruhlarda qurish-yasashga o'rgatishning vazifalari. MTTning kichik guruhida ijodiy rivojlanish markazlarida qurish – yasash ishlarini o'rganish.	2	N	2
18	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'rta guruhlarida qurish – yasash.	Qurish-yasash va uning bolalar tarbiyasida tutgan o'rni. Qurish-yasash materiallarining turlari. O'rta guruhlarda qurish-yasashga o'rgatishning vazifalari. MTTning o'rta guruhida qurish – yasash ishlarini o'rganish	2	N	2
19	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari katta guruhlarda qurish – yasash	Katta guruhlarda qurish-yasashga o'rgatishning vazifalari. Qurilishni bajarishdan avval u haqida fikr yuritish; - qismlarning kerakligini tanlash, qurilishda buyumni tashqi ko'rinishini ko'rsata bilish. MTTning katta guruhida ijodiy rivojlanish markazlarida qurish; – yasash ishlarini o'rganish .	2	A	
20	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maktabga tayyorlov guruhlarda qurish - yasash.	Tayyorlov guruhlarda qurish-yasashga o'rgatishning vazifalari . Qurilish materiallari. Turli «Konstruktor» o'yinlaridan foydalanish. Qurish – yasashda o'xshashlikni ko'rsata olish. Masofa va hajmni tasavvur etish qobiliyatlarini rivojlantirish.	4	NK	2
6-bo'lim. Maktabgacha yoshdagi bolalarning tasviriy faoliyatga o'rgatish va rejalashtirish.					

21	“O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”ni o`rganish	O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari”: Ijodiy rivojlanish sohasi va kichik sohalari mustaqil o`rganish.”Ilk qadam” Davlat o`quv dasturining san'at markazini mustaqil o`rganish. “Ilm yo`li” variativ dasturini o`rganish.	2	A	2
22	Tasviriy faoliyat turlari bo`yicha mashg`ulotlarni rejalashtirish.	Tasviriy faoliyat turlari bo`yicha bilim berish. Tasviriy faoliyat bo`yicha bolalar ishlarini tahlil qilish. Tasviriy faoliyat mashg`ulotlarda bolalarni maktabga tayyorlash. Tasviriy faoliyat bo`yicha bolalar ishlarini tahlil qilish	2	A	
23	Rivojlantirish xaritasini o`rganish	Davlat talablarining Ijodiy rivojlanish sohasi va kichik sohalari” sohasida rivojlantirish xaritasini o`rganish.	4	AK	
Jami			60	N-28 A-22 K-10	30

3.O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og`zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

4.Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro`yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib,yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. M.Nurmatova, SH.Xasanova: Rasm ,buyumlar yasash va tasviriy faoliyat metodikasi. T. 2012 y 107-108 bet
9. N.B.Xalezova., N.A. Kurochkina., G.V. Pantyuxina. Bolalar bog'chasida loy va plastilindan o'yinchoqlar yasash. Darslik. T. «O`qituvchi». 1991 yil.
10. K.Madumarov “Texnik chizmachilik” 2011yil
11. Maktabgacha ta’lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil

12. "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
13. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi. Toshkent. O'zRMTV 2018 yil
8. "Ilm yo'li" variativ dasturi. Toshkent-O'zRMTV-2019 yil
15. A. Ashirboyev "Chizmachilik" Tasvir 2012 yil.
16. Abduraxmonov Sh "Chizma geometriya" Toshkent. Aloqachi, 2005 yil.
17. C.A. Karimova. «Қўл меҳнати». 1995 yil
18. A.S. Morozova, N.A. Avedov, S.M. Maxkamova. «O'zbekiston» xalq sa'nati. T. «Mehnat» nashriyoti. 1991 yil.
19. T.N. Doronova, S.G. Yakobson. Обучение 2-4 летних детей рисованию, лепке, аппликации в игре. Пособие. М., «Просвещение». 1992 год.

Internet manbalari.

1. <http://www.ziyonet.uz>.
2. <http://www.pinterest.com/>
3. <http://planetadetstva.net>
4. www.maam.ru
5. nsportal.ru
6. Axborot-resurs markazining VEB sayti

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MAKTABGACHA TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.-Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

BOLALARNING MUSIQIY TA'LIMI

fanidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikatsiya nomi:	Tarbiyachi.
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.7
Ajratilgan soat:	60

Toshkent - 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, kasb-hunar ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil "29" avgustdagi 6-sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Muzafarova Ra'no – Xabibullayevna	Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Amanova Durdona Kaxramonovna	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari director va mutaxassislarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish instituti "Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrası katta o'qituvchisi
	Gribkova Svetlana Leonidovna v.v.b.	Toshkent shahar Yakkasaroy tumani 357-MTT mudirasi.

I. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Bolalarning musiqiy ta'limi
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	23
Dasturning maqsadi	O'quvchilarning musiqaviy ko'nikma va malakalarini rivojlantirish, hamda musiqa haqida tushuncha berish bilan musiqadan zavqlanishni, musiqa adabiyotlaridan foydalanish, musiqa tinglash, qo'shiq kuylash, musiqiy ritmik harakat bajarishga o'quvchilarni jalb qilish, musiqani amaliyot bilan bog'lash, mavzularga mos ko'rgazmali qurollar tayyorlash, o'quvchilarni boy me'rosimizdan bahramand etish, kasbiy kompetentligini oshirishda bilimlarini amalda qo'llay bilishlariga o'rgatish fanning asosiy maqsadidir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- O'quvchilarni kasbiy kompetentligini oshirish va musiqiy bilimdonlikning zaruriy asoslarini haqida bilib oladi; - Musiqiy-nazariy savodxonlik haqida bilim oladi; - O'quvchilarning milliy musiqani idrok etish malakalarini o'stiriladi; - Musiqa tinglash, qo'shiq kuylash, musiqaga mos harakat bajarish va bolalar musiqa cholg'ularida ijroga o'rgatish malakalarini rivojlantiriladi; - Ta'lim-tarbiya jarayonini musiqa faoliyat turlari asosida musiqiy ko'nikmalarni egallaydi; - Musiqiy bilimlarni berishda bola shaxsini rivojlantiruvchi san'at markazlarini tashkil eta oladi; - Bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi;
Bilimlar	- Musiqa tarbiyasining MTT da tutgan o'rni; - Musiqaga oid ma'lumotlarni va oddiy musiqiy tushunchalari; - O'zbek va jahon mumtoz musiqasining tarixi, o'zbek musiqa madaniyati va ommaviy janrlarining turlari; - Musiqa faoliyat turlari tinglash, kuylash musiqa savodi, musiqiy ritmik harakat va bolalar musiqa asboblarida ijroga o'rgatish faoliyatlari; - Yosh avlodning musiqiy o'quvini rivojlantirish va milliy qadriyatlarimizni singdirishda axborot texnologiyalaridan foydalanish;
Ko'nikmalar	- Musiqaga oid ma'lumotlarni va oddiy musiqiy tushunchalardan foydalanish; - Ozbek mumtoz milliy kuy va qo'shiqlarini ifodali ijro etish; - Mashg'ulotlarda musiqa faoliyat turlaridan tinglash, kuylash, musiqiy ritmik harakat va bolalar musiqa asboblarida ijroga o'rgatish faoliyatlaridan foydalanishni; - Fanni amaliyot bilan bog'lash; - Bolajonlarga musiqa mashg'ulotida va mashg'ulotdan tashqarida yakkama-yakka yondoshish
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika, psixologiya Maxsus fanlar

O'qitishning tashkiliy shakli	N-nazariy ta'lim A-amaliy ta'lim NA- birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, oraliq nazorat, yakuniy nazorat, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mus taqil ta'lim
I-bo'lim.Kirish.Boshlang'ich musiqa savodi.					
1	MTT va oilada musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalari.	Fanning maqsadi,mohiyati va vazifalari.Musiqaning hayotdagi o'rni.MTTda va oilada bolalarni har tomonlana tarbiyalashda musiqa tarbiyasining maqsad va vazifalarini.Musiqa tarbiyasining aqliy,ahloqiy va jismoniy tarbiyalar bilan bog'liqligi.	2	N	1
2	Tovush va tovushqator. Registr.	Tovushning hosil bo'lishi,tovushning turlari,tovushqatordagi tovushlar,musiqiy tovushlarning xususiyatlari,registr turlari. Shovqinli va musiqiy tovushlarni bir-biridan farqlash, tovushqatordagi tovushlarni ketma-ketligini topish,musiqiy tovush balandligi, musiqiy tovush qattiqli, musiqiy tovush tembri,fortepianoda registrlar turlari.	2	NA	1
3	Nota.Notalarning nota chizig'ida joylashuvi.	Notalarning kelib chiqish tarixi va nomlanishi, nota chizig'ining yozilishi va nota chizig'da notalarning joylashuvi. Nota cho'zimplari. Notalarning fortepianoda joylashuvi,nota chiziqclarini chizish, nota chizig'da notalarni joylashtirish. Butun, yarim, chorak va nim chorak notalarning sanog'ini sanash.	2	NA	1
4	Musiqa ifoda vositalari.	Musiqiy kalitlar.Musiqiy kalitlarning joylashuvi.O'lchovlar va uning turlari. Zarb,metr va ritm tushunchalari. Musiqiy kalitalrni nota chizig'da yozish.Musiqiy kalitlarni nota chizig'da joylarini	2	NA	1

		aniqlash.O'chovlarni yozish,sanog'ni sanash. Zarb,metr va ritmni bir-biridan farqlash.			
5	Musiqada tovushni uzaytiruvchi belgilar va dinamik belgilar.	Musiqada tovush uzaytiruvchi belgilar. Uzaytiruvchi belgilarni joylashuvi. Uzaytiruvchi belgilarning tovushlarga ta'siri.Musiqiy dinamik belgilarining yozilishi va ma'nosi.Musiqiy dinamik belgilarining vazifasi. Musiqiy dinamik belgilarining musiqiy asardagi o'rni. Musiqada tovush uzaytiruvchi belgilarni yozish.Uzaytiruvchi belgilarni sanog'ini sanash.Uzaytiruvchi belgilarni joylashuvi yozish. Musiqiy dinamik belgilarining yozish va ma'nosini ajratish. Musiqiy dinamik belgilarining vazifasi va musiqiy asarga ta'sirini amalda tinglash.	2	NA	1
6	Musiqada alteratsiya belgilari va ladlar.	Musiqada alteratsiya belgilari,vazifalari va ularning yozilishi.Turg'un va noturg'un tovushlar. Lad. Ladning turlari. Major va minor ladlari. Musiqada alteratsiya belgilarini yozish.Tovushlarni o'zgartirganini tinglash.Turg'un va noturg'un tovushlarni farqlash.Ladning turlarini ajratish. Major ladida yozilgan kuylarni tinglash, minor ladida yozilgan kuylarni eshittirish va farqlashga o'rgatish.	2	NA	1
2- bo'lim. O'zbek xalq musiqa ijodiyoti.					
7	O'zbek xalq musiqa ijodiyoti va milliy kuylari.	O'zbek xalq musiqasining boy merosi, rivojlanish tarixi.Bolalar tarbiyasida tutgan o'rni. O'zbek xalq milliy kuylari haqida ma'lumot. O'zbek xalq milliy kuylaridan parchalar tinglash va tahlil qilish.O'zbek xalq kuylari asosida ritmik harakatlar bajarish.	2	NA	1
8	O'zbek xalq musiqasining ommaviy janrlari.	O'zbek musiqasining ommaviy janrlarining turlari.Erkin sharoitda ijro etiladigan kuy qo'shiqlar. Ma'lum vaqt va ma'lum sharoitga ijro etiladigan kuy qo'shiqlar. Erkin sharoitda ijro etiladigan kuy qo'shiqlardan parchalar tinglash,tahlil qilish va kuylash. Ma'lum vaqt va ma'lum sharoitga ijro etiladigan kuy qo'shiqlardan parchalar tinglab,tahlil qilish va ijro etish. O'zbek xalq milliy kuy-qo'shiqlariga mos ritmik harakat bajarish.	4	NA	2
3- bo'lim. Maqom san'ati.					
9	Maqom san'ati tarixi.	Maqom san'atining shakllanish davri.Maqomning turli xalqlarda turlicha nomlari.Maqom yo'nalishlari.	2	NA	1

10	Shashmaqom	Shashmaqom turlari. Shashmaqom chog'u(mushkilot) va ashula(nasr) bo'limi. Shashmaqom chog'u(mushkilot) qismini tinglash va tahlil qilish.	2	NA	1
4- bo'lim. O'zbek bolalar kompozitorlari.					
11	O'zbek kompozitorlari.	O'zbek kompozitorlari Sh.Yormatov, N.Norxo'jayev, A.Mansurov, D.Omonullaevalar kabi kompozitorlarning hayoti va ijodi haqida ma'lumot. Kompozitorlarning ijodidan bolalar qo'shiqlaridan tinglash va kuylash.	6	NA	3
5- bo'lim. O'zbek xalq musiqa cholg'u asboblari .					
12	O'zbek xalq cholg'u asboblari tarixi.	O'zbek xalq cholg'ulari tarixi.O'zbek xalq cholg'ularining turlari. O'zbek xalq cholg'ularining tasnifi.	2	N	1
13	O'zbek xalq cholg'ulari orkestri.	Orkestr.O'zbek xalq cholg'ulari orkestri turlari va tuzilishi. Orkestr ijrosida kuylar tinglash.Orkestr turlari va o'zbek xalq cholg'ulari orkestri tuzilishini tahlil qilish.Cholg'u asboblarning ovozlarini bir-biridan farqlash.	2	N	1
14	Dirijyorlik harakatlari.	Dirijyor kim va u qanday vazifani bajarishi.Dirijyorlik harakatlari va imo ichorasi.Dirijyor kiyimi,qo'lidagi tayoqchasi.Dirijyorning orkestrdagi o'rni. Dirijyorning harakatlarining namoyishi.2/4 o'lchovida yozilgan kichkina bolalar asarini dirijyorlik jestini ko'rsatish va o'rgatish.	2	N	1
5- bo'lim. Xorij musiqa madaniyati.					
15	Opera va balet san'ati.	Xorij musiqa madaniyatining rivojlanish davri. Opera san'atining tarixi.O'zbek opera san'ati.Balet san'atining tarixi.O'zbek baleti san'ati. Opera qo'shiqlaridan namunalar namoyishi.O'zbek opera qo'shiqlaridan tinglash. Balet san'atidan namunalar namoyishi.	4	NA	2
16	Jahon kompozitorlari.	Jahon kompozitorlari V.A. Motsart ,I.S.Bax, L.V.Betxoven va P.I.Chaykovskiy hayoti va ijodi	4	NA	2

		Kompozitorlarning ijodidan namunalar tinglash va tahlil qilish.			
6- bo'lim. Musiqa faoliyat turlari					
17	MTTda musiqa mashg'ulotlari	MTTda musiqa mashg'ulotining tarbiyaviy ahamiyati va tutgan o'ri. Musiqa mashg'ulotining tuzilishi. Musiqa mashg'ulotining turlari va xillari.	2	N	1
18	Musiqa tinglash.	Tinglash faoliyatining ahamiyati va vazifalari. Tinglanadigan asarga qo'yiladigan talablar, bosqichlari va jarayonlari.	2	N	1
19	Kuylash faoliyati.	Kuylash faoliyatining tarbiyaviy ahamiyati va vazifalari. Bolalar ovozlari va diapozonlari. Qo'shiq tanlashda qo'yiladigan talablar. Vokal-xor malakalari. Turli guruhlarga mos bolalar qo'shiqlaridan namunalar kuylash.	4	NA	2
20	Musiqiy didaktik o'yinlar.	O'yin faoliyati. O'yin bola tarbiyasining muhim vositasi. Bolalarga mos musiqiy idrokini, qobiliyatini rivojlantiruvchi didaktik o'yinlar.	2	N	1
21	Musiqiy ritmik harakat faoliyati.	Bolalar tarbiyasida musiqiy- ritmik harakatning o'ri. Musiqiy- ritmik harakatning vazifalari. Musiqiy- ritmik harakatning turlari. Turli yosh guruhdagi bolalarga mos mashqlar, raqslar va qo'shiqlarga mos harakatlar bajarishni o'rgatish.	4	NA	2
22	Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijroga o'rgatish.	Bolalar musiqa cholg'u asboblari tarbiyasidagi ahamiyati. Bolalar musiqa cholg'u asboblari turlari. Bolalar musiqa cholg'u asboblari tavsifi. Turli yosh guruh bolalarining bolalar cholg'u asboblari. Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijroga o'rgatish metodikasi. Bolalar musiqa cholg'u asboblari ijro yo'llari. Turli bolalar cholg'u asboblariidan ansambl tashkil etish.	2	N	1
8-bo'lim. Bayram ertaliklari.					
23	MTTda bayram ertaliklarini tashkil etish.	MTTda nishonlanadigan bayram ertaliklari. Bayramga tayyorgarlik. Bayram stenariyga qo'yiladigan talablar va stenariy tuzish. Bayram ertaligining qismlari. Bolalar liboslari. Bayram bezaklari. Bayram	2	N	1

		davomiyligi.Turli yosh guruhlarda bayram ertaliklari.			
	Jami		60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. 1.R.F.Qodirov.Musiqa pedagogikasi.Toshkent -2013
2. 2.N.Yusupova.Musiqa savodi metodikasi va ritmika . 2010 y
3. 3.G.M.Sharipova.Musiqa va uni o'qitish metodikasi.2006 y.
4. 4.O.A.Ibroximov.G'.M.Xudoyev.Musiqa tarixi. Toshkent -2018
5. 5.H.Nurmatov.N.Yo'ldoshev.O'zbek xalq musiqasi ijodi. Toshkent -2007
6. 6.V.A.Vaxromeev. Musiqaning elementar nazariyasi.1965y.
7. 7.R.Tursunova.G.tursunova.Jahon musiqasi tarixi.Toshkent-2017
8. 8.M.Mamirov.D.Baltabayev. Dirijyorlik.1-qism.Toshkent-2010
9. 9.R.S.Abdullayev.O'zbek mumtoz musiqasi.Yangi asar avlodi-2008

Internet saytlari

1. <http://www.ziyonet.uz>.
2. www.ziyouz.com kutubxonasi.
3. [www. "ZiyoNET"](http://www.ziyouz.com)
4. <https://www.resobr.ru> article 633 Конфликтные ситуации в ДОУ
5. <https://www.maam.ru> detskijasad; <https://www.7ya.ru> article Конфликт в детском саду
6. [www. tdpu-INTRANET. Ped.](http://www.tdpu-intranet.ped)
7. [www. referatlar.uz](http://www.referatlar.uz)
8. www.jlmt.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Defektologiya asoslari fan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.8

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Fayzieva Shaxlo Nurpullovna Yusupova Ziyoda Xodjimuratovna	Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Turg'unboyev Sirojiddin Faxriddinovich. Mo'minovaNodira	Toshkent davlat pedagogika universiteti Maxsus pedagogika fakulteti Surdopedagogika kafedrasida o'qituvchisi Yangihayottumani 51 -MTT direktori

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Defektologiya asoslari
Ajratilgan soat	60
Mavzularning soni	16
Dasturning maqsadi	O'quvchilarda maktabgacha yoshidagi bolalarda uchraydigan jismoniy yoki ruhiy rivojlanishida nuqsoni haqidagi ma'lumot, shuningdek, turli kamchiliklar, anomaliyalarning o'ziga xos xususiyatdari va ularni kelib chiqish sabablari haqida tassavurga ega bo'lishidir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	jismoniy yoki ruhiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar haqidagi ilk ma'lumotlarga ega bo'lish orqali zarurat bo'lganda alohida yordamga muxtoj bolalar bilan ta'lim-tarbiyani tashkil etish hamda maxsus maktabgacha ta'lim tashkilotlariga yo'naltirish haqida ma'lumot berish.
Bilimlar	Defektologiya fanining predmeti, obyekti, maqsad va vazifalarini; - jismoniy yoki psixik rivojlanishida nuqsonlari bo'lgan bolalar haqida; - maktabgacha yoshdagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar haqida; - maktabgacha yoshdagi eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar haqida; - maktabgacha yoshdagi aqli zaif bolalar haqida; - maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar haqida; - harakat – tayancha'zolarida nuqsoni bo'lgan bolalar haqida; - autizm va daun sindromiga chalingan bolalar haqida; - psixik rivojlanishi orqada qolgan bolalar haqida umumiy tushunchalarga ega bo'lishi; - rivojlanishida murakkab nuqsonlari bo'lgan bolalar haqida umumiy tushunchalarga ega bo'lishi;
Ko'nikmalar	- individual xususiyatlaridan kelib chiqqan holda bolalar bilan korreksion ishlarni olib borish; - maktabgacha yoshdagi psixik rivojlanishda kechikayotgan bolalarni o'qitish v atarbiyalash jarayonini korreksion yo'naltirish'; - maktabgacha yoshdagi eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim – tarbiyasini korreksion yo`naltirish; - maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalarni ta'lim – tarbiya jarayonining mazmunini korreksion yo'naltirish; - maktabgacha yoshdagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim – tarbiyasini korreksion yo'naltirish; - rivojlanishida mujassam nuqsonlari bo'lgan bolalarni tarbiyalash tizimini korreksion yo'naltirish.

O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maktabgacha ta'lim pedagogikasi Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasi Tibbiy-biologik va ijtimoiy sog'lomlashtirish asoslari
O'qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta'lim; A-amaliy ta'lim; NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asosanib
O'quvchilarning bilim va ko'rikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1-bo'lim.Maktabgachasurdopedagogika					
1	Defektologiya fani, uning predmeti, maqsadi va vazifalari.	Nazariy mashg'ulot: Defektologiya fanining tarixi, uning predmeti, maqsadi va vazifalari. Rivojlanish bosqichlari, Boshqa fanlar bilan boqliqligi, Buyuk defektologlarning fan rivojlanishida qo'shgan hissasi. Nazariy mashg'ulot: Defektologiya fanining O'zbekistonda rivojlanish bosqichlari.	4	N	2
2	Alohid ayordamga muhtoj bolalar ta'lim-tarbiyasining huquqiy asoslari	Nazariy mashg'ulot: Alohida yordamga muhtoj bolalar ta'lim-tarbiyasining huquqiy asoslari. Alohida yordamga muhtoj bolalar toifalari,	2	N	1
3	Tiflopedagogika fani, maqsad va vazifalari, predmeti va obykti.	Nazariy mashg'ulot: Tiflopedagogika fani, maqsad va vazifalari, predmeti va obykti.	2	N	1
4	Maktabgacha ta'lim yoshidagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalarni tarbiyalash tizimi	Amaliy mashg'ulot: Maktabgacha ta'lim yoshidagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiya berish. Maktabgacha ta'lim yoshidagi ko'rishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiyasi, korreksion mashqlarni tashkil etish.	2	A	1
5	Maktabgacha	Nazariy mashg'ulot: Eshitishida nuqsoni	4	N	2

	surdopedagogika faning predmeti, maqsad va vazifalari Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning toifalari.	bo'lgan bolalar.. Nazariy mashg'ulot: Tug'ma va orttirilgan karlik. Etiologiyasi, eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarning rivojlanish xususiyatlari, sog'lom tengdoshlaridan farqi			
6	Maktabgacha ta'lim yoshidagi eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiya berish	Amaliy mashg'ulot:Maktabgacha ta'lim yoshidagi eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiya berish Maktabgacha ta'lim yoshidagi eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarni normal eshituvchi bolalar jamoasiga qo'shish. .	2	A	1
7	Maktabgacha oligofrenopedagogika fanining predmeti , maqsad va vazifalari va metodlari Aqli zaiflik darajalari	Nazariy mashg'ulot: Maktabgacha oligofrenopedagogika fanining predmeti maqsad va vazifalari va metodlari Nazariy mashg'ulot: Aqli zaiflik darajalari. Aqli zaif bo'lgan bolalarning rivojlanish xususiyatlari.	4	NA	2
8	Maktabgacha ta'lim yoshidagi aqli zaif bo'lgan bolalarga ta'lim-tarbiya berish	Amaliy mashg'ulot:Maktabgacha ta'lim yoshidagi aqli zaif bo'lgan bolalarga ta'lim-tarbiya berish. Intellektual kamchiligi bo'lgan bolalar mehnat ta'limi va madaniy gigiyenik ko'nikmalarni shakllanitirish usullari	2	A	1
9	Daun sindromi kasalligi, Daun sindromiga chalingan bolalar rivojlanish xususiyatlari,	Nazariy mashg'ulot: Daun sindromi kasalligi, daun sindromli bolalar tasnifi, kelib chiqish sabablari. Daun sindromli bolalarning o'ziga xos xususiyatlari. Amaliy mashg'ulot:Maktabgacha yoshdagi daun sindromli aqli zaif bolalarni o'qitish va tarbiyalash yo'llari, tarbiya turlari va ularni amalga oshirish yo'llari.	4	NA	2
10	Autizm sindromiga chalingan bolalar, autizm sindromiga chalingan bolalar rivojlanish xususiyatlari	Nazariy mashg'ulot: Autizm sindromiga chalingan bolalar va autizmning kelib chiqish sabablari, Amaliy mashg'ulot: Autizm sindromiga chalingan bolalar rivojlanish xususiyatlari.	4	NA	2
11	Ruhiy rivojlanishi sustlashgan bolalar, ruhiy rivojlanishi sustlashgan bolalarga ta'lim	Nazariy mashg'ulot: Ruhiy rivojlanishi sustlashgan bolalar. Ruhiy rivojlanishning sustlashishining	4	NA	2

	tarbiya berish	yuzaga kelish sabablari. Amaliy mashg`ulot: Ruhiy rivojlanishi sustlashgan bolalarga ta'lim tarbiya berish metodikasi.			
12	Maktabgacha logopediya fani, maqsad va obyekt va vazifalari, Nutq nuqsonlari klassifikatsiyasi Maktabgacha ta'lim yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar ta'lim-tarbiya berish	Nazariy mashg`ulot: Maktabgacha logopediya fani, maqsad va obyekt va vazifalari, Amaliy mashg`ulot: rinolaliya, dizartriya, alaliya, afaziya, Nazariy mashg`ulot: duduqlanish va uning kelib chiqish sabablari Amaliy mashg`ulot: Maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bor bolalarga logopedik yordamni tashkil etish, ovoz mashqlari, nutq komponentlarini rivojlantirishga qaratilgan o'yinlarni tayyorlash..	8	NA	4
13	Harakat-tayanch a'zolarida nuqsoni bo'lgan bolalar	Nazariy mashg`ulot: Skolioz kasalligi haqida umumiy ma'lumot, kelib chiqish sabablari, Nazariy mashg`ulot: Artrogripoz kasalligi haqida umumiy ma'lumot, kelib chiqish sabablari, simptomlari, klassifikatsiyasi Amaliy mashg`ulot: Raxit haqida umumiy ma'lumot, kelib chiqish sabablari, simptomlari, klassifikatsiyasi, etiologiyasi. Nazariy mashg`ulot: Bolalar serebral falaji asoratlari haqida umumiy ma'lumot, kelib chiqish sabablari, simptomlari	8	NA	4
14	Maktabgacha ta'lim yoshidagi harakat-tayanch a'zolarida nuqsoni bo'lgan bolalarga ta'lim-tarbiya berish	Amaliy mashg`ulot: Tayanch-harakat a'zolarida nuqsonlar bo'lgan bolalarga ta'lim tarbiya berish va zamonaviy korreksion usullari tahlil qilish	2	A	1
15	Mujassam va rivojlanishida murakkab ko'p nuqsoli bolalar	Nazariy mashg`ulot: Mujassam va rivojlanishida murakkab ko'p nuqsoli bolalar to'grisida ma'lumot.	2	N	1
16	Maxsus ta'limning O'zbekistondagi va xalqaro huquqiy asoslari	Nazariy mashg`ulot: Maxsus ta'lim siyosatining xalqaro huquqiy asoslari, zamonaviy jamiyatda maxsus ta'lim: tarixiy va falsafiy asoslar Nazariy mashg`ulot: Maxsus ta'limning O'zbekistondagi huquqiy asoslari, yangi tahrirdagi "ta'limt o'g'risida"gi qonun. Amaliy mashg`ulot: O'zbekistonda	6	N	3

		mahsus ta'lim tizimi.			
Jami			60		30

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. V.S Raxmanova "Defektologiya asoslari". Toshkent. "Voriz-nashriyoti", 2012 y.
2. Vigotskiy L.S. Osnovi defektologii//Sobr.soch.V 6-tit.T.-5.-M., 1983
3. Nastolnaya kniga pedagoga-defektologa T. B. Yepifanseva i dr. Rostov n/D: Feniks, 2007
4. L.Mo'minova, M. Ayupovavaboshqalar "Maxsuspedagogika". Toshkent. "noshir", 2012 y.
5. Fadina G.V.

Diagnostikaikorreksiyazaderjkipsixicheskogorazvitiyadeteystarshegodoshkolnogovozrasta: Uchebno-metodicheskoyeposobiye / G.V. Fadina — — Balashov: "Nikolayev"

6. Deti s zaderjkoypsixicheskogorazvitiya M: Pedagogika, 1984. --, il.Pod red. T. A. Vlasovoy, V. I. Lubovskogo, N. A. Sipinoy.

7. Fadina G.V.

Diagnostikaikorreksiyazaderjkipsixicheskogorazvitiyadeteystarshegodoshkolnogovozrasta: Uchebno-metodicheskoyeposobiye / G.V. Fadina — — Balashov: "Nikolayev", 2004. — 68 bet

8. Dvigatelnoyerazvitiyerebenka s sindromomDauna. Posobiyedlyaspetsialistov
9. SindromDauna. Fakti, Pole Ye. V. M. : BF "Daunsayd Ap" 2012
10. SindromDauna: Aleksandr Snegiryov "Neftyanaya Venera" (2009)
11. Dvigatelnoyerazvitiyedetey s sindromomDauna. Broshyuradlyaspetsialistov. 2003g.
12. SindromDauna. XXI vek. Jurnal № 1. 2008g
13. SindromDauna. Fakti. 2004g.
14. Sotsialnayaadaptatsiyadeteयरannegovozrasta s sindromomDauna.

Metodicheskoyeposobiye. 2008g.

15. Formirovaniyenavikovobщyeniya u detey s sindromomDauna.

Rukovodstvodyaroditeley. LibbiKumin. 2004g.

16. Arxipova Ye. F. Korreksionnayarabota s detmi s serebralnimparalichom (dorechevoy period) . — M. , 1989.

17. Badalyan L. O. ,Jurba L. T. , Timonina O. V. Detskiyeserebralniyeparalichi. — Kiyev

18. AkatovL.I.Sotsialnayareabilitatsiyadeteयर ogranichennimivozmojnostyamizdorovya. Moskva:GumanitarniyizdatelskiysentrVlados, 2004

19. Raxmanova V.S., NurkeldiyevaD.A.Alohidayordamgamuxtojbolalarreabilitatsiyasi. Navruz , Toshkent, 2014

20. Ermakov V.P., Yakunin G.A. Osnovi tiflopedagogiki. M.: Vlados. 2000 g.

21. Tiflopedagogika. Ma'ruza matni. 2008. Toshkent.: Nizomiy nomidagi TDPU

22. Logopediya ped.red.L.S.Volkoviy,S.N.Shaxovskiy.Moskva 2004

Internet manbalari.

1. <http://ru.wikipedia.org>
2. <https://studopedia.ru>
3. www.tdpu.uz
4. www.pedagog.uz
5. www.Ziyonet.uz
6. www.edu.uz
7. tdpu.intranet.ped

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O‘RTA MASUS TA‘LIM VAZIRLIGI

O‘RTA PROFESSIONAL TA‘LIMNING

4.11.02.02- maktabgacha ta‘lim kasbi bo‘yicha

Inklyuziv ta‘lim fan

O‘QUV DASTURI

Kvalifikatsiya(lar) nomi: tarbiyachisi

O‘quv rejadagi tartib raqami: 2.1.9

Ajratilgan soat: 40

Toshkent– 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Fayzieva Shaxlo Nurpulloevna	Toshkent pedagogika kolleji katta o'qituvchilari
Fayzullayeva Iroda Baxtiyorovna	

Taqrizchilar:

Xamraeva Iroda	Nizomiy nomidagi TDPU o'qituvchisi
Miraxmedova D.A	Yunusobod tumani 99 -sonli MTT mudirasi

2. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Inklyuziv ta'lim
Ajratilgan soat	40
Mavzularning soni	8
Dasturning maqsadi	Inklyuziv va integrallashgan ta'lim asoslari, fanning rivojlanish tarixi, chel el davlatlarida inklyuziv ta'limning rivojlanishi va jismoniy yoki psixik rivojlanishida nuqsonlari bo'lgan bolalarni soglom tengdoshlari jamoasidagi moslashish talablari bilan tanishtirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Inklyuziv va integrallashgan ta'lim asoslari, fanning rivojlanish tarixi, chel el davlatlarida inklyuziv ta'limning rivojlanishi va jismoniy yoki psixik rivojlanishida nuqsonlari bo'lgan bolalarni sog'lom tengdoshlari jamoasidagi moslashish talablari o'qitish usullari haqida biladi.
Bilimlar	- inklyuziv ta'lim tushunchasini, tarixini, asosiy maqsadini, tarkibiy qismini, ijtimoiy–madaniy asosini; - inklyuziv ta'limning nazariy va amaliy asoslarini; - rivojlanishida kamchiliklari bo'lgan bolalarni ijtimoiy-madaniy muxitni tashkil etishni; - maktabgacha ta'lim tizimida inklyuziv ta'lim asoslarini; - xorijiy va maxalliy davlatlar bizning tendensiyalari, xuquqiy asosini - inklyuziv ta'lim tushunchasini, tarixini, asosiy maqsadini, tarkibiy qismini, ijtimoiy–madaniy asosini;
Ko'nikmalar	- Inklyuziv ta'lim tashkilotida ta'lim-tarbiyaviy faoliyatini tashkil etish; - O'zbekiston konunchiligi nuqtai nazaridan psixik yoki jismoniy kamchiliklarga ega bulgan bolalar uchun inklyuziv va kompleks ta'lim texnologiyalarni qo'llash. - rivojlanishida kamchiliklari bo'lgan bolalarga o'ziga xos pedagogik-psixologik yondashuv.
O'quv rejasiga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Defektologiya asoslari
O'qitishning tashkiliy shakli	N- nazariy ta'lim; A-amaliy ta'lim; NA-birgalikda tashkil etilgan nazariy va amaliy mashg'ulotlar
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'rikmalarini baholash	YOzma, og'zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2.O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Inklyuziv ta'lim asoslari	Nazariy: Inklyuziv ta'lim tushunchasi. Inklyuziv ta'lim madaniyati. Inkyuziv ta'limning maqsad va vazifalari. Inklyuziv ta'limning muammolari. Inklyuziv ta'limga kiritishning asosiy tamoyillari mazmuni va moxiyati. Inklyuziv ta'limining rivojlanishining zamonaviy bosqichlari Amaliy:Inklyuziv ta'lim tushunchasini dunyoda givojlanishida yuzaga kelayotgan muammolar xamda ularni echimini topish uchun belgilangan istiqbollari. Inkyuziv ta'limning maqsad, vazifa va rivojlanish tarixi. Inklyuziv ta'limning muammolari. Zamonaviy modellarning taxlili va O'zbekiston maxsus ta'limida qo'llash uchun tavsiyalar.	8	NA	4
2	Inklyuziv ta'lim siyosatining jahon miqyosida nazariy va amaliy jihatdan qo'llab-quvvatlanishi	Amaliy: Rossiya Federasiyasida, O'rta Osiyo davlatlarida, Amerika Qo'shma SHTatda, Kanada, YAponiya, Xitoy, Koreya, Hindiston, Buyuk Britaniya, Angliya Gresiya Fransiya Portugaliya Italiya inklyuziv ta'limning rivojlanishi. Rivojlangan davlatlarda inklyuziv ta'limining rivojlanishining zamonaviy bosqichlari taxlil qilish	8	A	4
3	Shaxsiy inklyuziv ta'lim dasturlari	Nazatiy: T. Loreman, D. Deppeler, D. Xarvi dasrliklari asosida shaxsiy inklyuziv ta'lim dasturlari mazmun moxiyati tahlil qilish hamda inklyuziv ta'lim dasturlari tuzish	2	N	2
4	Inklyuziv ta'lim istiqbollari	Nazatiy: Inklyuziv ta'lim istiqbollari ,Jil' Van den Bryul' qarashlari tahlili	2	N	2
5	O'zbekiston Respublikasida uzluksiz sifatli inklyuziv ta'limni yaratish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlar	Nazatiy: O'zbekiston Respublikasida uzluksiz sifatli inklyuziv ta'limni yaratish shart-sharoitlari Inklyuziv ta'limni joriy qilish bo'yicha dastlabki tajriba va sinov ishlari	4	N	2

6	Inklyuziv ta'lim siyosatining xalqaro huquqiy asoslari	Nazariy: Inson huquqlari umumjaxon Deklarasiyasi (1948 yil),Inson huquqlari umumjaxon Deklarasiyasi (1968 yil 26 moddasi), Nogiron huquqlari tug'risidagi deklarasiya (1975 yil), BMTning Osiyo va Okeaniya mamlakatlari nogironlariga nisbatan tadbir dasturlari (1983 yil),Salamanka Bayonoti (1994 yil), Dakar Deklarasiyasi (2000 yil), Inklyuziv ta'limning O'zbekistondagi huquqiy asoslari	8	N	4
7	Inklyuziv o'quv jarayonini tashkil etish va qo'llab-quvvatlash texnologiyalari	Nazariy: Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan diagnostika va maslaxat ishlari, Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan jismoniy-sog'lomlashtirish ishlari, Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan ta'lim-tarbiyaviy ishlar mazmuni, Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan korreksion-rivojlantirish ishlar mazmuni, Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan ijtimoiy-pedagogik ishlar mazmuni, Inklyuziv ta'limda rivojlanishida kamchiligi bo'lgan bolalar bilan psixologik-pedagogik ishlar mazmuni,	4	N	2
8	, Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalar bilan inklyuziv ta'lim sharoitida xamkorlik qilish	Amaliy: Maktabgacha ta'lim yoshidagi sensor kamchiliklari bo'lgan bolalar, xarakter-tayanch azolarida kamchiliklari bo'lgan bolalar, aqliy kamchiliklari bo'lgan bolalar bilan inklyuziv ta'lim sharoitida xamkorlik qilish	4	A	2
Jami			40	N-26 A-14	20

3.O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi.

Baholash usullari yozma, og'zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. Inklyuzivnoe obrazovanie : [sbornik]. V'p. 1 / sost. S. V. Alyoxina, N. YA. Semago, A. K. Fedina. – Moskva : SHkol'naya kniga, 2010. – 272 s
2. Alyoxina, S. V. Inklyuzivnoe obrazovanie: istoriya i sovremennost': uchebno-metodicheskoe posobie /
3. S. V. Alyoxina. – Moskva : Pedagogicheskiy universitet «Pervoe sentyabrya», 2013. – 33 s. Arxipova E. F. Korrekcionnaya rabota s det'mi s serebral'n'm paralichom (dorechevoy period) . — M. , 1989.
4. Badalyan L. O. , Jurba L. T. , Timonina O. V. Detskie serebral'n'e paralichi. — Kiev, 1988.
5. Ogol'sova, E. G. Razvitie inklyuzivnogo obrazovaniya v Rossii / E. G. Ogol'sova, A. E. Timoxina, E. A. Sergeeva. — Tekst : neposredstvenny'y // Molodoy uchen'y. — 2017. — № 50 (184). — S. 249-252.
6. A.J.Xolbekov «Razvitie spetsial'nogo i inklyuzivnogo obrazovaniya v aspekte realizatsii prav invalidov na obrazovanie» str. 35 «Implementatsiya konvensii OON o pravax invalidov: Zarubejny'y i natsional'ny'y op't» material' Respublikanskoy konferentsii, Tashkent 2010g. S3U»
7. Suleymenova R.A., Xakimjanova G.D. «Zarubejny'y i otechestvenny'y op't vklyucheniya detey s osob'mi nujdami v obo'eobrazovatel'ny'y prosess. Problem' i puti resheniya». Almat', ID «KAPrint» 2001g
8. R.A. Suleymenova «Metodicheskie podxod' k vnedreniyu inklyuzivnogo obrazovaniya v Respublike Kazaxstan.» j. Spetsial'noe obrazovanie v Kazaxstane g. Almat'
9. Opit vnedreniya inklyuzivnogo obrazovaniya. Material' mejdunarodnogo foruma. Tashkent 2007g.
10. Vasil'eva, P. V. Inklyuzivnoe obrazovanie v SSHA / P. V. Vasil'eva. — Tekst : neposredstvenny'y // Molodoy uchen'y. — 2018. — № 2 (188). — S. 94-96.
11. Ardzinba V. A. Inklyuzivnoe obrazovanie invalidov v Soedinenn'x SHtatax Ameriki // Elektronn'y jurnal «Psixologicheskaya nauka i obrazovanie». — 2010, № 5
12. Suleymenova R.A., Xakimjanova G.D. «Zarubejny'y i otechestvenny'y op't vklyucheniya detey s osob'mi nujdami v obo'eobrazovatel'ny'y prosess. Problem' i puti resheniya». Almat', ID «KAPrint» 2001g
13. Mejdunarodny'y op't v oblasti inklyuzivnogo obrazovaniya: Kanada. Informatsionny'y metodicheskiy portal po inklyuzivnomu obrazovaniyu. [Elektronn'y resurs]. <http://www.edupopen.ru/> Data obrao'eniya 15.03.2016.
14. SHinkareva E.YU. Pravo na obrazovanie rebenka s ogranichenn'mi vozmojnostyami v RF i za rubejom: monografiya / SHinkareva E.YU. 2007 g. - Arxangel'sk. - S. 96
15. Dronishines, N. P. Gosudarstvennaya politika razvitiya doshkol'nogo i shkol'nogo obrazovaniya v YAponii./ N. P. Dronishines. – Ekaterinburg, 1996. - 75s.
16. Satosi Arakava. Predlojeniya po reformirovaniyu obrazovaniya detey s ogranichenn'mi vozmojnostyami (Sozdanie shkol i jil'x kvartalov s inklyuzivn'm obucheniem). Izdatel'skiy otdel Natsional'noy assosiasii po izucheniyu problem detey s ogranichenn'mi vozmojnostyami, 2010.
17. SHinkareva E.YU. Pravo na obrazovanie rebenka s ogranichenn'mi vozmojnostyami v RF i za rubejom: monografiya / SHinkareva E.YU. 2007 g. - Arxangel'sk. - S. 96
18. Den Men. Mnogourovnevaya model' obrazovaniya i sxema inklyuzivnogo obrazovaniya v Kitae // Kitayskoe inklyuzivnoe obrazovanie. 2004(6). S. 1-7..
19. SHinkareva E.YU. Pravo na obrazovanie rebenka s ogranichenn'mi vozmojnostyami v RF i za rubejom: monografiya / SHinkareva E.YU. 2007 g. - Arxangel'sk. - S. 96
20. Tixonova, S. A. Zarubejnaya praktika obrazovaniya detey s ogranichenn'mi vozmojnostyami zdorov'ya v sootvetstvii s trebovaniyami Konvensii OON o pravax invalidov / S. A. Tixonova. — Tekst : neposredstvenny'y // Teoriya i praktika obrazovaniya v sovremennom mire : material' I

Mejdunar. nauch. konf. (g. Sankt-Peterburg, fevral' 2012 g.). — T. 2. — Sankt-Peterburg : Renome,

21. Lyudi s invalidnost'yu vo Fransii.

22. Alexina S.V. , Semago N.YA., Fadina A.K. Inklyuzivnoe obrazovanie. V'pusk 1. –M .: Sentr «SHkol'naya kniga», 2010. –300 c.

23. Vanyan A. Obzor inklyuzivnogo obrazovaniya za rubejom. // V'gotkiy L.S. Pedagogicheskaya psixologiya. –M.: Psixolog, 2001. –536 s.

24. Groznaya N.S. Inklyuzivnoe obrazovanie za rubejom ot mecht' k real'nosti // Obzor materialov spetsial'nogo v'puska jurnala «Inklyuzivnoe obrazovanie: problem' sovershenstvovaniya obrazovatel'noy politiki i sistem': Material' mejdunarodnoy konferensii. 19–20 iyunya 2008 goda. —SPb.: Izd-vo RGPU im. A. I. Gersena, 2008. —215

25. Alexina S.V. , Semago N.YA., Fadina A.K. Inklyuzivnoe obrazovanie. V'pusk 1. –M .: Sentr «SHkol'naya kniga», 2010. –300 c.

26. Vanyan A. Obzor inklyuzivnogo obrazovaniya za rubejom. //Rejim dostupa: <http://turrion.net/default.asp?src=library&id=001>.

27. V'gotkiy L.S. Pedagogicheskaya psixologiya. –M.: Psixolog, 2001. –536 s.

28. Groznaya N.S. Inklyuzivnoe obrazovanie za rubejom ot mecht' k real'nosti // Obzor materialov spetsial'nogo v'puska jurnala «Inklyuzivnoe obrazovanie: problem' sovershenstvovaniya obrazovatel'noy politiki i sistem': Material' mejdunarodnoy konferensii. 19–20 iyunya 2008 goda. —SPb.: Izd-vo RGPU im. A. I. Gersena, 2008. —215

Internet manbalari.

1. <http://ru.wikipedia.org>
2. <https://studopedia.ru>
3. www.tdpu.uz
4. www.pedagog.uz
5. www.Ziyonet.uz
6. www.edu.uz
7. tdpu.intranet.ped

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Badiiy-ijodiy faoliyat o'quv amaliyot

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.10

Ajratilgan soat: 180

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:

Fayzullaeva I.B

Toshkent pedagogika kolleji "Mahsus fanlar"
kafedrasida o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Ro'ziyeva M.M.

MTMRMQTOI" Maktabgacha va musiqiy ta'lim"
kafedrasida katta o'qituvchisi.

Muminova N

Yangixayot tumani 51 MTT direktori

1. O'quv dasturi umumiy talablari

Dastur nomi	Badiiy-ijodiy faoliyat
Ajratilgan soat	180
Mavzularning soni	20
Dasturning maqsadi	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalar ijodiga rahbarlik qilish uchun amaliy, bilim va ko'nikmalarni berish. Ularga qog'oz, karton, tabiiy materiallarni qayta ishlash texnikasi, o'yin kulgular uchun jihozlar yasash, tabiiy, tashlandiq materiallarni qayta ishlash, gazlamadan applikasiya va boshqa materiallarni qayta ishlash yo'llarini o'rgatish
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- Qog'oz va karton turlari bilan ishlash usullarini, qog'ozni bo'yash turlari texnologiyasini, harakatli o'yinchoqlar va ularning yasash yo'llarini o'rganish; - Plastilin va loydan predmetli, mazmunli, dekorativ va boshqa usullarda ishlashni o'rganish - Amaliy dars jarayonida ijodkorlik, izlanish orqali ijodiy ishlarni yarata olish qobiliyatini shakllantirish; - MTT larda bolalar ijodkorligini rivojlantiruvchi markazlar uchun jihozlar tayyorlash yo'llarini o'rganish; - Tabiiy va tashlandiq materiallardan ijodiy ishlar bajarish
Bilimlar	- Maktabgacha yoshdagi bolalarni badiiy ijodiy faoliyatga o'rgatishning maqsad va vazifalarini; - qog'oz, karton turlari bilan ishlash va qog'oz, kartondan trafaret, shablon, muhr tayyorlash texnikasini; - qog'ozni bo'yash turlarini bajarish texnikasini va xavfsizlik qoidalarini; - pape-mashe va applikasiya usullarini; - ijodiy o'yinlar uchun qo'llanmalar, qiziqarli kitobchalar tayyorlash usullarini - MTTda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni o'tkazishga ko'rgazmali vositalar tayyorlashni - rivojlantiruvchi markazlar uchun ko'rgazmalar tayyorlashni - tabiiy, taslandiq materiallar va turli hom ashyolar bilan ishlash usullarini - Munchoqlar bilan ishlash; - Ip va gazlamalar bilan ishlash usullarini. - loy va plastilin bilan ishlash usullarini;
Ko'nikmalar	- qog'oz va karton turlari bilan ishlash usullaridan foydalanib ijodiy ishlar bajarish; - qog'ozdan konsturktsiyalash orqali buyumlar yasash; - qog'ozni bo'yash turlari texnologiyasidan foydalanib ijodiy ishlar bajarish va turli usullarda rasm chizish; - qiziqarli ertak kitobchalar tayyorlash; - MTTda ma'naviy-ma'rifiy tadbirlarni o'tkazishga ko'rgazmali vositalar tayyorlash - ta'limiy tarbiyaviy faoliyat va o'yinlar uchun jihozlar tayyorlash; - tabiiy va tashlandiq materiallardan ijodiy ishlar bajarish; - Munchoqlar bilan ishlash; - loy va plastilindan buyumlar yasash.
O'quv rejasiga muvofiq	Tasviriy faoliyat metodikasi

o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim;
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Yozma, og'zaki, savol – javob, munozara, test, amaliy topshiriq.

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishni tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1 Bo'lim. Qog'oz va karton turlari bilan ishlash					
1	Qog'oz va karton turlari . Qog'oz va kartondan trafaret, shablon, muxr tayyorlash texnikasi.	Qog'oz va karton navlarini to'plash va ijodiy ish bajarish. Trafaret, shablon va muxr tayyorlash texnikasi. Trafaret, shablon va muxr tayyorlash bo'yicha amaliy ish bajarish	6	A	2
2	Qog'ozga turli bo'yash usullaridan foydalanib rang berish	Akvarel, guash, moyli bo'yoq, tush va tabiiy ranglar, kleyster, tampon, rangli qalam yordamida oddiy va murakkab bo'yash turlarini bajarish. Noan'anaviy rasm chizish turlari yordamida ijodiy ishlar bajarish.	12	A	4
3	Turli applikasiya usullarida ijodiy ish bajarish	Qirqib yopishtirishning har xil usullari. Predmetli, mazmunli, dekorativ, mazaika, kandli, kvilling applikasiya usullaridan foydalanib ijodiy ishlar bajarish Noan'anaviy applikasiya usullaridan foydalanib ijodiy ishlar bajarish	18	A	6
4	Qog'ozni buklash yo'li bilan o'yinchoqlar yasash. "Origami"	Qog'ozni buklash ya'ni "origami" usullari. Origamini to'g'ri to'rtburchak shaklidagi qog'ozni kvadrat shakliga keltirish orqali va ularni 9,12,16 kvadrat buklash usullaridan foydalanib yasash. Oddiy va modulliy origami usullarida ijodiy ish bajarish	6	A	4
5	Tadbirlar uchun bezaklar tayyorlash	MTTda o'tkaziladigan bayramlar uchun turli xil bezaklar tayyorlash.	6	A	4
6	Qog'oz va salfetkalar yordamida gullar yasash	Turli qog'oz va salfetkalardan gullar yasashni mashq qilish va gul dasta tayyorlash. Birgalikda	6	A	4

		ijodiy ishlar bajartirish.			
7	Qiziqarli ertak kitobchalar tayyorlash	MTTLar uchun qiziqarli ertak kitoblarini turli xom ashyolar yordamida tayyorlash	6	A	4
8	Pap'ye - mash'e	Pap'ye –mash'e usulida uy ro'zg'or buyumlar, sabzavot, mevalar va o'yinchoqlar tayyorlash.	12	A	4
2. Bo'lim: Tabiiy, tashlandiq materiallar va turli hom amshyolar bilan ishlash					
9	Tabiiy materiallardan ijodiy ishlar bajarish	Danaklar, yong'oq, daraxt po'stlog'i, shohchalar kabi tabiiy materiallardan ijodiy ishlar va o'simlik barglari, urug'lardan applikasiya ishlarini bajarish.	6	A	4
10	Tashlandiq materiallardan ijodiy ishlar bajarish	Tuxum po'chog'i, karton qutichalari, paralon, yelim idishlar kabi tashlandiq materiallar (ikkilamchi homashyolar) dan o'yinchoqlar yasash. Birgalikda ijodiy ishlar bajartirish.	12	A	4
11	Esdalik sovg'alari yasash va bezatish.	Qog'ozdan va turli materiallardan esdalik sovg'alari yasash va bezatish. Birgalikda ijodiy ishlar tayyorlash	6	A	4
12	Munchoqlar yordamida kompozitsiyalar tayyorlash	Munchoqlar yordamida daraxtlar, gullar va hasharotlar kompozitsiyalarini tayyorlash.	6	A	4
13	Iplar va rangli lentalar yordamida turli o'yinchoqlar va buyumlar yasash	Iplarni maydalab kesish yordamida applikasiya ishlari bajarish usullari. Ipli bubonchiklardan o'yinchoqlar tayyorlash usullari. Rangli lentalar yordamida gullar tayyorlash. To'qilgan iplardan foydalanib applikasiya ishlari bajarish usullari	12	A	6
14	Yumshoq o'yinchoqlar	Yumshoq o'yinchoqlar andozasini tayyorlash. Andoza yordamida bichish va tikish. Qisimlarni birlashtirish va o'yinchoqni bezash	12	A	6
15	Gazlamani bezash, kashta tikish	Turli chok turlari. Turli chok turlari orqali kashta tikkish. Noananaaviy kashta tikish usullaridan foydalanib ijodiy ish bajarish	12	A	6
16	Loy va plastilindan ijodiy ishlar bajarish.	Plastilin va loydan predmetli, mazmunli, dekarativ va boshqa usullardan foydalanib ijodiy ishlar bajarish.	12	A	4
3. Bo'lim. Rivojlantiruvchi markazlar uchun ko'rgazmalar tayyorlash					
17	Qurilish va konstruktorlash markazi uchun ko'rgazmalar tayyorlash	Qurilish konstruktorlash va matematika markazi uchun turli yosh guruhlariga, mavzularga doir ko'rgazmalar tayyorlash.	6	A	4
18	Syujetli rolli o'yinlar va drammalashtirish markazi uchun ko'rgazmalar tayyorlash	Syujetli rolli o'yinlar va drammalashtirish markazi uchun turli yosh guruhlariga, mavzularga doir ko'rgazmalar (niqoblar, barmoq teatri, pahmoq teatri, stol teatri, soya teatri va qo'g'irchoq qo'lqop teatri uchun qahramonlar) tayyorlash.	12	A	8
19	Til va nutq markazi uchun ko'rgazmalar tayyorlash	Til va nutq markazi uchun turli yosh guruhlariga, mavzularga doir ko'rgazmalar tayyorlash.	6	A	4
20	Ilm fan va tabiat markazi uchun ko'rgazmalar	Ilm fan va tabiat markazi uchun turli yosh guruhlariga, mavzularga doir ko'rgazmalar	6	A	4

tayyorlash	tayyorlash		
Jami		180	90

2. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari yozma, og'zaki, savol –javob , test, amaliy topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati.

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy baxodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. M. SH.Nurmatova, SH.T.Xasanova, D.E.Azimova "Ustaxonada amaliy mashg'ulot" Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. Toshkent-2010.
9. "O'quv ustaxonasida amaliy mashg'ulot" Rahima Movlonova. Marhamat Satbayeva. Toshkent-"Ilm Ziyo"-2010
10. А.В.Никитина Рисованя веревочкой .М. 2006 г
11. Т.Ю. Амреева Нетрадиционные графичэские техники рисования
12. И.А.ЛыковаАппликатция из бумаг Мос карапуз 2007 г
13. Д.Чиотти. Оргеналная поделки из бумаг. москва 2008
14. И.А.Лыкова Конструированя ДОУ М 2009
15. "Ilk qadam" davlat dasturi . Toshkent.O`zRMTV. 2018 yil
16. М.М. Shmulevich. «Qog'oz va kartondan figuralar yasash» Т.-:«O'qituvchi»-1994
17. Aziza Murodova. Gulnoza Murodova "O'yinchoqlar yasash san'ati" Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti Toshkent-2008
18. Патрик Захорюк Картины из цветов и листьев 2008
19. R.Raximova: Loy va plastelindan narsalar yasashni o'rganamiz.T.2016 y.
20. И.А.Лыкова Лепим сказку Мос карапуз 2010 г
21. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil

Internet manbalari

1. <http://www.ziyonet.uz>.
2. <http://www.pinterest.com/>
3. <http://planetadetstva.net>
4. www.maam.ru
5. nsportal.ru

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

**MTTda boshlang'ich kompyuter savodxonligi
o`quv amaliyot**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya(lar) nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 3. 1.11

Ajratilgan soat: 60

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar: Ibragimov Bobur – Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Mansurovich
Rahmatullayeva –Toshkent pedagogika kolleji O'TIBDO'
Lutfiya G'affarovna
Niyazov Abduraxmon – Toshkent pedagogika kolleji o'qituvchisi
Raxmatovich

Taqrizchilar: Mehmonov Rustam – Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika
Yusuf o'g'li universiteti "Informatika va TAT"
kafedrasida katta o'qituvchisi

1.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	MTTda boshlang'ich kompyuter savodxonligi
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	22
Dasturning maqsadi	O'quvchilarga informatika va axborot texnologiyalarini kasbga yo'naltirilgan holda o'qitish, asosan ularning amaliy jihatlari haqida bilim berish, zamonaviy kompyuterlarning dasturiy ta'minoti, shu jumladan, amaliy va xizmat ko'rsatuvchi dasturlar bilan ishlash malakasini hosil qilish, axborot–kommunikatsiya texnologiyalaridan o'z kasbiy faoliyatlarida unumli foydalana olish ko'nikma va malakalarini shakllantirishdan iborat.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	Bo'lajak kichik mutaxassislarga MTTda boshlang'ich kompyuter savodxonligidan kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatish, shu sohada mukammal to'liq bilim berilishini ta'minlashdan iboratdir. Fanni o'rganish natijasida o'quvchilar quyidagi bilim, ko'nikma, malakalarga ega bo'ladilar; - axborotni tashkil qilish va izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirishni bilishi; - kompyuterlarga xizmat qilishning asosiy qoidalari, ularga xizmat qiluvchi dasturlar va ulardan foydalana olishni bilishi; - kompyuter viruslaridan saqlanish usullari, antivirus dastur vositalarining imkoniyatlaridan foydalana olishi; - kasbiy soxasiga oid sodda masalalarning modellarini tuza olishi; - multimediya texnologiyasi va telekommunikatsiya vositalarini bilishi va ulardan foydalana olish ko'nikmalariga ega bo'lishi; - shaxsiy elektron manzil (elektron pochta) ochish va u bilan ishlash, Internet tarmog'ida axborot izlash tizimlaridan foydalana olish malakalariga ega bo'liadilar.
Bilimlar	-Kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlay olishni; - MTTda o'tiladigan turli mashg'ulotlar uchun didaktik o'yinlar yarata olishni, -elektron darsliklardan foydalana olishni; -internet tarmog'idan kasbiy soxaga mos ma'lumotlarni topa olishni; -maktabgacha yoshdagi bolalarning boshlang'ich kompyuter savodxonligini kasbiy faoliyatida samarali foydalana oladigan darajada o'rgatishni; -multimediya texnologiyasi va telekommunikatsiya vositalarini bilishi;
Ko'nikmalar	-axborotni tashkil qilish va izlab topish, ajratib olingan axborotni tizimlashtirish, tarkiblantirish, umumlashtirish va tushunarli shaklga keltirish; -kompyuterlarga xizmat qilishning asosiy qoidalari, ularga xizmat qiluvchi dasturlar va ulardan foydalana olish;

	- kompyuter o'yinlari, didaktik o'yinlar yordamida bolalarda kompyuterda ishlashni o'rgatish; -kompyuterdagi mavjud dasturlardan foydalanib, bolalarning yoshiga mos materiallar tayyorlay olish; -shaxsiy elektron manzil (elektron pochta) ochish va u bilan ishlash, internet tarmog'ida axborot izlash ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Kasbiy faoliyatda axborot texnologiyalaridan foydalanish
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

№	Fanning bo'limlari va mavzular nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	MTMda boshlang'ich kompyuter savodxonligi fani haqida tushuncha. Kompyuter bilan ishlashda texnika xavfsizligi va sanitariya-gigiyena qoidalari.	MTMda boshlang'ich kompyuter savodxonligi fani haqida tushuncha. Kompyuter bilan ishlashda texnika xavfsizligi va sanitariya-gigiyena qoidalari.	2	A	
2	Didaktik o'yinlar va ularni kompyuterda yaratish Bola tarbiyasida kompyuter o'yinlari	Didaktik o'yinlarni kompyuterda yaratish. Didaktik o'yinlarni kompyuterda yaratish. Bola tarbiyasida kompyuter o'yinlarining ahamiyati.	2	A	2
3	Maktabgacha yoshdagi bolalarga mo'ljallangan o'yinlar.	Maktabgacha yoshdagi bolalarga mo'ljallangan o'yinlari. Kompyuter o'yinlarining turlari. Bolaga salbiy ta'sir ko'rsatuvchi o'yinlar	2	A	2
4	"Alifboni o'rganamiz" didaktik oyini	"Alifboni o'rganamiz" didaktik oyini kompyuterda yaratishni yo'llari	2	A	2
5	"O'zbekiston mening-Vatanim" ta'limiy didaktin o'yini	"O'zbekiston mening-Vatanim" ta'limiy-didaktik o'yinni yaratish	2	A	
6	"Kuz bo'yoqlari" ta'limiy-didaktik o'yini	"Kuz bo'yoqlari" ta'limiy-didaktik o'yinini yaratish usullari	4	A	2

7	Transport, ko'cha harakati qoidalari, hayotiy faoliyat xavfsizligi asoslariga ta'limiy-didaktik o'yinlar.	Transport, ko'cha harakati qoidalari, hayotiy faoliyat xavfsizligi asoslariga ta'limiy-didaktik o'yinlar yaratish.	4	A	2
8	"Kumush qish" mavzusida ta'limiy-didaktik o'yinlar yaratish	"Kumush qish" mavzusida ta'limiy-didaktik o'yinlar yaratish	4	A	2
9	"Bolalar bog'chasi" ta'limiy-didaktik o'yini	Qishki o'yin-kulgilar, Vatan himoyachilari kuni, men va mening tanam, hushmuomilalik alifbosi mavzulariga doir ko'rgazmalar va ta'limiy-didaktik o'yinlarni yaratish	4	A	2
10	Ekologiya mashg'uloti uchun didaktik o'yin	Bolalarni tabiat haqidagi tasavvurlarni rivojlantirish uchun turli xil didaktik o'yinlarni kompyuterda yaratish	4	A	2
11	"G'aroyib dunyo" ta'limiy-didaktik o'yini	Qo'shni mamlakatlar, dunyo mamlakatlari, hayvonlar va qushlar bilan do'stlashamiz, o'simliklar bilan do'stlashamiz, O'zbekistonning buyuk arboblari mavzulariga doir ko'rgazmalar va ta'limiy-didaktik o'yinlarni yaratish	4	A	2
12	"Go'zal bahor" ta'limiy-didaktik o'yini	Onamning kuni, mavsumiy o'zgarishlar, Navro'z bayrami, hasharotlar mavzulariga doir ko'rgazmalar va ta'limiy-didaktik o'yinlarni yaratish.	4	A	2
13	"Yer sayyorasi – umumiy uyimiz" ta'limiy-didaktik o'yini	Gullab-yashnayotgan bahor, koinot sirlari, yer sayyorasi kuni, shaharga g'amxo'r munosabat, o'yinchoqlarga g'amxo'r munosabat mavzulariga doir ko'rgazmalar va ta'limiy-didaktik o'yinlarni yaratish.	2	A	2
14	"Asboblari va anjomlari" ta'limiy-didaktik o'yini	Men va mening uyim, Xotira kuni, mebel, maishiy asboblari, idishlar, milliy naqshlar mavzusiga doir ko'rgazmalar va ta'limiy-didaktik o'yinlarni yaratish.	2	A	2
15	Arifmetika mashg'uloti uchun didaktik o'yin yaratish.	Bolalarning matematik tasavvurlarini rivojlantiradigan didaktik o'yinlarni yaratish.	4	A	2
16	Kompyuter tarmoqlari. Tarmoqlarni texnik vositalari.	Tarmoqda kompyuterlarni ulash usullari. Kompyuter tarmoq turlari. Server, kontsentrator, axborotni uzatish kabellari, modem.	2	A	2
17	Internet tarmog'i hahida tushuncha. Internet tizimida ishlash.	Internet tarmog'i tushunchasi hahida ma'lumot va internet tizimida ishlash.	2	A	2
18	Internet xizmatining turli shakllari. Dasturlar ta'minoti (brouzerlar)	Internet xizmatining turli shakllari haqida tushuncha berish hamda brouzerlarnig turlari ular bilan ishlash to'g'risidagi bilimlarni berish, brouzerlarda ishlash.	2	A	

19	Internetga ulanish usullari. Modemning ahamiyati va vazifalari	Internetga ulanish usullari. Modemning ahamiyati va vazifalari.	2	A	
20	Internetda axborotlarni qidirish va yuklab olish	Kompyuter qurilmalari orqali internetda axborotlarni yuklab olishni va chop etishni o'rganish.	2	A	
21	Elektron pochta xizmati va uning imkoniyatlari	Elektron pochta xizmati va uning imkoniyatlari.	2	A	
22	Shaxsiy elektron pochta ochish va undan foydalanish	Shaxsiy elektron pochta ochish va undan foydalanish.	2	A	
Jami:			60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2016.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
6. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
7. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
8. Bolalar bog'chasida kompyuter savodxonligi. Kasb-hunar kollejlari uchun o'quv qo'llanma R.R.Boqiyev, R.Yu. Mehmonov, D.K.Husnitdinova. Ikkinchi nashr. Toshkent - 2017.
9. Informatika o'qitish metodikasi F.Zokirova.. Darslik. - 2005.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Axborot texnologiyalari. Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik – T.: Abduqodirov A.A., Xayitov A., Shodiev R. "O'qituvchi", 2002 y. – 148 b.
2. Ushbu fanni o'qitishda turli axborot kommunikasiya resurslaridan, hamda boshqa o'quv, ilmiy va uslubiy ma'lumotlar manbalaridan keng foydalaniladi.

Web saytlar:

1. <http://www.ziyonet.uz>
2. <http://www.ref.uz>
3. <http://www.google.ru>
4. <http://www.yandex.ru>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

**Bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash
o`quv amaliyot**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.12

Ajratilgan soat: 60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Aripova S.M. Karimova D.T. Kamalova M.R. Fayzullayeva I.B. To'rayeva G.N.	Toshkent pedagogika kolleji "Maxsus fanlar" kafedrasida maxsus fan o'qituvchilari.
Taqrizchilar:	M.X.Tadjiyeva	Toshkent pedagogika kolleji direktori pedagogika fanlari nomzodi
	Abdullayeva Nafisa Shavkatovna	MTMRMQTOI" Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrasida mudiri p.f.f.d(PhD).

1. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Maktab ta'limiga tayyorlov amaliyoti
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	15
Dasturning maqsadi	Boshlang'ich ta'limga majburiy bir yillik tayyorgarlik guruhlarida "Ilm yo'li" variativ dasturi bo'yicha ta'lim- tarbiyaviy ishlar mazmuni va bolalar faoliyatini tashkil etishni o'rgatish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	➤ "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi va "Ilm yo'li" variativ dasturi bo'yicha maktabga tayyorlov guruhlar uchun mo'ljallangan ta'limiy faoliyatning mavzuli rejasi, dasturi asosida ta'limiy tarbiyaviy jarayonni tashkil etadi; ➤ Umumiy guruh bo'lib ishlashni o'tkazadi; ➤ ta'lim jarayonida mavzularga mos pedagogik texnologiyalar va innovatsiyalarni qo'llaydi; ➤ guruhlarda rivojlanish markazlarini tashkil etish, jihozlash, markazlarda bolalar bilan oyinli ta'lim faoliyatini tashkil etadi ➤ davlat o'quv dasturi asosida bolalarning birgalikdagi ta'limiy, o'yin va mustaqil faoliyatini rejalashtirish va tashkil etadi ➤ MTTga qamrab olinmagan bolalar bilan ishlaydi, maktab ta'limiga sifatli tayyorlaydi;
Bilimlar	➤ Maktab ta'limiga tayyorlashning maqsad va vazifalarini; ➤ "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" da bolalarni maktab ta'limiga tayyorlashning asosiy sohalarini; ➤ "Ilm yo'li" variativ dasturini tahlil qila olish va ishlarni rejalashtirishni; ➤ MTTga qamrab olinmagan bolalar bilan ishlash, maktab ta'limiga sifatli tayyorlash yo'llarini; ➤ MTTda bolalarning hayoti va sog'lig'ini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizomni, yong'in xavfsizligi va mehnatni muhofaza qilish qoidalarini; ➤ maktabgacha yoshdagi bolalar bilan ishlashda sodda yo'riqnomalarni tushuna olish va ularga amal qilishni; ➤ ta'lim jarayonida mavzularga mos pedagogik texnologiyalarni qo'llash, didaktik va audiovizual vositalardan foydalanishni; ➤ bolalarni individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda variativ dasturlarni qo'llay olishni bilish.
Ko'nikmalar	➤ Maktabga tayyorlov guruhlar uchun mo'ljallangan ta'limiy faoliyatning mavzuli rejasi, dasturi asosida ta'lim-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish; ➤ bir mavzu doirasida bir hafta davomida ta'lim berish; ➤ guruhlarda rivojlanish markazlarini tashkil etish, jihozlash, markazlarda bolalar bilan oyinli ta'lim faoliyatini tashkil etish, ko'rgazmalar, turli tanlovlar tashkil etish, ochiq mashg'ulotlar o'tkazish; ➤ o'quv dasturi asosida bolalarning birgalikdagi ta'limiy, o'yin

	va mustaqil faoliyatini tashkil etish; ➤ har bir bola shaxsiga hurmat va mehr bilan munosabatda bo'lish, bolalar va ularning ota-onasi bilan iliq munosabatni namoyon eta olish; ➤ har bir bolaning rivojlanish xaritasini yuritish, natijalari bo'yicha bolalar bilan yakka ishlash; ➤ tarbiyalanuvchilarning ota-onasi (qonuniy vasiylari) bilan hamkorlikda ishlash
Malakalar	➤ Bolalar bilan turli o'yinlar o'tkazish; ➤ Umumiy guruh bo'lib ishlashni o'tkazish va rivojlantirish markazlarida ishlash; ➤ ko'rgazmalar tayyorlash; ➤ bolalar bilan individual ishlash; ➤ ertaliklar, tadbirlar, musobaqalar o'tkazish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Umum kasbiy va maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy mashg'ulot
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish, maktabga tayyorlov guruhlarida umumiy guruh bo'lib ishlashni va individual ishlashni o'tkazish.

2. O'quv dasturi mazmuni

No	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	Oqitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta'lim
1	Dasturning maqsad va vazifalari	Dasturning maqsad va vazifalari. Davlat talablariga muvofiq, besh muhim sohada bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash. Dasturning zamonaviy pedagogika va psixologiya tamoyillariga tayanishi. 6-7 yoshgacha bo'lgan bolalar rivojlanishidagi o'ziga hosliklar. Psixik jarayonlarning rivojlanishi. 6-7 yoshli bolalar muloqoti	3	A	
2	O'qitishga yondashuvlar	6-7 yoshdagi bolalarni o'qitish metodlari va shakllari. Shaxsiy yondashuv maqsadi. Bolaga yo'naltirilgan yondashuv. Rivojlantiruvchi yondashuv. Yakkalashtirish. Rivojlantiruvchi o'qitish muhiti. O'qitish muhitidagi o'zgarishlar.	3	A	1

		Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida o'yin yetakchi turi sifatida. Inklyuziv ta'lim tamoyillari.			
3	Rejalashtirish va hujjatlar	Rejalashtirish. Yillik reja; Haftalik ish rejasi. Pedagogning ishchi jurnali. Faoliyatlar jadvali, kun tartibi. Tayyorlov guruhi bolalarini sohalar talablarini amalga oshiruvchi jarayonlar. 6-7 yoshli bolalarning o'qitilishini tashkil etish: hamkorlikdagi talimiy jarayonlar. Rivojlanish markazlarida kichik guruhlar bo'yicha didaktik, syujetli-rolli o'ynlarni rejalashtirish	3	A	1
4	Kuzatish va baholash	Kuzatish o'tkazishdan maqsadlar. Kuzatishning asosiy tamoyillari. Bolalarning yakka rivojlanishini hujjatlashtirish, kuzatib borish va baholash. Har bir bolaning ehtiyoji va ko'nikmalarini aniqlash. Har bir tarbiyalanuvchining yakka qirralari va intellektual imkoniyatlarini o'rganish. (diagnostik mashqlar) 6-7 yoshli bolalarning o'qitish samaradorligini va rivojlanish taraqqiyotining baholanishini o'tkazish muddatlari. Oilalar bilan hamkorlik. Bolalarni boshlang'ich ta'limda to'lovsiz majburiy bir yillik tayyorlash bo'yicha guruhlar ichiga oilalarni jalb qilishning foydaliligi. Hamkorlikni imkoniyatlari. Oila bilan muloqot qilish. Kutiladigan natijalar. Natijalar bo'yicha individual ishlash. Resurs ta'minot	3	A	1
5	Jismoniy rivojlanish	Jismoniy sifatlarni rivojlantirish. 6-7 yoshli bolalar uchun jismoniy tarbiya umumiy guruh bo'lib ishlash orqali yirik, mayda va sensomotorikasini rivojlantirish. O'z tana a'zolari harakatlarini maqsadli boshqarish. (Tirmashib chiqish, muvozanat saqlash, emaklash mashqlari). Hayotiy va o'quv vaziyatlarda mayda motorika konikmalaridan foydalanish.(tugunlarni tugish mayda o'yinchoqlar bilan o'ynash) O'z harakatlarini sezgi a'zolari yordamida boshqarish, bolalarning motorik tajribasini to'plash va boyitish. (irg'itish, uchish, aylantirish, otib tushirish). Harakatli o'yinlar tashkil etish, kartotekasini tuzish va o'tkazish. Jismoniy daqiqalar.	3	A	2
6	Sog'lom turmush tarzi va xavfsizlik	Shaxsiy gigiyena malakalarini qo'llash (O'zining tashqi ko'rinishiga e'tiborli bo'lish, o'z-o'ziga xizmat).6-7 yoshli bolalar kun tartibi. Sog'lom turmush tarsi va to'g'ri ovqatlanish (sog'liq uchun zararli bo'lgan harakatlar ichkilik, chekish)ga oid mashg'ulotlar. Xavfsiz hayotiy faoliyat qoidalari. (HXA, YHQ). Salomatlik darslari	3	A	2

7	Ijtijomiy- hissiy rivojlanish	O`z menini baholash, o`z hatti-harakatlariga baho berish. Gender mansubligini anglash (o`g`il va qiz bolalarga xos xususiyatlar, milliy urf-odatlar, ijobiy va salbiy his tuyg`ular, yaxshi va yomon xulqlarni farqlovchi o`yinlar). Bolalarga o`zining va o`zgalarning hissiyotlarini anglash. Kattalar va tengdoshlar bilan muloqotda turli murakkab vaziyatlardan chiqishning amaliy yo`llari. Muammoli holatlar. Bolalarni ahillashtiruvchi, jamoaga uyushtiruvchi rivojlantiruvchi o`yinlar.	3	A	2
8	Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari: Nutq va til	6-7 yoshli bolalarni nutq o`stirish – umumiy guruh bo`lib ishlash orqali nutq, muloqot malakalarini rivojlantirish. Tovush madaniyatini shakllantirish, lug`at ishi, nutqning grammatik tuzilishini shakllantirish, bog`lanishli nutqni shakllantirish, ijodiy hikoya qilish, badiiy adabiyot bilan tanishtirish. Badiiy adabiyotlar orqali syujetli ro`lli o`yinlar tashkil etish. Nutq va til rivojlanish markazida bolalar bilan oyinli ta`lim faoliyatini tashkil etish	9	A	4
9	Nutq, muloqot, o`qish va yozish malakalari: O`qish va yozuv	Bolalarda o`qish va yozish malakalarini shakllantiruvchi mashg`ulotlar orqali savodxonlikka tayyorlash. Savodga tayyorlashga oid ta`limiy o`yinlarni tanlash, kartoteka tuzish va o`tkazish	6	A	3
10	Bilish jarayoni rivojlantirish: Elementar matematik ko`nikmalar. Son va miqdor	Son va miqdor: Sonlarning hosil bo`lishi; To`plamdagi sonlarning tengligi va teng emasligi; Butunni bo`laklarga bo`lish; sonning birliklardan iborat miqdoriy tarkibi; tartib bilan sanash; O`zidan kichik songa teng sonlar tarkibi; Raqamlarning ko`rinishi va yozilishini o`rgatish + va – amallarini bajarish. Bolalarni arifmetik masalalar tuzish va yechishga qo`shish va ayirishga o`rgatish; Guruhlardagi iqtidorli, o`rta o`zlashtiruvchi va qiyin o`zlashtiruvchi bolalar bilan masalalar tuzish va yechishga o`rgatishda o`ziga xos individual yondashuv.	3	A	2
11	Bilish jarayonining rivojlanishi: Elementar matematik ko`nikmalar. Kattalik va geometrik shakl	Kattalik: Bolalarni predmetlarning o`lchov belgilarining uzunligi; kengligi; balandligini topish, narsalar o`rtasida o`lcham nisbatlarini aniqlash. (Bolalar 1, 2, 3 o`lchamlari bilan farq qiluvchi predmetlarni solishtirish mashqini bajarishadi). Butunni qismlarga bo`lish. Suyuqlik va sochiluvchan jismlarning hajmini o`lchashga o`rgatish. (Bolalar oldiga o`lchash zaruratini qo`yish) Bolalarga o`lchash , tortish bilan bog`liq bo`lgan og`zaki masalalar tuzishni mashq qilish.	3	A	2

		Geometrik shakl: Geometrik shakllarni chizishga oid mashqlar; Har xil belgilari: rangi, shakli, o'lchamlari hamda burchaklar soni bo'yicha shakllarni guruhlash mashqlarini o'tkazish. Geometrik figuralar haqida olgan bilimlaridan tevarak-atrofdagi shakllarni analiz qilishda foydalanish. Qiziqarli o'yinlar hamda geometrik mazmundagi mashqlar uyushtirish. "Mongolcha o'yin", "Sexrli aylana" geometrik konstruktor o'yinlarini tashkil etish.			
12	Bilish jarayonining rivojlanishi: Elementar matematik ko'nikmalar: Tevarak-atrofdagi mo'ljal olish va vaqtni chamalash.	Tevarak-atrofdagi mo'ljal olishga oid ishlar qarama-qarshi tushunchalarni farq qilish (chapga-o'nga); qog'oz va rag'ining o'ng-chap tomonini yuqori va pastki qismini bilishlari; tevarak-atrofdagi yaqin joylashgan bo'g'cha, maktab, do'kon, aptekaga qanday borish kerak?; O'yin mashqlar masalan: "Nima qayerda?" (predmetlarning qayerga joylashganligini gapirib berishlari); Labirintlar; Muammoli vaziyatlar uyushtirish. Tevarak-atrofdagi mo'ljal olishda mantiqiy o'yinlardan foydalanish. Vaqtni chamalash: Vaqtni bilishda didaktik o'yinlardan foydalanish; "Kun, tun", "Hafta kunlari", "Yil", "Yil fasllari", "Oylar", "Soat"; Vaqtni xis qilishda quyidagilar tashkil qilinadi: Bolalar qancha vaqt ichida kiyinadilar va yechina oladilar; rasm chiza oladilar; o'ynay oladilar, biron-bir topshiriqni bajara oladilar. Vaqtni qadrlashga o'rgatish. Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazi uchun ta'limiy o'yinlar tanlash va o'tkazish.	3	A	2
13	Bilish jarayonining rivojlanishi: Intellektual – bilish malakalari	Umumiy guruh bo'lib ishlashdagi bolalarni atrof-olam haqidagi tasavvurlarini shakllantirish. Intellektual – bilish malakalarini rivojlantirishga oid ta'limiy jarayonlar. Ilm-fan va tabiat rivojlanish markazida tajriba va tadqiqotlar orqali o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish	6	A	3
14	Ilm-fan markazida bolalarning tadqiqiy bilish va samarali reflektiv faoliyatlarini tashkil etish	Ilm-fan markazida bolalarning tadqiqiy bilish va samarali reflektiv faoliyatlarini tashkil etish. Ilm-fan markazida o'tkaziladigan tadqiqotlar kartotekasini tuzish. Tadqiqot ishlanmalari (borishi, ko'rsatmalar, natijalar)ni tuzish va o'tkazish.	3	A	2
15	Ijodiy rivojlanish	Ijodiy rivojlanish faoliyati orqali bolalarda badiiy ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish. (Rasm, applikatsiya, loy ishi, qurish-yasash). San'at va madaniyat, milliy an'analar, san'atning muayyan	6	A	3

	turlarini o`rganishga oid mashg`ulotlar. San`at, rivojlanish markazida bolalar faoliyatini tashkil etish Bolalar uchun musiqa asarlari, musiqiy ritmik harakatlar, musiqiy harakatli va musiqiy-ta`limiy o`yinlar tanlash va o`tkazish.			
Jami:		60		30

3. O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash

O`quv dasturi davomida o`quvchilar tomonidan o`zlashtirilgan bilim va ko`nikmalar ichki nazorat bo`yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og`zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo`lib, ular o`quv elementini o`zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo`yilgan maqsadga hamohang bo`lishi lozim.

Tavsiya etiladigan adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi" Toshkent – "O'zbekiston"-2017.
4. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
5. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019
6. O`zbekiston Respublikasining Qonuni Maktabgacha ta'lim va tarbiya to'g'risida. Toshkent-2019 yil.
7. O`zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". Toshkent-O`zRMTV-2018 yil.
8. O`zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturi Toshkent-O`zRMTV-2018 yil.
9. "Ilm yo'li" variativ dasturi. Toshkent-O`zRMTV-2019 yil.
10. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish. Tayyorlov guruhi L.Yesta'eva, Sh. Nabihanova va boshqalar. T-2018 yil
11. Z.A.Rahmonqulova, U.Rahmonqulov, N.Qurbonova. Maktabgacha yoshdagi boalalrda matematik tasavvurlarni shakllantirish. Bekinmashoq plyus-2012. arm.tersu.uz.
12. Q.S. Shodieva. "Nutq o`stirish uslubiyoti". Qo'llanma. 2002
13. Q.S.Shodieva "Kichkintoylarni o`qish va yozishga o`rgatish". Qo'llanma 2002
14. A.K.Bondarenko «Slovesnye igrы v detskom sadu»
15. .A.Apeeva «Metodicheskie rekomendastii i pourochnye razrabotki po obucheniyu, chteniyu i razvitie rechi detey doshkolnogo vozrasta», T. O`qituvchi 2000
16. F.A.Soxina, T.V.Taruntaeva «Podgotovka detey k shkole v detskom sadu», M., Pedagogika, 2007
17. O`zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312-qarori

18. E.A.Bondarrenko. "Готовимся к школе", "Играя развиваем мышление" Москва ЗАО «БАО – ПРЕСС». MTM tayyorlov guruhlari uchun tavsiya-2005
19. N.U, Aliyeva U.S. Matematika. Bolalar bog'chasi uchun qo'llanma T-1999 yil
20. Панфилова М.А. Игротерапия общения. – М.: «ГНОМ и Д», 2008.
21. Il'in M.A. Gotovim rebyonka k shkole. Izdatelskiy dom "Litera" 2004.
22. Volina V.V. Prazdnik bukvarya – М., 1999.
23. Volina V.V. Uchimsya igraya – М -1994.
24. Gerasimova A.S., Jukova O.S., Kuznesova V.G. Ensiklopediya razvitiya I obucheniya doshkolnikov –Izd. Olma Media grupp M-2007.
25. Bejenova M.A. Veselaya matematika. M-2008.
26. Vahobova F.N., D.Zaynutdinova. Rivojlantiruvchi o'yinlar.T.-"Bekinmashoq- plyus"-2009
27. G.R.To'xtasinova vb. Bolalar bog'chasida intellektual o'yinlar. Yandi asr avlodi. T.-2005
28. MTMLarining tarbayanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Respublika tashxis markazi Toshkeny-2013
29. Bolalar ensiklopediyasi.2000.
30. N.A.Muratova. "Математика" для обучения детей в д/с и дома. Екатеринбург. У-Фактория». Qo'llanma-2002.
31. Jukova "Энциклопедия развития и обучения для дошкольников". Санкт – Петербург, Москва. НЕВА». Энциклопедия- 2005.
32. Bolaga yo'naltirilgan ta'lim dasturi- "O'zing yasa" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
33. «Математика для младших школьников в таблицах и схемах» Е.А.Арбатова Санкт-Петербург 2010 год.
34. «Весёлые домашние задание» детям 3 лет Москва 2013
35. «Логика» для детей 4-5 лет. Москва 2013
36. «Логика» для детей 5-6 лет. Москва 2013
37. «Весёлые домашние задание» детям 6-7 лет. Москва 2013.

Internet manbaalari

1. <https://egorshool5.edumski.ru/post>
2. arm.tersu.uz ARM electron kutubxona
3. <https://nsportal.ru>
4. www.google.uz.
5. www.TEACHER.uz.
6. www.vospitatel.com.ua.
7. www.dovosp.ru.
8. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta'lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha%20ta%20lim/5086.html)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

**Rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etish
o`quv amaliyot**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya (lar)nomi:	Tarbiyachi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.13
Ajratilgan soat:	180

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchilar:	Aripova S.M. Karimova D.T. Tursunxodjayeva Sh.D. Fayzullayeva I.B. To'rayeva G.N.	Toshkent pedagogika kolleji "Maxsus fanlar" kafedrası maxsus fan o'qituvchilari

Taqrizchilar:	N.Sh.Abdullayeva Asqarova Saida Rixsibayevna	MTMRMQTMOI "Maktabgacha va musiqiy ta'lim" kafedrası mudiri psfd Yakkasaroy tumani 100-DMTT direktori

II. O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etish
Ajratilgan soat	180
Mavzular soni	21
Dasturning maqsadi	O`quvchilarga MTTda turli yosh guruhlarida rivojlanish markazlarida bolalar o`quv tarbiyaviy faoliyatini tashkil etish, qurish yasash, konstruksiyalash va matematika, syujetli rolli o`yinlar va dramalashtirish, til va nutq, ilm fan va tabiat, san`at markazlariga bolalar bilan olib boriladigan ishlar haqida bilim berishdan iborat.
O`zlashtirish (o`qitish) natijalari	- MTTda turli yosh guruhlarida rivojlanish markazlari, ularning yo`riqnoma asosida jihozlanishi haqida bilib oladi; - o`yinli-ta`lim faoliyatini tashkil etishni bilib oladi; - turli rivojlanish markazlarida bolalar faoliyatini tashkil etadi; - turli markazlarda tashkil etiladigan o`yinlar zahirasini to`playdi; - markazlar faoliyatida bolalarga jamoa bo`lib va individual yondoshishni; - ish beruvchining taklif va talablari asosida fanning o`qitilishini inobatga olishni; - kasbiy ko`nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo`llashni; - o`zlashtirilgan bilimlarni amaliyotda qo`llash, mustaqil ijodiy fikrlashga o`rgatishni. - talimiy jarayonlardan tashqari vaqtlarda bolalar faoliyatini tashkil etishni o`rganadi.
Bilimlar	➤ “Ilk qadam” davlat o`quv dasturi va rejalashtirish bo`yicha rivojlanish markazlarida mavzuviy loyihalash mazmunini; ➤ “Ilk qadam” davlat o`quv dasturi mavzulari bo`yicha qurish yasash va matematika markazida bolalar faoliyatini tashkil etishni; ➤ qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi uchun mavzu bo`yicha didaktik materiallar tanlash va tayyorlashni; ➤ Syujetli-rolli o`yinlar va dramalashtirish markazida o`yinli ta`lim faoliyatini tashkil etishni; ➤ Turli mavzudagi syujetli-rolli o`yinlarni turli yosh guruhlar uchun rejalashtirish va tuzishni; ➤ til va nutq markazida haftalik mavzular bo`yicha rivojlanish markazlarida ishlar mazmunini va tashkil etishni ➤ nutqini rivojlantiruvchi ta`limiy o`yinlarni turli yosh guruhlarida rejalashtirishni; ➤ ilm-fan va tabiat markazida o`yinli ta`lim faoliyatini tashkil etishni ➤ ilm-fan va tabiat markazi uchun mazmunli o`yinlar, tadqiqotlar-amaliy tajribalar o`tkazishni; ➤ katta va tayyorlov guruhlarda tadqiqiy bilish va samarali

	refleksiv faoliyatni tashkil etishni; ➤ san'at markazida ta'limiy jarayonlarni turli yosh guruhlarida tashkil etishni; ➤ Ta'limiy faoliyatlardan tashqari vaqtlarni to'g'ri tashkil etishni; ➤ MTTda turli yosh guruhlarida o'tkaziladigan barcha o'yin turlarini tashkil etishni bilish.
Ko'nikmalar	➤ haftalik mavzular bo'yicha barcha rivojlanish markazlarda bolalar o'yinli ta'lim faoliyatini rejalashtirish va o'tkazish; ➤ haftalik mavzular bo'yicha mavzuni mustahkamlovchi didaktik, syujetli rolli, rivojlantiruvchi o'yinlarni o'tkazish; ➤ o'yinli ta'lim faoliyati uchun ko'rgazmali jihozlar, didaktik materiallar, atributlar tayyorlash; ➤ rivojlanish markazlari faoliyatida bolalarga jamoaviy va individual yondoshish; ➤ bolalar ishini baholash, rag'batlantirish, ko'rgazmalar tashkil etish; ➤ ta'limiy jarayonlardan tashqari vaqtlarda bolalar faoliyatini tashkil etish;
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Ja' mi	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	2		4	9	10
1	I-bo'lim.	Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil etish			
1	Turli yosh guruhlarida qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil	Turli yosh guruhlarida ta'lim jarayonining mavzuviy rejasi bo'yicha qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazidagi mavzularni o'rganish. Tayyor qurish-yasash materiallaridan, lego, pazllar, qog'oz va kartondan, tabiiy materiallardan konstruksiyalar kartotekasini tuzish va haftalar bo'yicha loyihalash.	6	A	3

etish	Kichik guruh uchun taklif etiladigan mavzular: Kubik va g'ishtchalardan "Uzun va qisqa yo'lakchalar", "Gul yaproqlari", "Onam uchun stul", "Do'kon quramiz", "Mening krovatim", "Dadam uchun krovat". Legodan; "O'rtoqlarim uchun zinacha", "Kuzgi maydonchalar", "Kuzgi xosilni yig'ish uchun yuk mashinasi", "Non mashinasi", "Paxta terish mashinasi", "Poezd" yasash, "Temir yo'l quramiz", Geometrik shakllardan; "Ertak qaxramonlariga uy quramiz", "Katta kichik archalar", "Qo'g'irchoq uchun divan", " Qo'g'irchoq uchun shkaf", qog'oz va kartondan konstruksiyalar yasash, yirik kesma rasmlarni yig'ish kabi mavzularida o'yinli ta'lim faoliyatini ishlanmasini tuzish va tashkil etish. O'rta guruh uchun taklif etiladigan mavzular: «Korobka yasaymiz» konstruksiyasini yasash, matematika: "Predmet xossalari - geometrik shakllar», «Ko'prik», "Shahar ko'chalaridagi uylar", "Darvoza quramiz", "Do'stlar uchun sirli quticha", "Parrak yasaymiz", "Bu nima?" pazldan yig'ish, «Avtobus» konstruksiyasini yasash, "Svetofor" «Kema» (origami), «Harbiy aerodrom», «Katta, kichik archalar», «Qishda qushlar uchun uychar», «Qo'g'irchoq xonasi», «Yetti rangli gul», Geometrik shakllar-Keng-tor «Qo'g'irchoq xonasi», "Aravacha" «Ikki qavatli bino»; qog'ozdan «Do'stim uchun albom», «Ajoyib xaltacha», «O'rmon qurish», Konstruktorlash «Kitob jovoni», "Quticha", kabi mavzularida o'yinli ta'lim faoliyatini ishlanmasini tuzish va tashkil etish. Katta guruh uchun taklif etiladigan mavzular: "Mening shahrim", "Yuk mashinasi", "Mening bog'cham", "Ko'priklar", "Ikki qavatli uy", "Minimarket", "Suv transportlari", "Men yashayotgan uy", "Tez yordam mashinasi", "Qog'oz savatcha", "Qushlar uchun uy", "Non mashinasi", Qog'ozdan "Qo'g'irchoq uchun aravacha", Qog'ozdan "Oqqushlar" yasash, "Yo'lovchilar uchun avtobus" kabi mavzularida o'yinli ta'lim faoliyatini ishlanmasini tuzish va tashkil etish. Tayyorlov guruh uchun taklif etiladigan mavzular: qurish-yasash bloklari, geometrik shakllar, kubik va legolardan: "Zamonaviy shahar", "Supermarket", "Teatr", kubiklardan sonlar, dominodan "Sehrli raqamlar", "Raqamli moychechak", Tangram, "Sehrli doira", "Kolumb tuxumi", transport turlarini yasash; minora; Pazllardan "Samolyot", transport vositalari", "Qushlar hovlisi", mazmunli konstruksiyalar; Qog'ozdan: varrak, xolodilnik, savatcha, archa o'yinchoqlari, qayiqcha vblar; xajmli kubiklardan			

		sonlar va soʻzlar hosil qilish, tashlandiq va tabiiy materiallardan “Onam uchun taqinchoq”, “Qush uyasi” kabi mavzularida oʻyinli taʼlim faoliyatini ishlanmasini tuzish va tashkil etish. Markazlarda ishlash boʻyicha mustaqil ravishda didaktik materiallar tayyorlash va oʻtkazish.			
	II-boʻlim.	Syujetli-rolli oʻyinlar va drammalashtirish markazi			
2	Kichik va oʻrta guruhlarda syujetli-rolli oʻyinlar va drammalashtirish markazida oʻyinli taʼlim faoliyatini tashkil etish	“Ilk qadam” davlat oʻquv dasturida turli yosh guruhlarda maishiy mazmundagi syujetli-rolli oʻyin mavzularining haftalar boʻyicha taqsimlanishi. Maishiy mazmundagi syujetli-rolli oʻyinlarni tanlash, kartotekasini tuzish Mavzular tanlash: “Oila”, “Mening uyim”, “Bayramlar”, “Tugʻilgan kun”, “Sayrga chiqamiz”, “Ona va qizlar”, “Dam olish kuni”, “Hashar” , “Tushlik”, “Mehmon kutamiz” kabi mavzular boʻyicha oylar boʻyicha variativ reja tuzish. “Men va mening oilam” hafta mavzusida rivojlanish markazlaridagi bolalar oʻyinli taʼlim faoliyatini tashkil etish. Syujetli-rolli oʻyinlar senariysini tuzish va atributlar yasash. Syujetli-rolli oʻyinlarni tashkil etishda tarbiyachi va bolalar hamkorligini, yosh guruhlari boʻyicha murakkablashib borishini tahlil qilish. Katta va tayyorlov guruhlarda “Men va mening doʻstlarim” mavzusida oʻyinli taʼlim faoliyatini tashkil etish. “Ilk qadam” davlat oʻquv dasturida turli yosh guruhlarda maishiy mazmundagi syujetli-rolli oʻyin mavzularining haftalar boʻyicha taqsimlanishi. Maishiy mazmundagi syujetli-rolli oʻyinlarni tanlash, kartotekasini tuzish “Oilamiz doʻsti”, “Doʻstlarim mening uyimda”, “Bayramlar”, “Tugʻilgan kun”, “Sayrga chiqamiz”, “Bogʻchamdagi doʻstlarim”, “Dam oilsh kuni”, “Hashar”, “Tushlik”, “Mehmon kutamiz” kabi mavzular boʻyicha oylar boʻyicha variativ reja tuzish. “Men va mening doʻstlarim” hafta mavzusida rivojlanish markazlaridagi bolalar oʻyinli taʼlim faoliyatini tashkil etish. Syujetli-rolli oʻyinlar senariysini tuzish va atributlar yasash. Syujetli-rolli oʻyinlarni tashkil etishda tarbiyachi va bolalar hamkorligini, yosh guruhlari boʻyicha murakkablashib borishini tahlil qilish.	12	A	6
3	“Mening shahrim – mening mahallam” mavzusida oʻyinli taʼlim faoliyatini tashkil etish.	“Ilk qadam” oʻquv dasturida kichik va oʻrta guruhlarida ijtimoiy mavzudagi syujetli-rolli oʻyinlar. Mavzularining haftalar boʻyicha taqsimlanishini oʻrganish. Ijtimoiy mazmundagi syujetli-rolli oʻyinlarni tanlash, kartotekasini tuzish. “Dorixona”, “Supermarket”, “Shifoxona”, “Bolalar	6		

	Badiiy-ijodiy mavzudagi syujetli-rolli o'yinlarni markazda tashkil etish.	bog'chasi", "Maktab", "Qurish-yasash", "O't o'chruvchilar", "Posbonlar", "Zoopark", "Ko'chada", "Kafe", "Biz sportchilarmiz", "Kutubxona", "Sirk", "Yurtimiz bayramlari", "Navro'z" kabi mavzular bo'yicha oylar bo'yicha variativ reja tuzish. "Mening shahrim – mening mahallam" hafta mavzusida rivojlanish markazlaridagi bolalar o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish. Syujetli-rolli o'yinlar ssenariysini tuzish va atributlar yasash. Syujetli-rolli o'yinlarni tashkil etishda tarbiyachi va bolalar hamkorligini, yosh guruhleri bo'yicha murakkablashib borishini tahlil qilish. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturida katta va tayyorlov guruhlarda ijtimoiy mavzudagi syujetli-rolli o'yinlar. Mavzularining haftalar bo'yicha taqsimlanishini o'rganish. Ijtimoiy mazmundagi syujetli-rolli o'yinlarni tanlash, kartotekasini tuzish. "Dorixona", "Supermarket", "Go'zallik salomi", "Shifoxona", "Bolalar bog'chasi", "Maktab", "Qurish-yasash", "O't o'chruvchilar", "Posbonlar", "Zoopark", "Ko'chada", "Kafe", "Biz sportchilarmiz", "Kutubxona", "Sirk", "Yurtimiz bayramlari", "Navro'z" kabi mavzular bo'yicha oylar bo'yicha variativ reja tuzish. "Mening shahrim – mening mahallam" hafta mavzusida rivojlanish markazlaridagi bolalar o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish. Syujetli-rolli o'yinlar ssenariysini tuzish va atributlar yasash. Syujetli-rolli o'yinlarni tashkil etishda tarbiyachi va bolalar hamkorligini, yosh guruhleri bo'yicha murakkablashib borishini tahlil qilish. Turli yosh guruhlar uchun badiiy-ijodiy mavzudagi syujetli-rolli o'yinlar. O'yinlar kartotekasini tuzish. "Ilk qadam" davlat o'quv dasturida turli yosh guruhlarida badiiy-ijodiy mavzudagi syujetli-rolli o'yinlarni tanlash va loyihalash. Multfilm va ertak qahramonlari syujeti bo'yicha o'yinlar tashkil etish. "Sirk artistlarimiz", "Dizayner", "Aktyor", "Chempionlar", "Biz kosmonavtlar", "Marsga uchamiz", "Vaqt mashinasi" va blar. Ishbilarmonlik o'yinlari; "Laboratoriya", Operatsiya xonasi", Nashriyot", "MCHS", "Turizm markazi" "Bank operatori", "Ofis", "Dizayn studiyasi" kabi real hayot bilan bog'liq bo'lgan o'yinlar Interaktiv o'yinlar. Interaktiv doska orqali namoyish etilgan joylar – dengiz, tog'lar peyzaji, turli shaharlar, fantastik syujetlar bo'yicha tashkil qilinadigan o'yinlar. "Sehrii mamlakat", "Dinozavrlar davri", "O'zga sayyoraliklar" haqidagi videolavhalardan foydalanish. O'yinlar tematikasi bo'yicha shartli ravishda -	A	3

		ishbilarmonlik, zamonaviy mazmundagi, o'g'il va qiz bolalar uchun mo'ljallangan o'yinlarga ajratilishi. Turli yosh guruhlar uchun syujetli-rolli o'yinlar senariysini tuzish va tashkil qilish. Badiiy ijodiy asarlarni sahnalashtirishda tarbiyachi, ota-onalar va bolalar hamkorligini tahlil qilish.			
	III-bo'lim.	Til va nutq markazi			
4	Turli yosh guruhlarda "Bizning inoq mamlakatimiz" "Qo'shni mamlakatlar", "Dunyo mamlakatlari" mavzusida o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish.	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida kichik va o'rta guruhlarda mavzuviy rejalashtirishni o'rganish va tahlil qilish. Til va nutq markazi uchun ta'limiy, stol-bosma, predmetli, so'zli, nutqni rivojlantiruvchi o'yinlar tanlash. Kichik guruh uchun didaktik o'yinlar kartotekasini tuzish. Variativ haftalik reja tuzish. Nutqni rivojlantirish, bog'lanishli nutqni, nutqning fonetik-fonematik tomonini, leksik tuzilishi, tovush madaniyati, grammatik qurish-yasashini rivojlantirishga oid didaktik o'yinlar ishlanmasini yozish va materiallar tayyorlash. Til va nutq markazini tashkil etish. "Ilk qadam" o'quv dasturida katta va maktabga tayyorlov guruhlarida "Qo'shni mamlakatlar", "Dunyo mamlakatlari" mavzuviy rejalashtirishni o'rganish. Til va nutq markazi uchun nutqni rivojlantirishga oid mavzularni tanlash. Variativ haftalik reja tuzish. Rossiya, Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston, Afg'oniston kabi qo'shni mamlakatlar bilan tanishtirish. Turli markazlarda o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish. Davlat bayrog'i, ramzi, milliy urf-odatlarini, kuy va qo'shiqlari, an'analari bilan tanishtiruvchi mavzular tanlash. Faoliyat ishlanmasini, jihozlarini tayyorlash, slaydalar tayyorlash. Markazlar faoliyatini o'tkazishga tayyorlanish va taqdimot qilish. Guruh bilan birgalikda mavzu bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tahlil qilish. Mavzular: "Do'stlik ko'prigini quramiz", "Mehmon keldi", "Shaharning diqqatga sazovor joylarini rasmga qarab so'zlab berish", "Bayroq"ni chizish, "Matryoshka"lar rasmini chizish, "Ko'ylak"ni bezash. Koreya, Fransiya, Angliya, Germaniya, Turkiya, Yaponiya va boshqa dunyo mamlakatlari bilan tanishtirish. Turli markazlarda o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish. Davlat bayrog'i, ramzi, milliy urf-odatlarini, kuy va qo'shiqlari, an'analari bilan tanishtiruvchi mavzular tanlash. Faoliyat ishlanmasini, jihozlarini tayyorlash, slaydalar tayyorlash, videoroliklar, rivojlantiruvchi dasturlardan foydalanish. Markazlar faoliyatini o'tkazishga tayyorlanish va taqdimot qilish.	12	A	6

		Guruh bilan birgalikda mavzu bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tahlil qilish. "Samolyot" yasash, "Eyfel minorasi"ni yasash, "Dunyo mamlakatlariga sayohat", "Dimkovskaya" o'yinchog'i, "Do'stlar davrasi", "Yaponiya vulqoni".			
5	"O'zbekistonning buyuk arboblari" mavzusida o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish.	"Ilk qadam" davlat o'quv dasturida katta va maktabga tayyorlov guruhlarida "O'zbekistonning buyuk arboblari" mavzuviy rejalashtirishni o'rganish va tahlil qilish. Til va nutq markazi uchun nutqni rivojlantirishga oid mavzularni tanlash. Variativ haftalik reja tuzish. Alisher Navoiy, Amir Temur, Jaloliddin Manguberdi, Mirzo Bobur, Ibn Sino, musavvir O'rol Tansiqboyev, Kamoliddin Behzod, Yunus Rajabiy haqida suhbat mashg'ulotini va markazlar faoliyatini taqdimotiga tayyorlanish va o'tkazib berish. Jihozlarini tayyorlash, slaydalar tayyorlash, ta'limiy dasturlardan foydalanish. Guruh bilan birgalikda mavzu bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tahlil qilish. Mavzular; Raketa, Registon maydoni, Dorixona, Ikki vafodor do'stlar, Kun va tunning almashishi, Ko'zani milliy naqshlar bilan bezatishdan foydalanish.	6	A	3
6	Rivojlanish markazlarida "Kitob bilan do'stlashamiz", "Kitob tarixi" hafta mavzusida o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish.	MTT o'quv dasturida turli yosh guruhlarida "Kitob bilan do'stlashamiz", "Kitob tarixi" mavzuviy rejalashtirishni o'rganish va tahlil qilish. Til va nutq markazi uchun nutqni rivojlantirishga oid mavzularni tanlash. Variativ haftalik reja tuzish. Faoliyat ishlanmasini, jihozlarini tayyorlash, slaydalar tayyorlash, rivojlantiruvchi ta'limiy dasturlardan foydalanish. Markazlar faoliyatini o'tkazishga tayyorlanish va taqdimot qilish. Guruh bilan birgalikda mavzu bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tahlil qilish. Tavsiya etiladigan mavzular: Kitobcha yasash, sevimli kutubxonani yirik qurish-yasash materiallaridan yasash, Sevimli kitoblar bo'yicha shariyat kechasi, Ertaknamo shahar, Kitob do'koni, Kutubxona, Men yoqtirgan kitob, Adabiyotlar viktorinasi, Kitob xususiyatlari bilan tanishish, Mening sevimli ertak qahramonim, Bizning sevimli ertaklarimiz kabi mavzulardan foydalanish.	6	A	3
	IV-bo'lim.	Ilm-fan va tabiat markazi			
7	"Kuz bo'yoqlari" oy mavzusi bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish.	Turli yosh guruhlarda bolalarga tabiat obyektlarida ishlash, ularni taqqoslash, individual tashqi belgilardagi turli xil ta'lim vazifalarini hal qilishga imkon beruvchi, "Kuz bo'yoqlari" oy mavzusi bo'yicha rivojlanish markazlarida o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish. Mavzuviy rejalashtirishni o'rganish va tahlil qilish. Tabiat markazi uchun kuz mavzulari bo'yicha	12	A	6

		o'yinlar tanlash. Variativ haftalik reja tuzish. Kichik va o'rta guruhlarda stol-bosma, predmetli, so'zli didaktik o'yinlar: «Nima bu?» "Kuz yaproqlari", "Biz va tabiat" "Uyda kim yashaydi?", "Mazasidan top", "Bir hil bargni top", "Paxtadan nima hosil qilingan?", "Zoologik Loto", "Botanik Loto", "Nima uchadi, yuguradi, suzadi, sakraydi", "Mevalarning rangini ayt va qo'y", "Ajoyib haltacha", "Bu kimning uychasi?." , "Jonli-jonsiz" , "To'rt fasl " , "O'simliklar" kabi kuz fasliga oid o'yinlar uchun materiallar tayyorlash va o'tkazish. Katta va tayyorlov guruhlarda ta'limiy, predmetli, so'zli, bolalarning bilimlarini kengaytirish va mustahkamlashga qaratilgan o'yinlar tanlash: "Dorivor o'tlar", "Inson va tabiat", "Nima bo'ladi, agar tabiatda ... yo'q bo'lsa", "Kuzdami, qishdami?" "Bu qachon bo'ladi?", "Savatda nima bor?", "Sabzavotlar do'koni", "Meva va mevalar", "Barglarni oling", "Bu kerak - kerak emas", "Bargiga qarab daraxtni top!", "Ta'midan yop!" "Huddi shu gulni top!", "Nimaning ovozi?", "Ovozidan top!", "Ustida-ostida", Nima qayerda yashaydi?" kabi. Kuz fasliga oid o'yinlar uchun materiallar tayyorlash va markaz faoliyatini tashkil etish.			
8	"Qish" oy mavzusi bo'yicha o'yinli ta'lim faoliyatini tashkil etish.	Turli yosh guruhlarda "Qish" oy mavzusi bo'yicha rivojlanish markazlarida o'yinli ta'lim faoliyatini mavzuviy rejalashtirish bo'yicha o'rganish va tahlil qilish. Ilm-fan vatabiat markazi uchun qish fasliga oid o'yinlar tanlash. Qish, sog'lom tanda-sog'lom ruh, mavsumiy kiyimbosh va poyabzal, yangi yil nima? Hafta mavzulari bo'yicha variativ haftalik reja tuzish. Yosh guruhlada hafta "Qish. Konstitutsiya kuni" mavzusi bo'yicha markazlarda o'yinli ta'lim faoliyatini rejalashtirish va tashkil etish. Ta'limiy, stol-bosma, predmetli, so'zli, harakatli, musiqiy didaktik o'yinlar: "Bu qachon sodir bo'ladi?", "Qo'lqopning juftini top", "Avval nima, keyin nima?", "Qishning rasmini to'plang", "Qish yaxshimi, yomonmi?", "Bu qachon sodir bo'ladi?", "Qo'limda nima yashiringan, top!", "Foydali-foydasiz", "O'z toshingni top", "Qorparchangni top", "Men bilaman...", "Hayvonlar, qushlar, baliq". "Hayvonni pastga qo'ying." , "Sumkada nima borligini bilasizmi?", "U qayerda o'sishini aniqlang" "Men qanday hayvonman?", "Nimadan yasalgan?", "Bahorda, yozda, kuzda", "Yeyish mumkin emas – yeyish mumkin" , "Foydali - foydasiz", "Gapni tugat", "4-si ortiqcha", "Havo, yer, suv" kabi o'yinlar ishlanmasini tuzish, materiallar tayyorlash.	6	A	3

		Hafta mavzulari bo'yicha kichik guruhlarda markaz faoliyatini tashkil etish.			
9	“Go’zal bahor” oy mavzusi, “O’simliklar bilan do’stlashamiz” hafta mavzusi bo’yicha tabiat markazida o’yinli ta’lim faoliyatini tashkil etish	Kichik va o’rta guruhlarda “Hayvonlar va qushlar bilan do’stlashamiz”, “O’simliklar bilan do’stlashamiz”, “Mavsumiy o’zgarishlar”, “Hasharotlar” hafta bo’yicha rivojlanish markazlarida o’yinli ta’lim faoliyati. Mavzuviy rejalashtirish bo’yicha o’rganish va tahlil qilish. Ilm-fan va tabiat markazi uchun o’yinlar tanlash, variativ haftalik reja tuzish. Hayvonlar, qushlar, o’simliklar haqida olgan bilimlarini mustahkamlovchi ta’limiy o’yinlar ishlanmasini tuzish, atributlar tayyorlash. Barcha markazlarda mavzu bo’yicha ta’lim jarayonini tashkil etish. Davlat talablari bajarilishini aniqlash. Quyidagi mavzularni taklif qilish: Uchib ketuvchi va qishlab qoluvchi qushlar Qush uyasi uchun nimalar kerak? Chalkashliklar Nima qayerda qishlaydi? Qushni soyasi (tasviri)ga qarab top! Yaxshi va yomon Bu qush ekanini isbotla! Nima – nimaning bolasi? Bu kimning uyi? Uchadi – uchmydi Nima ortiqcha? Qushni yasa! (geometrik shakllardan) Nima yo’qoldi Tabiatni asra! Qushlar oilasi Ovozidan top! Kabi ta’limiy o’yinlar ishlanmasini yozish, haftalar va rivojlanish markazlari bo’yicha loyihalash. Mavzuga ijodiy yondoshish. Katta va tayyorlov guruhlarda “Hayvonlar va qushlar bilan do’stlashamiz”, “Mavsumiy o’zgarishlar”, “Hasharotlar” hafta mavzusida rivojlanish markazlarida o’yinli ta’lim faoliyati. Mavzuviy rejalashtirish bo’yicha o’rganish va tahlil qilish. Ilm-fan vatabiat markazi uchun o’yinlar tanlash, variativ haftalik reja tuzish. Hayvonlar, qushlar, o’simliklar haqida olgan bilimlarini mustahkamlovchi ta’limiy o’yinlar ishlanmasini tuzish, atributlar tayyorlash. Barcha markazlarda mavzu bo’yicha ta’lim jarayonini tashkil etish. Davlat talablari bajarilishini aniqlash. Quyidagi mavzularni taklif qilish: “Men nimani tasvirladim, top!” “Bosh harfidan top!”	6	A	3

		"Men bilaman...", "Hasharotlar". "Hasharotlarni ajrat." , "Ovozidan top!", "U qayerda yashaydi?" "Men qanday hasharotman?", "Bahorda, yozda, kuzda", "Foydali - foydasiz", "Gapni tugat", "Bu qachon sodir bo'ladi?", "To'rtinchisi ortiqcha", "Havoda, yerda, suvda" kabi o'yinlar uchun materiallar tayyorlash.			
10	Kichik va o'rta guruhlarda eksperimentlar - amaliy tajribalar tashkil etish.	Kichik va o'rta guruhlarda sensor idrok qilish uchun qulay shart-sharoitlarni yaratish. Bolalarni turli xil holatlarda suyuq va qattiq jismlarni (suv, qum, toshlar, havo) xususiyatlarini o'rganishga o'rgatish. So'rov natijalariga ko'ra bolalarni mustaqil xulosalar chiqarishga o'rgatish. Tajribalar o'tkazish orqali bolalarda tabiatga qiziquvchanlik, kuzatuv, aqliy faoliyatni rivojlantirish. Videoroliklar orqali mustahkamlash. Davlat talablarini o'rganish va yosh bosqichlari bo'yicha murakkablashuviga e'tibor berish. Tajriba va eksperimentlar mavzularini mavzuviy rejalashtirish bo'yicha o'rganish. Quyidagi mavzularni kichik va o'rta guruhlarda haftalik mavzular bo'yicha taqsimlash, maqsadi, o'tkazilishi, kutiladigan natijani yozish. Kerakli jihozlarni tanlash va amalda tashkil etib ko'rsatish. Tavsiya etiladigan mavzular: Bo'yoqlar bilan tajribalar; "Ranglarni ajrat!", "Rangidan top!", "Feyrverk" Havo bilan tajribalar; "Futbol" o'ynaymiz", "Kema uchiramiz" naychada puflash, "No'xotlar o'yini" Suv bilan tajriba o'tkazish; "Suvni bo'yash", O'simliklar qanday suv ichadi?", "Issiq va sovuq cuv" Tuz bilan tajribalar; "Eriydi, erimaydi", "Sho'r - ta'msiz" Qum va loy bilan tajribalar; "Qumdan shakllar yasash" Elektr zaryadlari bilan tajribalar; Boshqa jonsiz tabiat ob'ektlari bilan tajribalar; O'simliklar bilan tajribalar; Turli xil materiallar bilan tajribalar: shisha, oyna, qog'oz, yog'och, metall, sovun); Magnit bilan tajribalar. Maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ko'ngil ochish va tajriba o'tkazish;	6	A	3
11	MTTda tadqiqiy	Davlat talablaridan tadqiqiy bilish va samarali	6	A	3

	bilish va samarali refleksiv faoliyatni tashkil etish.	refleksiv faoliyatni kichik sohasini o'rganish. "Ilk qadam" davlat dasturida turli yosh guruhlarida ilm fan va tabiat markazini o'rganish va loyihalash, kartoteka tuzish. Katta va tayyorlov guruhlarda bolalarni fikrlash, o'z-o'zini kuzatish, tushunish, o'z ishiining shartlari va natijalarini baholash qobiliyatini rivojlantirish, mehnat ko'nikmalarini shakllantirish va takomillashtirish. Faoliyatni boshlashga muammoli vaziyatlarni yuzaga keltirish. Shu tarzda yechim izlashda guruhning birdamligi hissi paydo bo'ladi, mavjud vaziyatni tahlil qilishda aqliy qobiliyat faollashtirish. MTTda kognitiv tadqiqotlarni tashkil etish Bolalar uchun qiziqarli tajriba va eksperimentlar: Maks Lusher rangining o'ziga xos xususiyati, "Quyosh", « "Archa- kayfiyat daraxti", «Nishon», «Pantomima», "Idishdagi murabbo", refleksivekrani: "Svetofor", "Quyosh va bulutlar" "Odamlar" kayfiyat ekrani: kayfiyat belgilaridan foydalanish (kulgilar, yulduzcha, bayroqlar ...); (gul barglari, shar, lupa, kattalashtiruvchi oyna, suv shag'ami, siyoh, olov-havoni buzadi, uzumdan, tuxumdan suv osti kemasi, qattiq va yumshoq narsalar) havo, suv, tuz, qum va loy, jonsiz predmetlar (shar, yelpig'ich, oyna, baklajka...), o'simliklar, turli materiallar (oyna, shisha qog'oz, daraxt, temir, sovun), magnit bilan bolalar yoshiga mos eksperimentlar - amaliy tajribalar tanlash va tashkil etish.			
	V-bo'lim.	San'at markazi			
12	San'at markazida "Asboblar va anjomlar" oy mavzusida ta'limiy jarayonni tashkil etish.	Kichik va o'rta guruhlarda "Men va mening uyim. Xotira kuni", "Mebel. Milliy hunarmandchilik" mavzularida integratsiyalashgan ta'limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o'yinli ta'limiy faoliyatni tashkil etish. O'quvchilarga bolalarni uy, undagi xonalar, mebel, turli xil jihozlar bilan tanishtirish, har bir xonani oz jinozlari bilan jihozlash, turli faoliyatlar asosida Xotira kuni, milliy hunarmandchilik haqidagi bilimlarini kengaytirish va uydagi xona nomlarini, mebel jihozlarning nomlarini to'g'ri aytishga o'rgatish va uy, xona, mebel jihozlarini chizish va boyashda, applikasiya, loy ishida turli usullarini ko'rsatish. Atrof olam haqidagi tasavvurlarini rasmda aks ettira olishni rivojlantirish Bolalarda o'zichizgan ramalarni tomosha qilish hissi uyiyo'otish. Ularganibatano'z munosabatini bildirish. Bajargan ishlarini taxlil qilishga o'rgatish. Hafta mavzulari bo'yicha variativ haftalik reja tuzish. Kichik guruh:	6	A	3

		“Uycha” rasmi, applikatsiya “Rangli sharlar”, loy ishi “O’rdakcha”. “Mening shkafim” rasmi, applikatsiya “Dasturxonni bezatamiz”, loy ishi “Lagan yasaymiz”. O’rta guruh: Loyishi “Meninguyim”, applikatsiya “Uy”, rasm “Sevimliuy”. Jamoa bo’lib ishlash «Mebel» yelimlash, “Stul” loy ishi, “Tushlik stoli” rasmi.			
13	San’at markazida katta va maktabga tayyorlov guruhlarida ta’limiy jarayonni tashkil etish.	Katta va maktabga tayyorlov guruhlarida “Idishlar. Milliy naqshlar”, “Maishiy buyumlar – bizning yordamchilarimiz” mavzularida integratsiyalashgan ta’limiy jarayonni tashkil etish. Rasm chizish uchun mustaqil material tanlash, rasmni berilishiga qarab varaqda tasvirni joylashtirishda kompozitsiya o’ylashga va bajarishga o’rgatish. Predmetlarni tegishli kattaligini tasvirlab idish chizash. Maishiy buyumlarni tasvirlash hamda qurish-yasashga o’rgatishda ham qalamlar ham bo’yoqlardan foydalanishni o’rgatish. Chegarasini qora qalamda chizib rangli qalamlar yoki bo’yoqlar yordamida bo’yash usulini qo’llash. Bolalarda go’zallik tushunchasini rivojlantirish, loydan o’yinchoqlar yasash va ularni bo’yashga o’rgatishda davom etish. Bolalarni qaychibilan mustaqil ishlash, kattalari yordamida ijodiy faoliyatda faolishtiroketishga undash. Hafta mavzulari bo’yicha variativ haftalik reja tuzish. Katta guruh: “Oshxona idishlari” rasmi (akvarel, rangli qalamlar), “Qo’qirchoq uchun idishlar” loy ishi, “Dazmol” rasmi, “Kompyuter” rasmi (akvarel, rangli qalamlar). Tayyorlov guruh: “Choy ichish uchun serviz” rasm chizish, “Tarelkani milliy naqshlar bilan bezash” applikatsiya, “Choynak” loy ishi. “Kompyuter” rasmi, “Termometr” kartondan qurish-yasash, loy ishi “Maishiy anjomlar”.	12	A	6
	VI-bo’lim.	Ilk qadam davlat dasturi bo’yicha iintegratsiyalashgan ta’limiy jarayonda ishlash va rivojlanish markazlarida ta’limiy jarayonni tashkil etish			
14	IMEN (TRIZ) metodi asosida ta’limiy jarayonni tashkil etish.	“TRIZ-IMEN metodi asosida ishlash” mavzusida integratsiyalashgan ta’limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o’yinli ta’limiy faoliyatni tashkil etish. TRIZ (rus tilida: teoriya resheniya izobretatelskix zadach) ixtiro muammolarini yechish nazariyasi ekanligi haqida tushuncha. TRIZ-IMEN metodining maqsadi bolani tevarak olamni mustaqil ravishda anglab, undagi voqea-hodisalardan xulosa chiqarish, ixtiro etishga yo’naltirishdir. o’rgatish. Bolaning barcha faoliyati uning istagiga ko’ra	6	A	3

		tashkil etilishi va ijodiy rivojlantirilishi. Markazlardagi ta`limiy faoliyat:</p> <p>Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: “Bu uyda kim yashaydi?”, “Mebel kim uchun?”, “Men arxitektorman”, “Garaj”, “Mening uchar mashinam” birgina ob`yektini undan foydalanishning turli shart-sharoitlarini nazarda tutib konstruksiyalash; Qaysi detal qurish-yasash uchun ko`proq mos kelishini aniqlash;</p> <p>Qaysi usul bilan konstruksiyalash ko`proq maqsadga muvofiq ekanligini belgilash; Istiqbolda qurish-yasashni rejalashtirish ko`nikmalarini rejalashtirish.</p> <p>Turli narsalarni ikki teng qismlarga bo`lishni, olingan qismlarni «yarim», «ikkidan bir qism» deb atash. Narsalarni ko`z bilan chamalab, miqdori, kattaligi (uzun (qisqa), keng (tor), enli (ensiz), baland (past), qalin (yupqa) kabi namuna va unga teng bo`lgan bolalar uchun tanish narsalar yoki harakatlar natijasida qiyoslanuvchi narsalarning o`lchamini aniqlash.</p> <p>Syujetli-rolli o`yinlar va drammashtirish markazi: “Sholg`om polizda kichkina bo`lib o`sibdi”, “Bu teremokda kimlar yashaydi?”, “Zamonaviy-Zumrad va Qimmat”, “Men-Robot”-hikoya va ertaklarini yangi talqinda ixtiro qilib, rollarga bo`linib o`ynash va sahnalashtirish.</p> <p>“Tog` yon bag`rida karam sho`rva pishiramiz” (muammoli vaziyat) sujetli rolli o`yin -bolalarni faqat fantaziya qilish emas, balki ulaming dunyoning ikkilamchilik tomoni borligini anglash.</p> <p>IMEN usulidagi jumboqli o`yinlar orqali bolalar qobiliyatini o`stirish bilan birga, ularda hozir javoblik, fantaziya, ixtiro qilish va qiyin vaziyatdan to`g`ri yo`l topa olish kabi xususiyatlarni tarbiyalash. Til va nutq: “Tomchilar haqida ertak”, “Ur to`moq”, “Susanbil”ertagi; “Berkatilgan resurslar”, “Garoyib piyoda”-suhbatlar uyushtirib, o`rganilgan axborotlar tizimini qiyosiy tahlil etish, solishtirish, mustaqil munosabatni shakllantirishga imkoniyat yaratishni, bolalarning so`z boyligini oshirish va faollashtirish.</p> <p>Bolalar bilan har bir mashg`ulot muammosi izlanish tomonlari qanday qilib? Qayerda? Nega? Nima uchun? Nima bilan almashtirish mumkin. Nimasi yahshi, nimasi yomon, nimasi foydali, nimasi noqulay, nima qilmoq kerak? Qanday foydalansa boladi? Qanday yo`l tutish kerak? Gul urug`i yerga			

		tushadi, yomg'ir yog'adi, u o'sadi, shamol esadi v.hk savollarga fikrlab to'liq javob berish Ilm fan va tabiat markazi: Havoning, magnitning, elektrning xususiyatlari va ularning inson hayotidagi yaxshi-yomon, foyda-zarar tomonlarini bilan tanishtirishni; Havoning qayishqoqligi va ma'lum hajmi egallashi; Magnit uchlarining o'ziga tortishishi va o'zidan itarishi bilan tanishtirishni; Bolalarni o'zlari qurgan uycharini batareyka, lampochka, sim, viklyuchatel yordamida "elektrlatirishga" o'rgatishni; San'at markazi: "Shaklni davom ettir", "Bu shaklni nimaga o'xshatyapsan?", "Bu qanday o'yinchoq?", "Kayfiyatlar", "Mening kelajakdagi uyim", "Afsonaviy mashina", "Mening sevimli qo'g'irchog'im", "Gerbariydardan ixtiyoriy applikasiya ishini bajarishni; Loy ishi "Buni nimaga o'xshatyapsan?" ixtiroli, ijodiy ishlar bajarishni; Bolaga tayyor ish bermay, uning ongida borliqni anglatishga imkon uyg'otish. "Qani, sen nima deb o'ylaysan?" deya bolani o'zini o'ylashga, fikrlashga yo'naltirish.			
15	Kichik va o'rta guruhlarda "O'zbekiston - mening Vatanim" mavzusida ta'limiy jarayonni tashkil etish.	"O'zbekiston mening Vatanim" mavzusida integratsiyalashgan ta'limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o'yinli ta'limiy faoliyatni tashkil etish. O'quvchilarga bolalarga tug'ilib o'sgan joylariga muhabbat va ularning Vatanim-O'zbekiston haqida bilim berish usullarini ko'rsatish. O'z shahar, qishloq, mahalla va ko'chasi haqidagi bilimlarni kengaytirish. Yashash joyidagi me'morchilik yodgorliklari, chiroyli qurish-yasashga qiziqish uyg'otish, ularning nomlarini to'liq aytishga o'rgatish. Markazlardagi ta'limiy faoliyat: (Ihtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalashva matematika markazi: "lego" turidagi o'yin bo'laklaridan modellar yig'ishni; 3-4ta (kichik guruhda); 6-8ta (o'rta guruhda) qismlardan pazllar yasash; Qog'ozdan buklash orqali sodda shakllarni yasash; Asosiy qurish-yasash materiallari (kubik, g'ishtchalar, plastina, silindr, uch qirrali prizma kabilar)ni bilish va nomini aytish; G'isht va plastinalarni vertikal tartibda tahlay olishni, qo'shimcha detal qo'shish yoki birini boshqasi bilan almashtirish orqali qurish-yasash ishlarini o'zgartirish; Qurish-yasash qismlarining hajmini: katta-kichik, baland-past, uzun-qisqa, keng-tor, kabi tushunchalarni berilishi; (Kubik va g'ishtchalardan "Bog'cha quramiz";	6	A	3

		“Bayroqcha”ni bo`yash”, “Bizning ko`cha”; “Do`kon quramiz”, “Toshkent shahri bilan tanishuv”); Bolalarga tayyor shakllardan konstruksiyalar (“Toshkent ko`priklari”, “Men yashaydigan uy”) yasashni; Bolalarga alohida predmetlardan guruh hosil qilishni (barcha qizil, barcha sariq, barcha yumaloq va boshqa predmetlarni guruhlash); Guruhdan bir predmetni ajratishni; Bolalarni doira, kvadrat va uchburchak haqidagi tasavvurlarni mustahkamlash uchun (doirani o`hg qo`linga ol , kvadratni chap qo`linga ol), qo`lingda turgan narsani nomini aytishni; “Top-chi, haltada nima bor”, “Juftihgni top”, “O`z uyingni top” kabi o`yinlardan foydalanishni o`rgatish usullarini ko`rsatish; Syujetli-rolli o`yinlar va drammalashtirish markazi: Bolalarni tarbiyachi bilan bo`ladigan hamkorlikdagi o`yinlariga qatnashishlari; O`zi mustaqil tanlagan rolni ijro etishni, shartli o`yin harakatlarini bajarishlari; Tarbiyachi yordamida tanish ertaklarni va zamonaviy adabiyot syujetlarini drammalashtirish; Bolalar o`yinlarda madaniy axloq qoidalari, xayrihohlik, o`zaro yordam vhlarni qo`llash; (“Kelinglar tanishamiz”, “Bolalar bog`chasi”, mazmunli rolli o`yinlar “O`zbekiston shaharlari”)</p> <p>Til va nutq: “Mening guruhimdagi jihozlarim”, O`zbekiston shaxarlari haqida suhbat; Avtobusda ekskursiya, har xil yodgorliklar, diqqatga sazovor joylar oldida to`xtash; Suhbat - “O`zbekiston Vatanim mening”, “O`zbekiston poytaxti”, “O`zbekiston prezidenti”, “O`zbekiston haqida she`rlar yodlash”); Mavzu bo`yicha she`r, ertak, topishmoq, hikoya, sanamalarni ifodali aytish; Asar mazmuni asosida berilgan savollarga imkon qadar aniq va dadil javob berish; Ilm fan va tabiat markazi: Bolalarga ob-havo holatini (sovuq, issiq, iliq, quyoshli, bulutli, shamol esyapti, yomg`ir yog`yapti), suv va qorning ayrim xususiyatlarini (suv tiniq, qor yumshoq bo`lishi, undan qorbobo yasash , qorbo`ron o`ynash, qor quruq ham bo`lishi mumkinlig vhk...) farqlashni; Ayrim predmetlar suvda cho`kishi, ayrimlari cho`kmasligi-suvning xususiyatlarini; (tajriba) Jonsiz tabiatning ayrim xususiyatlari (tosh qattiq, qum sochiluvchan)ni tajriba orqali farqlash usullarini ko`rsatish;			

		“Hona gullari bilan tanishtirishni”, “Kuz barglari”; San`at markazi:</p> <p>Rasm “Bayroqchani bo`yash”, “Gullar”, loy ishi “Do`stlarim uchun teshik kulcha”. Yelimlash: “Bayroqcha.”</p> <p>Rasm chizish “O`z shahrimni qanday ko`rishni istayman”, applikasiya “So`zana”, “Shaxar bo`ylab ekskursiya”;</p> <p>Rasm solish uchun zarur materiallarni bilish va nomini aytishni, qalam, flamaster, mo`yqalam va bo`yoqdan to`g`ri foydalanish; Tayyor figuralardan tasviriy materiallar yaratish, tabiiy vageometrikshakllardan bezakli kompozitsiyalar yaratishni va applikasiyani bezash;			
16	Katta va tayyorlov guruhlarida “O`zbekiston mening Vatanim” mavzusida ta`limiy jarayonni tashkil etish.	“O`zbekiston mening Vatanim” mavzusida guruhviy mashg`ulot tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish. O`zbekistonning milliy madaniy me`rosini, uning tarixini bilishga qiziqtirish. O`zbekiston respublikasiga kiruvchi shaxarlar (Buyuk ipak yo`li), har bir shaharlarning o`ziga xos xususiyati, madaniyati, me`morchilik san`ati, iqtisodi, xaritada joylashuvi kabi bilimlarni bolalar ongiga yetkazish.</p> <p>Mavzularni tanlashda, mantiqiy fikrlashga oid lavhalar, ilg`or g`oyalar, vatanparvarlik, insonparvarlik ruhini ko`tarish haqida materiallar, ularni yoritishda hamda amaliy mashg`ulotlarni tanlashda milliy an`ana va qadriyatlarimizdan, o`yinlar, maqol, matal, hikoyalardan foydalanish.</p> <p>Markazlardagi ta`limiy faoliyat: (Ixtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: “Mening shahrim”, “Teleminora quramiz”, “Mening kelajakdagi uyim”, “Zamonaviy shahar”, “Mahalla ko`chalari”, “Oilamiz uchun uy”-birgina obyektini undan foydalanishning turli shart-sharoitlarini nazarda tutib konstruksiyalash;</p> <p>Qaysi detal qurish-yasash uchun ko`proq mos kelishini aniqlash; Qaysi usul bilan konstruksiyalash ko`proq maqsadga muvofiq ekanligini belgilash;</p> <p>Istiqbolda qurish-yasashni rejalashtirish ko`nikmalarini rejalashtirish; Pul qiymatlari va narx-navo, plastik kartochka, terminal haqida ilk tushuncha berish. Shartli o`lchov yordamida predmetlarning kengligini, uzunligini o`lchashniva taqqoslash; Suyuq jismlarni shartli o`lchov birligi bilan o`lchashni va o`lchash natajasini son bilan aytish;	12	A	6

	Turli narsalar (geometrik shakllar, mevalarni va boshqalar)ni o`nta teng qismlarga bo`lishni o`rgatish;</p> <p>Bolalarni 2 ta, 4 ta uchburchaklardan bitta ko`pburchaklar tuzishga (beshburchak va oltiburchak), kichik to`rtburchakdan bitta katta to`rtburchak tuzishga o`rgatish usullari; Tevarak-atrofdan mo`ljallanib o`rganishni mashq qildirish, aytilgan yo`nalishni tez va to`g`ri belgilash; Syujetli-rolli o`yinlar va drammashtirish markazi: “Yosh sayohatchilar”, “Maktab”, “Buvijonimnikida mehmonda”, “Sartaroshxona”, “Zumrad va Qimmat” ertagini sahnalashtirish, “Ikki do`st” hikoyasini sahnalashtirish; Bolalarni o`yin mazmuniga mos tarzda turli rollarga kirishishni, anjomlar, qurilmalar, qurish-yasash materiallaridan foydalanish;</p> <p>O`yinlarda atrof-borliq haqidagi tasavvurlarni, adabiy asarlar va multfilmlardan olgan taassurotlardan ijodiy foydalanish; Barcha o`yin ishtirokchilarida o`z harakatlarini rejalashtirishni va muhokama qilish ko`nikmalarini rejalashtirish;</p> <p>Til va nutq: Suhbatlar uyushtirish-“Vatanimizning tarixiy shaharlari (Samarqand, Buxoro, Xiva-buyuk ipak yo`li) bilan tanishuv; “Samarqand, Buxoro o`yinchoqlari”, “Mening oilam, mening qo`rg`onim”, didaktik o`yin-“Kulolchilik do`konida” - bolalarga o`yinchoqlar va buyumlar haqida hikoya tuzish; O`rgatayotganda o`yinchoqlarni tariflab berish; O`yinchoqlarning o`ziga xos xususiyatlarini ko`rsatuvchi belgilarini (rangi, shakli, qanday o`ynalishi v.h.k...) aniq so`zlar orqali ifodalash;</p> <p>Ilm fan va tabiat markazi: “O`lkaning yer maydoni (tog`lar, adirlar, daryolar)”, “Sabzavot va mevalardan bo`yoq olish”, “Loy va qumning xususiyatlari”, “Toshning xususiyatlari”, “Kimning uyi mustahkam”, “Ajoyib magnitlar” Magnit uchlarining o`ziga tortishishi va o`zidan itarishi haqidagi bilimlarini rivojlantirish; Qum, loyning belgilarini farqlash va nomini aytishni (qum to`kiladi, xo`l qumdan narsalar yasash mumkin, qurigan loy-qattiq, ezsa uqalanadi, u xo`l bo`lsa yana loyga aylanadi, undan narsalar yasash mumkin v.h.k...) ligini tajriba qilish; San`at markazi: “O`zbekistonda milliy bayramlar”, “Tabiiy bo`yoqlardan kuzgi manzara”, Applikasiya “Obod maxalla”, “Navro`z saylida” rasm va applikasiya “Men va mening oilam”, “Do`stimga			

		sovg`a"ixtiyoriy ijodiy ish; "Xamro buvi o`yinchoqlari" rasmini noan`anaviy usulda chizish;</p> <p>Loy ishi-Xamro buvi o`yinchoqlarini "Toychoq", "Xo`roz";</p> <p>Applikatsiyada yelimdan foydalanishlarni va tayyor formalarni yelimlash yo`li bilan tasvirlar yarata olish; Jamoaviy kompozitsiyalarni yaratishda qatnashish va ijod qilish ko`nikmasini shakllantirish;			
17	Kichik va o`rta guruh yoshidagi bolalar bilan "Koinot sirlari" mavzusida ta`limiy jarayonni tashkil etish.	"Koinot sirlari" mavzusida guruhiy mashg`ulot tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish. O`quvchilarga bolalarga kichik yoshdan tevarak-atrofdagi voqea-hodisalariga to`g`ri munosabatni shakllantirishda koinot sirlari haqida eng sodda tushunchalar berishni. Quyosh, Oy, sayyoralar va yer sayyorasi to`g`risidagi ilk bilim va tushunchalarni mashg`ulotlar aro bog`liqlik va boshqa faoliyatlarda berish metodlari. Markazlarda ishlash bo`yicha o`yin va mashg`ulotlar tuzishni mashq qilish.</p> <p>Markazlardagi ta`limiy faoliyat: (Ihtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: Bolalarga sodda voqeaband o`yin masalalarni loyihalab oddiy qurilmalarni "lego" turidagi o`yin bo`laklaridan modellar yig`ish; 3-4ta (kichik guruhda); 6-8ta(o`rta guruhda) qismlardan pazllar yasash; Qog`ozdan buklash orqali sodda shakllarni yasash; (Qurish-yasash: "Shamol bilan o`ynash uchun parrak yasash", "Paketa" vxk..)</p> <p>Qurish-yasash qismlarini hajmiga ko`ra (katta-kichik, uzun-qisqa, baland-past, tor-keng) ligini farqlay olishni va o`z nutqlarida bu so`zlarni qo`llashni;</p> <p>Bolalarga globus, Yer sayyorasi, kosmik kemalar, fazogirlar, osmon jismlari haqida tushuncha berish jarayonida sayyoralarning katta-kichikligini, uzoq-yaqinligini, shakli, fazodagi o`rni, ya`ni matematik tasavvurlarni shakllantirish;</p> <p>Quyosh va oy haqida tasavvur hosil qilish;</p> <p>Geometrik shakllardan "Raketa", "Quyosh" tasvirlarini yasash; "Rasmlar juftini top"; "Sayyoramiz qanday shaklda?", "Kosmik loto"vhk... didaktik o`yinlarini uyushtirish; Syujetli-rolli o`yinlar va drammashtirish markazi: "Oyga raketada uchamiz"-bolalarni tengdoshlarning o`yin harakatiga qiziqishini uyg`otish, bir-biriga halaqit qilmasdan o`ynashga o`rgatish;</p> <p>Harakatlarni bitta obyektidan ikkinchisiga ko`chira	6	A	3

		olish, mustaqil o`ynayotgan paytda harakatlarni so`zlar bilan izohlash; Qo`g`irchoq teatri qahramonlari harakatlarini kuzatish; Til va nutq: Suhbat “Raketa kimga kerak?”; “Fazo va fazogirlar”, “Fazoga yo`l”, “Yulduzli osmon rasmi asosida suhbat; U.Nosirov. “Oftob chiqdi olamga” she`rini yod olish; -javob berayotganda, hikoya qilayotganda, so`zlarni grammatik jihatdan to`g`ri o`zlashtirish, jummalarni to`g`ri tuzish; Sur`atlar bo`yicha so`zlab, hikoya qilishda, bolalarga suratda tasvirlangan voqealarga munosabat bildirib, mustaqil hikoya tuzish;</p> <p>“Fazo bu nima?”, “Sayyoramiz qanday nomlanadi?”, “Quyosh sayyorami yoki yulduz?”, “Kimlar fazoga uchadi?”, “Oyga sayoxat”, “Uchadi-uchmaydi”; “Kim nima qiladi?” didaktik o`yinlarni uyushtirish; Qo`shimcha ravishda fazo, raketa so`zlarini o`z nutqlarida qo`llashlari; Ilm fan va tabiat markazi: Suv, qor, muz, qum, loyning belgilarini farqlash va nomini aytishni (qor oppoq, sovuq suv, suv oqadi, iliq va sovuq bo`lishi mumkin; muz qattiq, sirpanchiq; qum to`kiladi, xo`l qumdan narsalar yasash mumkin), o`simliklarni o`sishi uchun suv zarur; -bolalarning diqqatini jonli va jonsiz tabiatda sodir bo`layotgan tanish va notanish predmet va tabiat hodisalariga jalb qilish; San`at markazi: Rangli qalamlar bilan “Raketa parvozi”-rasm; “Katta-kichik sayyoralar rasmini chizishlari”; “Osmondagi yulduzlar”; “Fazo sirlari”; plastelindan “Raketa” yasash; applikasiya “Fazodagi raketalar” tasvirlarini (jamoaviy ish) bajarish;</p> <p>Predmetning o`ziga qarab va tasavvurlariga asoslanib, narsalar yaratishni, bunda tabiat hodisalari, tasviriy vosita va texnologiyalarni qo`llash;			
18	Katta va maktabga tayyorlov guruh yoshdagi bolalar bilan “Koinot sirlari” mavzusida ta`limiy jarayonni tashkil etish.	“Koinot sirlari” mavzusida guruhviy mashg`ulot tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish. Kosmik fazo va birinchi fazogir Y.A. Gagarin; Quyosh va uning xususiyatlari bilan tanishtirishni davom etish; Tun va kun haqida bilim berish (nima uchun Yer yuzida tun va kun bo`ladi?), koinotdagi sayyoralar va ularning Quyosh tizimidagi joylashuvi haqidabilm berish usullarini ko`rsatish. Tevarak-olam haqidagi bilim va tasavvurlarni chuqurlashtirish asosida bolalarning so`z boyligini oshirish va faollashtirish. Markazlardagi ta`limiy faoliyat: (Ihtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika	12	A	6

		markazi: Bolalarda 10 gacha bo'lgan predmetlarni to'g'ri va teskari sanash ko'nikmasini mustahkamlash, ko'rsatilgan songa binoan predmetlarni sanab chiqishni mashqqildirish; Matematik misollarni raqamlar yozilgan kartochkalar yordamida ifodalab yechish; Bolalar shartli o'lchov yordamida predmetlar kengligi, uzunligini o'lchashga o'rgatishni davom ettirish va o'lchash natijasini son bilan aytishni va tegishli raqamlar bilan belgilash; Buyumlar(o'yinchoq)ni o'ng qo'l bilan chapdan ongga qo'yish; Bolalarni predmetlarning o'ziga nisbatan joylashishini aniqlash; Maxsus figuralar to'plamidan foydalanib, namunadagi qismlardan tashkil topgan shakl-siluetlar ("Ozga sayyoraliklar", "Lunaxod"vhk...) hosil qilish; Labirintlar va ularning yechimini topish; Bolalarni yangi detallar va ularning xususiyatlari bilan tanishtirishni-turli shakl va hajmdagi yog'och taxta (uzun-qisqa, to'rtburchak,uchburchak) chorqirrayog'och (brus) va silindrlar; Bolalarga yil davomida lego jihozlaridan loyihalar yaratish; 20 qismdan kam bo'lmagan pazllarni yig'ish va qog'ozlarni bukib shakllar yasash; Bir necha qurish-yasash guruhini yagona mazmunga birlashtirish; Qurish-yasash materiallari to'plamlaridan turli mavzularda loyihalar yaratishga o'rgatish. "Kosmodrom", "Maydon", "Paketani yig' "-jamoaviy ish bajarishni; "Quyosh va uning tizimidagi sayyoralar"-pazllardan tasvirni yig'ish. "Raketa", "Kosmonavt", "Quyosh va uning tizimidagi sayyoralar"- qirqimlardagi tasvirini to'g'ri yig' va sana; "Labirintdan raketaga to'ri chiqib manzilga yetib olish yo'lini ko'rsat"-labirint; "Rasmni soyasiga ko'ra joylashtir" kabi o'yinlarni uyushtirish; Syujetli-rolli o'yinlar va drammashtirish markazi: Turli-tuman o'yin syujetlarini ("Oyga qilgan sayohatimiz sarguzashtlari", "Viktorina") mustaqil tanlash va o'ylab topish; Rolning yangi talqinini topish va uni amalga oshirish; O'yin jarayonida o'z tengdoshlari bilan birgalikda harakat qilish, xarita va sxemalarni tanlash tartibi haqida kelishib olish; Til va nutq: Bolalarning atrof-olamdagi hodisalar haqidagi bilimlarini aniqlash, mustahkamlash va kengaytirish maqsadida ularning nutqini boyitish va			

		faolligini oshirish; “Quyosh bilan tanishuv”, “Quyosh tizimi”-hikoya; “Men kosmonavt”- ihtiyoriy hikoya; “Yer, Oy, va raketa”-Qoraqalpog`iston halq ertagi; “Quyosh bilan tanishuv”, “Birinchi kosmonavt Yu. A. Gagarin”, “Boshqa sayyoralarda hayot bormi?” suhbat-kabi mavzular yoritilayotganda, javob berayotganda, hikoya qilayotganda bolalar so`zlarni grammatik jihatdan to`g`ri o`zlashtirish;</p> <p>O`yinchoq, turli buyumlar va voqeyiy (Syujetli) rasmlar bo`yicha, mustaqil ijodiy hikoyalar tuzish; Ilm fan va tabiat markazi: Bolalarning eng oddiy fizik hodisalar haqidagi tasavvurlarini boyitishda havo va uning eng oddiy xususiyatlari (tiniqligi, qayishqoqligi, harakat qilishi-shamol) bilan tanishtirish (Tajriba); Suv xususiyatlari (tajriba), predmetlarni kuzatishni, oddiy tajribalar (cho`kadi-cho`kmaydi, uchadi-ucmaydi) otkazishni, suvning xususiyatlarini aniqlash; Teleskop bilan tanishtirish; Bolalarni tong, kunduz, kechqurun, kechasi tushunchalari bilan tanishtirish; Kun qismlarida insonlar va bolalarning harakatlari haqida tushuncha berish; San`at markazi: Rasm: “Kapsula; sputnik, raketa”; , “Kulgili o`zga sayyoraliklar”, Applikatsiya: “Biz Oyga uchamiz”. Loy ishi “Belka va strelka oyga uchdi”-turli usullardan foydalanib har xil shakldagi narsalarni yasash; Kattalar rahbarligida bolalarning badiiy faoliyatida faol ishtirok etishga nisbatan qiziqish va ishtiyoqlarini oshirish; “Kosmosga parvoz qilamiz”-bolalarga tengqurlari bilan birgalikdagi faoliyatda, ikki qatnashuvchi ishtirok etadigan syujetli-rolli o`yinlarni, rollarni ijro etish;</p> <p>Rollarni navbatma-navbat ijro etib, obrazlarni jonlantirishga intilish;</p> <p>Maktabga tayyorlov guruhi bolalari bilan “Koinot sirlari” mavzusida integratsiyalashgan ta`limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish. O`quvchilarga maktabga tayyorlov guruhi bolalariga yulduzlar va yulduzlar turkumlari, koinotga sayr qilgan “Fazogirlar”, ulug` mutafakkir Mirzo Ulug`bekning yulduzshunoslik faniga qo`shgan ulkan hissalarini, milliy-madaniy merosimiz haqida bilim berish usullarini ko`rsatish. Astronomik bilimlarni berishda matematik tushunchalardan son-sanoq, kattalik, shakl, tevarak atrofda mo`ljal olish va vaqt haqidagi tushunchalarini mustahkamlash, lug`atini yangi so`zlar bilan boyirish.			

		Markazlardagi ta'limiy faoliyat: (Ihtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: 10 gacha tartib bilan sanash, miqdor va tartib sanoqni farqlash, «Qancha?», «Qaysi?», «Hisob bo'yicha nechanchisi?» degan savollarga to'g'ri javob bera olish; Vazifalarning yechimini «yozishda» sonlarning raqam belgilari va amal belgilari: plyus (+), minus (-), barobar (=) dan foydalanish; Arifmetik masalalar tuzish va yechish. «Koinotdagi chalkashuvlar», «Kosmonavtlarni qidirib», «Uchar likobcha», «Raketalar adashishdi», «Birinchi parvoz», «Marsda yashovchi Marsliklar», «Ozga sayyoraliklar», Koinotdagi jang» labirintlar va ularning yechimini topishni; «lego» jihozlaridan loyihalar yaratish; 8-10 qismdan kam bo'lmagan pazllarni yig'ish; Qog'ozlarni bukib shakllar yasashni (lunaxod, kapsula, raketa), qurish-yasash materiallari to'plamlaridan turli mavzularda loyihalar yaratishni o'rgatish; Bolalarga yulduzlar va yulduzlar turkumlari haqida tushuncha berish; Bolalarga yulduzlar va ularning o'zaro turkumlar hosil qilishlarini, yulduzlar turkumlaridagi yulduzlar sonini sanash, ularni farqlash va taqqoslashga o'rgatish; Birinchi kosmonavt-qahramon uchuvchi Yuriy Alekseevich Gagarin; Hamyurtimiz Vladimir Jonibekov; o'zbek o'g'loni Solijon Sharipovlar bilan tanishtirish; «Yulduzlar turkumlarini birlashtir» rasmlari orqali sanashni va bo'yash; «Yulduzli hayvonot bog'i»ga (matematik mazmundagi) sayr; Syujetli-rolli o'yinlar va drammashtirish markazi: Qanday o'yin o'ynash, bunda («Marsga uchamiz», «Yerga qaytish») kim qanday rolni o'ynashi haqida sheriklari bilan kelishishni, o'yin qoidalariga rioya qilish; Ta'limiy o'yinlar orqali o'z imkoniytlarini baholash; Spektaklni ko'rib bo'lgandan keyin aktyorlar o'yinini qo'llangan badiiy ifoda vositalarini va sahna asarining badiiy bezaklarini baholash; Til va nutq: Hayotiy mavzular bo'yicha mantiqiy rivojlanib boruvchi hikoya tuzish qobiliyatlarini rivojlantirish; «Muhammad Tarag'ay Ulug'bek bilan tanishuv»-bolalarda asarda ishtirok etayotgan qaxramonlarning ruhiy kechinmalarini tushunib, ravon bayon etish, she'riy asarlarni yod olish, ifodali o'qishni mashq qilish; «Sayyoralar bilan tanishuv», «Oy bilan tanishuv»,			

		“Oyga sayohat” , “Gallaktikadagi eng yaxshi Sayyora” kattalarga tabiatdagi notanish yoki o`zi uchun qiziqarli bo`lgan predmet va hodisalar haqida savollarga javob berish; Koinot sirlari, Quyosh, Oy, Yulduzlar haqida she`r, topishmoq va maqollarni o`rganish; Ilm fan va tabiat markazi:TRIZ-IMEN usulida “Boshqa sayyoraga sayohat” hikoya davomida muammolar yechimini topish; Plastmassa bilan yog`och haqidagi elementar tushunchalarini shakllantirish;</p> <p>Plastmassani xususiyatini hisobga olgan holda undan qurish va yasashni o`rgatish; Yog`och va plastmassani suvga solinganligidagi holatini kuzatish;</p> <p>Yer va o`zga sayyoradagi hayot uchun uylar, mebellarni ixtiro qilish; U yerda qanday gullarni tuvakda o`stirish;</p> <p>San`at markazi: Individual va jamoaviy rasmlar chizish, atrof borliq, hayot va badiiy asar voqea-hodisalari asosida predmetli va syujetli rasm chizish; Rasmda turli tasviriy materiallarni va tasviriy texnologiyalarni qo`llash;</p> <p>Narsaning konstruksiyasini ko`ra bilish va amaliy vazifalarni nazarda tutgan holda uni tahlil qila olish; Katta hajmdagi o`yinchoqlarni yasash; “Koinotda raketa”, “Quyosh va uning tizimidagi sayyoralar”, “Skafandr kiygan kosmonavt”rasmini chizishni; Applikatsiya “Raketa koinotda uchib ketmoqda”, loy ishi “Skafandr kiygan kosmonavt” siluyetlarini yasash;			
19	“Yer sayyorasi” mavzusida ta`limiy jarayonni tashkil etish.	Kichik va o`rta guruh yoshidagi bolalar bilan “Yer sayyorasi” mavzusida integratsiyalashgan ta`limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish. O`quvchilarga bolalarga “Yer sayyorasi” shu bilan birga o`z shahar, qishloq, mahalla va ko`cha haqida bilim berish usullarini ko`rsatish. Ularning ona Yerimizga, tabiatga, hayotga, borliqqa to`g`ri munosabatda bo`lish hislarini tarbiyalash. Bolalarning tevarak-atrofdagi narsa va hodisalarga qiziqishini uyg`otish va lug`atini boyitish.</p> <p>Markazlardagi ta`limiy faoliyat: (Ixtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: “Kub, gishtcha, va piramidalardan uylar quramiz”, “Teremok”, “Uch ayiq uchun uycha”, “Yer rasmini pazllardan yig`ing”;	12	A	6

		Bolalarga g'ishtchalarni qator qilib terib, bir-biri bilan birlashtirishni (uycha, tomon, yo'lka, poyezd izi), fazoviy belgilar (qisqa-uzun, tor-keng)ni farqlash va ularni so'z bilan to'g'ri ifodalash; Bolalarga o'z qurilmalari bilan o'ynashni o'rgatish (qurilmalarni: uy va yo'lka-ko'cha; stol, stul, divan-qo'g'irchoqlar uchun mebel v.h.k) syujetga ko'ra birlashtirish; Bolalarga sodda voqeaband o'yin masalalarni loyihalab oddiy qurilmalar yasash: “lego” turidagi o'yin bo'laklaridan modellar yig'ish; 3-4ta (kichik guruhda); 6-8ta (o'rta guruhda) qismlardan pazllar yasash; Qog'ozdan buklash orqali sodda shakllarni yasash; Syujetli-rolli o'yinlar va drammashtirish markazi: “Shahar yo'llarida”, “Hayvonot bog'i”, “Do'stlar bilan sayohat maroqli”, “Tabiatni asraymiz” -Bolalar tengqurlari bilan birgalikdagi faoliyatda, ikki qatnashuvchi ishtirok etadigan syujetli-rolli o'yinlarda (mehmon-mezbon, ona-bola, shifokor- bemor) rollarini ijro etishlari; Rollarni navbatma-navbat ijro etib obrazlarni jonlantirishga intilish; Bolalarning u yoki bu rol uchun atributlar tanlash; O'yin muhitiga yetishmagan buyum, o'yinchoqlar bilan to'ldirish urinishlarini rag'batlantirish; Teatr haqidagi suhbatlarda ishtirok etish; (teatr-aktyorlar-tomoshabinlar va ularning o'zlarini tomosha zalida tutishlari) Til va nutq: “Yer”, “O'z uyingni asra!”-suhbat; Q. O'tayevning “Yer” she'rini o'rganishni-tevarak-atrofdagi bilim va tasavvurlarni chuqurlashtirish asosida bolalarning so'z boyligini oshirish va faollashtirish; O'zining hatti-harakatini boshqarishni, faoliyatini so'z bilan ifodalash; Bir qancha gaplardan hikoya tuza olish; Mavzuga oid nutqni rivojlantiruvchi muhitni yaratish maqsadida ta'limiy o'yinlarni uyushtirish; Ilm fan va tabiat markazi: “Shamol, shamol, shabada”, “Havo stakanda”, “Shamol bu havoning harakati”-tajribalarni o'tkazish; Bolalarga ob-havodagi o'zgarishlarni (Shamol esyapti, sovuq shamol esyapti, shabada) farqlash; Bolalarni shamol bilan tanishtirishda ko'rgama va tarqatma materiallar asosida tajribalarni uyushtirish; To'g'ri nafas olib va nafas chiqarishni bunda predmetlarni og'izdan havo chiqarib, puflab harakatlantirish; (shamol qilishni) San'at markazi: “Daraxtlar”, “Tabiatni asrash bizning			

		qo'limizda"-o'ziga qahramonning ma'lum bir rolini olib, tengdoshlari bilan o'yinda birgalikda harakat qila olish; Bir necha o'yin harakatlarini yagona syujet chizig'iga birlashtirish; O'yinda narsalar bilan harakatlanishni va odamlar o'rtasidagi munosabatlarni aks ettirish; Teatrlashtirilgan sahna ko'rinishlarining borishini kuzatish va ularga hissiy tarzda munosabatda bo'lish; "Tabiatni o'rganamiz" nakleykali mozaika bilan ishlash; Katta va tayyorlov guruh yoshidagi bolalar bilan "Yer sayyorasi" mavzusida integratsiyalashgan ta'limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o'yinli ta'limiy faoliyatni tashkil etish. O'quvchilarga bolalarni Xarita bilan tanishtirish:"Globus", "Dunyoning tabiiy xaritasi", "O'zbekiston Respublikasi xaritasi". Yerning shar shaklida ekanligi va u o'z o'qi atrofida aylanishi, undagi qit'alar haqida tushuncha berish; Bolalarni O'zbekistonning xaritasidagi o'rnini va ko'rinishini bilan tanishtirish usullarini ko'rsatish. Mavzuni o'zlashtira olish qobiliyatini "Xaritani bilasanmi?" o'yini orqali rivojlantirish. Markazlardagi ta'limiy faoliyat: (Ixtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: "Klumba", "Qush uyasi maketi", "Asboblarga uchun yashik", "Bolalar bog'chasi", "Xavfli belgilar", "Hiyobon", "Kelajak shahri"; Qaysi detal qurish-yasash uchun ko'proq mos kelishini aniqlash; Qaysi usul bilan konstruksiyalash ko'proq maqsadga muvofiq ekanligini belgilash; Istiqbolda qurish-yasashni rejalashtirish ko'nikmalarini rejalashtirish. 8-10 qismdan kam bo'lmagan pazllarni yig'ishni; "Yer sayyorasini pazllarda yig'ish" "Xaritani bilasanmi?" o'yini ("O'zbekiston Respublikasi xaritasi va unga kiruvchi viloyatlar bilan tanishuv")-"O'zbekiston respublikasi xaritasini pazllardan yig'ish"ni mashq qilish; Yetishmagan shakl, jismni topishga doir mantiqiy masalalarni tuzish va echish; Razlardan uylar, qasirlar, dala hovlilar, garajlar maketi konstruksiyasini qurish; Hafta kunlari va yil fasllari izchilligi haqidagi bilimlarni mustahkamlash;			

		Kelgusi oyning nomini aytishni mashq qildirish; Qirqimlarni to`g`ri terish va sanash natijasida “Yer”, “Yil fasllari”ga oid kompozitsiyalarni yig`ish; Syujetli-rolli o`yinlar va drammashtirish markazi: “Oila”, “Mening multfilmdagi sevimli qahramonim”, “Uy quramiz”, “Hayvonot bog`i”-Hamkorlik va o`zaro yordamga asoslangan munosabatlarni shakllantirish; Sahnalashtirish uchun ertak, qo`shiqni mustaqil tanlash, bo`lg`usi spektakl uchun zarur bo`lgan anjomlar va dekoratsiyani tayyorlashni; O`zaro majburiyat va rollarni bo`lib olish ko`nikmasini takomillashtirish; Til va nutq: “Yer” she`ri, “Yer sayyorasi” haqida suhbat,“Koreys halq ertagi”, “Fedorino qayg`usi” she`rini o`qib berish, “Moydodir” she`rini yod olish, “Mening mahallam” surati asosida hikoya tuzish qobiliyatini rivojlantirish; Bolalarga mazmunli rasmlarda aks ettirilgan voqealarni izchil bayon qilish; Qahramonlarning hatti-harakatiga nisbatan o`z munosabatlarini bildirish; Hikoyani mantiqli tugallashni, topishmoqlar o`ylab topish; Ilm fan va tabiat markazi: Bolalarni “Xarita” va uning kelib chiqish tarixi bilan tanishtirish; Yer sayyorasida turli millat vakillari yasash;“Olimpiya halqasi”; “Dunyoning xaritasi”ga har bir davlatning qahramonlarini bolalar qo`yib berishlarini mashq qilish; (M-h Xindular, Eyfel minorasi, Kenguru, Pingvin, Kreml vkh...) Bolalarni ona Yerga, tabiatga, hayotga, borliqqa to`g`ri munosabatni shakllantirish; Globusdan foydalanib bolalarga kun va tunning almashinishini va dunyo xaritasidan qit`alar, quruqliklar, tog`lar, suv havzalarini belgilanish; San`at markazi: “Mening Toshkentim” jamoaviy kollaj; Applikatsiya “Navro`z bayrami”; “Yerni asraylik” rasm, applikatsiya jamoaviy ish; Yerning har fasldagi ko`rinishini rasm va applikatsiya asosida noan`anaviy usulda bajarish; Predmetning o`ziga qarab va tasavvurlariga asoslanib, narsalar yaratishni, bunda tabiat hodisalari, tasviriy vosita va texnologiyalarni qo`llash;			
20	Transport ko`cha harakati qoidalari. (KHQ) oy mavzusida ta`limiy jarayonni tashkil etish.	Kichik va o`rta guruhlarda “Transport bilan tanishuv”, “Yer usti transporti” mavzusida integratsiyalashgan ta`limiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida o`yinli ta`limiy faoliyatni tashkil etish.Turli transport vositalari va kasblar haqida tushuncha berish. O`quvchilarga bolalarni turli xil	12	A	6

		transport vositalari (mashina, poyezd, samalyot, avtobus, yengil avtomobil v.h.k...) bilan tanishtirish, turli faoliyatlar asosida transport vositalari haqidagi bilimlarini kengaytirish va ularning nomlarini to'g'ri aytishga o'rgatish usullarini ko'rsatish. Yengil va yuk mashinalarni tanish va aytishni mashq qilish. Markazlardagi ta'limiy faoliyat: (Ixtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: Asosiy qurish-yasash materiallarini (kubik, g'ishtcha, plastina, silindr, uch qirrali prizma kabilarni) farqlashni, nomini aytish va qo'llay bilishga o'rgatishni;(Chorraha, "Mashina uchun garaj") Detallarni gorizontal tarzda joylashtirishni o'rgatishni ("Mashina uchun yo'l", "Poyezd yasash"); Bolalarda qurish-yasash detallarini gorizontal (keng, uzun tarafi bilan-mashina yo'lini qurish) va vertikal (aylanasiga qatorlashtirib qo'yish-devor) tartibida taxlay olish ko'nikmasini shakllantirish; Bir-birining ustiga mahkam qilib taxlash hamda ma'lum bir oraliqda qo'ya olish (darvoza) tarbiuyachining ko'rsatmasiga muvofiq soddaroq qurish-yasash ishlarini amalga oshirish; "lego" turidagi o'yin bo'laklaridan modellar yig'ish; (mashina turlari, garaj) 3-4ta (kichik guruhda); 6-8ta(o'rta guruhda) qismlardan mashinalarning turli ko'rinishlarini pazllar yig'ish; Suratlarni taqqoslay bilish; o'ziga 2-3 belgisiga asosan ularni guruhlay olishga o'rgatish usullari. Sutka qismlarini bilish va o'z nutqida to'g'ri qo'llay olish; "Ko'p", "Oz", "Barobar" tushunchalarini taqqoslash orqali aniqlay bilish; O'lchovda mo'ljal ola bilish, qism-butun tushunchalarini farqlay olish; Syujetli-rolli o'yinlar va drammalashtirish markazi:Bolalarga tengqurlari bilan birgalikdagi faoliyatda, ikki qatnashuvchi ishtirok etadigan syujetli-rolli o'yinlarda(haydovchi-yo'lovchi) rollarini ijro etish; "Haydovchi va piyodalar", "Avtobus"o'yinlarida rollarni navbatma-navbat ijro etib obrazlarni jonlantirishga intilish; Bolalarning u yoki bu rol uchun atributlar tanlashi; O'yin muhitiga yetishmagan buyum, o'yinchoqlar bilan to'ldirishga urinishlarini rag'batlantirish; Til va nutq:"Transport turlari", "Yer usti transporti" bilan tanishuv; rivojlantiruvchi o'yin-"Ovozli			

		narvoncha”, “Har xil transport turlarida sayohat qilamiz”, Haydovchi mehnati haqida suhbat-soʻzlashuv nutqini oʻstirish; Bolalarda tarbiyachining nutqini tinglash va tushunish; Berilgan savollarga toʻliq javob berish, oʻyinchoqlarni tasvirlash; “Yangi mashina” A.Nosirov-hikoyalarni qiziqib tinglashga ishtiyoq uygʻotish; Bolalarni qisqa ertak va hikoyalarni soʻzlab berishni, javob berishni, kichik sheʼr va erkalamalarni yod olish; Bolalarni kitobga nisbatan qiziqishni, mehr hislarini kuchaytirish; Ilm fan va tabiat markazi: “Yer, suv, havo transporti” turlarini ajratish; “Kuz bogʻiga mashinada sayr”ni uyushtirish; Surʼatlarni taqqoslay bilish; oʻziga 2-3 belgisiga asosan ularni guruhlay olish; “Xona oʻsimliklari bizning doʻstimiz” haqida tushuncha; “Oʻsimliklarga suv quyib turilsa va turpogʻi yumshatilsa oʻsimliklar yengil nafas oladi”-tajribasini uyushtirish; (Tuvakdagi tuproqni kuzatishni, uni choʻp bilan yumshatish, tuvakdagi gullarga oʻz vaqtida suv quyib turish) Bolalardan qachon oʻsimliklar yengil nafas olishi haqidagi tushunchalarini aniqlash; Sanʼat markazi: “Poyezd vagonlari”, “Yuk mashinasi”-rasmini chizish; “Samalyot uchmoqda” “Vagonlarni yelimlash”, “Avtobus”, “Traktor”, “Qayiqchalar suvda suzmoqda”- applikasiya; “Mashina”, “Gʻildirak”, “Samalyot”-loy ishi; Qalam, flamaster, moʻyqalam kabilardan toʻgʻri foydalanish; Loyni yassi shaklga keltirib, yengil harakat bilan uning zarur chetlarini chimdib, mayda detallarni yasash; Bolalarni qaychini toʻgʻri ushlab va qirqish, geometrik shakllardan kvadrat, doira, toʻgʻri toʻrtburchak, uchburchak shakllarini kesish; Turli rangli detallardan foydalanib, mayda va yirik qurish-yasash ishlarini amalga oshirish; Tabiiy materiallardan turli narsa-buyumlar tayyorlash, ularning qismlarini mustahkamlash uchun plastelin va yelimdan foydalanish; Katta va tayyorlov guruhlarida “Havo, suv va Yer usti transporti” mavzusida taʼlimiy jarayonni tashkil etish. Rivojlanish markazlarida oʻyinli taʼlimiy faoliyatni tashkil etish. Transport vositalari (havo, suv va yer)			

		xizmatchilari mehnati haqida;Maxsus transportning ko`p xilligi, ma`lum ish turlarini bajarish mexanizmlari va uskunalar (o`t o`chirish mashinasi, qor tozalovchi, suv sepuvchi mashinalar) haqida tushuncha berish. Harakat qilish muhiti bo`yicha transport turlariga (yerda, suvda, havoda), bajaradigan ishiga qarab (tez yordam, militsiya, yo`lovchilarni tashivchi, yuk tashuvchi, qurish-yasashdagi maxsus mashinalar vkh...) guruhlarga ajratish, ularni taqqoslashga o`rgatish; transport vositalari tuzilishining ularning harakat qilish muhitga, bajaradigan ishiga va yukining xarakteriga bog`liq ekanini tushunishga o`rgatish.</p> <p>Markazlardagi ta`limiy faoliyat: (Ixtiyoriy mavzular tanlanadi) Qurish-yasash, konstruksiyalash va matematika markazi: Buyumlarning shaklini atash, figuralarni guruhga ajratish, figuralarning bir-biriga o`xshashligi, farqini bilish, taqqoslash, o`lchash, sanash, (katak daftar varag`ida chizish, qirqish, yangi bir figuradan boshqa figurani hosil qilish);</p> <p>Uchburchak, to`rtburchak, to`g`rito`rtburchaklar haqidagi tushunchalarni rivojlantirish;</p> <p>Shakllarning xossa va elementlarini ajratish, ularning sonini aniqlash va hokazolar ustiga, yoniga qo`yish, rasmini chizish, shartli o`lchovlar bilan sanash;</p> <p>Ayrim elementlarni (tomonlarini) o`lchash usullaridan foydalanish; Bolalarning figuralar o`rtasidagi o`xshashlik va farq qiluvchi belgilarni farqlashga o`rgatish.</p> <p>Geometrik figuralar va jismlar nabori bilan bajariladigan o`yin musobaqalarni tashkil etishni;(havo, suv va yer)transportturlarini yasash-ihtiyoriy, ijodiy ishlarni bajarish; Qurish-yasash: tashlandiq materiallaridan (havo, suv va yer) transportturlarini yasash-ihtiyoriy, ijodiy ishlarni bajarish; Labirintlar: "Mashina qaysi yo`ldan yursa marraga tezroq yetib keladi"...;</p> <p>O`yinlar "Bu qismlar qaysi mashinaniki?", Qirqimlardan "Tez yordam", "O`t o`chirish mashinasi", "Militsiya", "Samalyot", "Kema" , "Vertolyot" vkh...mashina turlarini, terish va sanash; Konstruktor legodan "Garaj" quramiz, "Mashina", "Samalyot", "Kema"vkh...; Konstruktor "Vertolyot" yig`amiz Konstruktor "kema" yig`amiz "Transport" mavzusida pazl Konstruktor "Mashina yig`amiz", "Kema yig`amiz", "Maxsus transport" turlaridan ixtiyoriysini pazl va sonli kesma			

		rasmlardan yig`amiz; Geometrik figuralar va jismlar naboridan “Qismlardan mashinalarni yig`m” Syujetli-rolli o`yinlar va drammashtirish markazi: “Rasmdagi transportlar vositalari nimalarga xizmat qiladi?”, “Yuradi, uchadi, suzadi”, “Samalyotda uchamiz”- o`yinlarida bolalar o`rtasidagi xayrixolik munosabatlarini mustahkamlash; Tevarak-atrofga qiziqishni tarbiyalash maqsadida syujetli-rolli o`yinlarni tashkil etish; O`yinda ko`rgazma-obrazli tafakkurni shakllantirish; “Avtobus-yo`lovchi, haydovchi, chiptachi”, “Kemada uzoq sayohatga safarga boramiz” -drammashtirilgan o`yinlar, bunda rollarni ijro etuvchilarning nutqiy va pantomima harakatlarini yetarli darajada ifodalash; “Kelajak avtomobili”, “Kelajak samalyoti”, “Kelajakdagi kema” yana bolalarga ixtiyoriy transportni (Tez yordam, militsiya vkh..) fantaziyasi asosida ixtiro TRIZ-IMEN usulida bajarish; O`yin uchun kerakli atributlarni, kiyimlarni, dekoratsiyalarni tanlab olish; O`yin davomida unda qatnashayotganlarning individual fikrlari bilan kelishtirib , syujetni rivojlantirish ko`nikmasi; Til va nutq: Transport turlari haqida tushunchalarni aniqlash; Ushbu sohaga oid ayrim kasblar nomi haqidagi tushunchalarni aniqlash; Bolalarni yangi so`zlar bilan tanishtirishni, lug`atni boyitish; Nutqiy, mantiqiy tafakkurni rivojlantirish; Yengil transport turlarini kuzatib, kuzatilgan narsalarni to`g`ri gapirishga o`rgatish; Ba`zi bir grammatik qoidalar bilan tanishtirish; “Havo transporti haqida”, “Bu transport vositasini kim boshqaradi” -suhbatni uyushtirish; Surat bo`yicha hikoya tuzish; - “Metroda”; Jumlalar tuzganda so`zlarni to`g`ri va bir-biriga kelishtirgan holda gapirish; Ilm fan va tabiat markazi: “Pufakcha”(tajriba) -bolalarni havoning harakati, xususiyatlari bilan tanishtirish; Bolalarda havoning xususiyatlarini bilishga qiziqishlarini uyg`otish; Havoga to`ldirilgan pufakchani suvga solinib uni siqib havosi chiqarilganda undan chiqayotgan pufaklarni kuzatish; Bolalar havo pufaklari yengil bo`lgani uchun suvning yuzasiga ko`tarilayotganligini xulosa qilishlari;			

		Kuz faslining o`ziga hos xususiyatlarini: kunlar soviy boshlashi, kunduzini qisqarishi;</p> <p>Yaproqlar to`kilishi, o`tlar so`lishi, o`simliklar o`sishdan to`xtashi;</p> <p>Ular uchun zarur bo`lgan yorug`lik va issiqlikning miqdori kamayishi;</p> <p>Ko`chalardagi transport vositalaridan chiqayotga yoqilg`i tutunidan havoning ifloslanishini; Muammoli vaziyatlar: “Nima uchun poyezdlar yurganda relsdan chiqib ketmaydi?”, “Nima uchun samalyotlarda g`ildiraklar bo`ladi?”; “Nima uchun shunday og`ir samalyotlar uchadi?”, “Nima uchun samalyot va raketa illyuminatorlari doira shaklida bo`ladi”, “Nima uchun faqat raketalar koinotga uchadi?”</p> <p>San`at markazi: Rasm: “Mashinada hosilni yig`amiz”, “Avtobus”, “Qayiqlar daryoda”, “Ihtiyoriy transport vositasini chizishni”; “Shahar ko`chalaridagi mashinalar” (jamoaviy ish) Applikatsiya: “Yelkanli kemalar dengizda suzmoqda” , Loy ishi; “Ihtiyoriy transport vositasini yasash”, “Mening sevimli o`yinchoq`im”, “Samalyot” Jamoaviy ish: rasm, applikatsiya- “Samalyotlar aerodromga qo`nishmoqda”; Rasmda predmetning shakli va rangini, kompozitsiyasini ko`rish; Dekorativ naqshda ritmni, ranglar uyg`unligini ifoda etish; Loydan, plastelindan buyumlar yasashda shakl harakatining nafisligi;</p> <p>Rasmlarni yelimlab yopishtirishga siluetning ifodaliligini aks ettirish; O`zi o`ylagan narsalarni ifodalashning turli vositalaridan foydalanish; Mustaqil ravishda amalga oshirish qobiliyatini shakllantirish;			
	VII-bo`lim.	MTTda ta`limiy jarayondan tashqari vaqtlardagi ishlar			
21	MTTda “Odobnoma” mavzulari bo`yicha ta`lim-tarbiyaviy ishlarni loyihalash.	MTTda bolalar bilan “Odobnoma” yuzasidan tarbiyaga oid tushunchalar bolalarning yoshi, ularning yashash muhiti, shaxsiy xususiyatlari va ruhiy holatlarini e`tiborga olgan holda mashg`ulotlarni loyihalash. MTT dasturi asosida turli yosh guruhlarda odobnomaga oid hafta va kundalik mavzularni o`rganish. Bolalarga odob-ahloq namunalarni kun davomidagi faoliyatlarida singdirish ishlariga ota-onalarni jalb qilish. Odobnoma mavzularini turli tadbirlar, bayram ertaliklari, ko`ngil ochish soatlarida qollash. Hafta mavzulari: “Men va mening do`stlarim”, “Men va bolalar bog`chasi”, “Bizning yaxshi ishlarimiz”, “Barcha kasblar muhim”, “Xushmuomalalik alifbosi” bo`yicha rivojlanish markazlari uchun ishlanmalar	12	A	5

		tayyorlash. Hafta mavzulari bo'yicha turli yosh guruhlarda rivojlanish markazlarini tashkil etish. MTTda "Zumradoylar davrasi" to'garagi ta'limining konsepsiyasi. Tarbiyaviy yo'nalishlarning mazmuni. To'garak yo'riqnomasi bo'yicha bolalar egallashi zarur bo'lgan tushuncha, bilim va ko'nikmalarni shakllantirishda pedagog va ota-onalarning hamkorligi. Turli yosh guruhlarda "Zumradoylar davrasi" to'garagi mavzulari va ular mazmunini o'rganish. "Ilk qadam" davlat dasturi hafta mavzulari bilan bog'lash. Bolalarni odob-axloq haqida tushunchalar bilan tanishtirishga oid suhbat ishlanmalarini tuzish, ko'rgazmalar va slaydalar tayyorlash. Matbuot materiallari bilan ishlash. Kichik, o'rta guruhlarda "Zumradoylar davrasi" to'garagi mavzulari bo'yicha mashg'ulotlarni loyihalash, ko'rgazmalar tayyorlash. To'garak mavzulari bo'yicha voqeaband ijroli o'yinlar, suhbat, sahnalashtirilgan lavhalar shaklida mashg'ulot ishlanmasini tuzish va tashkil qilish. Turli-tuman rasmlar, ertak, rivoyat, hikoyat, maqollardan foydalanish. Katta, tayyorlov guruhlarda "Zumradoylar davrasi" to'garagi mavzulari bo'yicha mashg'ulotlarni loyihalash, ko'rgazmalar tayyorlash. To'garak mavzularining murakkablashib borishi. To'garak mavzulari bo'yicha videoroliklar, ko'rgazmalar va slaydalar tayyorlash, voqeaband ijroli o'yinlar, suhbat, mehnat, sahnalashtirilgan lavhalar shaklida mashg'ulot ishlanmasini tuzish va tashkil qilish.			
	Jami		180	90	

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4. Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. Sh.M. Mirziyoyev "Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
2. Sh.M. Mirziyoyev "Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz" Toshkent – "O'zbekiston"-2018.
3. Sh.M. Mirziyoyev "Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon bo'ladi" Toshkent – "O'zbekiston"-2019

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori
5. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
6. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari". 2018 yil
7. O'zbekiston Respublikasining Maktabgacha ta'lim vazirligining "Ilk qadam" davlat o'quv dasturi 2018 yil
8. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish (kichik, o'rta, katta, tayyorlov guruhlari). Toshkent. O`zRMTV 2018 yil.
9. F.Voxobova, Sh.B.Nabixanova,D.T Karimova "Maktabgacha yoshdagi bola shaxsini rivojlantirishga yo`naltirilgan ta`lim asoslari" pedagogika kolleji o`quvchilari uchun o`quv qo`llanma. Toshkent-2015
10. F.Voxobova, Sh.B.Nabixanova,D.T Karimova "Bola huquqlari, shaxsga yo`naltirilgan ta`lim, maktabgacha ta`limga qo`yiladigan davlat talablari hamda "Bolajon" va "Bilimdon" dasturlari asosida pedagogik kollej o`qituvchilarini o`qitish bo`yicha metodik qo`llanma Toshkent-2015.
11. "Bolalar ensiklopediyasi" Toshkent-2000 "Davlat ilmiy nashriyoti"
12. Sh.Boltayeva."O`ynaymiz, o`ylaymiz, aqlimizni charxlaymiz" UICC «Uzincomcenter» MTM tayyorlov guruhlari uchun tavsiya.Toshkent- 2002
13. .E.A.Bondarrenko. "Готовимся к школе", "Играя развиваем мышление" Москва ЗАО «БАО – ПРЕСС». MTM tayyorlov guruhlari uchun tavsiya-2005
14. N.A.Muratova. "Математика" для обучения детей в д/с и дома. Екатеринбург. У-Фактория». Qo`llanma-2002.
15. «Почему корабли не тонут»-100 интересных факторов о транспорте.изд:000 «Питер Пресс» Санкт Питербург-2016
16. «Рисование для малышей» Т.Л.Чаброва "Bekinmachoq-plyus" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
17. «Знакомимся сприродой» дошкольная мозаика с наклейками 000 «Издательская группа Аттикус» 2009 Москва
18. "Boshlang`ich ta`lim", "Maktabgacha ta`lim" jurnallari.
19. "Bolalar ensiklopediyasi" Toshkent-2000 "Davlat ilmiy nashriyoti"
20. M.E.Jumayev. "Bolalarda boshlang`ich matematik tushunchalarini rivojlantirish nazariyasi va metodikasi" Toshkent. «Ilm-Ziyo» Qo`llanma - 2013.
21. Z.A.Raxmonqulova, U. Raxmonqulov, N. Qurbonova "Maktabgacha yoshdagi bolalarning matematik tasavvurlarini shakllantirish" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM Toshkent "Bekinmachoq-plyus" 2012
22. Prof. F.R.Qodirova "Maktabgacha yoshdagi bolalarning nutqini o`stirish" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM Toshkent-2011
23. F.Voxobova, D. Zaynuddinova "Rivojlantiruvchi o`yinlar" Toshkent "Bekinmachoq-plyus" 2009 yil
24. "Учимся понимать друг друга». М-2008

Internet manbaalari

1. www.maam.ru
2. www.maam.ru/detsijsad
3. www.maam.ru/obrazovanie
4. www.maam.ru Экология. Дидактические игры и экологические пособия
5. <https://nsportal.ru> 2017 Картотека подвижных игр по экологии для дошкольников
6. pedsovet.su
7. <https://nsportal.ru>.

8. nops.ru.net.
9. <http://sosed-domosed.ru/wp-content/uploads/2015>
10. <https://meikie.net>
11. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim.
12. Did.igry_ekologich.soderzhaniya.docx
13. Nsportal.ru.
14. Vospitatel.kom.ua.
15. Rad-dou5.caduk.ru>
16. <https://docplayer.ru>>
17. <https://ped-kopilka.ru>>
18. T.me/jonajonbogcham, Did.igry_ekologich.soderzhaniya.docx
19. <https://nsportal.ru/detskiy-sad/fizkultura/2017/12/04/kartoteka-podvizhnyh-igr-po-ekologii>
20. <https://nsportal.ru/detskii-sad/vospitatelnaya-rabota/2017/12/01/kartoteka-opytov-i-eksperimentov>
21. www.odetstve.ru
22. <http://nsportal.ru/detskiy-sad/raznoe/2013/02/06/konsultatsiya-razvitie-refleksii-u-detey-doshkolnogo-vozrasta>
23. <http://nsportal.ru/nachalnaya-shkola/obshchepedagogicheskie-tehnologii/2015/02/16/razvitie-refleksii-kak-komponenta>
24. www.jlmt.uz
25. . <https://mdou62.edu.yar.ru> PDF
26. doshvozzrast.ru> igrarolevaya 19
27. www.TEACHER.uz.
28. 4.www.vospitatel.com.ua.
29. 5.www.dovosp.ru.
30. 6.www.obruch.ru.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

**Jismoniy sog'lomlashtirish ishlari
o`quv amaliyot**

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya nomi:	Tarbiyachi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.14
Ajratilgan soat:	60

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI..**

Tuzuvchi:	Nabiyeva Dilnoza Midxadovna	–	Toshkent pedagogika kolleji “Maxsus fanlar” kafedrasida yetakchi o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Djamilova Nargiza Nuriddinovna	–	Nizomiy nomli Toshkent Davlat pedagogika universiteti “Maktabgacha ta'lim” kafedrasida pedagogika fanlari nomzodi
	Ro'ziyeva Saodat Baxtiyorovna	–	Shayhontohur tumani 171- MTT direktori

1.O'quv amaliyoti dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	MTT da jismoniy sog'lomlashtirish ishlari
Ajratilgan soat	60
Mavzular soni	14
Dasturning maqsadi	Maktabgacha yoshdagi bolalar jismoniy sog'lomlashtirish ishlari o'quv amaliyoti o'quvchilarga MTTda ilk yoshdan boshlab to maktab yoshiga yetgunga qadar bolalarni jismoniy rivojlantirish, bola hayotini muhofaza qilish, sog'lig'ini yaxshilash, mustaxkamlash, har tomonlama sog'lom, baquvvat, chiniqqan, o'z harakatini yaxshi boshqara oladigan, jismoniy tarbiya va sport mashqlarini sevadigan, maktabdagi o'qishga kelgusidagi faol ijodiy faoliyatga nisbatan qobiliyatli bola shaxsini shakllantirish.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	– Saflanish va qayta saflanish mashqlarini bilib oladi; – Asosiy harakat mashqlarini o'rganadi; – Umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarishni o'rganadi; – Asosiy harakat mashqlarini turlarini amalda mustaqil bajaradi; – Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan badantarbiyani tashkil etishni va o'tkazishni o'rganadi; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etadi va o'tkazadi; – Volleybol, basketbol, futbol, badminton va stol tennis o'yinlarini o'tkazish; – Bolalar uchun bayram tadbirlari haqida bilib oladi; – Quyosh, suv, havo vannalarini o'tkazadi; – Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o'yinlarini tashkil qilishni, "Akvamed o'yin va mashqlari" ni o'tkazishni bilib oladi; – Qum o'yinlarini tashkillashtirishni bilib oladi; – Kasbiy ko'nikmalarni egallash va pedagogik amaliyotda qo'llaydi; – O'zlashtirilgan bilimlar bo'yicha tajribalar o'tkaza oladi, mustaqil ijodiy fikrlashga o'rgatadi.
Bilimlar	– Maktabgacha yoshdagi bolalarni jismoniy tarbiyalashning maqsad va vazifalarini; – "O'zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qoyiladigan Davlat talablari" ni; – "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturidagi jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanishi soha kompetensiyalarini; – Saflanish qayta saflanish, asosiy harakat mashqlari-sakrash, emaklash, tirmashib chiqish, uloqtirish va muvozanatni saqlash mashqlarini; – Harakatli o'yinlarni rejalashtirish va o'tkazish, o'zbek milliy va sport elementi bo'lgan o'yinlarni; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishni; – Sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tashkil etishni; – Kun tartibidagi sog'lomlashtirish tadbirlarini;

	– Yozgi sog'lomlashtirish davrida foydalaniladigan anjom va jihozlarni; – MTT hodimlarining yozgi sog'lomlashtirish davrini samarali tashkil etishdagi asosiy vazifalarini; – Yoz mavsumida sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etishni.
Ko'nikmalar	– Mashg'ulotlar davomida bolalarni qiziqtirish va faollashtirishni; – Mavzuga mos ko'rgazmali qurollar va vositalarni tayyorlashni; – Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini tashkil etishda foydalaniladigan metodlari; – Bolalarni jismoniy rivojlantirishda sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni tarbiyachi bilan birgalikda tashkil etish; – Jismoniy rivojlanish va sog'lom turmush tarzini shakllanish bo'yicha turli yosh guruhlarida; – Bolalarni rivojlanish haritasini tahlil qilish; – Tarbiyachi bilan hamkorlikda kun tartibini samarali tashkil etish; – Chiniqtirish va sog'lomlashtirish tadbirlarini tashkil etish; – Guruh hududi, ayvonchalarni tozlash, guruh xonalarining holatini saqlash; – Rivojlantiruvchi markazlarda ta'limiy - tarbiyaviy jarayon davomida jismoniy daqiqalar o'tkazish va tarbiyachi hamkorligida faoliyat yuritishni tashkil etish.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Pedagogika Maxsus fanlar
O'qitishning tashkiliy shakli	A - amaliy ta'lim
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida (o'zbek yoki rus)
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, individual va amaliy topshiriqlar bajarish

II. O'quv amaliyoti dasturi mazmuni

t/r	Mavzuning nomi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O'qitishning tashkiliy	Mustaqil ta'lim
1	MTTda jismoniy mashqlarni asosiy turlarini o'tkazish	Saflanish va qayta saflanish mashqlari, asosiy harakat mashqlari va umumrivojlantiruvchi mashqlarni turlarini bajarish;	6	A	
2	MTTda jismoniy sog'lomlashtiruvchi mashqlar. Kichik va o'rta guruhlarda badantarbiya mashqlarini o'tkazish.	Ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish. Badantarbiya mashqlarini tahlil qilish;	3	A	2

3	Katta va tayyorlov guruhlarda badantarbiya mashqlarini o'tkazish.	Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiya mashqlarini o'tkazish va tahlil qilish.	3	A	2
4	Jismoniy daqiqalarni o'tkazish	Jismoniy daqiqalarni o'tkazish va tahlil qilish. Musiqa jo'rligida mashg'ulot uchun harakat tanlash. Mashg'ulotlar jarayonida o'tkaziladigan jismoniy daqiqalarni mustaqil bajarish	3	A	2
5	MTTda harakatli o'yinlar.Kichik va o'rta guruhlarda harakatli o'yinlarni o'tkazish.	Kichik va o'rta guruhlarda harakatli o'yinlarni tanlash va o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	6	A	2
6	Katta va tayyorlov guruhlarda harakatli o'yinlarni o'tkazish.	Katta va tayyorlov guruhlarda harakatli o'yinlarni murakkab turlarini o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	3	A	2
7	MTTda o'zbek milliy harakatli o'yinlarini tashkil etish	Milliy harakatli o'yinlarini tanlash va o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	3	A	2
8	MTTda sport elementi o'yinlarini tashkil etish	Sport elementi o'yinlari harakatli o'yinlarni tanlash va o'tkazish. O'yinlar uchun jihozlar tayyorlash.	3	A	2
9	MTTda jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil etish	Jismoniy tarbiya bayramlarini tashkil qilish "Sog'lomjon– polvonjon"; "Otam, onam va men" bayramlarini o'tkazish.	6	A	2
10	Kichik va o'rta guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish.	Kichik va o'rta guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish va tahlil qilish. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini o'tkazishda harakat ko'nikmalarini hosil qilish va jismoniy sifatlarni tarbiyalash.	3	A	2
11	Katta va tayyorlov guruhlarda jismoniy tarbiya mahg'ulotlarini o'tkazish.	Katta va tayyorlov guruhlarda jismoniy tarbiya mahg'ulotlarini o'tkazish va tahlil qilish.	3	A	2
12	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish. Tarbiyalanuvchilarni salomatligini mustahkamlash, to'g'ri ovqatlanishni tashkil etish.	3	A	2
13	Yozgi sog'lomlashtirish mavsumi uchun tahminiy kun tartibini guruhlar bo'yicha tahlil qilish	Kun tartibi asosida jismoniy sog'lomlashtiruvchi tadbirlarni (badantarbiya mashqlari, mashg'ulotlar, harakatli o'yinlarni tahlil qilish.	3	A	2
14	Yozgi mujassam mavzuli	Bolalar uchun bayram tadbirlari;sport	3	A	

	rejalashtirish	musobaqalari; Yoz mavsumida kitoblar o'qish; rasm va ko'rgazmalardan foydalanish; "Yoz o'tmoqda soz" mavzularda tadbirlarni rejalashtirish.			
15	Maktabgacha yoshdagi bolalarni chiniqtirish	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida chiniqtirish turlari: quyosh, suv va havo vannalarini tashkil etish, (artinish, suv quyish, dush, cho'milish) va quyosh vannalaridan foydalaniladi.	3	A	2
16	"Akvamed" o'yin va mashqlarni tashkil etish	Maktabgacha tarbiya tashkilotlarida suv o'yinlarini tashkil qilish.	3	A	2
17	"Qum o'yinlari"	Qum o'yinlarini tashkillashtirishni va tayyorgarlik ko'rish	3	A	2
	Jami		60		30

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturi davomida o'quvchilar tomonidan o'zlashtirilgan bilim va ko'nikmalar ichki nazorat bo'yicha amaldagi tartib asosida baholanadi. Baholash usullari og'zaki, yozma, test, individual vazifalar, kichik guruhlar tomonidan bajarilgan topshiriqlardan iborat bo'lib, ular o'quv elementini o'zlashtirish natijalarini aniqlashga imkon beradi. Nazorat savollari va topshiriqlar qo'yilgan maqsadga hamohang bo'lishi lozim.

4 Tavsiya etiladigan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori.
2. O'zbekiston Respublikasining "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan davlat talablari". 2018 yil 18 iyundagi 1-mh son qarori.
3. M.X.Tadjiyeva; S.I.Xusanho'jayeva "Maktabgacha tarbiya yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash nazariyasi va metodikasi". Qo'llanma.- Moliya-iqtisod. 2013y\
4. "Sog'lom avlod dasturi". Qo'llanma. - T,: 2000
5. M.K.Mahkamjonov. "Jismoniy tarbiya nazariyasi va metodikasi" Ma'ruza matni, qo'llanma.- Toshkent-2000y.
6. "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida yozgi sog'lomlashtirish mavsumini tashkil etish"- O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligi; Toshkent shahar maktabgacha ta'lim Bosh boshqarmasi - Toshkent 2019.
7. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil

Internet manbaalari

1. www.ziyonet.uz
2. www.ped-kopilka.ru
3. www.resobr.ru
4. www.maam.ru/detskijsad/
5. www.tdpu.uz

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Pedagogik amaliyotidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya nomi:	Tarbiyachi
O'quv rejadagi tartib raqami:	2.1.15
Ajratilgan soat:	360

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Abduvaliyeva	– RAINBOW STATION nomli - NTT
	Marhabo Ilyasovna	uslubchisi, pedagogika fanlari nomzodi
Taqrizchilar:	Aripova Sayyora	– Toshkent pedagogika kolleji
	Mirsoatovna	maxsus fanlar kafedrası
		o'qituvchisi
	Mo'minova Nargiza	– MTMRMQTMOI-Maktabgacha va
	Sabitdjanovna	musiqiy ta'lim kafedrası o'qituvchisi
	Karimova Ziyoda	- RAINBOW STATION nomli - NTT direktori
	Ulug'bekovna	

I.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Pedagogik amaliyot
Ajratilgan soat	360
Mavzular soni	60
Dasturning maqsadi	Pedagogik amaliyot o'quvchilarni kasbiy bilim, ko'nikma va malakalarini mustahkamlash, ularni qo'llash uslublari bilan tanishtirish, kasbiy mahorat va malakalarini shakllantirish va o'stirishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga quyiladigan Davlat talablari", "Ilk qadam" davlat o'quv dasturida berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarida kun tartibini tashkil etishni kuzatadi va o'tkazadi; - "Bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim" asosida ish olib boradi; - nazariy bilimlarini maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaydi, ilg'or tarbiyachilarning tajribalariga bog'laydi, tahlil qiladi; - amaliyot jarayonini didaktik tamoyillar asosida tashkil etadi; - MTT jarayoni va oila muhitini o'rganish va uni tahlil qiladi; - kasbiy bilim, ko'nikmalarni kengaytiradi, amaliyotda qo'llaydi, mustahkamlaydi;
Bilimlar	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari"ni; - "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi asosida sohalar bo'yicha rejalashtiriladigan ishlar mazmunini, mashg'ulotlarni rejalashtirish va tanlashni; - "MTMda bolalarning hayoti va sog'ligini muxofaza qilishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi Nizom"ni; - bolalarga beriladigan ovqatlar resepti va tayyorlash texnologiyasini; - turli yosh guruhlarda ta'lim-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish mazmunini; - rivojlanish xaritasini yuritishni, yakka ishlash yo'llarini; - kun tartibini o'tkazishni, turli yosh guruhlarda bir kunlik ish rejasini mazmunini bilishi.
Ko'nikmalar	- mashg'ulot o'tkazishda tarbiyachiga yordamlashish, "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturidan va ta'limiy jarayonni rejalashtirishdan foydalanish; - turli yosh bosqichidagi bolalarning individual-psixologik xususiyatlarini hisobga olish; - oylik ish rejasi bo'yicha kun tartibini tashkil etishda tarbiyachiga ko'maklashish; - ta'lim-tarbiya jarayonida ta'lim berish vositasi sifatida o'yin turlaridan foydalanish; - guruh xonalari, maydonchada sanitariya-gugiyena meyorlari

	talablariga rioya qilish, o'yinchoqlar va jihozlarni toza saqlash; - birgalikda tadbirlarga tayyorlanish, ssenariylar tuzish, musobaqalar tashkil etish, bolalar bilan ishlash; - ota-onalar bilan ishlashni mustaqil bajara olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
O'quv rejaga muvofiq o'zaro bog'liq bo'lgan fanning nomi	Umumkasbiy fanlar, maxsus fanlar, o'quv amaliyotlari
O'qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy mashg'ulot
Dasturga qo'yilgan talab	Majburiy
O'qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash	Og'zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar (mashg'ulotlar tashkil etish, rivojlanish markazlarida ishlash, kun tartibi, yakka ishlash vblar bo'yicha) bajarish

Pedagogik amaliyot rahbarlariga qo'yiladigan talablar

Amaliyotga jalb etilgan o'quvchilarga yo'riqnoma berish;
Amaliyotchilarni ish joyiga, MTTga joylashtirish va ularning pedagogik faoliyatiga metodik rahbarlik qilish va nazoratini olib borish;
Yo'l harakati va mehnat xavfsizligi haqida tushuntirish ishlarini olib borish;
Amaliyotchining bolalar bilan tashkil qilgan ishlarini kuzatadi, ishini tahlil qiladi, tarbiyachi va uslubchi bilan kelishgan holda baholaydi;
Amaliyotchilarning kundalik daftarlarini nazoratini olib borish;
Amaliyotchilar bilan birgalikda ochiq mashg'ulotlarni tashkil etish;
O'quv jurnallarini talab darajasida yuritish va o'quvchilarni baholash;

Kollej o'quvchi – amaliyotchilarga qo'yiladigan talablar

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ichki tartib qoidalariga rioya qilish va rahbariyatning barcha ko'rsatmalarini bajarishi,
Xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga rioya qilishi;
Intizomlikda va mehnatsevarlikda, hushmuomalalikda boshqalarga namuna bo'lish;
Pedagogik amaliyot dasturiga oid barcha ishlarni bajarish;
Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan olib boriladigan ta'limiy - tarbiyaviy ishlarni olib borishda jiddiy tayyorgarlik ko'rish;
Mashg'ulotlarga ishlama tuzib maxsus fan o'qituvchisi, MTT uslubchisi, tarbiyachiga ko'rsatib, tasdiqlatib mashg'ulotlarni o'tkazish;
Pedagogik amaliyot jadvaliga tegishli hamma mashg'ulotlarda ishtirok etish, ularning muhokamasida faol qatnashish, qabul qilingan qoidalariga ko'ra ish hujjatlarini yuritish.

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Amaliy mashg'ulot mavzusi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitis hning tashkiliy	Mustaqil ta' lim
1	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari maydonchalari, xonalari, jihozlanishi, ish uslublari bilan tanishtirish, guruhlarga bo'linish. Sog'lom avlodni tarbiyalash uchun yaratilgan shart-sharoitlar bilan tanishish.	Pedagogik amaliyot mazmuni va amalga oshirish haqida suhbat, topshiriq berish va bajarish uchun: Har bir guruh xonalari bilan tanishish; guruhlarni mebel va boshqa jihozlari bilan ta'minlanishi va bolalar yoshiga mosligi; har bir yosh guruhga tanlangan o'yinchoq va boshqa jihozlar bilan ta'minlanishi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining hovlisi, uning tozaligi, gulzor va daraxtlarning joylashishi, ekologik talablarga javob berishi (sport maydonchasi, basseyn, yugurish yo'lkalari). Guruhlarda ozodalikka rioya qilinishi – xonalarni ozodaligi, havosini yangilab deraza va deraza darchalardan foydalanish, xonalarda bolalarga mo'ljallangan mebelni bolalar yoshiga mosligi, yotoqlarda yaratilgan shart-sharoitlar (uxlash jihozlarini gigienik holati), ovqatlanishga ishlatiladigan jihozlarni ozodaligi (piyola, kosa, qoshiq, va h.k.) Jismoniy tarbiya xonalarni (zalni) sport buyumlar bilan ta'minlanishi (bolalar soniga qarab), sport maydonchasi va basseynlarning tozaligi; Guruhlarda yil boshidan shamollash, infeksiyon kasallik, anemiya va boshqa kasalliklarni kelib chiqishi, ularni bartaraf etish yo'llarini (fizoterapiya, chiniqtirish va h.k.) Guruhdagi bolalarni ota-onalari bilan tanishish.	6	A	3
2	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kun tartibini tashkil etilishini o'ziga hos xususiyatlarini aniqlash. Tarbiyachining amaldagi ish xujjatlari bilan tanishish.	Kun tartibini o'tkazishni kuzatish. MTT dasturida ko'rsatilgan kun tartibiga mosligi; ovqatlanish, uyqu, o'yin, mashg'ulot, sayrlarni vaqtida o'tilishi, ularga ajratilgan vaqtlarni buzilmasligi; kun tartibini jadvalini chizish. Har bir yosh guruhni kun tartibini o'ziga xosligi. Bolalarni faol va faol bo'lmagan holatlarini	6	A	3

		almashib turilishi. Tarbiyachining amaldagi ish hujjatlari bilan tanishish. O`zbekistonni poytaxti Toshkent haqida savollar: Toshkentni mustaqillik maydoni, ma'muriy binolar, favvoralar, shox ko`chalari; mashg`ulot –turli yosh guruhlarda “Mening shahrim” mavzusida suhbat. Texnik vositalardan foydalanib “Toshkent” haqida vidiofilm va ashulalarni qo`yib berish. Qabul vaqtida ota-onalar bilan tanishishni davom etish. Ular uchun kun tartibi haqida “Ota-onalar uchun maslahat” faollik markazini jixozlash.			
3	Turli yosh guruhlarida kun tartibini kuzatish va sensor rivojlanish sharoitlari bilan tanishish.	Ularning jismoniy rivojlanishi; faol va faol bo`lmagan holatlarini kuzatish; ularni o`zaro munosabatlari va madaniy gigienik ko`nikmalari darajasini aniqlash: Ertalabki soat, badan tarbiya. Nonushta. Mashg`ulot, sayr. Buyumlar va o`yinchoqlarni shakli, rangi, katta-kichikligiga qarab ajratish; Buyum va o`yinchoqlarni ketma-ket shakli, kattaligiga qarab turli o`yinlarni o`ynash; Rasmga qarab buyum va o`yinchoqni ikkinchi yarmini topish (yarimta olma, koptok, qo`lpop va h.k.) Bolalar bilan “Menga o`xshab qil”, “Shunga o`xshashini top” o`yin o`tkazib sensor holatini aniqlash;	6	A	3
4	Bolaning rivojlanish sohalari bo`yicha kompetensiyalarini aniqlashni o`rganish.	Turli yosh guruhlarida bolalarning jismoniy rivojlanish va sog`lom turmush tarzi; ijtimoiy-hissiy rivojlanish; nutq,muloqat,o`qish va yozish malakalari; bilish jarayonining rivojlanishi; ijodiy rivojlanish sohalari bo`yicha kompetensiyalarini aniqlash. Rivojlanish xaritalarni yozish ishlarida tarbiyachiga yordamlashish, o`rganish.	6	A	3
5	Bolalarda madaniy-gigienik malaka va ko`nikmalarni hosil qilishni kuzatish, bolalar sog`lig`ini nazorat qilish	Turli yosh guruhlarda madaniy-gigienik ko`nikma va malakalarni mustaqil bajarishlarini tahlil qilish. Turli guruhlarda madaniy-gigienik ko`nikmalarni bajarish uchun	6	A	3

		yaratilgan sharoitlarni o`rganish (yuvinish xonalari, yechinish xonalari, bolalar soniga qarab sochiqlar, idish tovoqlar, yotishga moslangan xonalar): bolalarda hosil etilgan madaniy ko`nikmalar darajasini va hajmini o`rganish (ozodalik, ovqatlanish, xonalarda ozoda va tartibli saqlash, bolalar va kattalar bilan munosabatlari). Bolalar sog`lig`ini nazorat qilish, bola shikastlanganda yoki boshqa holatlarda birinchi tibbiy yordamni ko`rsatish. Madaniy-gigienik ko`nikmalarni tarbiyalashda ota-onalar bilan suhbat o`tkazish.			
6	Bolalar o`rtasida o`zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, kattalar mehnatiga qiziqish va hurmat hissini shakillantirish	Bolalar o`rtasida o`zaro ijobiy munosabatlarni rivojlantirish, bolaning tengdoshlari bilan yuzaga kelgan ziddiyat va muammolarni hal etish. Turli yosh guruhda kasb egalari nisbatan hurmat hissini tarbiyalash va ularning mehnatini qadrlashga o`rgatuvchi suhbat tashkil qilish. Bolalar bilan enaga, oshpaz, bog`bon, kir yuvichining ishini kuzatish. Ota-onalarga o`zlari qilayotgan mehnatlari haqida farzandlariga tushuncha berishlari va ularning mehnatini hurmat qilishlariga o`rgatish.	6	A	3
7	Turli yosh guruhlarda ertalabki badantarbiyani tashkil etish va o`tkazish.	Ertalabki soatni tashkil etish. Buyumlar (buyumlarsiz) bilan bajariladigan ertalabki badantarbiya mashqlarini mustaqil ravishda tashkil etish. Hafta mavzusi bo`yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam berish. Rivojlanish markazlarini tashkil etilishini kuzatish va tarbiyachi bilan birgalikda jihozlash.	6	A	3
8	Kun tartibini mustaqil o`tkazish. Sayrda harakatli o`yinlarni tashkil etish.	Ertalab bolalarni qabul qilish bo`yicha ish olib borishini davom ettirish. Nonushta uyushtirish, ovqatlanish ma`daniyatiga etibor berish (qoshiq, sanchqi, piyola, nonni to`g`ri ushlab, ovoz chiqarmasdan, to`kmasdan gapirmasdan ovqatlanish) Guruhiy mashg`ulotni va bolalar faolligini	6	A	3

		kuzatish, tarbiyachiga ko'maklashish. Sayrda xarakatli o'yinlarni tashkil etish.			
9	Kunning birinchi yarmida sayrni o'tkazish, sayrning maqsad va vazifalarini aniqlash.	O'yinchoqlarni maqsadga muvofiq olib chiqish, sayrni tog'ri tuzish, bolalarni faol va faol bo'lmagan holatlarini hisobga olish, sayrga bolalarni mustaqil faoliyat uchun mazmunli o'yinchoqlar, niqoblarini olib chiqish; sayrda bolalarni xavfsizligini hisobga olish; bolalarni sayrdagi mustaqil faoliyatini kuzatish; Oilada bolalarni o'yinlariga e'tibor berish, bolalarning yoshiga qarab o'yinlar tashkil etish.	6	A	3
10	Turli yosh guruhlarida nutq o'stirish mashg'ulotlarini kuzatish.	Guruhiy nutq o'stirish mashg'ulotlarini kuzatish va tahlil qilish. Bolalarni so'z boyligini aniqlash. Mashg'ulot so'zlarini aniq talaffuz etishi, rasmga qarab bolalarni gapirib berishlarini tahlil qilish. Bolalarga ertak, hikoya va she'rlardan ifodali o'qib berish.	6	A	3
11	Turli yosh guruhlarda jismoniy tarbiya mashg'ulotini kuzatish.	Mashg'ulotni tahlil qilish. Umumrivojlantiruchi va asosiy harakat mashqlarni bajarish. Qoidali-harakatli o'yinlarni tashkil etish va o'tkazish.	6	A	3
12	Kun tartibini mustaqil o'tkazish, bolalarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni shakllantirishni davom ettirish.	Shaxsiy gigiena (qo'lni sovun bilan yuvish, tirnoqlarni tozalash, iflos qo'l bilan ovqatlanmaslik, qo'l, oyoq va badan uchun foydalaniladigan sochiqlarni farqlash, kiyimlarni toza saqlash); nonushtani mustaqil o'tkazish; bolalarni stol atrofida to'g'ri o'tirish, ovqatlanish madaniyatiga o'rgatish (qoshiq, vilka, piyoladan to'g'ri foydalanish va oqizmasdan, sochmasdan ovqatlanish); Sayrda bolalar bilan milliy o'yin o'tkazish; tabiat hodisalari bilan tanishtirishni davom ettirish, qish fasli bilan tanishtirish (qishda kunlar sovuq bo'lishi, quyoshni kamroq isitishi).	6	A	3
13	Yosh guruhlarida ta'lim faoliyati mazmunida rejalashtirilgan ta'lim sohalari bilan tanishib	Turli yosh guruhlarida o'zaro bog'liq o'xshash mavzularni kiritilishi, ularning individual imkoniyatlariga muvofiq uyg'un rivojlanishini tahlil	6	A	3

	chiqish.	qilish. Turli yosh guruhlaining ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish dasturlari bilan tanishib chiqish.			
14	Turli guruhlarda bayram ertaliklariga tayyorgarlik ko'rish.	Hafta mavzusi bo'yicha bolalar bilan ishlashda tarbiyachiga yordam berish. Tarbiyachi bilan birgalikda kastyum va maskalar tayyorlaydi, dastur ssenariysini bolalar bilan takrorlash.	6	A	3
15	Bolalarda kattalar mehnatiga qiziqish va hurmat hissini shakllantirish.	Turli guruhlarda sayr vaqtida kattalar mehnati bilan tanishtirish. Oshpaz, bog'bon, kir yuvuvchi va h.k.; bolalar bilan sayrni mustaqil o'tkazish.	6	A	3
16	Turli yosh guruhlarida hafta mavzusida atrofi-olam haqida tushuncha berish.	"Ilk qadam" o'quv dasturi asosida hafta mavzusida atrofi-olam mashg'ulotini o'tkazish. Bolalar bilan (O'zbekistonning oq oltini, qadriyatlar, an'analar, milliy sarkardalar, Vatan himoyachilari) haqida suhbat o'tkazish. Ota-onalarga bolalarga gapirib berishlari uchun matn tayyorlash.	6	A	3
17	Turli yosh guruhlarda 2-tilga o'rgatish mashg'ulotini kuzatish.	Xorijiy tilga o'rgatish bo'yicha guruhiy mashg'ulotni kuzatish, tahlil qilish. Mavsumiy bayramda birlashtirilgan guruh bilan ishtirok etish; kiyinish va tayyorlanishga yordam berish; ota-onalar bilan ishlash - bolalarni to'g'ri kiyintirish mavzusida suhbat o'tkazish.	6	A	3
18	Dastur bo'yicha rivojlanish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish	Yosh guruhlarida rivojlantirish markazlarida haftalik mavzu bo'yicha bolalarning ta'limiy faoliyatlarni olib borish. Oy (hafta) mavzusi bo'yicha she'rlar yod oldirish va takrorlatish.	6	A	3
19	Bolalarni mustaqil qabul qilishni davom ettirish. Rivojlantirish markazlari uchun tarqatma materiallarini tayyorlash.	Ertalabki soatda ota-onalar, bolalar bilan ozodalik haqida suhbatlar o'tkazish; bolalar bilan birgalikda didaktik o'yinlar o'tkazish. Rivojlantirish markazlari uchun tarqatma materiallarini tayyorlash.	6	A	3
20	Guruhlarda ertalabki badantarbiyani mustaqil o'tkazish. Rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatni olib borish.	Musiqa ostida badantarbiya mashqlarini o'tkazish. Ota-onalarga uyda ham ertalab badantarbiya bilan shug'ullanish kerakligini eslatib qo'yish. Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy	6	A	3

		faoliyatlarni tashkil etish.			
21	Musiqqa mashg'ulotini kuzatish. Guruhlarda tashkil qilingan burchaklarni o'rganish.	Musiqqa mashg'ulotini kuzatadi va tahlil qilish. Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib borish. Guruhlarda tashkil qilingan burchaklarni; milliy, tabiat, sport, kayfiyat, ota-onalar uchun vblarni o'rganish. Turli yosh guruhlarda bir mavzuda mavsumiy bayram bo'yicha suhbat o'tkazish (tabriknomalar, ixtiyoriy rasm, o'yinchoqlar yasash); sayrda bolalar bilan daraxtlardagi o'zgarishlarni kuzatish, suhbatlashish.	6	A	3
22	Turli yosh guruhlarda buyuk mutafakkirlarning tavalludiga bag'ishlangan ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish va tahlil qilish.	Buyuk mutafakkirlar (tanlov asosida; Alisher Navoiy, Z.M.Bobur, Amir Temur) haqida ma'lumot beradi, rasmi bilan tanishtiradi, asar, g'azallarini aytib bera oladi. Buyuk mutafakkirlar haqida taqdimotlar, vi Buyuk mutafakkirlar (Alisher Navoiy, Z.M.Bobur, Amir Temur) haqida ma'lumot berish, rasmi bilan tanishtirish, asar, g'azallarini aytib berish. Buyuk mutafakkirlar haqida taqdimotlar, videoroliklar tayyorlash va ko'rsatish. Oilada bolalarga mutafakkirlar haqida bilim berish xaqida ota-onalar bilan suxbatlashish. Uning rasmi bilan tanishtirish.	6	A	3
23	Ertalabki soatda bolalar bilan birgalikda stol ustida o'tkaziladigan o'yinlarni o'tkazish.	Lotolar, lego, kesma rasmlar, didaktik o'yinlar, kubiklardan konstruksiyalar yasash, rasmlar chizish va h.k. sayrda transport vositalari bilan tanishtirish: mashinalar, avtobuslar va ko'cha harakati qoidalarini eslatish. Ota-onalarga Toshkent shahri haqidagi foto ko'rgazma uyushtirish.	6	A	3
24	Turli yosh guruhlarida guruhiy matematika mashg'ulotini kuzatish va tahlil qilish.	Matematika (miqdor, shakllar va fazoviy tasavvur); mashg'ulotlarni tahlil qilish; sayrda qoidali harakatli o'yinlar o'tkazish.	6	A	3
25	Turli yosh guruhlarida guruhiy jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish.	Mashg'ulotni tahlil qilish. Asosiy harakat mashqlarini bajarish. Qoidali harakatli o'yinlarni o'tkazish.	6	A	3
26	Bolalarning intellektual bilish malakalarini	Sayrda kuzatish jarayonida daraxtlar bilan tanishtirish, ularning gullarini	6	A	3

	shakllantirish	qiyoslash; rasm mashg`ulotlarda ularning gulini chizish bo`yash, applikasiya ishlarini bajarish. Sayrda tarbiyachi bolalar bilan gul ko`chatlarini o`tkazish. Oilada ota-onalarga bolalarni hovlidagi mehnatga jalb etishni, hovlida o`sadigan daraxtlarni nomlarini, ularni gullariga, barglariga e`tibor berishni eslatib o`tish.			
27	Ertalabki soatda mavsumga mos bayram haqida suhbat o`tkazish.	Ertalabki soatda mavsumga mos bayram (hosil bayrami, yangi yil, Navro`z, onajonlar kuni vblar) haqida suhbat o`tkazish. Yer maydonchasida mehnat qilish; yerni tozalash, gullar ekish, ko`katlar urug`ini sepishni bolalar bilan birgalikda bajarish. Bolalarni madaniy xulq darajasini tekshirish (salomlashish, hayrlashish, o`rtoqlari bilan munosabatlari, ko`chada, uyda kattalar bilan munosabat). "Navro`z" bayrami haqida suhbat (yoki boshqa mavsumiy bayram) o`tkazish. Oilada hovlida mehnat qilish; yerni tozalash, gullar ekish, ko`katlar urug`ini sepishni taklif qilish.	6	A	3
28	Sayr jarayonida mavsumiy o`zgarishlarni kuzatish	O`rik, olma, olcha, shaftoli, gilos daraxtlarni gullarini taqqoslash; guruhlarda badan tarbiyani o`tkazish; turli yosh guruhlarida umumiy guruh bo`lib ishlashda tasviriy faoliyat bo`yicha rasm mashg`ulotni "Gullagan bog`imiz" mavzuda o`tkazish; rasmlarni bolalar bilan birgalikda tahlil qilish; milliy harakatli o`yinni o`tkazish: "Chir aylanma".	6	A	3
29	Ertalabki soatda "Men yashayotgan ko`cha" mavzusida bolalar bilan suhbat o`tkazish.	Bolalarni o`zini ko`chasi, yashayotgan mahallasi haqida tushunchalarni aniqlash; guruhlarda Mavsumiy bayramga bag`ishlangan suhbatni o`tkazish Sayrda bolalar bilan birgalikda maydonchani tozalash.	6	A	3
30	Rivojlantirish markazlarida ta`limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish va tahlil qilish.	Haftalik mavzu bo`yicha rivojlantirish markazlarida ta`limiy faoliyatlarni olib borish. Kelgusi mashgulotlar uchun ko`rgazmalar	6	A	3

		tayyorlash			
31	Ertalabki qabulni va turli yosh guruhlarida umumiy guruhiiy mashg'ulotini o'tkazish.	Mashg'ulotni tahlil qilish. Bolalar bilan ertaklar xaqida suxbat utkazish va o'z ustida ijodiy shugillanish. Mavzu bo'yicha umumiy guruhiiy mashg'ulotni o'tkazish.	6	A	3
32	Mashg'ulotlarda interfaol metoddardan foydalanish jarayonini kuzatish.	Mashg'ulot vaqtida tarbiyachining interfaol metodlaridan foydalanish jarayonini kuzatish. Kelgusi mashgulotlar uchun ko'rgazmalar tayyorlash.	6	A	3
33	San'at markazida rasm chizish, qurish-yasash mashg'ulotini o'tkazish	Hafta mavzusida san'at markazida rasm chizish mashg'ulotini o'tkazish. Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib borish. Kelgusi mashgulotlar uchun ko'rgazmalar tayyorlash.	6	A	3
34	Ota-onalar va tarbiyachilar o'rtasida samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish	Ota-onalar bilan hamkorlik qilishning tamoyillarini o'rganish. "Mening onam..." mavzusidagi suhbatga onalarni taklif qiladi, o'tkazadi. Ota-onalarga farzand tarbiyasi bo'yicha tavsiyalar beradi, savolnomalar o'tkazadi, natijasini tahlil qiladi. "Qish. Konstitutsiya kuni" mavzusida ymymiy guruh bo'lib ishlash, nutq o'stirish ta'limiy jarayoni va bayram ertaliklarini o'tkazishda tarbiyachiga ko'maklashadilar.	6	A	3
35	Ertalabki soatda "Onalarga kim qanday yordam beradi" mavzusida suhbat o'tkazish	Bolalar bilan onalarga kim qanday yordam beradi mavzusida suhbat o'tkazish. Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy faoliyatlarni olib borish. Rivojlantirish markazlarini jixozlashda tarbiyachiga yordam berish. Bolalar bilan mavsumiy bayram haqida suhbatlashish va birgalikda bayram mos bezash uchun qog'ozdan o'yinchoqlar yasash.	6	A	3
36	Turli yosh guruhlarida ertalabki soatlarni o'tkazish. Rivojlantirish markazlarida bolalar faoliyatini kuzatish.	Ertalabki soatlarni mustaqil o'tkazish. Rivojlantirish markazlarida bolalar faoliyatini kuzatish va tahlil qilish.	6	A	3
37	Turli guruhlarda bolalarning bilim darajasini aniqlash.	Tevarak atrofdagi hodisalar, tabiat, matematika, ijodiy rivojlanish (qirqish va yelimlash, o'yinchoq	6	A	3

		yasash): Bolalarni nutqini (grammatik, monologik va diologik nutq, lug`at boyligi, talaffuzi) rivojlantirish bo'yicha bilim darajasini aniqlash. "O`zbekiston Respublikasining ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari" bo'yicha.			
38	Ertalabki qabulni mustaqil o`tkazish, Elementar matematika uslubiyatidan ochiq mashg`ulotlarni kuzatish	Tashqi ko`rinishi, ozodalikka rioya qilishi, yuz-qo`lini yuvish, to`g`ri ovqatlanish, madaniy hulqlarini (salomlashish, rahmat aytishi, kattalar gapini bo`lmaslik, do`sti bilan to`g`ri munosabatda bo`lishi ajarilishini kuzatish). Elementar matematika uslubiyatidan ochiq mujassam mashg`ulotlarni kuzatish: "Vaqt haqida tasavvur" - hafta kunlari bilan tanishtirish; Soat haqida, uning strelkasi, ishlatish bilan tanishtirish, fazoda mo`ljal ola bilishni o`rgatish; "bu qanday, sodir bo`ladi?" kabi o`yin orqali bilimlarni mustahkamlash. Qabul vaqtida ota-onalar bilan suhbatlashish.	6	A	3
39	Bolalar bilan odobnoma mashg`ulotlarini tashkil etish, suhbat o`tkazish.	Bolalar bilan yoshga oid mavzu bo'yicha odobnoma mashg`ulotlarini tashkil etadi, suhbat o`tkazadi jihozlar tayyorlash.	6	A	3
40	Kunning 1- yarmini mustaqil o`tkazish. Rivojlanish xaritasini yozish	Jonli va jonsiz tabiat bo'yicha egallagan bilimlari yuzasidan suhbat o`tkazish. Taqdimot ko`rsatish. Rivojlanish xaritasini yozishda tarbiyachiga ko`maklashish. Savolnomalarni o`rganish.	6	A	3
41	Ertalabki soatda bolalar bilan suhbat o`tkazish – kim, qayerda yashaydi?	Bolalar bilan kim, qayerda (mahalla, ko`cha, shahar) turadi ? , u yerda kimlar turadi ? Oilada kim onasiga qanday yordam beradi ? Mavzusida suhbat o`tkazish. Badan tarbiya mashqlarni musiqa bilan o`tkazish; "O`z tilim – ona tilim" mavzuda didaktik o`yinlardan "Gapni tugat", "Shirin so`zlar", "O`yinchoqlarni mehmon qilamiz"; sayrda – bolalar bilan birgalikda o`troq qushlarni kuzatib, ular haqidagi bolalar bilimlarini mustahkamlash	6	A	3

		(chumchuq, musicha, mayna va h.k.) Harakatli o'yin o'tkazish "Kim chaqqon", "Bekinmachoq", "Lafta".			
42	Ertalabki qabulni mustaqil o'tkazish. Yakkama-yakka bolalar bilan suhbat o'tkazib, ularning "Ona-Vatan" haqidagi bilimlarini aniqlash.	Ona Vatanning nima deb ataladi?. Qanday xalqlar yashaydi?, Nima uchun sen o'z Vatanningni sevasan ?, Bizning poytaxtimizni nomi nima?, O'zbekistondagi qanday shaharlarni bilasiz?, qanday she'r va ashulalar bilasiz?, Prezidentimizning ismi shariflarini bilish? Nutqda xorijiy tildan foydalanish. Sayr jarayonida bog'cha hovlisidagi terak, chinor va boshqa manzarali daraxtlar bilan tanishtirish. Ular manzarali daraxt bo'lib ko'cha, bog'cha va boshqa joylarni bezatish, ko'kalamlashtirish uchun ekanligini tushuntirish; bolalarni mustaqil o'yinlar uchun o'yinchoqlar olib chiqish. Ota-onalarga Toshkent shahri haqida, ular bolalariga ertalab bog'chaga olib borish vaqtida gapirib berishi haqida eslatib o'tish.	6	A	3
43	Ilm-fan va tabiat markazini tashkil etish. Rivojlantirish markazlarida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish.	Rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish. Bolalar faoliyatini mustaqil tashkil etish. Reja bo'yicha eksperimentlar-amaliy tajribalar o'tkazish. Yil fasllariga xos tabiat hodisalari; eritish, yaxlatish, qor erishi, bo'yash, suv, qum, havo bilan tajribalar o'tkazish. Kuzatuvlarni tasdiqlash va xulosalar chiqarish	6	A	3
44	Ertalabki soatda bolalarga yangi didaktik o'yinlar o'rgatish.	Didaktik o'yinni mazmuni, qoidalarga rioya qilishga o'rgatish; nonushta o'tkazish jarayonida bolalar madaniy-gigienik ko'nikmalarga rioya qilishni o'rgatib borish. "Ertaklar olamiga sayohat" va ertaklar qahramoni "uchar gilam" rasmini qarab hikoya qilish. Milliy harakatli o'yinlar o'tkazish. Ota-onalarga Toshkent shahrini "Mustaqillik" maydoni, milliy bog' va boshqa yirik majmualar bilan tanishtirishni tavsiya etish.	6	A	3
45	Turli yosh guruhlarida ijtimoiy-hissiy rivojlanish	Bolaning o'z "Men"i, gender mansubligi, millati, o'z madaniyati	6	A	3

	darajalarini tahlil qilish.	haqida suhbatlashadi. Kattalar bilan muloqot. Tengdoshlari bilan muloqotga kirish. Do'stona munosabatni tahlil qilish. Do'stlik haqida hikoya yoki ertak o'qib berish. "Bir-birimizni tushunishni o'rganamiz" suratlari bo'yicha suhbatlar o'tkazish. Katta, tayyorlov guruhlarida kichik treninglar tashkil qilish.			
46	San'at markazini milliy an'analar bo'yicha jihozlash	Bolalarga ertalabki soatda ixtiyoriy rasm chizish uchun qog'oz va qalam berish. Bolalar bilan yakka-yakka ish olib borishni davom ettirish (she'r yodlatish). San'at markazini milliy naqshlar, idishlar, matolar, sopol idishlar bilan bezatilishiga e'tibor berish. Milliy urf-odatlar, milliy iftixor tuyg'ularini sahna o'yinlari, loydan buyumlar yasash va bo'yash, papye-mashye buyumlari, payola, lokobcha kabilarni bo'yash orqali singdirish. Milliy, tarixiy madaniy qadriyatlar mavzusida taqdimotlar, videoroliklar tayyorlaydi va ko'rsatish	6	A	3
47	Ertalabki soatni mustaqil tashkil etish, rivojlanish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish.	Guruhiy matematika mashg'ulotini va rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni o'tkazadi. Bolalar bilan mavsumiy bayram haqida suhbatlashish va birgalikda bayram mos bezash uchun qog'ozdan o'yinchoqlar yasash.	6	A	3
48	Ilm-fan va tabiat markazida ta'limiy o'yinlar, eksperiment-tadqiqotlar o'tkazish	Ilm-fan va tabiat markazi uchun ko'rgazma va tarqatma materiallarini tayyorlaydi. Bolalar bilan ta'limiy o'yinlar, eksperiment-tadqiqotlar o'tkazish. Ota-onalar bilan ishlash, bolalarni mavsumga mos to'g'ri kiyintirish mavzusida suhbat o'tkazish.	6	A	3
49	Mashg'ulotda bolalarning iqtisodga oid ilk tushunchalarini kengaytirish.	Bolalarni pul haqidagi tushunchalarini rivojlantirish. "Bog'cha bozori" degan didaktik o'yinni o'tkazish. Sayrda tabiatni kuzatish ishlari olib borish; daraxtlardagi o'zgarishlar; bargi, guli, mevasiga e'tibor berish, uning sababini aytish. Bolalar bilan	6	A	3

		mavsumiy bayram haqida suhbatlashadi va birgalikda bayram mos bezash uchun qog'ozdan o'yinchoqlar yasaydi. Tinch va harakatli o'yinlarni o'tkazish: "Ayyor tulki", "Ona tovuq va jo'jalar", "Choriy chamber". Ota-onalarga uy sharoitida bolalarga iqtisodga doir tushunchalarni berishni tavsiya etish.			
50	Til va nutq markazini tashkil etish. Nutqda xorijiy tildan foydalanish.	Guruhiy nutq o'stirish mashg'ulotini o'tkazish. Katta va tayyorlov guruhlarda o'qish va yozuv malakalarini shakllantirishga oid mashg'ulotlar o'tkazish. Nutqda xorijiy tildan foydalanish. Ota-onalarga uy sharoitida bolalarni to'g'ri qaddi-qomatni shakllantirish bo'yicha maslahatlar o'tkazish. Turli yosh guruhlarida umumiy guruhiy o'tiladigan bolalarni matematik tushunchalarini rivojlantirish mashg'ulotini olib borish.	6	A	3
51	Kun tartibini mustaqil o'tkazish. Bolalarda madaniy-gigienik ko'nikmalarni shakllantirishni davom ettirish.	Shaxsiy gigiena (qo'lni sovun bilan yuvish, tirnoqlarni tozalash, iflos qo'l bilan ovqatlanmaslik, qo'l, oyoq va badan uchun foydalaniladigan sochiqlarni farqlash, kiyimlarni toza saqlash); nonushtani mustaqil o'tkazish; bolalarni stol atrofida to'g'ri o'tirish, ovqatlanish madaniyatiga o'rgatish (qoshiq, vilka, piyoladan to'g'ri foydalanish va oqizmasdan, sochmasdan ovqatlanish); Sayrda bolalar bilan milliy o'yin o'tkazish; tabiat hodisalari bilan tanishtirishni davom ettirish, qish fasli bilan tanishtirish (qishda kunlar sovuq bo'lishi, quyoshni kamroq isitishi). Oilada bayramlarni nishonlash va ularni bolalar tarbiyasiga ta'sir etishi haqida suhbat o'tkazish.	6	A	3
52	Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil etish.	Kichik guruhlarga bo'linib o'ynash. Badan tarbiya mashqlarni musiqa bilan o'tkazish. Ertalabki soatda qurish - yasash o'yinlarini uyushtirish. Rivojlantirish markazlarida, qurilish,	6	A	3

		konstruksiyalash va matematika markazi ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borish. Oilada bolalarni maktabga tayyorlash bo'yicha ishlar olib borishni tavsiya etish: kichik yoshdagi bolalarni qalambilan rasm chizish, qog'ozlardan geometrik shakllarni yasashga o'rgatish.			
53	San'at markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni olib borish.	Tasviriy faoliyat mashg'ulotiga tayyorlanish. San'at markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish. Sayrga bolalar bilan mustaqil o'yinlar uchun o'yinchoqlar olib chiqish, milliy harakatli o'yinlar o'tkazish, ayrim bolalar bilan yakkama-yakka ish olib borish. Ota-onalarga bolalarni talaffuzini tuzatish bo'yicha tavsiyalar berish.	6	A	3
54	Jismoniy tarbiya yo'riqchisi va musiqa rahbari bilan birgalikda tadbirlar tashkil etish.	Sport va musiqa rahbari bilan birgalikda tadbirlar, sport musobaqalari, tashkil etish. Mavsum, dastur mavzusi bo'yicha bolalarni tayyorlash va o'tkazish.	6	A	3
55	Matematika mashg'ulotini o'tkazish. Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazini tashkil etish	Nonushta vaqtida bolalarni ovqatlanish madaniyatiga e'tibor berish, bolalarni syujetli – rolli o'yinlar uchun o'yinchoqlarni olib chiqish. Turli yosh guruhlarida umumiy guruhiy o'tiladigan bolalarni matematik tushunchalarini rivojlantirish mashg'ulotini olib borish. Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish uchun ta'limiy o'yinlar tanlash va o'tkazish.	6	A	3
56	Syujetli- rolli o'yinlar va dramalashtirish markazida ta'limiy-tarbiyaviy jarayonni tashkil etish.	Tarbiyachi bilan birgalikda rivojlantirish markazlari uchun ta'limiy faoliyatlarni olib borishga tarqatma materiallarini tayyorlash. Syujetli- rolli o'yinlar uchun jihozlar tayyorlash va o'tkazish. Ijodiy yondashish.	6	A	3
57	Turli yosh guruhlarida applikasiya mashg'ulotini o'tkazish.	Reja bo'yicha mashg'ulotni tashkil etish. Bolalarni faol ishtirokini ta'minlash. O'tilgan mashg'ulotni tarbiyachi bilan tahlil qilish. Kelgusi ochiq mashg'ulot uchun tayyorgarlik	6	A	3

		ko'rish.			
58	Musiqqa va ritmika markazini tashkil etish	Bolalar bilan musiqiy-ritmik harakatlar, kuy-qo'shiqlar tayyorlaydi va o'tkazish, ko'ngil ochish soatlarini tashkil etish, bolalar uchun qo'g'irchoq teatrlari o'tkazish.	6	A	3
59	Ochiq mashg'ulotlar o'tkazish	Haftalik mavzu bo'yicha rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borishda turli yosh guruhlarida "Ochiq mashg'ulot"larni tashkil etish. Mashg'ulot so'ngida tahlilda ishtirok etish.	6	A	3
60	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini tahlil qilish va rivojlanish xaritasida belgilash. Amaliyot yakuni bo'yicha hisobotlarni tayyorlash.	Bolaning rivojlanish sohalari bo'yicha kompetensiyalarini aniqlash, tahlil qilish va bolaning rivojlanish xaritasiga belgilash. Amaliyot yakuni bo'yicha xisobotlarni tayyorlash va topshirish.	6	A	3

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturini o'zlashtirish darajasini nazorat qilish va baholash amaliyot rahbari tomonidan joriy nazoratda amaliyot jarayonida – amaliyotchilardan savol so'rash orqali, qo'l mehnatlarini va ko'rgazmali qo'rollarni yasash va amaliyotchilar tomonidan kun tartibi, mashg'ulotlarni o'tish, rivojlanish markazlarida ishlash, yakka ishlash, tadbirlardagi ishtiroki, xulqi, ota-onalar bilan muomalasi vaqtlarida bajarilgan ishlarni baholash orqali amalga oshiriladi. Oraliq nazoratlarda testlar, ochiq mashg'ulotlar, musobaqalar, ko'rgazmalar tayyorlash natijalari orqali baholanadi. Ish hujjatlari, kundalik kuzatuv daftarlari inobatga olinadi.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati Asosiy adabiyotlar

1. "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari" O`zRMTV Toshkent-2018
2. "Ilk qadam" Davlat o'quv dasturi O`zRMTV Toshkent-2018
3. "Ilm yo'li" variativ dasturi Toshkent. O`zRMTV 2019 yil.
4. Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
5. "MTMda bolalarning hayoti va sog'ligini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to'g'risidagi nizom" Ozbekiston Respublikasi qonun xujjatlari to'plami 2018.
6. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish. Yosh guruhlari bo'yicha. L.Yestafeva, Sh. Nabihanova va boshqalar. T-2018 yil
7. "MTMda hayot havfsizligi asoslari" dasturi. Z.Raximova, Q.Nizomova. Toshkent. O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. 2010 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori

2. Jukova “Энциклопедия развития и обучения для дошкольников”. Санкт – Петербург, Москва. НЕВА». Энциклопедия- 2005.
3. Bolaga yo`naltirilgan ta`lim dasturi- “O`zing yasa” O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
4. N.Erxonova, Z Ro`ziyeva. Tarbiyachi kitobi. “DAVR-PRESS”-Toshkent-2019
B.T.3.80
- 5.N.Erxonova, Z Ro`ziyeva. Tarbiyachi kitobi. Badiiy asarlar to`plami. “DAVR-PRESS”-Toshkent-2019 B.T.3.66
- 6..Erxonova, Z Ro`ziyeva. Tarbiyachi kitobi.Quvnoq she`rlar. “DAVR-PRESS”-Toshkent-2019 B.T.1.02
- 7.N.Erxonova, Z Ro`ziyeva. Tarbiyachi kitobi. Matematika. “DAVR-PRESS”-Toshkent-2019 B.T.1.02
- 8.E.A.Bondarrenko. Готовимся к школе, играя развиваем мышление. Москва ЗАО БАО – ПРЕСС. МТТ tayyorlov guruhlari uchun tavsiya-2005
- 9.F.A.Soxina, T.V.Taruntaeva Podgotovka detey k shkole v detskom sadu. M., Pedagogika-2007
- 10.Панфилова М.А. Игротерапия общения. – М.: ГНОМ и Д, 2008.
- 11.Ил`ин М.А. Gotovim rebyonka k shkole. Izdatelskiy dom “Litera” 2004.
- 12.Bejenova M.A. Veselaya matematika. M-2008.
- 13.Vahobova F.N., D.Zaynutdinova. Rivojlantiruvchi o`yinlar.T.-“Bekinmachoq-plyus”- 2009
14. MTMLarining tarbayanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o`yinlar majmuasi. O`zbekiston Respublikasi xalq ta`limi vazirligi. Respublika tashxis markazi Toshkeny-2013
- 15.N.A.Muratova. “Математика” для обучения детей в д/с и дома. Екатеринбург. У-Фактория». Qo`llanma-2002.
- 16.Bolaga yo`naltirilgan ta`lim dasturi- “O`zing yasa” O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
- 17.“Bolaga yo`naltirilgan ta`lim dasturini tashkil etish” O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
- 18.«Математика для младших школьников в таблицах и схемах» Е.А.Арбатова Санкт-Петербург 2010 год.
19. «Весёлые домашние задание» детям 3 лет Москва 2013
20. «Логика» для детей 3-4 года. Москва 2013\
- 21.«Логика» для детей 4-5 лет. Москва 2013
22. «Логика» для детей 5-6 лет. Москва 2013
23. «Весёлые домашние задание» детям 6-7 лет. Москва 2013.
- 24.Е.А.Родионова, И.А.Казакова. Развиваю логическое мышлениею Москва-эксмодетство 2018
- 25.«Знакомимся сприродой» дошкольная мозаика с наклейками 000 «Издательская группа Атикиус» 2009 Москва

1. Internet saytlari

1. <https://egorshool5.edumski.ru> post
2. arm.tersu.uz ARM electron kutubxona
3. <https://nsportal.ru>
4. www.google.uz.
5. www.TEACHER.uz.
6. www.vospitatel.com.ua.
7. www.dovosp.ru.
8. [http://fikr.uz/post/fikr.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikr.uz/post/fikr.maktabgacha%20ta%27lim/5086.html)
9. “МТТ xujjatlari va ko`rgazmalari” telegram kanali @bogchamfaxrim. Ssilka -
10. T.me/jonajonbogcham

11. www.ilmt.uz
12. <https://pedsovet.su/dou/>
13. doshvoznast.ru> igrarolevaya 19
14. www.vospitatel.com.ua.
15. www.dovosp.ru.
16. www.obruch.ru.

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

O'RTA PROFESSIONAL TA'LIMNING

**40110102.- Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachisi
kasbi bo'yicha**

Diplom oldi amaliyotidan

O'QUV DASTURI

Kvalifikasiya nomi: Tarbiyachi

O'quv rejadagi tartib raqami: 2.1.16

Ajratilgan soat: 144

Toshkent – 2022

O'quv dasturi pedagogik innovatsiyalar, professional ta'limi boshqaruv hamda pedagog kadrlarni qayta tayorlash va ularning malakasini oshirish instituti pedagogika 110 000 sohasi yo'nalishlari bo'yicha o'quv metodik birlashmasining 2022 yil " 29 " avgustdagi 6- sonli majlis bayoni bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy, o'rta maxsus va professional ta'lim yo'nalishlari bo'yicha o'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi kengashning 2022-yil 29-oktabrdagi 6-sonli yig'ilishida ma'qullangan va Vazirlikning 2022-yil 25-noyabrdagi 388-sonli buyrug'i bilan **TASDIQLANDI VA JORIY ETILDI.**

Tuzuvchi:	Abduvaliyeva Marhabo Ilyasovna	– RAINBOW STATION nomli - NTT uslubchisi, pedagogika fanlari nomzodi
	Aripova Sayyora Mirsoatovna	– Toshkent pedagogika kolleji maxsus fanlar kafedrasida o'qituvchisi
Taqrizchilar:	Mo'minova Nargiza Sabitdjanovna	– MTMRMQTMOI-Maktabgacha va musiqiy ta'lim kafedrasida o'qituvchisi
	Karimova Ziyoda Ulug'bekovna	- RAINBOW STATION nomli - NTT direktori

I.O'quv dasturining umumiy talablari

Dastur nomi	Diplom oldi amaliyoti
Ajratilgan soat	144
Mavzular soni	16
Dasturning maqsadi	Diplom oldi amaliyoti bitiruvchilarni egallagan kasbiy bilim, ko'nikmalarini, ularni qo'llash uslublari mustahkamlash, kasbiy mahorat va malakalarini shakllantirish va o'stirish, ilg'or ish tajribasini o'rganishdan iboratdir.
O'zlashtirish (o'qitish) natijalari	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari", "Ilk qadam" davlat o'quv dasturida berilgan vazifalar asosida turli yosh guruhlarida mashg'ulotlarni tashkil etishni kuzatadi va o'tkazadi;- "Bola shaxsiga yo'naltirilgan ta'lim" asosida ish olib boradi;- Turli yosh guruhlari uchun ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirishdan foydalanadi;- nazariy bilimlarini maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida qo'llaydi, ilg'or tarbiyachilarning tajribalariga bog'laydi, tahlil qiladi;

	- amaliyot jarayonini didaktik tamoyillar asosida tashkil etadi; - MTT jarayoni va oila muhitini o`rganish va uni tahlil qiladi; - kasbiy bilim, ko`nikmalarni kengaytiradi, amaliyotda qo`llaydi, mustahkamlaydi;
Bilimlar	- "Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo`yiladigan Davlat talablari"ni; - "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturi asosida sohalar bo`yicha rejalashtiriladigan ishlar mazmunini, mashg`ulotlarni rejalashtirish va tanlashni; - "MTMda bolalarning hayoti va sog`ligini muhofaza qilishni tashkil etish tartibi to`g`risidagi Nizom"ni; - turli yosh guruhlarda ta`lim-tarbiyaviy jarayonni rejalashtirish va tashkil etishning mazmunini; - rivojlanish xaritasini yuritishni; - Davlat talablari asosida bolalarning psixologik xususiyatlarini, bilish jarayonlarini rivojlantirishda yakka ishlash yo`llarini; - kun tartibini o`tkazishni, turli yosh guruhlarda bir kunlik ish rejasini tuzishni; - ota-onalar bilan hamkorlikda ishlash uchun ma'lumotlar yig`ish va tavsiya etishni bilishi.
Ko`nikmalar	- Mashg`ulot ishlanmalarini tuzish va o`tkazishda "Ilk qadam" Davlat o`quv dasturidan va ta`limiy jarayonni rejalashtirishdan foydalanish; - turli yosh bosqichidagi bolalarning individual-psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda ta`lim-tarbiya ishlarini tashkil etish; - oylik ish rejasini maqsadga muvofiq dastur asosida tuzish; - ta`lim-tarbiya jarayonida ta`lim berish vositasi sifatida o`yin turlaridan foydalanish; - mustaqil ravishda mashg`ulotlar o`tkazish va tahlil qilish; - tadbirlarga tayyorlanish, ssenariylar tuzish, musobaqalar tashkil etish, bolalar bilan ishlash; - guruh, rivojlanish markazlari, maydoncha va musiqa xonasini jihozlash yo`llari; - ota-onalar bilan ishlash; - mustaqil izlanish, axborot kommunikatsiya texnologiyalari, internet saytlari, ommaviy axborot vositalaridan, uslubiy tavsiyalardan foydalana olishni mustaqil bajara olish ko`nikmalariga ega bo`lishi kerak.
O`quv rejaga muvofiq o`zaro bog`liq bo`lgan fanning nomi	Umumkasbiy fanlar, maxsus fanlar, o`quv amaliyotlari
O`qitishning tashkiliy shakli	A-amaliy mashg`ulot
Dasturga qo`yilgan talab	Majburiy
O`qitish tili	Guruhga tayinlangan dars tili asosida
Baholash tartibi	Joriy baholash tartibiga asoslanib
O`quvchilarning bilim va ko`nikmalarini baholash	Og`zaki, yozma, test, individual va amaliy topshiriqlar (mashg`ulotlar tashkil etish, rivojlanish markazlarida ishlash, kun tartibi, yakka

	ishlash vblar bo'yicha) bajarish

Pedagogik amaliyot rahbarlariga qo'yiladigan talablar

Amaliyotga jalb etilgan o'quvchilarga yo'riqnoma berish;
 Amaliyotchilarni ish joyiga MTTga joylashtirish va ularning pedagogik faoliyatiga metodik rahbarlik qilish va nazoratini olib borish;
 Yo'l xarakati va mehnat xavfsizligi haqida tushuntirish ishlarini olib borish;
 Amaliyotchining bolalar bilan tashkil qilgan ishlarini kuzatadi, ishini tahlil qiladi, tarbiyachi va uslubchi bilan kelishgan holda baholaydi;
 Amaliyotchilar bilan birgalikda ochiq mashg'ulotlarni tashkil etish;
 Amaliyotchilarning kundalik daftarlarini nazoratini olib borish;
 O'quv jurnallarini talab darajasida yuritish va o'quvchilarni baholash;

Kollej o'quvchi – amaliyotchilarga qo'yiladigan talablar

Diplom oldi amaliyoti mutaxassisliklar bo'yicha kadrlar tayyorlashdagi amaliyot turlarining yakunlovchisi hisoblanadi. Kollej o'quvchilarini mutaxassislikka tayyorlashda diplom oldi amaliyoti bilan yakunlanadi. Diplom oldi amaliyoti o'zidan oldingi barcha turdagi o'quv fani va o'quv pedagogik amaliyotni muvaffaqiyatli yakunlagan, ijobiy baholar olgan o'quvchilar qo'yiladi. Diplom oldi amaliyoti belgilangan MTTda va o'quvchilarning kelajakdagi ish joyida o'tkazish uchun ruxsat berish mumkin.

Diplom oldi amaliyoti dasturini bajarmagan o'quvchi davlat attestatsiyasini topshirishga qo'yilmaydi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining ichki tartib qoidalariga va rahbariyatning barcha ko'rsatmalarini bajarishi,

Havfsizlik texnikasi va mehnat muxofazasi qoidalariga rioya qilishi;

Intizomlikda va mehnatsevarlikda, hushmuomalalikda boshqalarga namuna bo'lish;

Diplom oldi amaliyoti dasturiga oid barcha ishlarni bajarish;

Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan olib boriladigan ta'limiy - tarbiyaviy ishlarni olib borishda jiddiy tayyorgarlik ko'rish, qabul qilingan qoidalariga ko'ra ish hujjatlarini yuritish.

2. O'quv dasturi mazmuni

t/r	Amaliy mashg'ulot mavzusi	Mavzuning qisqacha mazmuni	Jami	O' qitishning tashkiliy shakli	Mustaqil ta' lim
1	Biriktirilgan guruhda mustaqil ravishda kun tartibini o'tkazish.	Ertalab bolalarni qabul qilish bo'yicha ish olib borish. Ota-onalar bilan suhbat o'tkazish. Nonushta uyushtirish, ovqatlanish madaniyatiga e'tibor berish (qoshiq, vilka, piyola, nonni to'g'ri ushlab, ovoz chiqarmasdan, to'kmasdan,	6	A	3

		gapirmasdan ovqatlanish). Kun tartibini reja bo'yicha mustaqil tashkil etish.			
2	Rivojlanish markazlarida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish.	Rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni olib borishda tarbiyachiga yordamlashish va jihozlarni tartibga keltirish. Reja asosida kelgusi kun guruhiy mashg'ulotlari va bolalarning markazlardagi faoliyatlariga tarqatma materiallar tayyorlash.	18	A	3
3	Bolalar bilan kunning I-yarmida syujetli-rolli o'yinlar tashkil etish, o'yinchoqlar yasash ularni bezash va o'yinda qo'llash.	Gurihdagi bolalar bilan kunning I - yarmida syujetli o'yinchoq yasash ularni bezash va o'yinda qo'llash. Badiiy-ijodiy mazmundagi syujetli-rolli o'yinlar tashkil etish. Xalq ertaklarini sahnalashtirish.	6	A	3
4	Umumiy guruh bo'lib ishlash – nutq o'stirish va savodxonlikka o'rgatish mashg'ulotini tashkil etish	Mustaqil ravishda rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni haftalik mavzu bo'yicha olib borish. Nutq o'stirish va savodxonlikka o'rgatish mashg'ulotini o'tkazish. Jihozlarni tartibga keltirish. Reja asosida kelgusi faoliyatlarga tarqatma materiallar tayyorlash.	6	A	3
5	Bola shaxsini tarbiyalashda o'zbek xalq ertaklaridan, hadis va rivoyatiardan foydalanib bolalar bilan suhbat o'kazish.	Ertalabki soatda bolalar bilan o'zbek xalq ertaklaridan, hadis va rivoyatiardan foydalanib suhbat o'kazish. Ochiq mashg'ulot tanlash va tayyorlanish.	12	A	5
6	Bolalar bilan buyuk siymolarimizning hayoti va ijodini o'rganish.	Bolalarda Vatanparvarlik his-tuyg'ularini tarbiyalashda ulug' siymolarimizning hayoti va ijodini o'rganish. Ertaliklar, sahna ko'rinishlari, taqdimot, lepbuklar tayyorlash.	6	A	5
7	Musiqah rahbari jismoniy tarbiya yo'riqchisi bilan birgalikda tadbirlar tashkil etish	Bolalarni mustaqil ravishda qabul qilish. Ota – onalar bilan suhbat o'tkazish. Bolalar bilan birgalikda ertalabki badan tarbiya mashqlarini musiqa bilan o'tkazish. Jismoniy tarbiya yo'riqchisi va musiqa rahbari bilan birgalikda tadbirlar, sport musobaqalari, tashkil etish. Mavsum, dastur mavzusi bo'yicha bolalarni tayyorlash va o'tkazish.	6	A	5
8	Rivojlanish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy	Guruhiy nutq o'stirish mashg'ulotini o'tkazish. Katta va tayyorlov	12	A	5

	faoliyatlarni mustaqil olib borish. Til va nutq markazini tashkil etish	guruhlarda o'qish va yozuv malakalarini shakllantirishga oid mashg'ulotlar o'tkazish. Mustaqil ravishda rivojlantirish markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni haftalik mavzu bo'yicha olib borish. Til va nutq markazida bolalar faoliyatini tashkil etish Nutqda xorijiy tildan foydalanadsh. Jihozlarni tartibga keltirish. Reja asosida kelgusi faoliyatlarga tarqatma materiallar tayyorlash.			
9	Umumiy guruh bo'lib ishlash – jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish. Psixik yoki jismoniy nuqsonli bolalarni farqlash	Jismoniy tarbiya mashg'ulotini o'tkazish. Asosiy harakat mashqlarini bajarish. Qoidali harakatli o'yinlarni o'tkazish. Mashg'ulotni tarbiyachi bilan tahlil qilish. Kamchiliklarni bartaraf etish. Psixik yoki jismoniy nuqsonli bolalarni farqlash. Alohida yordamga muhtoj bolalar uchun ta'lim-tarbiyaviy faoliyatni moslashtirish. Logoped ishini kuzatish. Ota-onalar uchun tavsiyalar berish.	12	A	5
10	Dastur bo'yicha rivojlanish markazlarida ta'limiy-tarbiyaviy faoliyat uchun tarqatma materiallarni tayyorlash.	Tarbiyachi bilan birgalikda rivojlantirish markazlari uchun ta'limiy faoliyatlarni olib borishga tarqatma materiallarini tayyorlash va tashkil etish. Bolalar qiziqishi va ehtiyojini hisobga olgan holda ijodiy yondoshish.	12	A	5
11	Intellektual bilish malakalarini shakllantirishda rivojlantiruvchi o'yinlar, taqdimotlardan foydalanish	Sabab va oqibat aloqalarini tushunish, atrofi-olamga faol qiziqtirish, predmetlarni kuzatish, kuzatuvlar asosida xulosa qilishni sayrda kuzatish va markazlar ishida o'rgatish va mustahkamlash. Sayrda bolalar bilan yer maydonchasida ishlash.	12	A	5
12	Ilm-fan va tabiat markazlarida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatlarni mustaqil olib borish.	Bolalar faoliyatini mustaqil tashkil etish. Reja bo'yicha eksperimentlar-amaliy tajribalar o'tkazish. Yil fasllariga hos tabiat hodisalari bo'yicha tajribalar o'tkazish. Kuzatuvlarni tasdiqlash va xulosalar chiqaradishni o'rgatish.	6	A	5
13	Umumiy guruh bo'lib ishlash – matematika mashg'ulotini o'tkazish.	Bolalarni mustaqil ravishda qabul qilish. Ota – onalar bilan suhbat o'tkazish. Bolalar bilan birgalikda	6	A	5

		ertalabki badan tarbiya mashqlarini musiqa bilan o'tkazish . Guruhiy matematika mashg'ulotini o'tkazish. Qurilish, konstruksiyalash va matematika markazida ta'limiy va tarbiyaviy faoliyatni tashkil etish uchun ta'limiy o'yinlar tanlash va o'tkazish.			
14	Rivojlantirish markazlari uchun ta'limiy o'yinlar tanlash, tayyorlash va o'tkazish	Tarbiyachi bilan birgalikda rivojlantirish markazlari uchun ta'limiy faoliyatlarni olib borishda ta'limiy o'yinlar tanlash, tayyorlash va o'tkazish, tarqatma materiallarini tayyorlash. Ijodiy yondoshish.	12	A	5
15	Ochiq mashg'ulot tashkil etish	Turli yosh guruhlarda bolalarni madaniy-gigienik ko'nikmalarni mustaqil bajarishlarini tahlil qilish. madaniy-gigienik ko'nikmalarni tarbiyalashda ota-onalar bilan suhbat o'tkazish. Ixtiyoriy ochiq guruhiy mashg'ulotlar o'tkazish. Guruh tomonidan tahlil qilinadi.	6	A	5
16	Bolaning kundalik hayoti davomida – o'yin, mehnat, maishiy faoliyat va sayr vaqtlarida nutqni o'stirish. Amaliyot hisobotini tayyorlash.	Bolarda o'yin, mehnat, maishiy faoliyat va sayr vaqtlarida nutqni o'stirish. Amaliyot yakuni hisobotini tayyorlash. Kundalik daftarini to'ldirish. Talab darajasida amaliyot rahbariga topshirish.	6	A	5
	JAMI		144		72

3. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash

O'quv dasturini o'zlashtirish darajasini nazorat qilish va baholash amaliyot ranbari tomonidan joriy nazoratda amaliyot jarayonida – amaliyotchilardan savol so'rash orqali, qo'l mehnatlarini va ko'rgazmali qo'rollarni yasash va amaliyotchilar tomonidan kun tartibi, mashg'ulotlarni o'tish, rivojlanish markazlarida ishlash, yakka ishlash, tadbirlardagi ishtiroki, xulqi, ota-onalar bilan muomalasi vaqtlarida bajarilgan ishlarni baholash orqali amalga oshiriladi. Oraliq nazoratlarda testlar, ochiq mashg'ulotlar, musobaqalar, ko'rgazmalar tayyorlash natijalari orqali baholanadi. Ish xujjatlari, kundalik kuzatuv daftarlari inobatga olinadi.

4. Tavsiya etilgan adabiyotlar va saytlar ro'yxati

Asosiy adabiyotlar

- 1.“Ilk va maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablari” O`zRMTV Toshkent-2018
- 2.“Ilk qadam” Davlat o'quv dasturi O`zRMTV Toshkent-2018
- 3.Maktabgacha ta'lim va tarbiyaning davlat standarti . 2020 yil
- 4.“MTMda bolalarning hayoti va sog`ligini muxofaza qilishni tashkil etish tartibi to`g`risidagi nizom” Ozbekiston Respublikasi qonun xujjatlari to`plami 2018.

5. Maktabgacha ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonini mavzuviy rejalashtirish. Yosh guruhlari bo'yicha. L.Yestafeva, Sh. Nabihanova va boshqalar. T-2018 yil
6. "MTMda hayot havfsizligi asoslari" dasturi. Z.Raximova, Q.Nizomova. Toshkent. O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. 2010 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Maktabgacha ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2019 yil 8 may PQ 4312 qarori
2. Jukova "Энциклопедия развития и обучения для дошкольников". Санкт – Петербург, Москва. НЕВА». Энциклопедия- 2005.
3. Bolaga yo'naltirilgan ta'lim dasturi- "O'zing yasa" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
4. N.Erxonova, Z Ro'ziyeva. Tarbiyachi kitobi. "DAVR-PRESS"-Toshkent-2019 B.T.3.80
4. N.Erxonova, Z Ro'ziyeva. Tarbiyachi kitobi. Badiiy asarlar to'plami. "DAVR-PRESS"-Toshkent-2019 B.T.3.66
5. N.Erxonova, Z Ro'ziyeva. Tarbiyachi kitobi. Quvnoq she'rlar. "DAVR-PRESS"-Toshkent-2019 B.T.1.02
6. N.Erxonova, Z Ro'ziyeva. Tarbiyachi kitobi. Matematika. "DAVR-PRESS"-Toshkent-2019 B.T.1.02
7. E.A.Bondarrenko. Готовимся к школе, играя развиваем мышление. Москва ЗАО БАО – ПРЕСС. МТТ tayyorlov guruhlari uchun tavsiya-2005
8. F.A.Soxina, T.V.Taruntaeva Podgotovka detey k shkole v detskom sadu. M., Pedagogika-2007
9. Панфилова М.А. Игротерапия общения. – М.: ГНОМ и Д, 2008.
10. Il'in M.A. Gotovim rebyonka k shkole. Izdatelskiy dom "Litera" 2004.
11. Bejenova M.A. Veselaya matematika. M-2008.
12. Vahobova F.N., D.Zaynutdinova. Rivojlantiruvchi o'yinlar.T.-"Bekinmashoch-plyus"- 2009
13. MTMlarining tarbayalanuvchilari uchun rivojlantiruvchi o'yinlar majmuasi. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi vazirligi. Respublika tashxis markazi Toshkeny-2013
14. N.A.Muratova. "Математика" для обучения детей в д/с и дома. Екатеринбург. У-Фактория». Qo'llanma-2002.
15. Bolaga yo'naltirilgan ta'lim dasturi- "O'zing yasa" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
16. "Bolaga yo'naltirilgan ta'lim dasturini tashkil etish" O`zRXTB. MMXQTMORO`MM. Toshkent-2012 yil.
17. «Математика для младших школьников в таблицах и схемах» Е.А.Арбатова Санкт-Петербург 2010 год.
18. «Весёлые домашние задание» детям 3 лет Москва 2013
19. «Логика» для детей 3-4 года. Москва 2013\
20. «Логика» для детей 4-5 лет. Москва 2013
21. «Логика» для детей 5-6 лет. Москва 2013
22. «Весёлые домашние задание» детям 6-7 лет. Москва 2013.
23. Е.А.Родионова, И.А.Казакова. Развиваю логическое мышлению Москва-эксмодетство 2018
24. «Знакомимся сприродой» дошкольная мозаика с наклейками 000 «Издательская группа Атиккус» 2009 Москва

Internet saytlari

1. <https://egorshool5.edumski.ru> post
2. arm.tersu.uz ARM electron kutubxona

3. <https://nsportal.ru>
4. www.google.uz.
5. www.TEACHER.uz.
6. www.vospitatel.com.ua.
7. www.dovosp.ru.
8. [http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha ta`lim/5086.html](http://fikir.uz/post/fikir.maktabgacha_talim/5086.html)
9. "MTT xujjatlari va ko'rgazmalari" telegram kanali @bogchamfaxrim. Ssilka -
10. T.me/jonajonbogcham
11. www.jlmt.uz
12. hnp://pedsovet.su>dou>
13. doshvoznast.ru> igrarolevaya 19
14. www.vospitatel.com.ua.
15. www.dovosp.ru.
16. www.obruch.ru.